2438

243
P-77

1918

2010

Ի ՊԱՏԻՒ

ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎՍԵՓԱՅ

ՊԱՇՏՕՆԻՆ ՍԱՒՐԲ ԸՆՏԱՆԵՑՒՑ

ԵՐԵՍՈՒՆՔ. ՄԻ ԵԳՕԹՔ ԵՒ ՕՐԻՆԱԿՔ

Եւ բանաձօսութիւն վասն ազօթից

ԸՍԽԱՏԱՍԻՐԵՑԻՑ

Հ. ԹԸՓԷՈՍ Վ. ԹՈՓՆԵԸՆ

ԹԱՓԿ. ԱՐԲԵՑ Ի ՄԽԻԹ. ՈՒԽՏԻՆ

ՎԻԵՆՆԱ
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
1918.

ԱՆԱՐԱՁ ՅՂՈՒԹԵԱՆ

ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԻՒՆ

Մեք

քարոզեսցուք

զխաչեալեալն

Քրիստոս:

Ա. Կորնթ. Ա. 25:

Հոգևոր

աշխատասիրությունք

32

Ի ՊԱՏԻՒ

ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎՍԵՓԱՅ

ՊԱՇՏՊԱՆԻՆ ՍՈՒՐԲ ԸՆՏԱՆԵՑՑ

ԸՂՕԹՔ ԵՒ ՕՐԻՆԱԿՔ

243
թ-77

ՅԻՇԱՏԱԿ

ՀԱՓԿԱՅ

ԸՆՏԱՆԵՑԱՆ ՊԵՏՐՈՍԻ ԹՈՒՆԵԼԱՆ

ԵՒ ՄԵԲՇՈՒՈՐ ԱՂԳԱԿԱՆՆԵՑ

Ի ՊԱՏԻՒ

ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎՍԵՓԱՅ

ՊԱՇՏՊԱՆԻՆ ՍՈՒՐԲ ԸՆՏԱՆԵՑԱՅ

ԵՐԵՍՈՒՆԵԻՄԻ ԱՂՕԹՔ ԵՒ ՕՐԻՆԱԿՔ

Եւ բանաւոյսութեան վասն աղօթից

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵՑԱ

Հ. ԹՈՓՉԵԱՆ Վ. ԹՈՒՆԵԼԱՆ

ԹՈՓԿ. ԱՒԲԱՑ Ի ՄԽԻԹ. ՈՒԽՏԻՆ

ՎԻԵՆՆԱ
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ
1918.

41051-ար.

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀԱՍՌ- Арм.ССР
им. А. Мясникяна
г. ՍԵՎԱՆԻԿՅԱՆԻ ՄԵՎԱՆ

24792-61

ԹԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

Նկեղեցւոյ ժամանակագրութիւնն կ'ապացուցանէ մեզի, թէ սուրբ Յովսեփայ ջերմեռանդութիւնն Ս. գարու մէջ գոյութիւն ունէր. բայց նոյնն ծնունդ գարէն ի վեր մինչեւ ցայսօր հետզհետէ աւելցաւ եւ զգալի կերպով պայծառացաւ։ Հիմակ աշխարհիս հինգ մասանց մէջ կը գտնենք եկեղեցիներ ու մատուռներ, ուրոնք սուրբ Յովսեփայ պաշտօնասէր անձինք են կանգնած. բայց ասկէ շատ եկեղեցիներու մէջ կայ գոնէ խորան մ'իրեն նուիրուած։

Մեր աստուածային փրկիչն Յիսուս զմեզ մեր փրկութեան թշնամեաց դէմ պատսպարելու նպա-

տակաւ՝ տուաւ մեզի իւր նուիրա-
կան Մարմինն ու պատուական
Արիւնն իրրեւ հոգեւոր կերա-
կուր եւ ըմպելի։ Յիսուս Քրիս-
տոս երբ մեր սիրոյն համար խա-
չէն կախուած՝ կը կրէր դառնա-
դառն տանջանքները, — կարծես
թէ իւր յաւերն մոռցած, —
յանձնեց զմեզ սիրալիր կերպով
իւր սիրելի Մօր Մարիամայ պաշտ-
պանութեան՝ յանձին Յովհաննու
Աւետարանչին, որ խաչին քովն
էր կեցած. որպէս զի Աստուածա-
մայրն հաճի ընդունիլ զմեզ
իբրեւ իւր որդիքն եւ սիրէ զմեզ
ու պաշտպանէ։

Ըստ նախախնամութեան մեր
երկնաւոր Հօր՝ Յիսուս իւր սի-
րելի Մօր Մարիամայ հետ երես-
սուն տարի վայելեց տուրբ Յով-
սեփայ իրական ու գորովալից

պաշտպանութիւնն, եւ Աստու-
ածորդին Յիսուս զայն մեծագին
համարեցաւ։ Երանելին Յովսէփ
տուրբ ընտանեաց մէջէն յափըշ-
տակուելէն ետեւ ալ՝ երկնից
մէջ շարունակեց իւր բարձր
պաշտօնն եւ պաշտպանութիւնն
տարածեց կաթոլիկէ եկեղեցւոյ
ամէն անդամոց վրայ, երբ իրեն
օգնութեան դիմեն։ — Տուրբ
Եկեղեցին՝ որ այս պաշտպանու-
թեան անգին յարգն լաւ էր
ճանչցած, իւր աստուածային հի-
մնադրին դիտաւորութիւնն ի գործ
դրաւ. եւ յամի 1870 Սեպտեմ-
բեր 8ին բարեյիշատակ Պիոս Թ.
Քահանայապետին հրամագրովն
հաստատեց ընդհանուր ընծայեց
պաշտպան համարեն եկեղեցւոյ.
այսինքն է՝ պաշտպան ամեն կրո-
նական իրողութեանց. ասով

յորդորեց զմեզ զամենքս՝ որ վստահութեամբ սուրբ Ցովսեփայ դիմենք աղաւինինք։ Թաբէ, ինչ չափ երջանիկ է տկար մարդկութիւնս, որ կ՚արժանանայ հոգեպէս սնանիլ ու կազդուրիլ Քրիստոսի աստուածային Մարմնովն ու Արեամբ, միանգամայն վայելել սրբոյ Կ. Մարեմայ մայրենի պաշտպանութիւնն եւ սուրբ Ցովսեփայ հայրենի օգնութիւնն։

Սուրբ Թերեզիայի խօսքերն (կրնանք ըսել թէ այս Սրբուհին ամէն Սրբոց մէջէն ֆլեօռ յոռաջացոզնէն եղած է Ս. Ցովսեփայ ջերմեռանդութեան զարգանալուն), այո՛ կ՚ըսեմ, իւր ազդու խօսքերն բաւական են զմեզ համոզելու այդ ջերմեռանդութեան կարեւորութեան վրայ։ Արդ՝ ինչ սուրբ Թերեզիա այդպէս կ՚ըսէ.

“Բնաւ չեմ յիշեր որ իրմէ (սուրբ Ցովսեփէն) բան մը խնդրած եւ զայն ընդունած չըլլամ։ Անպէս որ երբ խորամուտ կը նկատեմ այն ամէն շնորհքներն՝ զոր Աստուած տուաւ ինծի, միանգամայն երբ կը նշմարեմ ամէն վտանգներն՝ որոնցմէ զիս պահեց պահպանեց, ա՛չ երբեք կը դադրիմ հիանալ զարմանալ սուրբ Ցովսեփայ կարողութեան վրայ, որուն դիմասիրտ միջամտութեամբն մեծամեծ շնորհաց արժանացայ։ Այն ամէն անձինք ալ՝ որոնց խորհուրդ էի տուած սուրբ Ցովսեփայ դիմելու, անոնք ալ փորձառին՝ թէ իւր բարեխօսութիւնն շատ զօրաւոր է Աստուծոյ առջեւ։ Խօսքս կը կնքեմ, կ՚ըսէ սուրբ Թերեզիա, եւ յանուն Աստուծոյ կ՚աղաչեմ, որ խօսքիս չհաւատա-

ցող անձինք ուզեն անգամ մ'ալ այս ջերմեռանդութիւնս փորձել. եւ ապահով եմ՝ թէ իրենց անձնական փորձովն իսկ պիտի ճանչնան ու համոզուին, թէ սուրբ Յովսեփայ ջերմեռանդութիւնն մեծապէս օգտակար է մեր ամենուն,,:

Գիտենք, թէ սուրբ Յովսէփ մինչեւ իւր երանալից մահն՝ եւ յետոյ տարի սուրբ Ընտանեաց մէջ ապրեցաւ իբրեւ անուշիկ հայր եւ պաշտպան Յիսուսի եւ օգնական Մարեմայ. — ուստի եւ գրութեանս նպատակն է, որ սուրբ Յովսեփայ մատուցուած յարգական պաշտօնին հետ ի միասին պէտք է ըլլայ ընդօնում եւ յանձնառու փութաջանութիւնը Երանի՛ թէ ամէն ընտանիք — թէ ծնողք

եւ թէ տղաք — միշտ իրենց աչքին առջեւն ունենան սուրբ Ընտանեաց վեհ ու պայծառ օրինակն ու ջանան աստուածահաճոյ կեանք անցընել եւ չինել ուրիշներն ալ իրենց բարի բարի գործերով:

Արդ՝ փափաքելով նպաստել որ սուրբ Յովսեփայ ջերմեռանդութիւնն հաւատացելոց սրտին մէջ տարածուի եւ արմատանայ, յետագայ Աղօթքներն առ սուրբ Յովսէփ պատրաստեցինք՝ ըղձալով որ ամէն հայ ամսոյն ամէն մէկ օրուան համար՝ ի հոգեւոր օգուտ ուղղափառ քրիստոնէից. — ու րոնցմէ կը խնդրենք մէկ "Աղջոյն քեզ,,:

Մտադիր կ'ընենք, թէ այս առաջի թարգմանութեանս վրայ հոս հոն բառական յաւելուած

ըրած ենք. միանգամայն աշխատասիրեցինք հոգեւոր հրահանգներն եւ քանախօսութիւնն աղօթքի վրայ։

Նպաստել ուզելով անոնց՝ որոնք ի պատիւ Ս. Յովսեփայ ննջեցեայ պատրաստութիւն կընել կը քաղձան՝ երկու տառասուր ընդհատ մը խնդրելու համար, երեսաւնեւմի Աղօթից մէջէն ընտրեցինք ինն յարմար Աղօթ, եւ զանոնք յանկին մէջ զատ նշանակեցինք։

ԱՂՕԹՔ ԱՌ ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՍԷՓ

ԱՌԱՋԻՆ ՕՐ

Աղօթ՝ ինչ պիտի սուրբ Յովսէփայ պաշտօնասիրութեան նուիրեցնես։

Փառաւորեալ սուրբ Յովսէփ, — ազնուագարմ բողբոջ արքունական ցեղին Դաւթի, ժառանգ առաքինութեանց ամենայն նահապետաց, արժանաբնաիր գլուխ սուրբ Ընտանեաց մարմնացեալ Բանին Աստուծոյ, ճշմարիտ օրինակ ներանձնացեալ եւ ջերմեռանդ հոգւոյ, — հաճէ ունկն դնել իմ խնդարկ աղաչանքիս եւ ընդունիլ խեղճ սրտիս դոյզն նուէրն ալ։

Յիսուսէն եւ Մարիամէն եղբը՝ դուն ես եւ դուն պիտի ըլլաս միշտ

խորին մեծարանաց եւ քաղցր յուսոյս առաքիչն եւ մատաղութեանցս նիւթը։ Այսօր կը փութամ միանալ ամէն բարեպաշտ անձանց հետ, որոնք գործ օգնութեան կը կարդան՝ կը մեծարեն ու կը սիրեն։ Խնդակից եմ քեզի այն մեծամեծ շնորհաց եւ չքնաղ առաւելութեանց համար, որոնցմով ճոխացուց զքեզ Աստուած։ Ընդ միշտ զքե՛զ կ'ընտրեմ ինձի համար. եւ զուն ես իմ պաշտպանս ու հայրս։ Այսուհետեւ դիս քու պաշտօնասիրութեանդ եւ ծառայութեանդ կ'ընծայեմ, եւ հանապազօր կ'ուզեմ նորոգել նուիրումն ու հաստատ յառաջադրութիւնս, որպէս զի բոլոր կեանցս ընթացքին մէջ՝ ե՛ւ ի տառնաւորի տանուանս քոմանն՝ արժանաւորիմ գտնելու քու

հզօր բարեխօսութեանդ եւ օգնութեանդ։

Ի՜նչ մեծ մխիթարութիւն կը զգայ սիրտս, սիրելի հայր իմ սուրբ Յովսէփ, երբ կը լսեմ քու հատատարիմ աղախնոյդ սուրբ Թերեզիայի խօսքերն՝ որոնցմով կ'ապահովցընէ զմեզ, թէ ինչ ժէ երբեք ի գուր եւ վայրապատ դիմած է քեզի. եւ թէ ինչ որ քու բարեխօսութեամբդ եր խնդրած՝ զայն ամենայն ընդունած է։ Ինչ իւր խօսքերուն վերայ այս ալ կ'աւելցընէ. թէ "Ամն ամէն անձինք՝ որոնք ձշմարիտ ջերմեռանդ են սուրբ Յովսեփայ եւ վստահութեամբ անոր օգնութիւնն կը հայցեն, անոնք միշտ իսկ լսելի եղած են եւ առաքինութեան մէջ մեծ յառաջադիմութիւն րրած ... — Արդ՝ ե՛ւ ալ այս խօսքերուն

ЗАГ 92 ск
ГОС. БИБЛИОТЕКА
ZUUՈ-'pm.CCP

քեզի կը դիմեմ անդրդուելի վստահութեամբ, ով սուրբ Ցովսէփ, արժանաւոր փեսայ երանելի Կուսին Մարեմայ՝ Թագուհւոյն կուսանաց. քեզի կ'ընթանամ կ'ապաւինիմ, եւ թէեւ մեղաւոր եմ, այսու ամենայնիւ կը համարձակիմ ներկայանալ քու առջեւդ, իմ մեղացս վրայ լալէն ողբալէն եառեւ: Ո՛վ պաշտպան իմ սուրբ Ցովսէփ, մի մերժեր ղիս քու երեսէդ եւ մի խոնարհ աղօթքս անտես ըներ, դուն՝ որ "անուշիկ-Հայր Ցիսուսի" մեծապայծառ անունն կը կրես. այլ հաճէ մարդասէր դթովդ ունկն դնել թախանձանացս. եւ եղիր բարեխօսս Ցիսուսի քով, որ ոչ միայն քու որդիդ կոչուիլ կ'ուզէր, այլ եւ իրօք ալ դքեզ իբրեւ իւր անուշիկ-Հայրն կը յարգէր կը մեծարէր:

Ո՛վ երանեալ սուրբ Կոյս Մարիամ աղաչեմ Թո՛յլ տուր որ յիշեցընեմ քեզի այն մխիթարական եւ քաջալերիչ խօսքերն, զորոնք նոյն իսկ դուն մեծարոյ Մարիամու Ագրեդացւոյ զրուցեցիր. "Գո՛ւսաոր իմ, չան եւ հո՛գ ունեցիր այսուհետեւ, որ ոչ միայն քու ջերմեռանդութիւնդ առ սուրբ փեսայն իմ Ցովսէփ պահես ու պահպանես, այլ եւ հետամուտ եղիր որ իւր ջերմեռանդութիւնն աւելնայ եւ աճի: Օրհնեցէք զԱստուած, որ իւր առատ պարգեւներովն ճոխացուց եւ փառաւորեց զսուրբն Ցովսէփ. ինծի ալ մեծ շնորհքն բրաւ՝ երկայն տարիներ իւր ընկերութիւնն վայելելու եւ իւր կատարելութեանց մեծ յարգն ճանչնալու եւ մեծարելու: Ջանացէք ուրեմն, հայցել իւր բարեխօսու-

թիւնն ձեր ամէն կարօտութեանդ մէջ, եւ յանձնել ուրիշներուն ալ՝ որ այդ ներմուծանդութեան մէջ նշանաւոր ըլլան ու պայծառանան։ Վասն զի Բարձրեալն աշխարհքիս մէջ կը շնորհէ կու տայ զայն, զոր Խրկնից մէջ կը խնդրէ իրմէ իմ սուրբ փեսայս. բաւական որ մարդս խնդրած շնորհքին անարժան չգտնուի։ Ճշմարիտ է, թէ իւր միջնորդութիւնն մեծ յարգունի Աստուծոյ մեծ վայելչութեան առջեւ. որովհետեւ սուրբ Յովսէփ Աստուծոյ ամէնէն սիրելիներէն մէկն է, եւ քանի այսմ ինք է յարմարագոյն միջնորդն՝ մեղաւորաց վրայ գալու մօտալուտ աստուածային արդարութիւնն ի բաց դարձընելու»։

Սիրելի մայր իմ Մարիամ, որովհետեւ այս խօսքերովս դուն ինքդ

հաճեցար սորվեցընել մեզի, թէ ինչչափ կարեւոր է ներմուծանդութիւնն առ սուրբ Յովսէփ, կ՝աղաչենք կը պաղատինք՝ առ մեզի համար այս շնորհքս ալ, որ կանանք ստանալ ճշմարիտ ներմուծանդութիւնն առ սուրբն Յովսէփ եւ յաբատեւել նոյնին մէջ մինչեւ ցվերջ մեր կենաց. ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթք՝ ինչ պէս սուրբ Յովսէփ պաշտպանութեան կանչենք։

Ընհամենմայնսուրբ Յովսէփ, ողջախոհ փեսայ միշտ սուրբ Կուսին Մարեմայ Աստուածամօր, կը խոստովանինք թէ քու ձեռքդ է մեր երջանկութիւնն, որովհետեւ դուն կարող ես քու մեծ պայծառ անա-

բաս Հարսիդ պաշտպանութիւնն հայթայթել ճարել մեզի։ Ուրեմն ինչպէս կարելի է, որ մեր մէջ այնչափ դժբախտ՝ գաղջ ու անկատար ուղղափառ քրիստոնեայք գտնուին, թէեւ քաջածանօթ է մեզի քու հայրենի բարութիւնդ եւ այն մեծ ազդեցութիւնն՝ զոր ունես Մարեմայ զմեծ սրտին վրայ։

— Բարե, մեզմէ միայն կախում ունի՝ հարստանալ ու զարդարուիլ այն հոգեւոր բարութիւններով, որոնցմով եւեթ կրնանք յաւիտենական երջանկութեան հասնիլ։ Արդարեւ, ծանօթ է մեզի ուղիղ ճանապարհն որ հոն կը տանի. այս ինքն է՝ «պէտք ենք երթալ առ Մարիամ՝ Յովսեփայ ձեռօք, եւ առ Յիսուս՝ Մարեմայ ձեռօք»։ Ինչո՞ւ այդչափ անհանճար ենք, եւ երբ արդեօք օգուտ քաղել պիտի ու-

զենք աստուածային անսահման բարութենէն եւ մեզի չնորհուած բազմադիմի միջոցներէն, որոնցմով միայն կը կարողանանք Աստուծոյ անաչառ արդարութիւնն յագուցանել ամբողջ եւ մեր երկնաւոր Հայրն հաշտեցընել։

Կա՛յ արդեօք դիւրագոյն եւ ապահովագոյն միջոց՝ չնորհք գտնելու առաջի աչաց ամենակալին Աստուծոյ, քան թէ այն՝ որ Մարեմայ եւ Յովսեփայ սիրելի ու քաղցր անուններն յառաջ բերեմք եւ յիշեցընենք աստուածային Մանկան Յիսուսի յօգուտ եւ ի շահ մեր կարօտութեանց։ Կա՛յ արդեօք մեզի համար աւելի միխիթարական բան՝ քան թէ դիտնալն, թէ կարելի բան չէ որ մարդս ի գուր օգնութեան կանչէ Մարեմայ եւ Յովսեփայ անուշակ անուանքն. միայն թէ կար-

դայ զանոնք գորովալից ու մանկական սիրով եւ բոլոր վստահութեամբ։ Սիրելի՛ Հայրդ իմ Յովսէփ, թո՛ղ ուրիշները Հայցեն քեզմէ ա՛րեւիցէ շնորհք. իսկ ես սրտիս ջերմաջերմ եռանդովն կը խնդրեմ քեզմէ՝ առնուլ ինծի համար միակ շնորհքն, որ է՝ Սիրել զՅիսուս եւ զՄարիամ եւ սիրուիլ Յիսուսէն ու Մարիամէն։

Սա՛դ է, թէ ինչչափ որ Աստուծոյ անսահման սիրոյն մասնակից է Մարիամ, նմա՛նչափ եւս առանց օգնութեան շնորհաց՝ նուազագոյն կարողութիւն ունիմ սիրելու զԱստուած ամբողջ արդիւնաւոր սիրով։ Ո՛վ սուրբ Յովսէփ, ընդունի՛ ինծի ճշմարիտ եւ գործօն ջերմեռանդութիւն առ Մարիամ, որով միայն կարող է մարդս սուրբ եւ նախասահմանեալ ըլլալ։ Այդ ճշմարիտ

ջերմեռանդութիւնն է միանգամայն յաւիտենական փրկութեան ապահով գրաւական։ Սուրբ Հայր Յովսէփ, յանձնէ՛ դիս ալ քու անարատ Կոյս Հարսիդ. ըսէ՛ իրեն՝ որ քու սիրոյդ համար հաճի իւր որդւոց ցանկին մէջ անցընել գրել զիս ալ, եւ իւր մայրենի պաշտպանութեան ներքեւն առնուլ։ Ողորմած սիրա՛ սուրբ Յովսեփայ, իմ խոնարհ աղաչանացս ունկն դի՛ր քու ընտաբոյս մարդասիրութեամբդ՝ — ի շնորհս այն մեծ սիրոյն՝ որով կը սիրես զՄարիամ. — միանգամայն եւս այն սրտագին փափաքիդ համար, որով կ՚ուզես՝ թէ ամէն քրիստոնեայք եւս քան զեւս մեծարեն՝ փառաւորեն ու սիրեն զամենասուրբ Կոյսն Մարիամ. ամէն։

ԵՐՐՈՐԴ ՕՐ

Աղբիւր՝ Ներբողեան սուրբ Յովսէփ Երեք պաշտպան սուրբ Ընտանեաց։

Ողջոյն քեզ, սուրբ Յովսէփ, որ Աստուծմէ ընտրուեցար վարել ամենէն ազնուական պաշտօնն, զոր հնար էր երբեք յանձնել մահականացուի մը։ Կը պաղատիմ քեզի ի բոլոր սրտէ, որ ուղես յանձնել ինձ ամենասուրբ Երրորդութեան, որուն հետ ընտանի եւ հիանալի յարաբերութեան մէջ ես։ Արդ, կ'աճապարեմ քեզի կոչ գամ, ով սուրբ Յովսէփ, վասն զի դուն Հօր Աստուծոյ տեղապահն էիր աշխարհիս վրայ եւ աւանդատուն իշխանութեան իւր Միածին Որդւոյն վրայ։ Արդ թախանձանօք կը խընդրեմ, հաճէ իրեն նուիրել իմ յիշողութիւնս, որպէս զի ինք իւր

մշտատեւ ներկայութեան յիշատակովն սրբէ մաքրէ։ Ո՛վ անուշիչ-Հայր մարդացեալ Որդւոյն Աստուծոյ, դուն որ քու ձեռացդ քրանաչան աշխատութեան պաղովն կերակրեցիր գՅիսուս եւ անուշիր, ընծայէ իրեն իմ միտքս, որպէս զի լուսաւորէ զայն իւր աստուածային լուսով։ Արդար Յովսէփ, այր ըստ սրտին Աստուծոյ, դուն որ սուրբ Հոգւոյն Աստուծոյ ամէն ապդեցութեանցը համապատասխանեցիր, մատս տուր իրեն իմ կամքս, որպէս զի վառէ բորբոքէ զայն իւր աստուածային սիրոյ հրովը։ Երանելի Յովսէփ, այս դուն ես անուշիչ-Հայրն Յիսուսի, վասն զի նոյն ինքն Աստուած տուաւ քեզի այս պանծալի պաշտօնն, եւ անոր հետ կապեալ իրաւունքներն՝ փոխադրեց քու վրադ։ Աստուածային նախա-

խնամութիւնն՝ որ առեղծեց մարդկան սրտերը՝ քեզի հօր սիրտ մը տուաւ, Յիսուսի ալ որդւոյ սիրտ մը՝ քու սիրովդ լեցուած։ Սուրբ Հայրդ Յովսէփ. դուն մանկակից ես նաեւ Մարեմայ փառացեալ ուրանութեան՝ որ այդպիսի Որդի մ՚ունի. բայց ասկէ հաղորդ ես այն չնորհաց՝ որ անկէ անբաժին են, վասն զի արժանի եղար Յիսուսի մանկաւոր սիրոյն։ Երջանիկ սուրբ Յովսէփ, եղիր նաեւ մեր Հայրն, եւ մեզի՝ որ թշուառ մարդիկ ենք՝ ցուցուր քու հայրական սիրալիր սիրտդ. որովհետեւ Յիսուս զմեզ՝ որ Աստուծոյ թշնամի էինք՝ այնչափ սիրեց, մինչեւ հաճեցաւ կոչել զմեզ ի՛ր եղբայրներն. եւ ի վախճանի մեր սիրոյն համար խաչին վրայ մեռաւ, որպէս զի ազատէ փրկէ զմեզ յաւիտենական մահուանէ։

Ո՛վ սուրբ Յովսէփ, սրտանց կ՚աղաչենք քեզի, որ մանկակից ընես զմեզ ալ այն գորովալից սիրոյն՝ զոր ունէիր առ Աստուածորդին Յիսուս, եւ քու սրտիդ մէջ Յիսուսի քովն մեզի ալ տեղ մը շնորհես։ Ապահով ենք, թէ սուրբ Յովսէփայ սիրտը — այդ մաքրագոյն ու սրբագոյն սիրտն՝ Յիսո՛ւի ե՛ւ Մարեմայ սրտերէն երկրէ, — ամէն վշտաց ու կարօտութեանց մէջ պիտի բլլայ մեր ապաստանարանը։ Քու գորովագութդ սրտիդ մխիթարով կը թափանցենք կը հասնինք մինչեւ ամենասուրբ Սիրտն Յիսուսի, որ ո՛չ միայն զքեզ հայր կը կոչէր, այլ եւ կ՚ուզէր քու որդիդ անուանուիլ։ Որդիական զգած մամբ քեզի կը նուիրենք մեր ողորմելի սրտերն, եւ կը խոստանանք քեզի՝ որ Յիսուսի առ քեզ ունեցած սի-

բոյն նմանինք. այս ինքն է՝ Յիսուսի մանկական ջերմաջերմ սիրոյն եւ իւր Հպատակութեանն ու մեծարանաց: Յուսալից ենք, սէր սուրբ Հայր Յովսէփ, աստուածահաճոյ կեանք մը վարել քու պաշտպանութեանդ ու հովանաւորութեանդ ներքեւ, որպէս դի արժանաւորինք մեռնիլ սուրբ մահուամբ. ինչպէս որ կը պատշաճի եղբարցն Յիսուսի եւ Մարեմայ որդւոց. եւ այդ կերպով կարող ըլլանք երկնից արքայութեան յաւիտենական երանութիւնն ժառանգել. ամէն:

ՉՈՐՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ փառաւորելու զսուրբն Յովսէփ իբրեւ անուանի հայր սուրբ Ընտանեաց:

Երանեա՛լ սուրբդ Յովսէփ, դուն ես այն իմաստուն եւ խոհեմ ծառան, որուն յանձնեց Աստուած իւր ամենասիրելի եւ ընտրեալ Ընտանեաց հոգն ու խնամքը: Ի՛նք ընտրեց զքե՛զ ամէն էրիկ մարդկան մէջէն, որպէս դի ըլլաս անուանի Հայր՝ խնամակալ ու պաշտպան Յիսուսի, միանգամայն իւր սուրբ մօրն Մարեմայ արժանաւոր փեսայ՝ օգնական եւ մխիթարիչ. ասկէ ի զատ ուզեց որ գործակից ըլլաս փրկութեան մարդկան: Արդ՝ քու այս արտաքոյ կարգի առանձնաշնորհութիւններդ նկատելով, հիացմամբ եւ խորին մեծարանօք եւ

Հաստատուն վստահութեամբ քեզի կը դիմեմ, եւ խոնարհաբար կ'աղաչեմ, որ բարեհաճիս մարդասէր աչքդ դարձընել խեղճ անձինս, եւ ինծի շնորհք ընդունիլ, որ այսուհետեւ ջանամ հաւատարմութեամբ ծառայել Աստուծոյ եւ սիրել զինք անդադար ու յարատեւ։ Վասն զի այսու կերպով միայն կրնամ մասնակից ըլլալ անսահման երանութեան, այս ինքն՝ յաւիտեանս տեսնել ու փառաւորել իմ աստուածային Փրկիչս Յիսուս։

Կը համարձակիմ այժմ ներկայանալ քու առջեւդ, ով սուրբ Ցովսէփ, մեծարելով զքեզ իբրեւ դիտասիրտ անուցիչ-Հայր մարմնացեալ Աստուծոյ եւ Փրկչիս, միանգամայն իբրեւ արժանաւոր գլուխ սուրբ Ընտանեաց՝ որ երկնաւոր Հօր հաճոյիցն ու ցնծութեան պատ-

ապրէին է։ Թաբէ, ապաքէն մեծ մեծ է քու փառքդ, վասն զի անուցիչ-Հայր ես այնպիսի որդւոյ մը, որ Հօր Աստուծոյ Միածին Որդին է։ Անպատում երջանկութեամբ կը լեցուի մեր սիրտն մտածելով՝ թէ դուն մեր Հայրն ալ ես, եւ թէ մենք քու որդիքդ ենք։ Ցիրաւի ենք քու որդիքդ, վասն զի եղբարք են Ցիսուսի Քրիստոսի՝ որ քու որդիդ կոչուիլ կը փափաքէր. եւ այդ տիտղոսով իրաւունք ունինք քու Հայրական օրտիդ մասնաւոր սիրոյն։ Ուրեմն թախանձանօք կը հայցենք քեզմէ բարեացակամ սէրդ ու Հայրական խնամքդ՝ յանուն երկրպագելի Անուանն Ցիսուսի, որ այնչափ սիրելի եւ անձկալի է քու սրտիդ։ Ողորմած սուրբ Ցովսէփ, ընդունէ զմեզ քու բնածին բարեսրտութեամբդ. ա՛ռ զմեզ քու

պաշտպանութեանդ ու հովանւոյդ նեղքեւ, եւ մեղի ապաւէն եղիր նեղութեանց եւ պիտոյից մէջ, թէ յընթացս կենացս եւ թէ մեր վերջին շունչն տուած առեն. ամէն:

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ սուրբ Ցովսեփայ յանձնելոյ զոք հոգւոյ էրկուքեան հոգը:

Յիշէ, մարդասէր սուրբ Ցովսէփ, թէ Աստուծոյ որդին Ցիսուս Քրիստոս, — զոր դուն իբրեւ Հայր անուցիր, — ոչ միայն իմ Հոգւոյս փրկութեան ծարաւումն էր վառուած, այլ եւ իրօք ալ իւր փափաքն ի գործ դրաւ եւ փրկեց զիս իւր անգին արեամբն: Արդ՝ զթած սուրբ Ցովսէփ, — ի շնորհս այն հայրական սրտին՝ զոր պարգեւած

էր քեզի Աստուած իւր սիրելի Որդւոյն համար, միանգամայն եւս ի պատիւ այն որդիական սիրոյն՝ զոր ունէր քեզի Ցիսուսի ամենասուրբ Սիրտը, — բարեհաճէ մանաւանդ Հոգ մը տանիլ իմ Հոգւոյս փրկութեան: Այս վախճանաւ ընդունէ ինձի այնպիսի շնորհք, որով անդադար ջանամ "ահիւ եւ դողութեամբ գործել Հոգւոյս փրկութիւն„. եւ ոչ միայն խոստովանիլ՝ օրհնել եւ սիրել զԱստուած բերանովս, այլ մանաւանդ "Հոգւով եւ ճշմարտութեամբ„. այսինքն է՝ թէ բարի ու շինիչ խօսքերով, թէ առաքինական գործերով ու անբասգիւտ վարքով:

Սիրելի սուրբ Ցովսէփ, դուն եղիր իմ Հայրս եւ օրինակ, որպէս զի բարի կեանք մը վարեմ. միանգամայն եւս առաջնորդս եղիր կա-

տարելուԹեան ճանապարհին վրայ, որպէս զի միշտ դեպազանց օրինակներուդ հետեւելուն վրայէն քալելով՝ առանց մոլորելու հանիմ յաւիտենական երանուԹեան, զոր խոստացար Աստուած այն հոգւոց, որոնք աշխարհիս փորձուԹեան բովէն անցած եւ զտուած, արժանի եղած են ընտրելոց կարգը դասուելու։

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ յարգելոյ ընդունելեան Յովսէփ էքրեթ սուրբ ջեսայ երանելի դպրապետին Մարեմայ։

Սուրբ Յովսէփ, փառաւորեալ փեսայ Աստուածամօր միշտ Կուսին, ներէ՛ որ այսօր սեւեռենք մեր հայեցուածքն այն զարմանալի արժանաւորուԹեանդ վրայ, որ ըստ նախախնամուԹեան Բարձրելոյն՝ անլուծանելի ղօդիւ ղօդեց զքեզ սուրբ Կուսին Մարեմայ հետ, — որ ամէն արարածներէն անհամեմատ իմն բարձրագոյն բլլալով, — զքեզ ալ Թէ յերկինս եւ Թէ յերկրի վերացուց բարձրացուց։ Ո՛վ սուրբ Յովսէփ, ամենամաքուր փեսայ Մարեմայ Թագուհւոյն կուսաց, դուն որ այսու յոգեկորչմամբ օրինաւոր իշխանուԹիւն ստացար Թէ Աստուածամօր եւ Թէ անոր աստուածային Որդւոյն Յիսուսի վրայ, — զոր սուրբ Կոյսն Մարիամ ծնաւ հիանալի հրաշքով՝ այս ինքն է՝ հովանաւորուԹեամբ Հոգւոյն սրբոյ, — հաճէ մեզի համար աղօթել Յիսուսի եւ Մարեմայ, եւ ի մանաւորի իմ հոգւոյս փրկուԹեան հոգն իրենց յանձնել։ Ցաւալից ենք, Թէ Յիսուս եւ Մա-

բիամ ի շնորհս քոյ հղօր բարեխօսութեանդ պիտի ընդունին զմեզ բարութեամբ եւ սիրով։ Մաքրափայլ սուրբ Ցովսէփ, որ կուսութեան շուշանագեղ եւ լուսապայծառ պսակով պսակուեցար, քաջ գիտենք աստուածային իմաստութեան խօսքը. Թէ "Ո՛չ ոք կարող է առանց մանաւոր ինչ շնորհայ՝ կուսութեան անգին գանձն գանձել եւ պահպանել,, Գիտենք միանգամայն, Թէ այս Թանկագին պարգեւս երբեք զլացուած չէ առնոնց, որոնց համար միշնորդած ես Ցիսուսի եւ Մարեմայ։ Ըստ այսմ կը պաղատինք եւ կը Թախանձենք, որ հաճիս ընդունիլ մեզի համար երկնաւոր զօրութիւն, որով կարողանանք սրբակեաց կուսակրօն կեանցդ ընթացքին հետեւիլ ու նմանիլ։

Սուրբ Ցովսէփ, որ հոգւոյ մաքրութեամբ հաւատար ես հրեշտակաց եւ սիրովդ սերովբէից, ընդունէ՛ մեզի համար կատարեալ մաքրութիւն սրտի՝ մտաց եւ մարմնոյ, որպէս զի արժանաւորինք մանակից ըլլալ այն անձանց երանութեան, որոնց համար սուրբ Աւետարանն կ՚ըսէ. "Երանի՛ այնոցիկ՝ որք սուրբ են սրտիւք, զի նոքա զԱստուած տեսցեն,, ամէն։

ՅՕԹՆԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթք՝ առ սուրբ Ցովսէփ՝ յինքն հաւատալը խոստովանելոյ։

Երանեալ Ցովսէփ, արժանաւոր ժառանգ ամէն նահապետաց հաւատքին, հաճէ՛ որ այսօր օրհնենք եւ փառաւորենք զՄարիամ սուրբ

Հարսդ եւ զքեզ իրեն հետ ի միասին իբրեւ այն միջավայրն, — որուն վրայ բովանդակ հաւատք առ Մեսիայն, եւ Հին ու Նոր կտակարանաց ամէն չնորհք ամփոփուած էին։ — Սակայն եթէ՝ ըստ տրամադրութեանն Աստուծոյ՝ քու հաւատքդ պէտք էր անցնիլ ծանր ծանր փորձերէ, ատոր վախճանն այն էր, ով սուրբ Յովսէփ, որ հաւատքդ աւելի պայծառանայ եւ քու լոյսդ մարդկան առջեւ այնպէս լուսաւորուի, որ ամէնքս քեզի նմանելու յորդորուինք միշտ եւ յամենայնի։

Սուրբ Յովսէփ, դուն արդարեւ արժանի ես մեր մեծ զարմացման։ Երբ որ Աստուծոյ հրեշտակն երկինքէն իջաւ՝ որպէս զի զքեզ տեղեակ ընէ այն անճառ հրաշքին, զոր Բարձրեալն Աստուած գործած

էր յանձին սուրբ Հարսիդ Մարեմայ Կուսին. երբ Տէրն հրամայեց քեզի՝ փախցընել աստուածային Մանուկն Յիսուս եւ Հերովդեսին Հալածանքէն ազատել. եւ երբ դարձեալ պատուիրեց քեզի Իսրայելի երկիրն դառնալ. — դուն անմիջապէս առանց տարակուսելու հաւատացիր հրեշտակին խօսքին, եւ քու հաւատքդ այնչափ կեն-դանի եւ կատարեալ էր, որ քեզի իբրեւ արդարութիւն համարուեցաւ։ Ո՛վ Սուրբդ աքանչելի, խնդրէ մեզի համար ալ այդ արտաքոյ կարգի գեղեցիկ արդարութիւնն, որ հիմն է ամէն առքութեան, միանգամայն եւս ուրիշ բոլոր առաքինութեանց է վէմ անվեհեր. այնպէս որ եթէ զայս չենք ստանար՝ Աստուծոյ հաճոյանալ չենք կրնար։ Հոգ պաշտպան մեր սուրբ Յովսէփ,

ընդունէ մեզի այս կենդանի եւ գործունեայ եւ Աստուծոյ սիրով զտուած հաւատքն, որ ինչպիսի եւ իցէ յարձակումէ չի շարժիր չի խախտիր, այլ կրած ամէն փորձանաց մէջ կը մնայ հաւատարիմ ու անշարժ։ Բարեխօսէ մեզի համար, որ աշխարհիս վրայ այնպիսի կեանք անցընենք, որ քու օրինակիդ համեմատ մաքրուած սրբուած ըլլայ հաստատուն հաւատքով։ Որպէս զի այդ կերպով արժանաւորինք մանակից ըլլալ այն վարձքին, զոր մարդասէրն Աստուած իւր հաւատարիմ ծառայից համար պատրաստած է յերկինս. ամէն։

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթք՝ սուրբ Յովսէփայ հաստատ յոյսն յայտնելոյ։

Սուրբ Յովսէփ, այր ըստ Սրտին Յիսուսի, դուն քու կամքդ զոհեցիր հակայի արիութեամբ, եւ բոլոր յոյսդ Աստուծոյ նախախնամութեան վրայ դրիր։ Իսկ ես, ո՛հ, որչափ հեռու եմ քու սուրբ զգացումներէդ։ Թէ որ քու յուսոյդ փոքր մասն ունենայի, այսինքն է՝ եթէ ըլլար սրտիս մէջ այն անշարժելի յոյսն՝ զոր ունէիր Աստուծոյ վրայ, ապաքէն ամէն չնչին վշտերէ ու հակառակութենէ չէի վհատեր ու չէի գլսրեր։ Եթէ անձս հաստատ յուսոյ վհմին վրայ հիմնուած ըլլար, այն ատեն յիրաւի կարելի չէր՝ որ յաւիտենական բարութիւններն այնչափ յաճախ մոռնայի եւ եր-

կրաւոր անցաւոր բարեաց միտէի եւ հակէի։ Հանապազօր կ'անուանեմ զԱստուած ք'ր եղիւռոր Հայրս, սակայն իւր վրայ գրած յոյսս անանկ տակաւ ու յողդողդ է, որ յոյսս իսկոյն կը փարատի եւ զիս կը լքանէ կը թողու. որով կը մատնուիմ տկարութեանս ամէն յարձակմանց եւ դիմադրելու անկարող կը գտնուիմ։ Միանգամայն եւս խռովութիւն եւ վատասրտութիւն կը գրաւեն անձս, եւ կը կորուսանեմ այն մանկական վստահութիւնն՝ զոր պէտք էի երկնաւոր Հօրս եւ Աստուծոյս վրայ ունենալ։

Սիրելի Հայրդ իմ Յովսէփ, քանզ դիտեմ թէ Յիսուս եւ Մարիամ ոչինչ կը զլանան քեզի. ըսա այսօր կ'աղաչեմ՝ որ հաճիս բարեխօսել ի նպաստ իմ եւ իրենցմէ ընդունիլ ինծի համար ալ կատարեալ հա-

մակամութիւն Աստուծոյ սուրբ կամաց հետ, որպէս զի մեծ փութով աշխատիմ սիրել զԱստուած միայն, անոր եւեթ հաւատարմութեամբ ծառայել, եւ ուրիշ ամէն բանի հոգն իրեն բարերար Հնդքն յանձնել։ Յօժարիլ առնուլ ինծի անդրդուելի յոյս մը՝ որ կարող է բառնալ միջեղայց ամէնը արգելք եւ յաղթել ամէն փորձութեանց։ Ընդունիլ մեզի սիրալից յոյս մը, որ զոգցես թէ՝ նոյն իսկ Աստուծոյ վրայ կրնայ նշան յաղթութեան կանգնել, եւ կերպով մը զինք ստիպել՝ որ մեզի օգնութեան հասնի։

Ո՛վ սուրբ Յովսէփ, հաճէ քու մարդասիրութեամդ առնուլ մեզի Աստուծմէ յոյս մը լի միխիթարութեամբ, որպէս զի — երկրաւոր կեանքս բոլոր ընթացքին մէջ մեր կարօտութեան օգնելէն եւ մեր

քաջասրտութիւնն արծարծելէն բորբոքելէն եաեւ, — նաեւ մեր մահուան ժամուն ըլլայ մեզի յուսալից սփոփութիւն եւ բանայ մեզի յաւիտենական երանութեան դուռն. ամէն:

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ սուրբ Յովսէփայ խոնարհութիւնն ի նմանութիւն:

Խոնարհ սուրբ Յովսէփ, հաւատարիմ նմանող Յիսուսի եւ Մարեմայ, դուն ինչչափ որ փոքր էիր քու աչքիդ առջեւ եւ ուրիշ անարդ մարդկան կարծեաց համեմատ, դ՚ինչափ աւելի մեծ ու պատուական էիր յաչս Աստուծոյ: Թախանձանօք կը պաղատիմ, սորվեցո՛ւր ինծի ըլլալ փոքր ու խոնարհ սրտիւ՝ ինչպէս որ դուն էիր: Աւաղ, քաջ գիտես, ով սուրբ Յովսէփ, որ մեղքերս զիս ապերախտ ըրին Աստուծոյ եւ լեցուցին զիս յիմարական ամբարտաւանութեամբ. հիմայ կը ճանչնամ թէ այդ իսկ է սրտիս ամենամեծ վէրքը: Դուն հանապազ կը ջանայիր, ինչ գինքդ մարդկան աչուըներէն ծածկել ու թաքուցանել: Երկնաւոր պարգեւներն՝ որոնցմով զարդարուած էիր եւ ճոխացած, ուրիշ բանի չէին ծառայեր քեզի՝ բայց եթէ խոնարհութեան մէջ զարգանալու: Ընդհակառակն ես ողորմելիս կը ջանամ ու հետամուտ ալ եմ, որ ամէն մարդիկ տեսնեն զիս եւ յարգեն: Անձնասիրութիւնն կոյրցուց զիս, վասն զի կը ծածկէ իմէ մեղքերս եւ գարշութիւնս՝ որոնց վրայ եթէ ուշ իսկ կ՚ամչնամ. ուր որ իրօք

պէտք էի ապաւինեալ սրտիս ան-
ապատ աղբիւրին վըայ հաստատել ու
լալ։ Միանգամայն ոչ միայն գոր-
ծած փոքր ու չնչին գործերովս
կը պարծիմ, այլեւ ատոնց՝ որ կը
փքանամ առանց պատկառելու,
թէ չեմ գործած այն ամէն չարիք՝
զոր ընել կարող էի։ Երբեմն ալ
իմ հպարտ ու կոյր անմտութիւնս
այն չափի կը հասնի, որ գոհ սրտիս
կը դադրիմ կը հանդչիմ թշուառ
վիճակիս մէջ, մէր որ ամօթն երեսս
ծածկելու էր։

Քաղցրագութ տուրը Յովսէփ,
իմ հայրս ու պաշտպանս, այսօր
սրտանց կը հայցեմ որ ընդունիս
ինծի համար այն գլխաւոր պատէհ-
դոմիքնն՝ որ ամէն քրիստոնէական
առաքինութեանց հիմն է, այս
ինքն է՝ զիտնալ զիս։ Եւ անոր
հետ ի միասին գործակցեալ շնորհք,

որպէս զի ճանչնամ զիս եւ արհա-
մարհեմ, եւ մարդկային ակնածու-
թեան եւ անոտի երկիւղին խոր-
խորատակեմ ու ոտնակոխ ընեմ. եւ
այսուհետեւ բոլոր ջանքս ըլլայ,
Աստուծոյ հաճոյքն եւ իմ խնդրել
եւ կատարել զայն՝ ամէն խորհրդոց՝
բանից ու գործոց մէջ։ Բայց,
երանի՛ էր ինծի, տուրը Յովսէփ,
եթէ քեզի պէս ես ալ լռութիւնն
ու ներքնաճնացեալ միայնակեաց
կեանքն յարգէի ու սիրէի։ Եւ
արդ՝ քեզի նմանիլ փափաքելով,
կ'ուզեմ որ արարածք զիս մոռնան
ու արհամարհեն։ Յանձն կ'առ-
նուիմ որ այսուհետեւ խոնարհե-
ցուցմունք եւ Յիսուսի Քրիստոսի
տուրը խաչն իմ ալ բաժինս ըլլան
այս աշխարհիս վըայ, ինչպէս որ
քու՛կդ էին Յիսուս, Մարիամ եւ
Յովսէփ, այս օրուընէ սկսեալ իմ

փառքս եւ միակ հաճոյքս պիտի ըլլայ խոնարհեցընել ինքզինքս ձեր օրինակին համեմատ, որպէս զի ի վիճակի ըլլամ փրկութեան նեղ դռնէն ներս մտնել. — որմէ կարելի չէ որ անցնին բարձրամիտ եւ ղպայնոց ընդարձակութեան վարժած անձինք: — Եւ այդպէս ի վախճանի արժանաւորիմ անցնիլ արքայութեան դռնէն եւ վայելել յաւիտենական երանութիւնն. ամէն:

ՏԱՆԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ սուրբ Յովսէփ ապաստանիլ-ընելոնն ի տառաւորելոյ:

Ո՛վ երանեալ սուրբ Յովսէփ՝ սիրոյ Սերովբէ, մե՛ծ ես դուն ամէն առաքինութեանց մէջ, սակայն առ Յիսուս ունեցած սէրդ անհամեմատ գերազանց է: Թարեւ, աշխարհիս վրայ ինչափ մեծ էր քու երջանկութիւնդ. որովհետեւ միշտ Յիսուսի հետ էիր. միշտ Յիսուսի վրայ կը մտածէիր. միշտ Յիսուսի համար կ՚աշխատէիր, եւ հանապազ Յիսուսի վրայ կամ Յիսուսի հետ կը խօսէիր: Ինչպիսի՜ ջերմ-ջերմ եռանդ եւ քանի՜ սիրոյ բոցեր բորբոքած վառած են քու սրտիդ մէջ Աստուածամարդն Յիսուսի սիրակեղ խօսքերը: Փառաւորեա՛լ Յովսէփ, այո՛, ուրախակից ենք քու երջանկութեանդ, բայց դժբախտաբար մտանակից չենք քու սիրոյդ: — Ատոր յանցանքն ո՞ւր ապաքէն մերն է բոլորովին: Արդարեւ, մի՛ եւ նոյն Յիսուս եւ ինքն իսկ Յիսուս, որ այնչափ բարի, այնպէս սիրուն եւ սիրոյ արժանի է, կու գայ միանալ մեզի հետ իւր

Սիրոյ խորհրդոյն. եւ կը բնակի մեր սրտին մէջ միւնոյն Յիսուս, զոր դուն՝ երջանիկ սուրբ Յովսէփ, յաճախ կրեցիր քու բազկացդ վրայ, եւ աստուածային Մանուկն սիրալիր ողջագուրեցիր։ Մենք ալ ճշմարտապէս կ'ընդունինք զՅիսուս մեր սիրտը՝ ճաշակելով իւր ամենաստուրբ Մարմինն ու պատուական Արիւնը. բայց ինչո՞ւ արդեօք չենք զգար այն հրաշից զգածումներն ու ջերմաջերմ սէրն՝ որոնցմով վառուած բորբոքած էր քու սուրբ սիրտդ, սո՛ւրբ երանելի Յովսէփ։ Թէ որ անկեղծութեամբ մեր անձը քննենք, կ'իմանանք այս՝ թէ մենք ենք յանցաւո՛ր։ Ըստ նախախնամութեանն Աստուծոյ, դուն սուրբ Յովսէփ արժանացար քու շրթունդդ մերձեցընել Մանկան Յիսուսի աստուածային բերնին եւ

տալ զհամբոյր սրբութեան։ Յիրաւի, մեր բերնէն ալ կ'անցնի Յիսուս եւ կը մտնէ մեր սիրտն ու անպատուո՛ եղանակաւ կը միանայ մեղի հետ։ Եւ արդ կ'աղաչենք, օգնէ՛ մեղի, սուրբ Յովսէփ, որ Յիսուսի հետ անխզելի զօդիւ կապուինք եւ ղինք բնա՛ւ չմերժենք ու չարձակենք։

Դուն անճառ գմայլմամբ լեցիր այն առաջին բառերն՝ զոր Յիսուս իւր մանկական բերնովն արտաբերեց. եւ ցնծութեամբ լեցուեցաւ սիրտդ՝ վասն զի զքեզ Հայր կ'անուանէր։ Գիտնալու ենք, թէ Յիսուս պատրաստ է նոյն անսահման բարութեամբ մեղի հետ միշտ կենակցիլ եւ խօսիլ, միայն թէ ուզենք իւր խօսքին մտիկ ընել։ Երանելի՛ Յովսէփ, դուն մանկանացու եւ տկար մարմինն զգեցած

աաեն իսկ՝ արժանի եղար վայելել Յիսուսի ներկայութիւնն, ակսեալ իւր կաթնասուն մանկական հասակէն մինչեւ իւր երեսներորդ տարին։ Մենք ալ մեր մտան ունինք զՅիսուս, իւր աստուածային Խորհրդոյն քողին ներքեւ։ Եւ թէպէտ ասոր մէջ իւր երկնաւոր փառքը մեզմէ կը ծածկէ, այսու ամենայնիւ մի՛ եւ նոյն ընտանութիւնն ու սէրն կը ցուցընէ մեզի, բաւական որ բոլորով սրտիւ եւ մեծ եռանդեամբ աղօթենք իրեն։

Արդարեւ, անըմբռնելի բան մի է, թէ ինչո՞ւ համար մեր սրտերն ոչինչ կը զգան եւ ոչինչ կ՚ըսեն Յիսուսի։ Աւելի զարմանելին այն է, որ իւր անպատում սէրն առ մեզ՝ մեզի ո՛չ զմայլումէ եւ ո՛չ իսկ եռանդ կ՚ազդէ։ Ո՜հ, ո՜հ, ինչպիսի հրաշք անզգայութեան, Ո՛վ հրաշ-

լից ու սիրազեղ սիրտ Յովսեփայ, — զոր Մարիամ միայն աստուածասիրութեամբ կը գերազանցէ, — հաճէ՛ վերջ տալ այս աղէտաբեր հրաշքիս։ Եւ արդ, սուրբ հայր մեր Յովսէփ, որովհետեւ Յիսուս ի շնորհս այն հայրական քաղցրալից սիրոյն, — զոր ցուցուցիր իրեն երեսուն տարուան միջոցի մէջ, — չէ՛ կարող բան մը զլանալ քեզի, կը թախանձենք զքեզ վստահ եւ խոնարհ սրտիւ, ընդունէ՛ մեզի համար ա՛չ եթէ առողջութիւն եւ երկրաւոր բարիք, այլ Յիսուսի սէրն եւեթ. այո՛, այո՛, Յիսուսի միայնակ ու մաքուր եւ զուտ սէրն. ամէն։

ՏՃՍՆՈՒՄԻԿԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ յոբքէլը- ղո-րքն Ցովսէփ
իբրեւ- գանձարան առաքինու-թեանց։

Փառաւորեալ ես դուն, սուրբ Ցովսէփ, վասն զի ամենամեծ գո-վեստն տուաւ քեզի Հոգին սուրբ՝ զքեզ ոչխար կոչելով։ Զմայլմամբ կը նկատենք շնորհաց եւ սրբու-թեան այն մեծ գանձն՝ որով ճո-խացած ու զարդարուած է քու վեհ հոգիդ։ Լուսապայծառ արեւուն նման է քու անձդ, որուն մէջ կը փայլին ամէն առաքինութիւնք իրենց բոլոր շքեղութեամբ։ Ո՜հ, ինչ մեծ էր քու խոնարհութիւնդ, ինչչափ հրաւիր քու սէրդ. միան-գամայն ալ՝ ինչպիսի հեզութիւն, սրչափ մաքրութիւն, քանի ժուժ-կալութիւն երկրաւոր շնչաւոր բա-ներէ, ինչ գերապանց հնազանդու-

թիւն կը գտնենք քու սրտիդ մէջ. կամ թէ լաւ եւս ըսենք, կա՛յ ար-դեօք առաքինութիւն՝ զոր մարդս ի քեզ նշմարել չկարենայ։

Արդ, քու ոտքդ հնկած՝ գթած պաշտպան իմ, ցաւով ու ամօթով կը խոստովանիմ, թէ ես առաքի-նութիւններէդ եւ ոչ մէկն ունիմ, այլ թէ սիրտս լի է մեղաց եւ պակասութեանց անհամար բազմու-թեամբ։ Մի՛ այլ եւս ներէր, ով սուրբ Ցովսէփ, որ շարունակեմ գերի ըլլալ չար միտութեանցս ու վատ յօժարութեանցս. հիմայ թէ՛ քու եւ թէ՛ սրբոյ Կուսին Մարեմայ անարատ հարսիդ օգնութեամբ բացորոշ կամքով պիտի ջանամ, գործնականապէս ստանալ Հոգւոյս փրկութեան պէտք եղած առաքի-նութիւնները. հետեւելով այն լուսաւոր օրինակներուն՝ զոր գո՛ւք

տուիք ինծի։ Այսուհետեւ արթնութեամբ պիտի հսկեմ, որ սրտի՝ հոգւոյ եւ մարմնոյ մաքրութիւնն պահեմ անվթար։ Մաքրափայլ սուրբ Յովսէփ, կ՚ուզեմ մաքրութեան դեղեցիկ առաքինութիւնն, — որ քու պզաստ սրտիդ այնչափ սիրելի եւ անձկալի է, — ատանալ ու սեպհականել՝ ոչինչ աշխատութեան խնայելով։ Կ՚ուզեմ երկնաւոր Հօրս սիրոյն համար հնազանդ ըլլալ, որպէս զի կարենամ երբեմն ցնծալից ուրախութեամբ օրհնել այն յաղթութիւններն, զոր Աստուծոյ շնորհքով կանգնեցի հոգւոյս փրկութեան դէմ մարտնչող թշնամեացս վրայ։ Թայց ոչ միայն բերնովս՝ այլ մանաւանդ հոգւով եւ ճշմարտութեամբ կ՚ուզեմ աղքատ ըլլալ, որպէս զի ժառանգեմ երկնից արքայութիւնն,

որ խոստացուած է անոնց՝ որոնք այս աշխարհիս վրայ ազատ կամքով եւ յօժարութեամբ երկրաւոր իրաց չէն յարիր եւ անոնցմէ բացէ ի բաց կը հրաժարին։ Ո՛վ սուրբ Կոյս Մարիամ եւ դու սուրբ Յովսէփ, հաճեցէք ընդունիլ Ցիսուսէն թանկագին շնորհքն, որ աշխատիմ նմանիլ ձեր առաքինութեանց, եւ այդպէս զարդարուիլ երկնային հարսանեաց հանդերձով։ Հապա դթացէք իմ վրաս եւ օգնեցէք ինծի, որ հաւատարմութեամբ հետեւիմ ձեզի եւ սիրեմ զԱստուած եւ ժամանեմ յաւիտենական երանութեան. ամէն։

ՏՄՈՒԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթք՝ ձեռնադրելու զսուրբ Յովհէ-
ննէս օրինակ ներփին կենաց։

Սուրբ Յովհէփ, Աստուծոյ սիրոյն աբժանոցած այր, իմ սիրտս կը մշտէ կը դրդէ զիս, որ սկսիմ նկատել քու հրաբորբոք հոգւոյդ մէջ ծածկուած մեծագին գանձը։ Երանելի Յովհէփ, քու սիրտդ եւ միտքդ զբաղած էր միշտ Յիսուսի աստուածային կատարելութեանց եւ անեզը մեծութեան մտածութեամբ։ Բոլոր քին զբաղմունքդ ու գործդ բնաւ չէին կարողացած կորզել քու աչքերդ Աստուծոյ ներկայութենէն. եւ քու վառեալ սէրդ կու տար ամենափոքր գործքերուդ ալ այնպիսի մեծ արժանիք, որ ամէնն ալ կատարեալ սիրոյ գործք էին։ Սուրբ Յովհէփ, երջանիկ են քու ձեռքերդ, որ յաճախ անգամ զՅիսուս՝ զաստուածային մեծվայելչութիւնն կրեցին, եւ միայն Աստուծոյ համար բրտնաջան աշխատեցան։ Երջանիկ են քու աչքերդ՝ որ անդադար զՅիսուս նկատեցին հիացմամբ։ Սակայն ամենէրջանիկ է քու կուսական սուրբ սիրտդ, որ միշտ իսկ սիրեց զՅիսուս եւ զինք միայն սիրեց եւ լմկ իրեն համար ապրեցաւ։ Ըստ այսմ, դուն ես ներքին կենաց եւ ճշմարիտ աստուածպաշտութեան զարմանալի օրինակը. միանգամայն եւս՝ դուն օժտուած էիր աղօթից պարգեւով, որպէս զի Աստուծոյ ձգես ու շահիս մարդկան հոգիները։

Սիրելի պաշտպան իմ, հաճէ իմ հոգիս լուսաւորել՝ մաքրել ու սրբել։ Առաջնորդէ ինձի ի սրբավայրն ներքին կենաց, եւ ապդէ

ինձի մեծ յարգութիւն՝ եռանդուն փափաք եւ ջերմ սէր առ այն։ Բայց կը տեսնեմ դժբախտաբար, որ ասկէ շատ հեռու կը գտնուիմ։ Ո՜հ, ինչչափ մեծ է թշուառութիւնս։ Իրօք ալ, նոյն իսկ կարճատես աղօթքի աստեն միտքս ամիսով պահել չեմ կրնար, եւ սիրտս առանց ամբառնալ եւ իրեն հետ միանալ։ Երբեմն ամբողջ ժամեր եւ երբեմն ալ ամբողջ օրեր կը սահին կ՚անցնին, բայց աւա՛ղ՝ որ քաղցր ու մարգասէր Աստուծոյ վրայ չեմ մտածեր։

Ընդհակառակն, ընդունայն՝ աւելորդ եւ երբեմն ալ մեղանչական խորհուրդներ կը գրաւեն խեղճ հոգիս եւ կ՚իշխեն անոր վրայ։ Երանի՛ թէ զԱստուած ճշմարտապէս սիրէի։ Թէ որ Ցիսուս իմ գանձս՝ միակ սէրս եւ ամենայն ինչս ըլլար,

այն աստեն անշուշտ բոլոր համայքս կը գտնէի Ցիսուսի քով՝ եւ ի Ցիսուս։ Մեծ դժուարութիւն կ՚արժէ արդեօք ինձի եւ անտանելի նեղութիւն կը պատճառէ ըսելն, թէ "Ցիսուս իմ կը սիրեմ դքեզ„։ Ահաւասիկ, գաղջութիւնս այդչափ մեծ է։ Ո՛վ աստուածային Փրկիչ Ցիսուս՝ որ մեր սիրոյն համար խաչուեցար, զօրացուր զմեզ որ այս վտանգաւոր գաղջութիւնն վանենք մեր սրտէն, քանի որ տակաւին մահացու անդգայութեան դարձած չէ այն։ Սուրբ Յովսէփ, օրինակ ներքին կենաց եւ պաշտպան անոնց՝ որ կ՚ուզեն կատարելութեան հասնիլ, ես ալ քեզի կը դիմեմ, — ինչպէս որ սաստիկ սովէ նեղուած Եգիպտոսի ժողովուրդն ապաւինեցաւ առաջին Յովսեփայ, — եւ կ՚աղաչեմ որ ողորմած աչքդ իմ

խեղճութեանս ու կարօտութեանս վրայ դարձընես եւ ազատես զիս այս մեղկ ու դաղջ վիճակէս, որպէս զի Հոգեկան թմրութենէս սթափելով՝ անցընեմ աստուածահաճոյ կեանք։

Գթած սուրբ Յովսէփ, Աստուծոյ ողորմութենէն խնդրէ ինծի համար ներքին ամփոփութիւն, Հոգի աղօթից եւ ճշմարիտ բարեպաշտութիւն եւ ընկերսիրութիւն. բայց գլխաւորաբար Աստուծոյ անխառն սէրը։ Քու բարեսէր միջնորդութեամբդ, ով սուրբ Յովսէփ՝ մատակարար առատ շնորհացն Քրիստոսի, կը յուսամ ընդունել խնդրածս. ես ալ կը խոստանամ՝ քու հայրական առաջնորդութեանդ եւ հոգացողութեանդ յանձնել զիս ամէն բանի մէջ. ամէն։

ՏՐՍՈՒԻՐԵՔԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթք՝ սուրբ Յովսէփայ երջանկոյն ի՛նչ ֆաւոքանելոյ։

Երջանիկ սուրբ Յովսէփ, դուն եղար առաջինն՝ որ միշտ կոյս Աստուածամայր Հարսիդ եարբը՝ տեսար զՄանուկն Քրիստոս Թեթղեհէմի մսրոյն մէջ։ Ի՛նչ հիանալի պատանչելի վայրկեան էր այն քեզի համար, ով այր արդար։ Որպէս զի մեկն ըմբռնել կարենայ, ով սուրբ Յովսէփ, քու անբացատրելի զգացմունքդ պըր զգացիր այն առաջին վայրկենին, երբ որ սիրով յափըշտակուած զմայլած կը նկատեիր զԱստուած՝ որ մարդկան սիրոյն համար մարմնացաւ ու մանկացաւ, այնպիսին քու սիրտդ ուներնալու էր։

Թոյլ տուր մեզի, սուրբ Յովսէփ, որ քեզի հետ մանենք այն խոր-

Հըրդաւոր գումն եւ արժանի բլլանք վայելել սրտաշարժ տեսարանն՝ զոր կ՚ընծայէ մեզի սուրբ Հաւատքը։ Ի՛նչ որ հոս կը տեսնենք, ամենայն ինչ սրբութեան եւ անճառ երանութեան անուշահոտութիւն կը բուրէ։ Աստուածային Մանուկն Յիսուս մսրոյն մէջ անձայն կը հանգչի. բայց իրեն Սիրտն կը խնդրէ իւր երկնաւոր Հօրէն ողորմութիւն մեզի համար։ Երանեա՛լ Յովսէփ, պաշտպան սուրբ Ընտանեաց, դո՛ւն լուռ մնալով կը նկատես աստուածային Մանուկն եւ իւր Մայրն Մարիամ, եւ Հոգիդ կը լեցուի կը զեղանի գորովալից սիրոյ զգացմամբ։ Ո՛վ Մարիամ եւ Յովսէփ, դիս ալ մանուկիդ բրէք ձեր հրաշից գմայլութիւններուն՝ որոնք Յիսուսի որորոցին քով կը վառեն կը բորբոքեն ձեր սիրտը։ Թախանձա-

նօք կ՚աղաչեմ, ուսուցէ՛ք ինծի որ օգտակարապէս նկատեմ Յիսուսի անեղը բարութիւնն, աղօթեմ առ մանկացեալն Աստուած խոնարհ ու ճշմարիտ եռանդեամբ, երկրպագանեմ իւր աստուածային Մեծվայելչութեան եւ ճանչնամ անձինս ոչնչութիւնն. միով բանիւ՝ սիրեմ զՅիսուս բոլորով սրտիւ եւ իրեն համար միայն ապրիմ եւ իւր սիրոյն մէջ մեռնիմ. ամէն։

ՏԱՍՆՈՒՉՈՐՍԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթի՝ սո՛ւրբ Յովսէփ, դո՛ւդն վէրածէդ ըլլալո՛ւ։

Սիրելի՛ սուրբ Յովսէփ, յիրաւի մե՜ծ մեծ էր քու սրտիդ անձկութիւնն ու ցաւը, վասն զի տեսար՝ թէ Յիսուս իւր սուրբ Ծնունդէն

ի վեր հալածուեցաւ եւ ոտիպուե-
ցաւ փախչիլ եւ աքսորքի մէջ
ապրիլ։ Երբ որ Աստուծոյ Հրեշտակն
երեւցաւ քեզի, դուն անոր պատ-
գամաւորութիւնն իմանալուդ պէս,
գիշերանց ոտր ելար եւ առանց
յապաղելու աճապարեցիր հաղոր-
դել երկնից հրամանն անարատ
կոյս Հարսիդ Մարեմայ։ Մարիամ
արագ արագ կը մերձենայ որորոցին՝
որուն մէջ երկրպագելի առտուա-
ծայինն Մանուկն Յիսուս կը նիր-
հէր քաղցր քնով. սակայն ինչչափ
ծանր ու վշտագին էր իւր մայրա-
կան գորովալից սրտին՝ վրդովել եւ
ընդհատել սիրելի Որդւոյն հան-
գիստը։ Մարիամ ծնրադիր կը խո-
նարհի Մանուկ Յիսուսին առջեւ
եւ անոր սրբանեալ ոտքերն համ-
բուրելով՝ զանոնք արցունքով կը
թրջէ։ Հառաչելով կը գրկէ աս-

տուածային Մանուկն, եւ այս թան-
կագին գանձն յանձնելով սուրբ
Յովսեփայ, առանց վայրկեան մը
կորուսանելու՝ նոյնժամայն վախան
Եգիպտոսի օտար երկիրն։

Ո՛վ Մարիամ եւ Յովսէփ, ա՛յժ
հաճեցէք լսել աղաչանքս եւ թո՛յլ
տուէք, որ ե՛ս ալ հոգւով ընկե-
րանամ ձեր տաժանելի աքսորա-
նաց եւ գործունեայ ջանքով մաս-
նակցիմ ձեր յոգնութեանն ու ցա-
ւոց։ Իմ արցունքս ձեր արտասուաց
հետ խառնել կ՚ուզեմ, եւ փոխ-
տանիլ որ Յիսուսի քաղցր ներ-
կայութիւնն ա՛չ երբեք կորուսա-
նեմ։ Աստուծոյ շնորհաց օգնու-
թեամբ կը յառաջադրեմ այսօր՝
բիւր անգամ մեռնիլ, քան թէ
մեղանչել եւ բաժնուիլ իմ մար-
գասէր Յիսուսէս եւ Փրկչէս. ամէն։

ՏԸՆՕՒՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղջի՛կ՝ ափսոչէ ձեզ ապրող սուրբ
Ընտանեաց հով ծնալս հոգնեպես։

Օ՜ն անձն իմ, եկո՛ւր փոխադրուէ հոգւով Եգիպտոսի այն կողմն, ուր սուրբ Յովսէփ իւր սուրբ Ընտանեաց հետ ապաստանած է։ Հո՛ս ամէն տեղ կը նշմարենք աղքատութեան գալարի նշաններ. այսինքն է՝ հինցած աղքատ սպասներ, աղքատի կերակուր, աշխատալի գործքեր եւ աղքատ մարդու զբաղումն։ Ո՛վ Աստուած իմ, մէր կայ արդեօք աշխարհիս վրայ բնակարան մը, որ այս խեղճ խղճկէս աւելի հաճոյական ըլլայ։ Հո՛ս ամէն բանի մէջ կարգ կանոն կը տեսնուի։ Այս սրբավայրիս մէջ ամէնայն ինչ կը շնչէ կը բուրէ սէր՝ խաղաղութիւն եւ ճշմարիտ երջանկութիւն.

միանգամայն եւս թէ՛ հոգեւոր հրահանգք եւ թէ՛ արտաքին զբաղմունք՝ Աստուծոյ հոգւով ոգեւորուած են։ Այս խեղճ բնակարանիս մէջ սկսաւ աստուածային Մանուկն Յիսուս իւր առաջին քայլերն առնուլ եւ իւր առաջին բառերն արտասանել։ Երանելի Յովսէփ, քեզի հետ ի միասին երկրպագութիւն կը մատուցանեմ այն բառերուն՝ որ մանկացեալ Աստուծոյն բերնէն ելած են առաջին անգամ։ Այժմ քեզի հետ ի ծունր կ'իջնամ եւ երկրիս վրայ կը խոնարհիմ, որպէս զի մեծարանաց զգացմամբ Յիսուսին երկրպագելէ ոտից առաջին հետքերն համբուրեմ։

Յիրաւի, Աստուծոյ բարութիւնն անսահման է. վասն զի ինչ մեր տկարութիւնն իւր վրայ առաւ զգեցաւ, որպէս զի զմեզ երկնաւոր

զօրութեամբ սպառազինել կաղդուբէ։ Ի՜նչ հիանալի տեսարան. Յիսուս Մանուկն իւր ուղեղումն սկսաւ ուրիշ տղոց պէս թոթովել, որպէս զի երկնից լեզուն սորվեցընէ մեզի։ Ո՛վ սուրբ Հայր Յովսէփ, ներշնչէ ինծի ալ քու եռանդնալից ղեկավարութիւնդ, եւ հաճէ ընդունել ինծի համար շնորհք, որպէս զի քեզի պէս ջերմեռանդ սիրով սիրեմ զԱստուած. ամէն։

ՏՄՍՈՒՎԵՑԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ սուրբ Յովսէփայ օրինակին համեմատ աղօթասիրութեան համբերատարութեամբ կրելու։

Հիանալի աբսորեալդ սուրբ Յովսէփ, շնորհակալ եմ քեզի խոնարհ սրտիւ այն ամէն վշտաց համար, զոր սիրով կրեցիր մեր սիրոյն համար Յիսուսի եւ Մարեմայ հետ ի միասին։ Սուրբ Ընտանիքն Եգիպտոսի աբսորանաց վայրին մէջ կ'ապրէր անձանօթ եւ արհամարհ ու անարգ համարուած. միանգամայն մարդկան ծաղրածութեան նիւթ էր եղած. միով բանիւ մատնուած ամէն նեղութեանց՝ կարօտութեանց եւ զրկանաց, որոնք աղքատութեան անբաժին ընկերներն են այս աշխարհիս վրայ։ Յիսուս ընտրած էր այդ ամենայն թէ՛ իւր անձին եւ թէ՛ իւր սիրելի ընտանեաց համար. որպէս զի բարի օրինակաւ առաջնորդէ եւ ուսուցանէ մեզի, թէ այն մարդն որ կ'ուզէ երկնից արքայութեան մէջ ուրախանալ, այնպիսին հարկ է որ նախեւառաջ Յիսուսի սիրոյն համար յօժարակամ եւ զուարթութեամբ համբերէ այս

կենաց մէջ պատահած վշտաց ու տառապանաց։ Սուրբ Յովսէփ, դուն ալ քու վարքովդ կը սորվեցընես ինծի, թէ պէտք եմ իբրեւ պանդուխտ կենցաղավարիլ եւ ապրիլ աշխարհիս վրայ. խորհելով թէ հայրենիքս հոս չէ, եւ թէ հանգիստս հոս փնտռելու չեմ. որովհետեւ անանց հայրենիքս լուսափայլ երկինքն է, — զոր քու սիրելի որդեգիրդ Յիսուս՝ իւր դառն ու կսկծալի չարչարանքովն եւ խաչի մահուամբ շահեցաւ մեզի համար։

Սիրելի հայր իմ Յովսէփ, այդ դուն եղիր իմ առաջնորդ՝ նեցուկս ու պաշտպանս այս կենաց պանդխտութեան ժամանակ։ Քու սուրբ աղօթքովդ եւ հզօր միջնորդութեամբդ ընդունէ ինծի համար շնորհք, որ աստուածահաճոյ

կեանք անցընեմ, որով միայն կարող եմ բարձր նպատակիս ժամանել, որ է՝ ժառանգել յաւիտենական երանութիւնն. ամէն։

ՏԱՍՆՈՒԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ սուրբ Յովսէփայ սրտով ընդ Անդրանիկ Աստուածորդւոյն։

Յաճախ, ինչ անճառ ցնծութեամբ լեցուեցաւ քու դժուած սիրտդ, ով սուրբ Յովսէփ, երբ երկնուստ խնամուտ եղար, թէ առնիք՝ որ երկրպագելի Մանկան Յիսուսի կենացն էին դարանամուտ, մեռան չարաչար մահուամբ։ Որչափ մեծ պատիւ է քեզի, որ երկնաւոր Հօր հրեշտակն դարձեալ երեւցաւ քեզի եւ ըսաւ. "Յովսէփ որդի Դաւթի, մի՛ երկնչիր ընդունել Յիսուսը

սուսի եւ Մարեմայ հետ դարձիր Իսրայէլի երկիրը»։ Օ՛ն, քանզ պաշտպանդ սուրբ Ընտանեաց, եւ կ՛ուր եւ տես Նազարէթի խեղճ տնակին, զոր Թողուցիր եւ գացիր ի Բեթղեհէմ, Օգոստոս հեթանոս կայսեր աշխարհագրին մէջ մտնելու հրամանին հնազանդելով. բայց յետոյ՝ անդուլ եւ բռնաւոր հեռվդէսին նախանձախնդրութեան պատճառաւ՝ Բեթղեհէմի ծովմէլի դռմէն ալ վռնչելու ստիպուեցար։

Ո՛վ սիրելի պաշտպանս սուրբ Ցովսէփ, հաճէ՛ եւս դարձընել զՑիոնս իմ սիրտս, որմէ մեղքն աքսորած էր զինք. որպէս զի ի շնորհս քու բարեխօսութեանդ՝ փրիստոս Տէրն մեր հաշտուի ինձի հետ, եւ ստանայ զբաւէ անձս եւ անոր վըայ իշխէ ընդ միշտ։ — Դժբախտաբար ազէկ գիտեմ, թէ հերովդէս դեռ մեռած չէ. այսինքն է՝ թէ մեղաց արմատներն տակաւին սրտիս մէջ խորունկ տարածուած են, այնպէս որ շատ դիւրաւ կարող եմ յառաջաւան անհաւատարմութեանս մէջ իյնալ եւ նորանոր ապերախտութեամբ բլլալ առաջինէն չարագոյն։ Ողորմած սուրբ Ցովսէփ, տուր որ աղաչանքս արդիւնաւոր ելք ունենայ. եւ օգնէ ինծի որ կիրքերս ցպեմ նուաճեմ. միանգամայն եւս մա՛ր ինծի համար յարատեւութիւն Աստուծոյ սիրոյն մէջ։

Խնդարհաբար կը պաղատիմ, սուրբ հայր իմ Ցովսէփ, հաճէ՛ ընկերանալ եւ առաջնորդել ինծի յընթացս բոլոր կենացս։ Եւ արդ, ի յիշատակ այն տաժանելի նեղութեանց՝ զոր կրեցիր երկու երկայն ճանապարհորդութեանդ առեն,

որովհետեւ զՅիսուս մահուան մեծ վտանգէն զերծուցանելու համար՝ զինք իւր Մարեմայ մօր հետ նախ Եգիպտոս տարիր, անկից ալ Իսրայէլի երկիրն ետ դարձուցիր. — այո՛ ի յիշատակ երկու վշտալից ճանապարհորդութեանդդ, ձեռնտու եղիր ինծի ամէն վտանգաւոր առիթներու եւ պատահարներու մէջ, որոնք այս անցաւոր աշխարհիս վրայ յաճախ կը պատահին, եւ որոնց ենթարկուած է մարդուս յոդդողդ ու խեղճ բնութիւնն: Եւ արդ, քու մարդասիրութեանդ կը յանձնեմ հաճել իմ վրաս, որ մի գուցէ մոլար ճամբաներու մէջ մնանեմ ու թափառիմ եւ հոգւոյս փրկութիւնն դնեմ ի վտանգի: Պաշտպան իմ սուրբ Յովսէփ, ընկերացիր ինծի կատարելութեան ճանապարհին մէջ, վասն զի այժմ

բացորոշ կամքով պատրաստ եմ քու առաջնորդութեանդ հետեւիլ: Հաճէ՛ անվնաս անցընել զիս այս աշխարհիս միջէն, — որ իմ աքսորանացս վայրն է, — եւ ի վախճանի հասցընել զիս երկնաւոր հայրենիքս. որպէս զի ես ալ արժանաւորիմ վայելել այն անմբռնելի եւ անսահման երանութիւնն, զոր պատրաստած է Աստուած իւր ճշմարիտ եւ հաւատարիմ ծառայից. ամէն:

ՏՐՈՆՈՒԹԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ վշտերն համախիբպոլնեօք էրեսը սուրբ Յովսէփայ օրինակին համեմատ:

Փառաւորեալ սուրբ Յովսէփ, սրտանց կը հայցեմ որ հաճիս առ-

նուէ ինձի համար զօրութիւն, որպէս զի կարենամ համբերութեամբ կրել թշուառ կեանքիս վշտերն ու ցաւերն, եւ կամքս Աստուծոյ սուրբ կամաց հետ համակերպել յամենայնի։ Խնդրած շնորհքս կը յուսամ ընդունիլ այն պիւցաղնական հաստատութեանդ համար՝ զոր ցուցուցիր միշտ ծանր ծանր նեղութեանց մէջ, որոնցմով Աստուած քու առաքինութիւնդ փորձել ուզեց։

Սուրբ Հայր Ցովսէփ, օգնէ ինձի որ ոչ միայն խորհիմ, այլ մանաւանդ ըմբռնեմ եւ համոզուիմ, թէ ամէն վիշտ ու տառապանք Աստուծմէ կ'առաքուին իմ վրաս, եւ թէ ասոնք ամէնն ալ ծառայելու են ինձի՝ իւր երկրպագելի կամքը կատարելու։ Դէմած սուրբ Ցովսէփ, բարեհաճէ ունկն դնել իմ

խոնարհ աղաչանացս, եւ երբ մահկանացու կեանքիս վախճանն հասնի, այն ատեն շնորհէ ինձի քու մանաւանդ հզօր օգնութիւնդ, որպէս զի՝ — կենացս վերջին ահաւոր փորձէն անցնելէն եւ զտուելէն մաքրուելէն ետքն, — արժանաւորիմ Աստուծոյ անհուն ողորմութեամբն ելլել վերանալ երկնաւոր դրախտն, ուր իմ ամէն արցունքներս պիտի դառնան անսահման ուրախութեան, եւ տրտմութիւնս պիտի շրջի փոխուի յաւիտենական երանութեան. ամէն։

ՏԸՆՈՒԻՆՆԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղքե՛ր՝ ղՅիսու՝ ա՛ՀՀ երբեւէ կորուսա-
նելը է ընդհա արքեայն սուրբ Ցո-
ւէփայ։

Որհնեա՛լ սուրբ Ցովսէփ, — ի յիշատակ այն մեծ երջանկութեանն զոր զգացիր, քանի անգամ որ զՄանուկն Յիսուս՝ աշխարհիս Արարիչն ու Փրկիչը բազկացդ վրայ կրեցիր, — Հաճէ՛ իմ սրտիս նուէրն ալ սիրով ընդունիլ եւ ընծայել Աստուածորդւոյն Յիսուսի։ Հզօր պաշտպան իմ սուրբ Ցովսէփ, աղաչէ Յիսուսի՝ որ ողորմի եւ վանէ հալածէ արգահատելի սրտէս՝ ինչ որ անհաճոյ է իրեն, եւ վառէ զայն իւր սիրոյ հրովն՝ եւ առաքինութիւն շահելու եռանդով բորբոքէ. միանգամայն զարդարէ աղքատ սիրտս այն առաքինական

գործերով, որոնց գեղեցիկ եւ հիանալի օրինակներն տուաւ ինծի իւր երկրպագելի սուրբ Սիրտը։ Միով բանիւ, կը փափաքիմ որ Յիսուս միայն գրաւէ սրտիս ամէն կարողութիւններն, եւ չնորհէ ինծի կատարել իւր սուրբ կամքն ամէն բանի մէջ, որպէս զի արժանի ըլլամ աստուածային բերկնէն լսելու, թէ "Ասա բնակեցայց, զի հաճեցայ ընդ սա„. Թէ հիմա բնակիլ կ'ուզեմ, վասն զի այդ սիրտն հաճոյ է ինծի։

Աստուածապաշտ սուրբ Ցովսէփ, ինչչափ մեծ եղաւ քու հայրական սրտիդ տրտմութիւնն ու ցաւը, երբ որ աչքիդ առջեւէն անհետացաւ եղաւ Յիսուս եւ դինք կորուսիր։ Ինչ փութով եւ որպիսի տխրալից տառապանքով վնտռեցիր զՅիսուս ընկերակցութեամբ անարատ Կոյս

Հարսիդ Մարեմայ, որ սրտի ցաւէն
ընկճած ու գրեթէ նուաղած՝ դառ-
նագառն արցունք կը թափէր։ Ո՛վ
Մարիամ եւ Յովսէփ, ես պէտք
եմ ըսած ինքեան լալ ու ողբալ,
որ յաճախ անգամ գիտութեամբ
եւ կամաւոր չարութեամբ եւ ա-
պերախտութեամբ թշնամանեցի՝
վշտացուցի եւ կորուսի զՅիսուս՝
հոգւոյս միակ գանձը։ Աղէ, ողոր-
մած Մայր Աստուծոյ Մարիամ եւ
զթած հայրդ իմ սուրբ Յովսէփ,
հաճեցէք ունկն դնել որդիական
ապաշանքիս եւ ձեր հզօր բարեխո-
սութեամբն ընդունիլ, որ զՅիսուս
դարձեալ գտնելու անբաւ եր-
ջանկութեանն արժանաւորիմ։ Իսկ
եթէ հնարհիւ Տեառն արդէն իսկ
ստացած ունիմ զՅիսուս, Յանամ
սրտիս մէջ պահել դինք զգուշու-
թեամբ։ Հնսկ ուրեմն բեկեալ եւ

խոնարհ սրտիւ կը հայցեմ, ով
Մարիամ եւ Յովսէփ, առէք ինձի
համար Աստուծոյ սուրբ երկիւղն,
որպէս զի այսուհետեւ ոչ երբեք
կամաւոր մեղքով կորուսանեմ
զՅիսուս, այլ ձեզի հետ ի միա-
սին ամանամ դինք յերկինս յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն։

ՔԱՄԱՆԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ որպէս զի սուրբ Ընտանեաց
աստիճանաբար նմանին։

Երանելի Հայր Յովսէփ, մեծա-
բեալ գլուխ սուրբ Ընտանեաց,
անպատում քաղցրութեամբ եւ
գմայլմամբ կը նկատեմ քու փոքրիկ
ու խեղճ տունդ ի Նազարէթ. զոր
հոգւոյս աչքով նկատելով՝ ան-
համեմատ ինձ ուելի գեղեցիկ կը

գանեմ քան թէ թագաւորական պալատները։ Այս անպաճոյն տնակին մէջ կը տիրէ անդադար աղօթք՝ յարատեւ աշխատութիւն եւ անվըդով հանդարտութիւն, որոնք կը յարդարեն կ'ընծեն զայն՝ երանութեան ու խաղաղութեան սրբավայր եւ տաճար սրբութեան։

Ի՞նչ հիանալի բան. այն միջոցին որ մեծապայծառ կոյս Հարազատ Աստուածամայրն Մարիամ տնական գործերու կը զբաղի, դուն ալ նոյն ժամանակ հիւանութեան առուեստանոցին մէջ քու ճակատիդ քրտինքով կ'աշխատիս եւ կը դրծես Աստուածամարդն Յիսուսի հետ։

Ապաքէն ճշմարտութեամբ ըսել կարող ենք, որ աստուածային պատուէրն՝ "քրտամբ երեսաց քոց կերիցես զհաց քո", — զոր երբեմն Արարիչն մեր Նախահօրն Ադամայ պատուիրած էր, — ոչ երբեք եւ ոչ ուրեք այնպէս ճշդիւ յարգուեցաւ եւ գործադրուեցաւ, ինչպէս որ այս սուրբ Ընտանեաց մէջ, ուր երկայն տարիներ ապրեցաւ Մարդն-Աստուած Յիսուս Քրիստոս՝ պէկէրոց Աբուլէն է- էերէֆոյն օրէնսդիրը։ Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ, ձեզի նմանիլ կ'ուզեմ եւ անխոնջ աշխատիլ եւ գործել զվիրկութիւն հոգւոյ իմոյ։ Այո՛ կ'ուզեմ ձեզի պէս գործել այս արտաստուց վայրին մէջ եւ միայն ձեր սիրոյն համար աշխատիլ կը փափաքիմ, որպէս զի օր մ'ալ յաւիտենական երանալիոյ հանգըստեան ժամանելու արժանաւորիմ շնորհիւն Աստուծոյ. ամէն։

ՔՍԸՆՈՒՄԻԿԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ ծեծուելու ղօսրբն Յովհէ
ըսպ օրինակին Յիսուսի։

Փառաւորեալ սուրբ Յովհէփ, ինչպիսի էին արդեօք քու խոնարհ սրտիդ զգացմունքն, երբ որ տեսար թէ աստուածային մեծվայելչութիւնն Յիսուս քեզի հնազանդ ու հպատակ է։ Բաւ է, ինչ անըմբռնելի հրաշք... Բարձրեալ Տէրն՝ որ կ'իշխէ երկնից եւ երկրի, եւ որուն առջեւ հրեշտակաց անհամար բազմութիւնն խոնարհած՝ երկրպագութիւն կը մատուցանէ. այո, նոյն ինքն Արարիչն արարածոյ քու առջեւդ մեծարանօք կը կենայ եւ իբրեւ հլու որդի կը հնազանդի քեզի։ Ով այր զարմանալի, սուրբ Յովհէփ, ահաւասիկ աչքիս առջեւն ունիմ Յիսուսի մեզի տուած սքանչելի օրինակն զքեզ պատուելու նկատմամբ. որմէ լաւ կ'ըմբռնեմ՝ թէ ես անկարող եմ յարգել ու մեծարել զքեզ ըստ պատշաճի։ Այսու ամենայնիւ չեմ վհատիր, այլ զթասիրտ անձէդ քաջալերուած՝ քու ոտքդ կ'իյնամ ես աղաչանս ու կարօտս, եւ կը մատուցանեմ ամենախոնարհ մեծարանքս. թէեւ գիտեմ թէ ոչինչ է նկատմամբ այն պատուոյն, որ ըստ ինքեան քու բարձրատիճան անձիդ կը պատշաճի։ Սուրբ Հայր իմ Յովհէփ, աղէ՛ մի մերժեր քու անարժան ծառայիդ եւ որդւոյդ դոյդն մեծարանքն ու պաշտօնն, այլ ընդունէ՛ հաճութեամբ։ Միանգամայն յանձն առ դասել զիս պանպիտանս՝ քու հաւատարիմ ծառայիդ կարգն եւ գրել անոնց թուոյն մէջ։ Քու բարեբար ձեռքդ

տարածէ տկարիս վրայ, պաշտպանէ զիս եւ մի՛ երբեք զլանար ինծի քու օգնութիւնդ։ Գլխաւորաբար հաճէ քովս կենալ եւ նպաստել ինծի մինչեւ վերջին հառաչանքս ու շնչառութիւնս, որպէս զի Աստուծոյ սիրոյն մէջ կեանքս կնքեմ. ամէն։

ՔՍԱՆՈՒԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ Օր

Աղօթք՝ սուրբ Յովհէփ սա Յիսուս ունեցած հետ սերն խոհուրելը։

Սուրբ Յովհէփ, հաւատարիմ պաշտպան Յիսուսի մանկութեան, դուն այն դորովալից սէրն ու խնամքն եւ անձնանուիրութիւնն՝ — զորոնք հայր մը կրնայ երբեք ունենալ, — դուն զոյն ամենայն մեծ առաւելութեամբ ցուցուցիր

Յիսուսի։ Ի շնորհս սա Յիսուս ունեցած սաստիկ սիրոյդ, խնդրէ՛ ինծի համար գործունեայ շնորհք, որպէս զի աստուածային Մանկան պէս անդադար աճիմ ու զարգանամ ամէն առաքինութեամբ թէ յաչս Աստուծոյ եւ թէ մարդկան առջեւ։ Ի խորոց սրտի կը պաղատինք, ո՛վ սուրբ Յովսէփ, որ զգացած ուրախութեանդ համար, — երբ նորածին Մանուկն Յիսուս առաջին հեղ տեսար եւ բազկացդ վրայ կրեցիր. դարձեալ այն եռանդնալից գմայլման համար, որով հրեշտակաց՝ հովուաց եւ երբեք մդուց ղրուցած ամէն խօսքերն լսեցիր՝ պահեցիր սրտիդ մէջ եւ ատեպ որոճեցիր. միանգամայն ի յիշատակ քաղցր անուան Յիսուսի՝ զոր տուիր իրեն ըստ յանձնարարութեան Աստուծոյ Հօր, — հա-

ձիս մարդասէր Հայեցուածք մ՝արձակել մեր վրայ։ Դարձեալ, ի պատիւ յօժար կամքով կրած վշտացդ ու ցաւոց, որովհետեւ Ցիսուսի դէմ յարուցուած հալածանացն եղար մասնակից, եւ դինք Յեդիպտոս անյապաղ փախչընելով՝ փրկեցիր մահուան վտանգէն։ Միանգամայն սրտիդ զգացած կսկծալի ցաւին համար, երբ Ցիսուս երեք օր կորսուած մնաց. ի յիշատակ ցնծալից բերկրութեանդ, երբ Աստուածածնի Մարեմայ հետ զՑիսուս տաճարապետով վինտելէն ետեւ՝ դինք գտար եւ ի Նազարէթ քու տունդ տարիր. միով բանիւ՝ երեսուն տարուան միջոցին մէջ իրեն մատուցած անհամար ծառայութեանդ համար, — բարեհաճէ օգնել մեզի ամէն կարօտութեանց մէջ։ Սուրբ Հայր Յովսէփ, ի յիշատակ մանկան քաղցրալից սիրոյն եւ հլու հնազանդութեան եւ անձնանուիրութեան, զոր ցուցուց քեզի Ցիսուսին սիրալիր սուրբ Սիրտը, միանգամայն եւս Մարեմայ հզօր բարեխօսութեանն համար, զթա՛ մեր ողորմելի վիճակին վրայ եւ դիջնիր մեր աղաչանաց. եւ խնդրէ այո մեզի համար այն շնորհքներն որոնց կարօտ ենք, որպէս զի կարող ըլլանք սուրբ կեանք մը վարել։ Ի մասնաւորի ընդունէ մեզի համար Աստուծոյ ճշմարիտ սէրն, յարատեւութիւն բարւոյն մէջ մինչեւ ցկատարած մեր կենաց, եւ սուրբ մահուամբ ննջել ի Տէր խաղաղութեամբ. ամէն։

ՔՍԸՆՈՒԽՐԵՔԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ օրինակին համեմատ աբհամաբհելը- աշխարհիս փառասիրութենէն։

Խանալի օրինակ ամէն առաքինութեանց, սուրբ Հայրդ Յովսէփ, ունէին դիր մարդասիրութեամբ մեր խոնարհ թախանձանաց եւ յիշէ եռանդնալից սէրն, որով քու վիճակիդ ամէն վշտաց համբերեցիր՝ համակերպելով կամքդ երկնաւոր Հօր կամաց հետ։ Մեղի՝ տկարացս համար զօրութիւն խնդրէ, որպէս դի անցաւոր մեծութեան ու հարստութեան շլացուցիչ փառաւորութենէն չհրապուրուինք եւ չկոյրնանք, այլ ճանչնանք՝ թէ Աստուծոյ սիրոյն համար կրած աղքատութիւնն նախադաս ու գերազանց է ամէն երկրաւոր գանձերէն։

Օգնէ մեղի՝ քու պաշտպանեալներուդ, որ մեր բոլոր յոյսն դնենք Աստուծոյ ողբրմած նախախնամութեան վրայ, եւ մեր Հոգւոյն Հայեցուածքն սեւեռենք միշտ՝ երկնաւոր գանձեր ստանալու, որով միայն կրնանք յուսալ ընդունիլ երկնից արքայութեան մէջ այն վարձքն, որ խոստացուած է աղքատասէր Հոգւով։

Սուրբ Յովսէփ, խնամեա անուշիկ-Հայր Յիսուսի՝ եւ իր Մօրն Մարեմայ կուսին փեսայ արժանացար, կ'աղաչենք որ — ի շնորհս անպատում երջանկութեանն՝ զոր վայելեցիր սուրբ Ընտանեաց սիրալիր կենակցութեան առեն, — ընդունիս առնուս մեղի շնորհքն ալ, որ ցնծասս ե- Մարիամ փեղի հետ է դասին՝ միշտ մեղի հետ եւ միշտ մեր սրտին մէջ ըլլան։ Ցիրաւի, այս

կերպով միայն կարող ենք մեր ա-
մէն մտածութիւնները՝ ամէն գործ-
ք երն ու բոլոր խօսքերն ու բաղ-
ձանքները ուղղել ի փառս սուրբ
Ընտանեաց եւ զանոնք իրենց սիրոյն
նուիրել։ Ո՛վ սուրբ Յովսէփ, քու
հոգւոյ միջնորդութեամբդ կը յու-
սանք Յիսուսի եւ Մարեմայ ձեռքն
յանձնել մեր հոգին. որպէս դի ար-
ժանի ըլլանք հասնիլ այն յաւի-
տենական երանութեան, ուր աս-
տուածային Դատաւորն Յիսուս
խոստացաւ մարդասիրապէս անոնց,
որոնք աշխարհիս վրայ քեզի պէս
զինք սիրած եւ իրեն միայն յարա-
տեւ ծառայած են. ամէն։

ՔՍԱՆՈՒՉՈՐՍԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղերս Նահանջող Յիսուսի ըսած օրհնական սուրբ Յովսէփայ։

Ո՛վ հաւատարիմ նմանող մարդ-
ացեալ Բանին Աստուծոյ՝ սուրբ
Յովսէփ. դուն ամէն օր կը ջանայիր
նկատել զՅիսուս եւ ըստ կարի
նմանիլ քու առջեւդ ունեցած
ամենակատարեալ օրինակին։ Իւր
աստուածային բերնէն ելած ամէն
մէկ բառին ուշ միայն մտադիր էիր,
այլ եւ ամենայն ինչ կը պահէիր
սրտիդ մէջ, եւ խորախորհուրդ
եւ եռանդեամբ կը մտածէիր լսած-
ներուդ վրայ։ Թէ երանելի կոյս
Մարիամ եւ թէ դուն՝ սուրբ Յով-
սէփ, կը ջանայիք անդադար՝ նմա-
նիլ Յիսուսի ամենասուրբ Սրտին
մեծապայծառ առաքինութեանց,
եւ զանոնք ձեր հոգւոյն վրայ նկա-

րել պատկերացընել. որպէս զի յա-
ճենային շարժիք եւ վարուիք աս-
տուածային խորհրդոց եւ դիտ-
մանց Համեմատ: Սիրելի պաշտպան
իմ սուրբ Յովսէփ, քու հզօր մի-
ջնորդութեամբդ առ ինձի Համար
զօրութիւն, որ հետամուտ ըլլամ
երեւցընել անձինս վրայ Յիսուսի
երկրպագելի նկարագրին մէկ փոքր
նմանութիւնը:

Սուրբ Աստուածածնի Մարեմայ
եւ քու օժանդակութեանդ վստա-
հացած, բացորոշ կամքով կը յա-
ռաջադրեմ նմանիլ իմ Փրկչիս
Յիսուսի խոնարհութեան՝ հեզու-
թեան՝ համբերութեան եւ ամէն
առաքինութեանց իւր բարերար ու
քաղցր Հոգւոյն. որպէս զի դատաս-
տանին ահեղ օրւան մէջ փոքու
իւիք նման գտնուելով աստուա-
ծային օրինակին, ուրիշ ընտրելոց

պէս իբրեւ ոչխար հօտին Յիսուսի
Քրիստոսի ճանչցուիմ երկնաւոր
Հօրէն, եւ այդպէս մուտ գտնեմ
երանելեաց յաւիտենական բնա-
կարանն. ամէն:

ՔՈՄՆՈՒՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղբիւր ներթափանցեալ լուսոյ Յովսէփ
Էքրե- օրինակ ներքինացեալ կենաց:

Ընդունայնարար սուրբ Յովսէփ,
աշխարհքս դքեզ ճանչցաւ, որով-
հետեւ դուն այս աշխարհքէս չէիր
եւ իւր մոլար եւ չար սկզբանցն
եաեւէն չգացիր: Յիսուսի Քրիս-
տոսի հետ քու կեանքդ ալ ծած-
կուած էր յԱստուած: Մարդիկ կը
նկատէին դքեզ իբրեւ ատորին ա-
րուեստաւոր մը հասարակ ժողո-
վըրդեան դասակարգէն. այնպէս

որ աղքատութիւնդ ու պարզ ան-
պաճոյճ կեանքդ եղած էին նիւթ
իրենց արհամարհանաց։ Ո՛վ աշ-
խարհ, ափսո՜ս քու կուրութեանդ.
եթէ իրաք ի վիճակի ըլլայիր ըմբռո-
նելու՝ թէ ինչ սքանչելի շնորհք-
ներ կը թագուցանէր Յովսէփ իւր
խոնարհութեան քողին ներքեւ.
դարձեալ թէ որ կարենայիր քեզմէ
արհամարհուած մարդուն մինչեւ
ներքին տաճարն ուղղակի թա-
փանցել, ապաքէն կը դառնէիր եւ
երեսան կը հանէիր սուրբ Յովսե-
փայ շնորհաց եւ սրբութեան մեծ
գանձն, միանգամայն իւր ազնիւ ա-
ռաքինութեանց ոսկեհանքը։ Խո-
նարհ սուրբ Յովսէփ, դուն ես
ամէն սրբոց մէջէն այն գարմա-
նալի այրն, որ մարդիկներէն ծածկուած ներքին կեանք անցուց. այս
պատճառաւ ես ալ եռանդնալից

զգացմամբ կը հայցեմ, որ հաճիս
առանձնութեան ու ծածկեալ
կեանք վարելու սէրն ազդել հա-
ղորդել ինծի։ Ցա՛ւը որ զոպեմ
նուաճեմ ուրիշներէն տեսնուելու
եւ մեծարուելու բաղձանքս, որ
ցայսօր գործած անթիւ պակսու-
թեանցս եւ սխալմանց պատճառն
էր եղած։

Աղէ՛ սուրբ պաշտպան իմ Յովսէփ, առաջնորդէ՛ ինծի որ խոնար-
հութեան վրկաւէտ ճանապարհէն
զարտուղի չիյնամ, այլ այս աշխար-
հիս վրայ քեզի նմանելէն ետեւ,
արժանաւորիմ մանաւանդ ըլլալ
երանութեանդ, զոր կը վայելես
երկնից արքայութեան մէջ. ամէն։

ՔՍԱՆՈՒՎԵՑԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ խնդրելու սուրբ Յովսէփն ընկերակցութեան առաքինութիւն։

Փառաւորեալ փեսայ Թագուհւոյն երկնից սուրբ Յովսէփ, քեզի կը դիմենք խոնարհ աղօթքով՝ որ բարեհաճիս ի յիշատակ այն անկեղծ սիրոյն՝ զարմանալի միաբանութեան եւ փոխոխակի յարգութեան, — որ տիրեց միշտ քու եւ Մարեմայ մէջ թէ խօսած եւ թէ գործած ատեն, — ընդունելի մեզի համար ալ անկեղծ սէր առ ընկերն։ Արդարեւ, ես ալ կ'ուզեմ ատանալ եւ անձին սեպհականել ընկերսիրութիւնն, որ գեղեցիկ ու գեղացանց առաքինութիւն է։ Աղէ, մարգասէր սուրբ Յովսէփ, վանէ մերժէ մեր սրտէն անմիաբանութեան ամենափոքր խմորն ալ, եւ

այն ամենայն որ կրնայ մեր մէջն եղած միութիւնը քակել, եւ խաղաղութիւնն աւրել խանգարել։ Ուրեմն խնդրէ ընդունէ մեզի համար Հոգիդ, որ այս աշխարհիս վրայ ըլլանք մէկ սիրտ մէկ հոգի, որպէս զի համբերութեամբ տանինք իրարու պակասութեանց, եւ իւրաքանչիւր ոք չանայ իւր ընկերին հետ սիրալիր քաղցրութեամբ վարուիլ։ Այնպէս որ եղբայրական սիրոյ երկնաւոր առաքինութիւնն, — մեր անցաւոր կենաց երջանկութիւնն ու մխիթարութիւնը կատարելագործելէն ետեւ, — նմանապէս ըլլայ յերկինս մեր գլխուն յաւիտենական լուսապսակն. ամէն։

ՔՐԱՆՈՒԽՕԹՆԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղքե՛ւ՝ առաքը Յովսէփ օրինակին համեմատ քաբէ օրինակ պատրաստ։

Երանեա՛լ Յովսէփ, մեծ ուրախութիւն կը զգամ նկատելով քու մաքրագոյն՝ արքագոյն եւ շինիչ ու օրինակելի վարքդ։ Եթէ այսօր իսկ հայեցուածք մը տալով հիանալի առաքինութեանդդ, մեր սրտերն զմայլմամբ կը լեցուին կը բորբոքին եւ Յիսուսի Քրիստոսի անոյշ հոտն մեր հոգւոց մէջ կը սփռեն. արշաւել եւս առաւել առաքինութեանցդ կենդանի օրինակն ուժգնապէս աղդած ըլլալու է ականատես անձանց վրայ, եւ զանոնք շարժած եւ ի բարին յորդորած։

Սիրելի՛ հայր իմ սուրբ Յովսէփ, դուն զարմանալի օրինակ ես սիրոյ, խոնարհութեան, համբերութեան

եւ եռանդալից աղօթքի եւ բարուց սրբութեան. անոր համար ալ կ'ամաչապարեմ կը դիմեմ քեզի, պատատելով որ հաճիս ընդունիլ ինծի երկնաւոր շնորհք, որպէս զի կանոնաւոր վարքովս եւ առաքինի կեանքովս ջանամ միշտ ընկերներս շինել։ Թո՛ղ մի տար երբեք, սիրելի Պաշտպանս, որ դայթակղութեան պատճառ ըլլամ եւ մեղքի առիթ տամ հոգւոցն, որ Յիսուսի Քրիստոսի սուրբ արեամբն են գնուած։ Կը կողկողիմ քու դէմդ սրտիդ ըրանն առնել, թէ այո՛ ինծի համար հոգեկան զօրութիւն, որպէս զի խորշիմ մեղքէ, եւ յարատեւութեամբ ի գործ դնեմ քրիստոնէական պահանջուած առաքինութիւններն. եւ այս կերպով արժանաւորիմ մտնել յաքքայութիւն երկնից։ Այն հոգւոց հետ ի դասն, զորոնք

քրիստոնէավայել կենացս օրինակովն Ապոստոլոյ ամէն։

ՔՍԱՆՈՒԹԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ սուրբ Յովսէփ, ընդդէմ ընչաքաղցութեան եւ նիւթապաշտութեան։

Երջանիկ սուրբ Յովսէփ, աներկբայ յուսով քեզի կը յանձնեմ հոգւոյս փրկութիւնն, զոր որդեդիրդ Յիսուս Փրկիչն գնեց իւր ամենաասւրբ Արեան հեղմամբ։ Մի թողուր զիս՝ մինչեւ որ երկնից դուռն ինձի ալ բանայ մարդասիրապէս. ուր յաւիտեանս պիտի օրհնեմ զքեզ անանց երանութեանն համար, զոր քու միջնորդութեամբդ ժառանգեցի։ Միանդամայն քեզի կը յանձնեմ ամէն

թշուառ մեղաւորներն, որ Յիսուս աքսորած են իրենց սրտէն. կամ լաւ եւս ըսեմ՝ որոնք իրենց ուզելովն թշուառ աքսորբի մէջ կ'ապրին եւ ղրկուած են Յիսուսի երանայուցիչ ներկայութենէն։ Լաւ գիտեմ, սուրբ Յովսէփ, թէ ինչ մեծ թշուառութիւն է՝ երբ մարդս Յիսուսէն հեռու եւ բաժնուած ապրի։ Ըստ այսմ կը խնդրեմ քու հզօր օգնութիւնդ այն ամէն հոգւոց համար, որ մեղաց թշուառ վիճակին մէջ կ'ապրին թմրած եւ անդգայացած։

Գթած ես իմ Յիսուս Փրկիչ, քու անուշիչ-հօրդ սուրբ Յովսեփայ բարեխօսութեանն համար ողորմի մեզի, եւ լուսաւորէ խոպաս երջ-որներն. բայց իրենց կոյրացած աչուրներն, որպէս զի տեսնեն ու ճանչնան յաւիտեանս կոր-

սուելու մեծ վտանգն՝ որուն մէջ կ՚երեւին կը տատանին։ Ողորմ ձայնիւ կը կոչկոչենք, ով ամենասուրբ Սիրտ Յիսուսի, հաճէ անհատատարիմ ու ապստամբ որդիքդ դարձընել ի ճանապարհն փրկութեան, եւ տար հասցուր զանոնք երկնաւոր Հօրդ դիրքը. դրդէ շարժէ այս ապերախտներուն սրտերն, որ ըմբռնեն իրենց հոգւոյն ողբալի վիճակը. միանգամայն շնորհք տուր անոնց՝ որ դարձեալ հաշտուին Աստուծոյ հետ։

Ո՛վ սուրբ Յովսէփ, զղջացած սրտով եւ մեր մեղաց վրայ յաւելով քեզմէ կ՚ապաւինինք։ Քաջ գիտենք, թէ քու սիրադ Աստուծոյ սիրոյ հրոյն էր վառուած բորբոքած. ուստի խոնարհաբար կը հայցենք՝ որ բարեհաճիս առնուլ զմեզ քու զօրաւոր պաշտպանութեանդ

ներքեւ։ Ի՛մ կարծրացած սրտիս սառոյցներն խորտակէ ու հալեցուր, որպէս զի անտարբեր՝ զաղջ ու ցուրտ վիճակէս կարենամ արտաքս վազել ու ճողոպրիլ։

Սուրբ Հայր իմ Յովսէփ, զիս քեզի կը նուիրեմ ինչպէս որ եմ, իմ տկարութիւններովս ու պակասութիւններովս ի միասին. դուն հաճէ յանձնել զիս Յիսուսին բարերար ձեռքն, որպէս զի ողբովի ինձի եւ սրտիս մէջ բորբոքէ Աստուծոյ սիրոյ հուրն եւ շնորհէ ինձի գործունեայ զօրութիւն, որ ի՛ւր աստուածային կենաց օրինակներուն նմանիմ. այսինքն է՝ ի՛ւր սրբութեան եւ խոնարհութեան, եւ ի՛ւր հեզ ու խոնարհ Սրտին։ Ասկէ ի գատ միշնորդ եղիր, սո՛ւրբդ Յովսէփ, որպէս զի Յիսուս Փրկիչն ցնծանի ազդել ներշնչել ինձի ան-

կեղծ ներմեռանդութիւն առ սուրբ Աստուածածինն Մարիամ։ Երանի՛ ինձի, եթէ Աստուածամարդն Յիսուսի եւ իւր Կոյս Աստուածամօր Մարեմայ փառքն ըլլայ հոգւոյս մի՛ միակ փափաքը։ Միով բանիւ սրտանց կը բաղձամ, որ Յիսուսի Մարեմայ եւ Յովսեփայ սուրբ անուանքն ըլլան միշտ ու ամէն ժամ իմ շրթանցս վրայ, բայց մա՛նաւանդ իմ սրտիս մէջ։ Որպէս զի երբ կենդանւոյս վախճանն հասնի, Յիսուսի եւ Մարեմայ ներկայութեան առջեւ մեռնելու երջանկութեանն արժանասուրիմ. — ինչպէս որ դո՛ւն սուրբ Յովսեփ՝ իրենց քաջալերիչ ու մխիթարիչ ներկայութիւնն վայելելով, — սուրբ հոգիդ Աստուծոյ ձեռքն աւանդեցիր եւ մեռար յաւիտենական երանութիւնն եւ պսակուելոյ անմահական պսակով։

Աստուա՛ծ իմ եւ ամենայն ինչ, խոնարհաբար կը պաղատիմ, շնորհէ՛ ինձի մեծ շնորհքն, որ մահուանս ժամուն կարենամ յաջորդ խօսքերն արտասանել ՝ Յիսու՝ Յոսէ՝ Մարիամ՝ ձեզի կուտամ սիրտս եւ հոգիս։

Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ, ձե՛զ նուիրեմ զսիրտ իմ եւ զհոգի իմ.

Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ, լեցո՛ւսը ինձ առընթեր եւ ձեռնտու ի յետին ժամու մահուան իմոյ.

Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ, առանդեցի՛ր հոգի իմ ընդ ձեզ ի խաղաղութեան։

ՔՄԱՆՈՒԻՆՆԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղջիկ՝ սուրբ Յովսէփայ յԵռնփոսու-
ընէն հայցելու համառաձ վայրկենին
համար։

Գործավալից պաշտպան բարի մա-
հուան, սուրբ Յովսէփ, ահ ու դող
եւ սարսուռ կը դրաւէ զիս՝ խոր-
հելով այն ահաւելի վայրկենին
վրայ, որուն մէջ ինծի համար ժա-
մանակն վախճան կ՚առնու եւ յա-
ւիտենականութիւնն կը սկսի։ Ահ
ու երկիւղ կը պատէ կը պաշարէ
զիս՝ մտածելով մեռնող շրթանց
վերջին շնչառութեան վրայ, վասն
զի այն միջոցին աստուածային Դա-
տաւորին առեանին առջեւ պիտի
ներկայանայ Հոգիս։

Անծանօթ է ինծի մահուանս
տեղը՝ ժամանակն ու եղանակը. այլ
գայն միայն գիտեմ աներկբայ՝ թէ

պիտի մեռնիմ. եւ այդ ճշմարտու-
թիւնն բնաւ տարակոյս չի վեր-
ցըներ։ Մահուան վայրկեանն պիտի
բերէ նաեւ կամ երջանիկ եւ
կամ տպերջանիկ յաւիտենակա-
նութեանս անդառնալի անփոփոխ
վճիռը։ Ծառն ուր որ իյնայ, հոն
ալ կը մնայ։ Եթէ մահացու մեղաց
մէջ մեռնիմ, ապաքէն յաւիտեանս
կորսուած եմ անդերծանելի կեր-
պով. իսկ եթէ Աստուծոյ շնոր-
հաց մէջ մեռնիմ, այն ատեն
յաւիտեանս ապահով է երանու-
թիւնս։

Գթասիրտ պաշտպան Հոգեվար
անձանց սուրբ Յովսէփ, քու ձեռքդ
կը յանձնեմ իմ կենացս վերջին
վայրկեանը։ Ապաքէն երկրաւոր
կեանքէս պիտի բաժնուիմ բոլորո-
վին մխիթարուած, թէ որ անպա-
տուհմ երջանկութեանն արժանա-

նամ՝ Հոգիս քու պահպանիչ բազկացդ մէջ աւանդելու։

Այն անհամար հնորհաց մէջէն — որոնցմով պարգեւուած ու ճոխացած ես եւ էիր դուն, սուրբդ Յովսէփ, — մանաւանդ ինչ հնորհք արտօնացեալ եղաւ քու երանելի մահդ։ Որովհետեւ դիտենք՝ թէ անարատ Հարսդ սուրբ Կոյսն Մարիամ եւ իւր աստուածային Որդին Յիսուս քեզի առընթեր եւ ձեռնտու էին կենացդ յետին ժամուն մէջ։ Թաբէ, հնչպիսի անպատում մխիթարութիւն ղդացած ըլլալու է քու սիրտդ՝ Յիսուսի եւ Մարեմայ քաղցր ու զօրացուցիչ ներկայութեամբ։ Արդարեւ, մահն աչացդ առջեւ իւր արհաւիրքն ալ միայն կորսուած՝ այլ եւ եղած էր քեզի քաղցրութիւն եւ ուրախութիւն։ Ո՜հ, մեռնիլն անշուշտ

կ'ըլլայ շատ մխիթարական անոյք մ'այս աշխարհէս ի յաւիտենականութիւն, եթէ մարդս աւանդէ իւր Հոգին վայելելով Յիսուսի եւ Մարեմայ ներկայութիւնն ու օգնութիւնը։ Ո՛վ սիրելի Հայր իմ սուրբ Յովսէփ, Հաճէ՛ ընդունիլ ինծի անդին չնորհքն, որ կենացս վերջը՝ որոշիչ յաղթութիւն մը վաստկիմ փրկութեանս թշնամւոյն յեղքին յաջողմանդ վրայ։ Որպէս զի ողջմտութեամբն Աստուծոյ խաղաղութեամբ կնքեմ վերջին օրս՝ ըսելով. Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ, ձեր օրհնեալ ու բարեբար ձեռքը կը յանձնեմ իմ Հոգիս. ամէն։

ԵՐԵՈՆԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթք՝ սուրբ Յովսէփ օգնական խնդրելու համառաւ ժամուն համար։

Աղօրհնած սուրբ Յովսէփ, զոր պաշտպանութեանդ կարօտ եմ գլխաւորաբար ի ժամու մահուան իմոյ։ Այսօր թախանձանօք կ՚աղաչեմ, որ կենացս վերջին ահաւոր վայրկենին մէջ հզօր պաշտպանութեանդ արժանի ընես զիս ալ, գուցէ թէ այն ատեն ակարութենէ ընկճեալ՝ չըլլամ ի վիճակի զքեզ օգնութեան կարդալու եւ Ցիսուսի Մարեմայ եւ Յովսեփայ քաղցր անուններն արտասանելու։ Որովհետեւ ցայսօր եւ ցայս ժամ մեղսասէր կեանք վարեցի, իրաւացի է որ Աստուծոյ արդարութենէն երկնչիմ։ Մեղքերս ու բարւոյն մէջ չյարատեւելս կը ընուն զիս ահիւ ու դողութեամբ։ Սակայն քեզի համար, արդար Յովսէփ, մահն ունէր քաղցրութիւն միայն եւ միխիթարութիւն։ Ինձ ալ, զոր սուրբ կեանդ՝ կընար յաջորդել ատուածահաճոյ մահ մը միայն։ Մարդասէր սուրբ Յովսէփ, դուն որ հոգեվարքներուն քաջալերիչ օրինակ՝ հզօր պաշտպան ու միխիթարիչ ես, հաճէ ունկն դնել արտէս բխած խոնարհ աղաչանքիս, եւ շնորհք ընդունէ Աստուծմէ որ ես ալ արդար մարդու մահուամբ մեռնիմ։ Սակայն որպէս զի կարենամ յոյս ունենալ, թէ այս շնորհքիս արժանի պիտի ըլլամ, կ՚ուզեմ եւ պիտի ջանամ քեզի պէս ապրիլ — Ցիսուսի եւ Մարեմայ ներկայութեանն առջեւ. — վասն զի այս կերպով միայն կարող եմ ապահով ըլլալ, թէ մահուանս ժամուն պիտի շնոր-

հես ինձի քու հզօր եւ ապդու օգնութիւնդ։

Այս վայրկենիս սկսեալ հաստատ կը յառաջադրեմ, մեռնիլ անձինս՝ կրիցս եւ երկրաւոր ու դժոխական ցանկութեանց եւ ընդհանրապէս ամէն բանի՝ որ անհաճոյ է Աստուծոյ. վասն զի Յիսուսի համար՝ որ խաչի վրայ մեռաւ իմ սիրոյս համար, կ'ուզեմ շնչել եւ ապրիլ։ Այս՝, այժմ բացորոշ կամքով միտքս դրած եմ, ինչ զինքս բարի մնհաւան պատրաստել աստուածային Փրկչիս Յիսուսի օգնութեամբ, եւ Մարիամայ ու Յովսեփայ ձեռնտուութեամբ։ Այսուհետեւ կ'ուզեմ անկեղծ զղջմամբ աշխատիլ իմ մեղքերս եւ ապաշխարել ու լալ, որպէս զի ցտէր Աստուած սիրեմ յամենայն սրտէ եւ յամենայն անձնէ եւ յամենայն

մտաց եւ յամենայն զօրութենէ։ Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ, ձեր հզօր օգնութեանն վստահացած՝ կը խոստանամ եւ կ'ուխտեմ հանդիսապէս, սիրել զԱստուած միայն, իրեն ետեմ ծառայել եւ անոր միայն հաճոյանալ։ Յիսուս, Մարիամ եւ Յովսէփ, ձեր ներողամիտ ողորմութիւնն կը հայցեմ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս. ամէն։

ԵՐԵՍՈՒՆՈՒՄԷԿԵՐՈՐԴ ՕՐ

Աղօթ՝ սուրբ Յովսեփայ յաւիտենական երանութենէն խնդալից ըլլալու։

Աստուածաւսոյց ենք, թէ Սրբոց փառքն համեմատ է Աստուածմէ ընդունած շնորհաց եւ անոնցմով շահած արդեանց։ Թէ որ՝ ինչ-

պէս որ սուրբ Աւետարանն կ՚ըսէ, Յիսուս Քրիստոս յաւիտենական վարձք խոստացաւ այն մարդուն, որ բաժակ մը ջուր կու տայ աղքատին յանուն Յիսուսի. ասկէ կը հետեւցընենք ամենայն իրաւամբ՝ թէ դուն սուրբ Յովհէփ՝ Աստուծոյ առաձեռն ու առատատուր Ընդունած ես անըմբռնելի վարձք: Որովհետեւ անթիւ անհամար ծառայութիւններ մատուցիր Յիսուսի, ո՛չ միայն աղքատաց յանուն ի՛ր, այլ նոյն իսկ աստուածային Անձին Յիսուսի եւ իւր սիրելի Մօրն Մարեմայ միշտ կուսին: Ասկէ ի զատ երեսուն տարուան երկայն միջոցին մէջ, զուն ձեռագործ ծառը աշխատութեամբ ու ճակատիդ քրտինքով շահեցար ու ճարեցիր հանապազորդ հացն եւ անով կերակրեցիր սուրբ Յիսուս եւ Մարիամ,

սուրբ Ընտանեցդ աստուածառանդ առաքինիք:

Փառաւորեալ սուրբ Յովսէփ, խելքէ մտքէ վեր է այն անհուն փառքն, որուն վերացուց բարձրացուց զքեզ Աստուած: Թէպէտ եւ առատ առատ շնորհքներով եւ գերբնական պարգեւներով զարդարած էր զքեզ Բարձրեալ Տէրն, այսու ամենայնիւ հետամուտ էիր միշտ եւ յամենայնի գործակից ըլլալ Աստուծոյ շնորհաց եւ մեծամեծ առաքինութիւններ վաստակելով՝ ելլել վերանալ կատարելութեան բարձրագոյն աստիճանը:

Ո՛վ արդար եւ կատարելութեան վսեմագոյն կարգն հասած սուրբ Յովսէփ, քանզ գիտենք թէ շատ մեծ ապրեցութիւն ունիս յերկինս, որովհետեւ դուն երկրիս վրայ Հօր Աստուծոյ Միածին Որդւոյն

Հրամայեցիր, եւ աշխարհիս վրայ
Փրկիչն Յիսուս կ՚անսար քու պա-
տուէրներուդ եւ ակնարկութեանդ
եւ կը հետեւէր անձնանուէր հնա-
զանդութեամբ։ Սոյնդ է, սուրբ
նահապետդ Յովսէփ, թէ երկնից
արքայութեան մէջ Յիսուսէն ու
Մարիամէն եառքը դուն կը դրաւես
առաջին տեղը։ Հրեշտակք եւ ա-
մենայն սուրբք կ՚օրհնեն լուսապայ-
ծառ փառքդ եւ մեծապատիւ կը
մեծարեն երկնաւոր յատկութիւն-
ներդ, որոնք դքեզ ամէն սուրբերէ
վեր բարձրացուցին։ Սիրելի սուրբ
Յովսէփ, յանձն առ մարդասիրա-
պէս՝ որ այս արտասուաց վայրին
մէջ մենք ալ համբառնանք մեր ա-
չուընեն դէպ ի քու բարձր գահդ,
եւ երանելի հոգւոց երգերուն ըլ-
լանք ձայնակից, եւ անոնց հետ
փառաբանենք զարմանալի առաքի-

նութիւններով զարդարուած անձդ
եւ անսպառ երանութիւնդ. միան-
գամայն եւս ամէն բանի մէջ որդիա-
կան վստահութեամբ հայցենք քու
հզօր պաշտպանութիւնդ։ Ընդունէ
այս մեղս համար երկնային զօրու-
թիւն, որպէս զի այս անցաւոր կե-
նաց մէջ ոչ միայն խօսքով, այլ
մանաւանդ գործով սիրենք զքեզ՝
սուրբ Յովսէփ, եւ այս կերպով ար-
ժանի ըլլանք յաւիտեանս յաւի-
տենից օրհնել եւ փառաւորել
զամենասուրբ Երրորդութիւնն եւ
սուրբ Ընտանիքն Յիսուս, Մարիամ
եւ Յովսէփ. ամէն։

ԱՂՕԹՔ

«Ըբեր Ալֆոնսոսի Լէթըէ զո սուրբն Յովսէփ՝ քաբէ մահուան շնորհն ընդունելու համար։

Ո՛վ Պաշտպան իմ սուրբ Յովսէփ, կը խոստովանիմ թէ մեղքերովս ինձ զինքս անարժան կացուցի այն շնորհքին, զոր արդ կը հայցեմ քեզմէ։ Այսու ամենայնիւ լի եմ վստահութեամբ, որովհետեւ թէ որ դուն զիս պաշտպանել ուզես, այն ժամանակ կարելի չէ որ կորուիմ։ Սուրբ Յովսէփ, դուն որ աստուածային Դատաւորիս հետ միայն մտերիմ բարեկամն էիր, այլ նաեւ իբրեն պաշտպան ու մնուցիչ Հայրն, հաճէ յանձնել զիս Յիսուսի՝ որ ջերմաջերմ սիրով կը սիրէ զքեզ։ Քու պաշտպանութեանդ ներքեւ կը դնեմ զիս, ընդունէ զիս ալ իբրեւ քու մշանջենաւոր ծառայդ։ Ի յիշատակ երկայն տարիներ կենակից եղած ըլլուդ Յիսուսի եւ Մարեմայ, շնորհէ ա՛ռ ինձի համար՝ որ իբրենց սիրոյն մէջ յարատեւեմ մինչեւ կենացս վերջին շունչն։ Յիշէ, սուրբ Յովսէփ, այն օգնութիւնն՝ զոր քու մահուանդ ժամանակ մատուցին քեզի Յիսուս եւ Մարիամ իրենց սիրալիր ներկայութեամբն, եւ ընդունէ որ ես ալ իրենց մանաւանդ նպաստին արժանաւորիմ կենացս յետին ժամուն մէջ։

Դուն ալ, ով սուրբ Կոյս Մարիամ, այն սիրոյն համար՝ զոր ունէիր առ կուսակրօն փեսայդ սուրբ Յովսէփ, կ՚աղաչեմ օգնութեան հասիր ինձի կենացս վերջին վայրկեաններուն միջոցին. ամէն։

ԱՂՕԹՔ

ԲՆԻ ՎԱՂ ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՍԷՓՅ ՆՈՒՐԲՈՅ։

Փառաւորեա՛լ սուրբ Յովսէփ, կուսակրօն վեհապետ սրբոյ Կուսին Մարեմայ Աստուածամօր, սնուցիչ-հայր աստուածային Մանկան Յիսուսի, հաւատարիմ պաշտպան սուրբ Ընտանեաց եւ ամէնուն իսկ՝ որ քեզի կ՚ապաւինին։ Ահա՛ւասիկ ի ներկայութեան ամենասուրբ Երրորդութեան եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի՝ քու որդեգրիդ, ի ներկայութեան քու անարատ Հարսիդ եւ դթած մօրս երանելի Կուսին Մարեմայ, միանգամայն եւս ի ներկայութեան պահապան հրեշտակիս եւ պաշտպան սրբոցս եւ բոլոր երկնաւոր արքունեաց, ես Ա. Ա. այսօր կ՚ընծայեմ զքե՛զ սո՛ւրբ Յովսէփ՝ հայր ե՛ պաշտպան. եւ կը յառաջա-

դրեմ Յիսո՛ւսէն ե՛ Մարիա՛մէն եփն զքեզ մեծարել ու սիրել։ Հիմայ կ՚ընծայեմ քեզի այն ամենայն որ արդէն Յիսուսի կը վերաբերի. այսինքն՝ հոգիս ու մարմինս, բոլոր կեանքս եւ ինչ որ եմ եւ ըլլալ կարող եմ. որպէս զի դո՛ւն ամէնն ի միասին նուիրես դարձեալ Յիսուսի՝ Մարեմայ միշտ Կուսին Հզօր բարեխօսութեամբ։ Կը խոստանամ, որ այսուհետեւ իմ խորհրդոցս՝ բանից ու գործոցս միակ շարժառիթն ու նպատակն ըլլայ Յիսուսի եւ Մարեմայ սէրն ու փառքն եւ քու պաշտօնասիրութիւնդ։ Սուրբ Հայր իմ Յովսէփ, թախանձանօք կ՚աղաչեմ, ա՛ռ զիս ալ քու մասնաւոր պաշտպանութեանդ ներքեւ, ի շնորհս դառն չարչարանաց եւ անբաւ արժանեացն Յիսուսի եւ վասն արդեանց սրբոյ Կուսին Մա-

բեմայ. որպէս զի երկնաւոր շնորհայ հոսանքն իջնայ եւ հանգչի խեղճ անձինս վրայ. սրտիս խոպան երկիրն պարարտանայ, եւ կարողանամ տալ առատ պտուղ բարի գործոց եւ գանձեր գանձել արքայութեան համար: Միանգամայն ընդունէ ինծի ընծայս վերջին, որ է՝ յարտաքսուիլն ի քաղքէն մինչեւ վերջին շունչս: Պաշտպան իմ սուրբ Յովսէփ, թոյլ տուր անարժանիս որ համարձակիմ առնամած շնորհքն ալ խնդրել քեզմէ. այսինքն է՝ որ Յիսուս եւ Մարիամ հաճին քեզի հետ ըլլալ ինծի օգնական եւ առընթեր ըլլ յընդացս կենացս եւ ի ժամս մահուան իմոյ. ամէն:

Կը պաղատինք քեզի, սուրբ Յովսէփ, Պաշտպան կաթողիկէ ուղղափառ սուրբ Եկեղեցւոյ, խնդրեա՛ մեր ամենուս համար եւ ամէն

անհաւատից, հերետիկոսաց, հերձուածողաց եւ խստասիրտ մեղաւորաց համար Տեառն մերոյ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի շնորհքն եւ խաղաղութիւն ներքին ու արտաքին, զոր աշխարհս չէ կարող տալ մեզի: Ո՛վ կարեկից սիրտ սուրբ Յովսէփայ, կը յուսանք ընդունիլ զայդ քու մարդասէր բարեխօսութեամբդ. ամէն:

ՐԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԱՂՕԹՔԻ ՎՐԱ

Հաջորդ գրութեանս երեք կէտերն ունին ներքին կապ.

ա. Աստուածոյ պատուիրանն՝ որ զինք սիրենք յամենայն սրտէ եւ յամենայն զօրութենէ։

բ. Մարդուս ապականեալ բնութեան տկարութիւնն՝ որ զայդ ինք իրմէ կատարել չէ կարող։

գ. Աղօթքն զոր պատուիրեց Աստուած՝ իբրեւ միակ դարմանն մեր տկարութեան։

Ասոնց վրայօք խօսելէն առքը, մատնանիշ պիտի ընենք նաեւ, թէ աղօթք ասէր մարդուն օրինակն Յիսուսէն ջրոռնիւն ունի։

ՋԱՓՈՓՈՒԹԻՒՆ ՀԻՐԵԼՈՅ ՊՈՊՈՒԼՐԱՆՔ։

"Լսեցի՛ք ըն-ևիչ երէից, հաւատացեալ հոգիք եկէք, ծն եկէք մեծննդեանք Քրիստոսի գոմքն, որ գարմանահրաշ տեսարան մը կ'ընծայէ հրեշտակաց եւ մարդկան... Ցեսէ՛ք ահաւասիկ Բարձրեալն Աստուած երկինքէն յերկիր խոնարհած ու մարմնացած... Մանուկն Ցիսուս Որդին Աստուծոյ՝ դոգցես մագնիսական իմն զօրութեամբ կր ձգէ զմարդ — իւր բարերար Ձեռաց ստեղծուածն — որ իրմէ քաջ ի բաց հեռացած էր։ Նայէ՛. ով մարդ մնոտի, հոս մսրոյն մէջ կր հանգչի լուսատու արեգակն Ցիսուս, որմէ պ-յծաբ նշոյլներ կը սփռին կր տարածին համասփիւռ, որպէս զի մարդկային մտաց խաւարն փարատեն։ Այո՛, Մանուկ Ցիսուս

աչն կր ծագին կ'արձակուին ջերմացուցիչ ճառագայթներ, որոնք մարդուս սիրտն կր վառեն կր բորբոքեն, կամքն ալ կր զօրացընեն, որ ի գործ գնէ զբարին եւ չարչէն խորշի։ Միով բանիւ, հոս իսկապէս ներկայ է մեր աստուածային Փրկիչն Ցիսուս Քրիստոս, "Ուր լսաստաբ աւետ ըլսելոյն մարդ, որ ֆաըց է յաշխարհս, եւ քաղցր պատուէրն կու տայ մեզի, որ չինւ ոխերեն, բայց ոխերնւ ամեն բանէ ի վեր։

Ցաւը մարդկան անարգ երեւցող այս գոմքիս մէջ՝ ամենազօր Արարչն պկնէրաց՝ մեր մարդասէր Ցիսուս Փրկիչն կանգնած է իւր ամենաւարն եւ արքունական գահը. եւ կր սպասէ որ մարդիկ իրենց հայեցուածքն իրեն գարձնեն ու հայցեն իւր անսպառ ողորմութիւնն։

Խորհրդաւոր եւ սրտագրաւ հանդիսաւեղեցիկ մէջ Յիսուսի շուրջն կը նշմարենք զՄարիամ իւր սիրելի Մայրն եւ զՅովսէփ սուրբ Ընտանեաց հաւատարիմ պաշտպանն եւեթ։ Այդ երկու ազնուազարմ եւ քաջ պահապաններուն թոյլտուութեամբն ու միջնորդութեամբ, կարելի է հնս մուտ գտնել եւ մօտենալ աստուածային Մանկանն Յիսուսի՝ իբր երէց-ժեալ Ոչխն է համբոյր, եւ նուիրել իրեն մեր սիրան, որպես զի հաճի իւր սիրով բորբոքել զայն։ Տարակոյս չկայ, թէ ամենքս կը փափաքինք մերձենալ Յիսուսի — որ անապատ աղբիւրն է ամեն շնորհաց եւ պարգեւաց — որպես զի է լուծենէ նորա առնուենք շնորհք շնորհքի վրայ։ Եթէ իրօք կ՚ուզենք հասնիլ այս նպատակիս, պէտք ենք մասնաւոր աղօթքներով

ապաւինիլ Աստուածածնի Մարեմայ, որպէս զի հաճի իւր մայրենի հովանաւորութեան ներքեւ առնուլ զմեզ եւ ներկայացնել աստուածային Մանկան Յիսուսի։ Ընդվզախնամ սուրբ Յովսեփայ դիմելու ենք պատճառն պարզապէս (ինչպէս են վերոյդրեալ աղօթքը եւ իղձք), որ ուղէ միջնորդել մեզի համար Աստուածորդւոյն Յիսուսի, որուն անոյշ-նայրն ու պաշտպան ըլլալու ամենէքեան պատասխան ալեհառաջ եղեսուան պարէ։

Սակայն կարօտ ու աղքատ մարդկութիւնս ինչ բան խնդրելու է արդեօք մարգասեր Յիսուսէն հզօր միջնորդութեամբ Մարիամայ եւ Յովսեփայ, բայց եթէ ինչ որ նոյն իսկ Արարիչն պատուիրեց իւր բանաւոր արարածոց. այսինքն է՝ Աստուածային սէրը. քանի որ եթէ "Ան-

բե՜շե՜ ղՋեր Աստո՜ւած ։ յաղեղան սրտէ ։ սո՜ւտ, յաղեղան անյիշ ։ սո՜ւտ է՜ յաղեղան ազգա՜լիւնէ ։ սո՜ւտ։ եկր. Օր. Զ. 4։ Այո՛, Աստուծոյ սէրն է՜ելի խնդրելու ենք, վասն զի "Լրո՜ն օրինաց սէր է՛։ Հռոմ. ԺԳ. 10։ Ս. Գիրքն կ'ուսուցանէ մեզի, թէ զԱստուած սիրել պէտք ենք անխառն սիրով եւ ի վեր քան զամենայն ինչ. եւ թէ աստուածային սէրն ազատ բլլալու է ամէն միայն անձնասիրութենէ՝ փառասիրութենէ՝ ցուցամոլութենէ եւ մարդկային ակնածութենէ, այլ եւ հարկ է թէ Աստուծոյ սէրն բլլայ մեր ամէն գործոց սկիզբն՝ ձկնակերն ու վերջակէտն. որովհետեւ աստիճ միայն կը շահինք մեր հոգւոյ փրկութիւնը։ Բաբէ, ինչ վեհ ու բարձր վախճանի սահմանուած է մարդս... սիրել զԱստուած եւ սի-

րել Աստուծոյ այժմ եւ յաւիտեան։ Ո՜ն սքանչելիք. ինչ անբամբասելի պատուոյ կ'արժանաւորի մարդս, վասն զի "Ով որ Աստուծոյ սէրն ունի՝ այնպիսին կը բնակի յԱստուած, Աստուած ալ մարդուս միջ կը բնակի՛։ Ա. Յովհ. Դ. 16։ Իրաւ ալ, Աստուծոյ սէրն անհրաժեշտ եւ էական ինչ է. անոր համար կ'ըսէ Պօղոս Առ. Կ. "Եթէ ուներիմ զամենայն ինչ, եւ սէր ոչ ունիցի, ոչինչ եմ՛։ Ա. Կորնթ. ԺԳ. 2։ Ինչպէս որ հաւատք մարմնոյ կեանքը կը պահէ, նոյնպէս ալ Աստուծոյ սէրը կը պահպանէ հոգւոյ կեանքը։ Գիտենք, թէ քաղցեալ եւ ուժահատ մարդն ոչինչ աշխատութեան կը խնայէ ձեռք բերելու ոգեպահիկ հացն, որպէս զի իւր ժամանակաւոր կեանքը մահու վտանգէ ազատէ։ Ասկէ կը հետեւի՝

թէ անհամեմատ իմն աւելի պէտք ենք աշխատիլ քրտնիլ եւ արեամբ չափ պատերազմիլ, որպէս զի Աստուծոյ ոէրն ստանանք. որով միայն մեր հոգւոյ կեանքն յաւիտենական մահուանէ կը փրկենք՝ եւ կը պահենք զայն ի կեանսն յաւիտենական։

Մարդոց ապականեալ բնութիւնը։

Նկատեենք արդ երէրդ կէտը. թէ մարդս իւր ապականեալ եւ տկար բնութեամբ ի վիճակի՞ է արդեօք կատարել զԱստուծոյ պատուիրանսն ըստ ինքեանց մեծ ու առաջին պատուիրանը։ Ո՛վ որ ինքնաճանաչութեան գուրկ չէ, այնպիսին կը ճանչնայ մարդկային բնութեան տկարութիւնն, եւ չի գանգատիր խոստովանիլ, թէ մարդս իւր սեպհական զօրութեամբ կարող չէ սիրել զԱստուած առանց երկնաւոր ոգւոյ ներգործութեան, եւ ժամանել վախճանին՝ որուն համար միայն Աստուածմէ ստեղծուած է։ Սոյգ է, որ ապականեալ բնութիւնն սոսկալով իմն կը տեսնէ, թէ անցաւոր կենացս ասպարէզին վրայ Աստուծոյ ոէրն ու անոր ոէրը ճակատած են դէմ առ դէմ Ադամայ անկումէն եղբր։ Դժբախտաբար մարդս կը հեռանէ եւ չ'ուզեր ստանձնել Աստուծոյ ոէրոյն քաղցր լուծն ու թեթեւ բեռն, եւ կուռիլ իւր անձին հետ արիւն քրտնելու եւ արիւն թափելու չափ, որով եւեթ յաղթութեան բրաբիոնն առնուլ կարող է։ Ցեղս աւասիկ, այս է սկզբնական մեղքով ապականեալ մարդկային բնութիւնն, որ ի մանկութենէ իրմէ է չարն դիտել է։ Ե-

արդ, այդ այդպէս բլլալուն՝ մարդս անհրաժեշտ կարօտ է երկնաւոր օգնիչ ունի՞ մը։

Աղօթքն էր պարտական մեր պահպանիչ։

Անցնինք արդ երրորդ կէտին, եւ տեսնենք թէ ինչ զարմանալի հնարք իմացաւ մեր աստուածային Փրկիչն Յիսուս, եւ ինչպիսի զօրեղ դեղ եւ ապդու միջոց տուաւ մեզի՝ Աստուծոյ օգնութեն ապահովուած բնակելու պէտ։

Սուրբ Աւետարանն կ'ըսէ, թէ Յիսուս "ինչ էլ էիներ, նէ գինի էրեր է մարդն„. Յովհ. Բ. 25. այսինքն է՝ աստուածային Փրկիչն լաւ կը ճանչնար մարդուս ապականեալ բնութեան եւ յեղյեղուկ սրտին ամենածածուկ գաղտնիքն, եւ թէ

մարդս միշտ իսկ ի չարն միտեալ է։ Արդ, որպէս զի մարդիկ իրենց տկարութիւնն պատճառելով չկասին եւ ետ չկենան "զԱստուածն ոչ բերել երբեք առնուածոյ ոչ ըմբռնողութեան„. Բ. Պետ. Բ. 21. կանխեց՝ եւ իր երկնային վերապետութիւնն մեզի ուսուցած ապէն, — որ մեր ապականեալ բնութեան բոլ ամենայնի հակառակ է, — տուաւ մեր ձեռքն ապահով գիշեր ու զրուց գնդակ, որ է Աղօթք։ Կ'ընթեռնուինք ի Գործս Առաքելոց, թէ "Սկսաւ Յիսուս առնել եւ ուսուցանել„. Ա. 1. բոլ այսմ՝ մեր Փրկիչն նախ քան զօրութեց եւ յաճախ զօրութեց, որպէս զի բլլայ մեզի կենդանի օգնական ու հայելի զօրութեց։ Այս նպատակաւ առաջ եւ պէսպէս կերպով կը յիշէ Ս. Աւետարանն, թէ "Յիսուս կայր յաղօթս. եւ ի

լեսուն կոչոլիս. Ես խոյս պայր ե- կայր յաղօլիս. Մոռպէրսիկաբ ե-ս կայր յաղօլիս. Ցխոսս գիէկէրն ասիենյն համեր յաղօլիան Աստուծոյ. Ղուկ. Զ. 12. եւ այլն եւ այլն։

Միա դիր. Քրիստոս Տէրն մեր, ինք նախ կատարեց աղօթք ընելու պատուիրանն եւ յետոյ պատուիրեց մեզի, թէ "Աբլուն կոչէ ե- աղօլիս պրպէ, զի ոչ անկնիցէ է փորձուելն". Մատթ. Ի. 41. բայց ասկէ ըսաւ մեզի, "Այդպես կոչէ պուէ յաղօլիս". Հայր մեր որ յերկինս ես, սուրբ եղիցին կամք քո, զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ... թո՛ղ մեզ զպարտիս մեր, եւ այլն։ Մենք Հայս ծերին մէջ երկնաւոր Հօրէն կը խնդրենք ոչ միայն ծեր համապատղորդ հացն՝ որ մարմնոյ կեանքը կը պահէ, այլ գլխաւորաբար Աստուծոյ ձէրն, որ հոգւոյ կեանքը կը

պահպանէ։ Թէպէտ եւ Աստուծոյ ձէրն յանուանէ յիշուած չէ Հայր ծերին մէջ, սակայն նոյնիսկաստ բառերով բացատրուած է, որ է՝ Եղէցին կամք քո։ Իրօք ալ ձէրել Աստուած ոչ այլ ինչ է, բայց Աստուծոյ կամքը կատարել։ Ըստ այսմ, ձէրել Աստուած է մեծն ու առաջին պատուիրանին փէսէկան մասն, իսկ Աստուծոյ կամքը կատարելն է պատուիրանին գործնական մասն. եւ այս երկուքս իրար կը լրացրնեն։ Արդ՝ կարող ենք բսել փոփոխակի. Սէրել Աստուած է Աստուծոյ կամաց կատարած. եւ Աստուծոյ կամքը կատարելն է ձէրել Աստուած. այնպէս որ ծերն ասուց ինչն չունի գոյութիւն, եւ է ոչինչ։

Ցիսուս զմեզ աղօթելու յորդորելէն ետեւ՝ կը յաւելու, "Խնդրեցէ ե- առնուցուէ". ըստ այսմ Աս-

տուած ինչ զինչ պարտաւորած է կատարել մեր խնդրածն, թէ որ ըստ պատշաճի աղօթենք։ Միանգամայն եւս կ՚ըսէ Տէրն Յիսուս՝ թէ ամէն ինչ որ խնդրէք ի Հօրէ յանուն իմում՝ տայ ձեզ։ Եւ ընդունիլ իւր օրինաւոր աղաչանքն։ — Աստուածային վարդապետն Ցիսուս կ՚ուզէ որ իրեն նմանինք եւ աղօթք ընելն սիրենք. "Օրհնէ՛ զ Տէրս յԵղ, զի ես քո առնիցէ". Ցուվհ. ԺԴ. 13։ Որեմն աղօթենք, բայց ոչ եթէ շռթունքով միայն, այլ հոգւով եւ ճշմարտութեամբ. այն ատեն վստահ ըլլանք, թէ Աստուած մեր աղաչանքն չի մերժեր, եւ զայն չի ղանար է ընդունիլ։ Ինչպէս Որդւոյն Ցիսուսի անքակտելի սիրոյն, որ չահեցաւ մեզի իւր սուրբ չարչարանօք, հեղմամբ անգին Արեան եւ դառնակսկիծ մահուամբ խաչին։

Կան ոչ սակաւ անձինք՝ որ կը դանգատին, թէ կը խնդրեն, բայց չեն ընդունիր. սակայն այս մարդիկներուն դանգատն իրաւացի չէ. նա մանաւանդ նոյն իսկ Աստուած կը տրտնջէ այդպիսեաց դէմ, թէ "Խնդրէս ես ոչ ուռուս, վասն զի չարաչար խնդրէս". Ցակ. Թղթ. Դ. 3։ Թէ որ երբեմն բան մը խնդրած ենք Աստուծմէ, բայց չենք ընդունած, ատոր յանցանքը մեր են է. վասն զի նշան է՝ թէ չենք խնդրած բան պատշաճի. որ է ըսել՝ թէ չարաչար խնդրած ենք։

Մարդս այնչափ իմն աւելի կարօտ է Աստուծոյ շնորհացն եւ օգնութեան — զորանք աղօթելով միայն կրնայ ընդունիլ — սրչափ զի "Կանուխ մարդոյ խոյսումն է՝ ինչպէս կ՚ըսէ Ցբերանեվին։ Այս պատճառաւ կը պատուիրէ մեզի

Ցիսուս. "Ց-ոչ-ն է-ցե՛ք, չէ՛ մի՛ դա-
նիցե՛ք ի փոյթ-ն-ի-ն". որովհետեւ
աղօթքով միայն կը յաղթենք փոր-
ձութեան: Արդ, եթէ փորձու-
թենէ յաղթուիլ չենք ուզեր,
աղօթենք. բայց աղօթենք խոնարհ
եւ զղջացեալ հոգւով: Այն'ն կ'ա-
կնարկէ սուրբ Օգոստինոս բսելով.
"Փորձութեան կը դիմէ այն մարդն,
որ աղօթք չ'ըներ": Այո՛, այլ որ
աղօթքով զօրացած չէ, այնպիսին
ըրա-էր կը կ'ըլլայ փոյթ-ն-ի-ն, որմէ
յաղթուելով՝ կ'իյնայ կը կործանի
մեղքի մէջ, եւ ամօթալից կերպով
կորստեան խորխորատը կը գլորի
կ'իյնայ եւ դժոխքին յատակը կը
թաղուի: — Ասկէ կը հետեւի,
թէ մեր հոգւոյ փրկութեան հա-
մար աղօթքն է ինչ-ոյ առանց որոյ
ան. որովհետեւ աղօթքով եւեթ
կարելի է ապականեալ բնու-

թիւնն զսպել սանձել եւ նուաճել
հոգւոյ:

Ո՛վ աղօթք, դու ես այն աս-
տուածային միջոցն, որով մարդս
կարող է՝ երբ ու-զէ ե- ւրչափ անգամ
ու-զէ, խօսակցիլ Աստուծոյ հետ եւ
խնդրել իւր օգնութիւնն: Ի՛նչ
հիանալի բան. մարդս կարող է
միշտ ներկայանալ Աստուծոյ. եւ
հնար է բսել՝ թէ մարդուս կ'ա-
կնա-յ ան, աստուածային ան-
դրո-ւնե- օրն ու ժամն ու-զէլ:
Այո՛, միշտ պատ ենք որդիական
համարձակութեամբ պաշտել, որ
մեր երկնաւոր Հայրն հաճի ունկն
դնել մեր խոնարհ խնդրուածքին,
եւ յայտնել մեզի իւր աստուածային
կամքն. միայն թէ մենք ալ խո-
նարհութեամբ բսելու ենք. "Խօ-
սեա Տէր, ե- լս-ւնէ ծառայ քո":

Աղօթքն ըլլալո՛ւ է խոնարհ, եւ անդադար ելլէ յերկինս։

Երանի՛ է մեզի, եթէ աղօթած ատեն, կամ թէ բանը՝ Աստուծոյ հետ խօսակցած ժամանակ, աղօթքը բխէ մեր զղջացած եւ խոնարհած սրտէն. վասն զի այն ատեն Աստուած իւր ներողամիտ ողորմութեամբն կը շնորհէ մեզի խնդրածնիս։ Խորհի՛նք, թէ "Ո՛վ որ Աստուծոյ հետ աղօթքով չի՛ խօսակցիր, այնպիսին չ՚անի՞ ման Աստուծոյ հեռու։

Նշանակալից է սուրբ Աւետարանին խոնարհ աղօթքին նկատմամբ յառաջ բերած օրինակն։ Երկու հոգի տաճար գացին աղօթք ընելու. առնոյմէ մէկն էր փարիսեցի, իսկ միւսն մաքսաւոր։ Փարիսեցին ուրիշներէն բոլորովին զատուած մեկուսացած, ամբարտաւան կերպով կ՚աղօթէր Աստուծոյ մեծ վայելչութեան առջեւ, թէ "Ինչ ուրիշ մարդկան կամ թէ այս մաքսաւորին նման չէ. այլ թէ այս ինչ եւ այն ինչ բարին կը գործե՛ր։ Իսկ մաքսաւորն գետինն ինկած խոնարհած, ղղջալից սրտիւ կուրծքը բախելով կ՚ըսէր. "Աստուա՛ծ, ողորմեա՛ ինձ մեղաւո՛րիս։ Աղէ՛, լսենք արդ թէ Աստուած այս երկուքիս վրայ ինչ վճիռ կտրեց։ Մաքսաւորն՝ կ՚ըսե սուրբ Աւետարանն, արդարացած գարձաւ իւր տունն. իսկ ամբարտաւան եւ ինք զինք բարձրացընող փարիսեցին ոչ միայն անհաճոյ եղաւ Աստուծոյ, այլ եւ է՛ր աղօթքն իսկ է մեղք դարձա՛։

Աղօթքն ըլլալու է նաեւ եռանդուն ելլէ յերկինս, ինչպէս էր հոգեվարքի Եղիայի մարգարէին

աղօթքը. որուն համար կ'բսեն սուրբ Գիրք, թէ "Եւ-ց նա յաղթո-, և- եթո-ն երկին+ ջանչե- և- բո-ոյց երկիր ղաթո-ղ է-ր"։

Խորհինք, ով քրիստոնեայք, թէ հոգելից եւ եռանդուն աղօթքն է՝ որ մեծամեծ սքան չելիքներ կը գործէ։ Ցիրաւի, աղօթքն է անուշահոտ խունկ՝ որ կը վերանայ կը բարձրանայ յերկինս, եւ է պարտուորութիւն նա Տեառն կ'իջեցնէ շնորհս եւ կարօտ մարդկութեանս վրայ շնորհաց հեղեղներ։ Աղօթքով Աստուծոյ Հոգին կը հանգչի մեր վրայ. եւ յաղդողդ բնութիւնն կը զօրանայ՝ որ բուռն րլլայ անձին եւ զսպէ նուաճէ չար ցանկութիւնն, որպէս զի Աստուծոյ սէրն բնդ միշտ գրաւէ մարդուս սիրտն եւ իշխէ

հոն իբրեւ բացարձակ տէր։ — Աղօթքն է որ իբրեւ անվկանդ վահան՝ այժմու պանդխտութեանս մէջ կը պաշտպանէ զմեզ մեր երեք սխերիմ թշնամեաց դէմ. այսինքն՝ աշխարհի, մարմնոյ եւ սատանայի։ — Աղօթքն է որ զմարդ կը զարդարէ առաքինութեամբ, եւ զինք կ'ընէ այր ամբ ըստ Հոգւոյն Աստուծոյ։ — Աղօթքն է մարգուս քաջալերութիւնն, այժն եւ միխիթարութիւնն ներկայ անցաւոր կենացս ու արտասուաց վայրին մէջ։ — Աղօթքն է որ երբ մեր հոգին կը նուաղի օր ըստ օրէ, կը կենդանացընէ եւ կը վառէ մեր սրտին մէջ Աստուծոյ սէրը, իսկ երկրաւոր ու շնչաւոր սէրը մեռցընելով՝ մեզի բարի գործոց գանձեր գանձել կուտայ։ — Աղօթքն է որ կը կարողացընէ զմեզ յանձն առնուլ մեծա-

մեծ ճիգեր ու աշխատութիւններ ի սէր եւ ի փառս Աստուծոյ, որով կ'ըլլանք հաւատարիմ եւ սիրելի ծառայք Աստուծոյ։ — կարճ խօսքով, աղօթքն է ուղիղ ճանապարհն որ դէպ ի կեանք. միանգամայն եւս միակ ազդու միջոց եւ ընդհանուր հոգւոյ փրկութեան։ Օ՛ն ուրեմն, ամէնքս առհասարակ աղօթենք հոգւով եւ ճշմարտութեամբ, որպէս զի մեր անձնական փոքանչիւ իմանանք եւ ճաշակենք թէ ինչ-չափ քաղցր եւ օգտակար է աղօթքը։

Ի՛նչպէս որ Մովսեսին ձեռքին մէջ հրաշքներ գործեց գաւազանն, այնպէս ալ ուշիղ նուազ հրաշքներ գործել կարող է աղօթքն մեր ձեռքով։ Ո՛չ ապաքէն մեծ հրաշք է, երբ աղօթքի միջոցով մարդս

Աստուծոյ սիրոյն ու հոգւով լեցուի։ Մեծ ու ամենամեծ հրաշք չէ՞ արդեօք, երբ խստասիրտ մեղաւորն աղօթքով դառնայ իւր չար ճանապարհէն, խորշի մեղքէ իբրեւ օձի երեսէն, եւ սկսի բացորոշ կամքով բարեպաշտ կեանք անցընել եւ ճշմարիտ սէրով սիրել զԱստուած։

Սա՛յգ է, թէ մեծամեծ նեղութեանց եւ դժուարութեանց հարկ է դեր ի վերոյ ըլլալ, մինչեւ որ յաղթենք մեզասէր բնութեան, եւ Աստուծոյ սէրն գրաւէ մեր սիրտը։ Միայն թէ չվհատինք ամենեւին, որովհետեւ մեր երկնաւոր Հայրն միշտ իսկ պատրաստ է ունկն դնել մեր անմռունչ հեծութեանց եւ խնդարհ աղօթից եւ փրկել զմեզ տառապանքէ. սակայն կ'ուզէ որ Փրկչին Յիսուսի պատուէրին համեմատ, թէ "Խնդրեցէք՝ նե

ղբ֊այ֊րի֊ն Աթո֊ռ֊ոյ ե֊ ղբ֊ո֊բ֊ո֊ր֊ի֊ն նո֊ր֊„, խնդրենք ամէն բանէ յառաջ Աստուծոյ սէրն ու հաճոյքն. եւ այնուհետեւ բնաւ հոգ չընենք ուրիշ կարեւոր երկրաւոր պիտոյից համար, յիշելով Յիսուսի քաջալերիչ խօսքն. "Գնէք Հայրն ձեր երկնաւոր, ըն պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն„ (կերակուր, ըմպելի եւ զգեստ). Մատթ. Զ. 32—33։ Քաղցրագութ Փրկիչն կը յաւելու նաեւ, թէ "Այդ ամենայն յաւելցի ձեզ։ վասն զի Աստուած իբրեւ խնամող Հայր համբերն մարդկութեան, զմեզ ձեռքէ չի լքաներ չի թողուր, բաւական որ աղօթքով խնդրենք նախ Աթոռոջոյ սէրն, որ լրացն է ամենայն քարոզնեանց։

Օ՛ն ուրեմն, աստուածասէր հոգիք, անվեհեր եւ յուսալից ըլ-

լանք այս ցաւալից կենաց մէջ, քանի որ առձեռն պատրաստ ունինք աղօթքն, որ ազգողջագոյն դարմանն է մեր հոգեկան վշտաց, եւ ապահովագոյն միջոց՝ որով կ'ընդունինք Աստուծմէ շնորհք եւ օգնութիւն, եւ կարող կ'ըլլանք մեր հոգւոյ փրկութեան ապառնացող վտանգներուն մէջէն հերձել անցնիլ։ Սակայն եթէ մեր հոգին կը մնայ տակաւին մեղսասէր եւ անզօր, գիտանալ որ մերն է յանցանքը, վասն զի չերմաջերմ աղօթքով չենք դիմեր Աստուծոյ։ Ջանանք, որ մեր ամէն գործքերն սկսինք եւ ենթադրեն աղօթիւ. նոյնպէս ալ լմնցընենք։ — Մտադրութեան արժանի է այս խօսքս գոր սուրբ Թերեզիա կ'ըսէ. "Խոստացիր ինծի ամէն օր քառորդ մը ժամ աղօթիւ ընել ըսո պաշտնի, ես ալ

կրնամ դ.քեզ ապահովցընել, թէ երկնից արքայութիւնն պիտի ժառանգես»։ Մտածենք, թէ ինչ մեծ համարում ունէր սրբուհի Թերեզիա աղօթքի վրայ, եւ որպիսի վառեալ հոգւով կը յանձնարարէ մեզի աղօթել։

Ցիրաւի, աղօթքն է այն պարտաւորութիւնց ի գարման մեր հոգեկան տկարութեանց եւ կարօտութեանց. այսու ամենայնիւ ոչ սակաւ մարդիկ աղօթքը կր լքանեն կր թողուն. ոմանք ալ կ'աղօթեն դաղջութեամբ եւ ձանձրութեամբ. կան նաեւ անձինք՝ որոնց վրայ կը գանգատի Տէրն մեր, թէ Շրթունքով ինչն կը պատուէն զԱստուած, իսկ էրենց սիրտն հեռու, ե- շատ հեռու է Աստուծմէ։

Աղօթելն է խօսակիցլ Աստուծոյ հետ եւ կարդալ իւր սուրբ

Անունն. ուրեմն՝ աղօթքն է խորհիլ ինքնաբան, Զայդ կ'ակնարկէ Ս. Քրիսոստոմոս — որ մարդ կային բնութեան եւ միտութեան ներհմտութեամբ մանաւանդ է, — բսելով. "Ոչ երբէք բաւական եմ ասել ինչ երբեք- ի մեծ, այլ բաւականութիւն մեր յԱստուծոյ է". Ե. Կրնթ. Գ. 5։ Իրօք ալ մեր հոգին այն աստիճանի տկար է, որ Ցիսուսէ երբեք Անունն իսկ արտասանել չի կրնար առանց օգնութեան Հոգւոյն սրբոյ. "Ոչ ոք կրնայ ասել Տէր Յիսուս, եթէ ոչ Հոգւով սրբով". Ա. Կրնթ. ԺԲ. 3, եւ թէ "Զոր կամն յաղթող սրպէս արձան էջեր ոչ գիտեմք". Հռոմ. Ը. 26. այսինքն է՝ եւ ոչ իսկ գիտեմք բան պատշաճի աղօթել, որպէս զի մեր աղօթքն բլլայ Աստուծոյ հաճոյ եւ մեզի օգտակար։

Խնդրել Աստուծմէ «յանուն Ցի-սուսի»։

Մարդս ինչչափ ալ բարձրամիտ ըլլայ, երբ որ սրտին խորքն իջնայ եւ անկեղծ ակնարկ մ՚արձակէ հոգեկան վիճակին վրայ, ապաքէն կը ճանչնայ կը համոզուի թէ ողորմելի է եւ ինք իրմէ ոչինչ բանի կարող. այլ թէ իւր բոլոր կարողութիւնն Աստուծմէ է։ Ըստ այսմ՝ իրաւացի է որ ինքնաճանաչ անձն խոնարհի՝ հեծէ եւ ողբայ իւր ի չարն մեռեալ բնութեան վրայ, եւ չհամարձակի ուղղակի դիմել Աստուծոյ, զոր յաճախ անգամ մեղքով թշնամանած եւ զայրացուցած է, եւ ի խնդիր ըլլայ հզօր միջնորդի մը։

Եթէ երբեք այդպիսի դժբախտ ու ցաւալի կացութեան եւ խեղճ վիճակի մէջ գտնուինք, բնաւ չվհատինք, այլ մեր սիրտն ու միտքն ի վեր համբառնանք եւ լսենք Ցիսուսի քաղցր ու քաջալերիչ ձայնն, թէ "Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ի՞նչ որ խնդրէք ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ՝ պտղէ ձեզ։ Մինչեւ ցայժմ ոչինչ խնդրեցէք յանուն իմ, խնդրեցէք եւ առնուցուք։" Ցովհ. ԺԶ. 24—25։ Հիացիր զարմացիր ով մարդ, քու աստուածային Փրկչիդ այս խրախուսիչ անուշ խոստման եւ քաղցրալից յորդորին վրայ։ Արդ, եթէ իսկապէս կ՚ուզենք, որ մեր երկնաւոր Հայրն կատարէ մեր խոնարհ աղաչանքն, ի գործ պէտք ենք դնել պահանջուած եական պայմանն, որ է՝ Դիմել ապաւինիլ Աստուծոյ Ցիսուսի անունովը. աղաչելով խոնարհաբար՝ որ հաճի ողորմիլ մեղաւորացս ի յիշատակ դառն չարչարանաց, զոր

իւր սիրելի Միածին Որդին կամաւ եւ յօժարութեամբ կրեց մարդկան փրկութեան համար։

Խնդրել Աստուածէն ինքնուրոյնութեամբ Սրբոց։

Թէպէտ եւ Յիսուս Քրիստոս միջնորդ եւ բարեխօս է Աստուծոյ առջեւ մարդկութեան համար, այսու ամենայնիւ բազումազգիմ Արարիչն տուաւ մեզի ուրիշ բարեխօսներ ալ։ — Այս նկատմամբ՝ կանայ Հարսանեաց դէպքն, որուն հրաւիրուած էին նաեւ Յիսուս եւ Մարիամ, ուշագրաւ է մեծապէս։ Ցընթացս հարսնական հանդիսութեանց ինչն պակասեցաւ. այս բանս մեծ հոգ ու վիշտ պատճառեց նորապսակ աղքատ փեսային ու հարսին։ Մարիամայ մայրենի աչքէն չպրծաւ անոնց վիշտն, եւ իւր գթայուն սիրտն ի գութ շարժեցաւ։ Առանց յապաղելու դարձաւ իւր Աստուածորդւոյն Յիսուսի, եւ կարճ խօսքով ըսաւ. "Գինի ու՛ռնին"։ Յիսուս ալ կտրուկ պատասխան տուաւ իւր Մօր. "Ձե՛ր եւ ի՛մ ե՛լ ժամանակ չէ՛"։ իրր այն թէ ըսել ուզէր, թէ այժմ օգնել չեմ կարող, վասն զի հրաշք գործելու ժամանակս եկած չէ տակաւին։ Ի վերայ այսր ամենայնի Մարիամ, — որ Յիսուսի մարգասէր ու քաղցրագութ Սիրտն լաւ կը ճանչնար, — յուսալից վստահութեամբ բաւ սպասաւորներուն, թէ "ո՛ր ըսէ Յիսո՛ւս՝ արդէն ձանձրացած է մեզի պատմութիւնն, թէ Յիսուս սպասաւորներուն ապարիւղ սափորներն լեցնել ըսաւ. եւ յետոյ ինք իւր աստուածային զօրութեամբ

ը՞ն պարյո՞ց ֆլնե՞ց. որով կարօտ ամուսիններն ղերծուց վարանքէ եւ սփոփեց։

Այս անակնկալ եւ զարմանալի հրաշքս ուժգին տպաւորութիւն բրաւ վենսային ու Հարսին վրայ. եւ այնչափ ասելի՝ որչափ ղի իրենք իրենց կարօտութեան մէջ ուշ մեկուդիմած էին. բան այսմ, քնաւ իսկ երեւակայել չէին կարող, թէ այս անպատում շնորհքիս ինչպէս արժանացան։ Սափորներն ջրով լեցընող ապասաւորք գիտէին, թէ գինւոյ մեծ հրաշքն կատարած էր Ցիսուս. — միայն թէ մտադիր կ՚ընենք, թէ Ցիսուս այս հրաշքս դործեց ի շնորհս բարեխօսութեան իւր սիրելի Մօր Մարեմայ։

Հոս գեղեցիկ գեղեցիկ խորհրդածութեանց ընդարձակ ասպարէզ մը կը բացուի մեր առջեւ։ Ասոր մէջ նախեւառաջ կը դրաւէ մեր միտքն Ցիսուսի անբաւ մարդասիրութիւնն. իրօք ալ "Զ-Ն-Ն-այն ինչ քաջուժ ցուցեր ես„, թէ յօգուտ մարդկային ազգիս եւ թէ ի խրատ մեր։ Երկրորդ, առթիւ հիանալի հրաշքիս ինքն իսկ Ցիսուս սորվեցուց մեզի՝ այն երկնաւոր վարդապետութիւնն, թէ Սբ. Աղօթքն հաճոյ է Աստուծոյ եւ մեծապէս հաճոյ։ — Արդ խորհինք ուշի ուշով, թէ Ցիսուս Մարեմայ որոշ ըսելէն եառքը, թէ "Հրաշք դործելու ժամանակս տակաւին չէ հասած„, այսու ամենայնիւ է պատրեք երեսաց եւ ընդունա քաջեկաւոր Մարեմայ իւր սիրելի Մօր՝ հրաշք դործեց ժամանակէն յա-

առաջ եւ իբր թէ բացառութեամբ։ Այնպէս որ, եթէ Մարիամ միջնորդ եղած եւ խնդրած չըլլար, ապաքէն պիտի չգործէր Յիսուս կանայ հարսանեաց մեծ հրաշքն։

Ահա նշանակալից դէպքիս մէջ երեւ եկաւ ինչ նայ նկատելու.

ա. Թէ Յիսուսի մեծապէս հաճոյ է իւր սիրելի Մօր Մարեմայ բարեխօսութիւնն. եւ թէ կ'ուզէ իսկ՝ որ Մարեմայ միջնորդութեամբ դիմենք իրեն, որպէս զի դիւրաւ ըլլանք լսելի։

բ. Թէ ինքն իսկ Մարիամ — որ ամէն քրիստոնէից գթած Մայրն ու օգնականն է — կ'ուզէ որ մենք ամէնքս իւր պաշտպանութեան ապաւինինք որդիական վստահութեամբ։

գ. Թէ Մարիամ — նոյն իսկ մեր

իրեն դիմելէն յառաջ, երբեմն ալ երբ մենք իրեն դիմելու բնաւ մտադիր չէինք, — ինք իրմէ կը կանխէ եւ իբրեւ խնամած մայր կը կառկարէ մեզի նպաստամատոյց ձեռքն ու զմեզ կը մխիթարէ։

Ի՜նչպէս որ Մարեմայ եւ Յովսեփայ բարեխօսութիւնն, նոյնպէս ալ Հրեշտակաց եւ Սրբոց միջնորդութիւնն ուշ միայն հաճոյ է Աստուծոյ, այլ եւ կ'ուզէ իսկ որ Սրբոց ձեռօք պարգեւենք մեր խնդրուածքն աստուածային Մեծ վայելչութեան առջեւ։

Սրբոց բարեխօսութեան վերաբերեալ։

Գիտելի է, թէ Սրբոց բարեխօսութիւնն հիմնեալ է Յովհաննէս Սրբոց կաչուած հատորոյ վր-

պատճառելն վրայ. որովհետեւ պահեստելոյ կամ զինուելոյ ելեղելոյն յարատեւ յարաբերութեան մէջ է յղիւսան կամ փաստաբուղթ եւ ելեղեցւոյ, միանգամայն ընդունիլ եւ ելեկեցւոյ կամ փաստաբանի հոգւոյ հետ: Այս պատճառաւ Քրիստոս Տէրն մեր կ'ուզէ, որ մենք զինուորել եւ ելեղեցւոյ ոգիւս միաւորենք մեր աղօթքն փաստաբուղել եւ ելեկեցւոյ կամ երկնաւոր քաղաքացւոց աղօթքին հետ. որպէս զի այն միաւորութեամբ մեր աղօթքն զտուի մաքրուի ոսկւոյ պէս, եւ բլայ հաճոյ Աստուծոյ եւ ընդունելի. միանգամայն եւս ունենայ արդիւնաւոր եղք կարօտելոցս համար. բայց ասկէ՝ որպէս զի աղօթքով նպաստենք քաւարանի հոգւոց, որ ազատին քաւարանի տանջանքներէն եւ արքայութիւն մտնեն:

"Ենթադրենք մեղաւոր մը որ իտես իր չար խիղճմտաց եւ դազիր մեղաց գոգցես յուսահատ վիճակի մէջ գտնուի, եւ երկնչի ընդմէջ դնել խօսել եւ օրհնել Աստուած, որուն ամենասուրբ Անունն վիրաւորած է գանազան մեղքերով: Արդ, եթէ մեղաւորն Փրկչին Յիսուսի ողորմութիւնն խնդրէ բարեխօսութեամբ սրբոյ Կուսին Մարիամայ Աստուածամոր եւ սրբոյն Յովսեփայ պաշտպանին սուրբ Ընտանեաց, եւ կամ միջնորդութեամբ Հրեշտակաց եւ Սրբոց, ապահովւ բլայ թէ խաչեալ Քրիստոս Տէրն մեր կը հաճի ուշ միայն թողութիւն տալ մեղաւորին ի չնորհս ազգու միջնորդութեան իւր սիրելի Սրբոց, այլ եւ՝ մեղաւորին սրտի խստութիւնն ու ամզգջութիւնն կակղելով եւ բեկա-

նելով, առատապէս կը ցօղէ կը տե-
ղայրնէ անոր վրայ երկնաւոր շնոր-
հաց կենդանարար ցօղը։

Ովքե՛ր լսե՞ց, հայտ քննենք
վայրկեան մը, թէ ի՞նչ կ'ընեն ով-
քե՛ր աչխատասէր, երբ մտադիր են
աղերսագիր մատուցանել թագա-
ւորին եւ շնորհք մը խնդրել։ Այդ-
պիսիք իրենց անձին անբաւակա-
նութիւնն ճանչնալով՝ ոչինչ աշ-
խատութեան կը խնայեն եւ ամէն
հնարք կը հնարին, որ իրենց աղեր-
սագիրն ունենայ յաջող ելք եւ
հասնին բաղձացած նպատակին։
Այս վախճանաւ է՝ որ բարեբախտ
կը համարին իրենք զիրենք, եթէ
յաջողին աւքային ձեռքն հասցը-
նել աղերսագիրն նմին [illegible]

սութեամբ, եւ կամ գէթ աղեր-
սագիրն մատուցանել միջնորդու-
թեամբ իւր սիրելի իշխաններէն
մէկուն։ Նմանապէս, ինչ կ'ընէ
արդեօք տղայն՝ երբ քաշուի կամ
վախնայ անձամբ ներկայանալ իւր
հօր, որպէս զի իրմէ շնորհք մը
խնդրէ եւ կամ գործած յանցան-
քին ներումն հայցէ։ Ո՞չ ապաքէն
տղուն առաջին մտածմունքն է դի-
մել իւր սիրելի մօր, որպէս զի անոր
աղաչանաց միջնորդութեամբն ու ձեռն-
տուութեամբ մերձենայ իւր հօր
առանց երկիւղի։ — Այդն միջոցն
ի գործ դրաւ Մուրթէզէ եւ դիմեց
Արտաշէսի արքային ողորմութեան,
որ Եսթերի թագուհւոյն միջնոր-
դութեամբն իսկոյն յետս կոչեց
իւր ահագին հրամանագիրն, զոր
չսարսուեցաւ Համանին գրգռու-
թեամբն հանած էր, որով կը պա-

տուիրեր, թէ իւր թագաւորութեան մէջ բնակող բոլոր Հրեայք սրէ անցուին։ Միանգամայն ալ հրամայեց, որ Հրէից ջնջման համար որոշուած օրուան մէջ՝ անօրէն Համանն հանուի կախաղան։ Բարեբարդաբար եւ ուղիղ են դատաստանք Տեառն, վասն զի չարագործն Համան ինկաւ այն դարանին մէջ, զոր լարած էր նենգութեամբ. իսկ անմեղ ժողովուրդն ազատեցաւ ջնջմանէ Աստուծոյ բարձր բազկաւ եւ միջնորդութեամբ Եսթերին։

Ինչպէս վերն բսինք, Աստուած՝ որ մարդասէր է եւ ողորմած, կ՚ուզէ եւ մեծապէս ալ կը հաճի, եթէ մեր խոնարհ աղօթքն իրեն մատուցանենք Սրբոց բարեխօսութեամբ, հայցելով որ ան միայն մեր մեղաց թողութիւն տայ, այլ եւ չնորհք՝ ան եւս մեղանչելու, որպէս զի սատանքը Աստուծոյ սէրն ու իւր միակ օգրը։

Հերքումն Բողոքականաց մասին խոստովանութեան՝ նկատմամբ Սբ. Բարեխօսութեան։

Առաջիկայ յարմար առթիւս կը փափաքինք մտադիր բնել բնթերցողն, թէ վերոյիշեալ կանայ հարսանեաց հրաշքին օրինակովին եւ Ս. Գրքէն քաղեալ քանի մը ապացոյցներով կը հերքուի Բողոքականաց մասին վարդապետութիւնն, թէ կաթողիկէ Եկեղեցւոյ Սբ. Բարեխօսութիւնքն եւ ջնջութիւնն վարդապետութիւնն, թէ չնամանք մի է աստուածային մարդասիրութեան եւ ողորմութեան. վասն զի՝ կ՚ըսեն, Ընարիչն Աստուած ամենեւին պէտք չունի իւր արարածոց միջամտու-

թեան, այլ ինքնակամ ինքնայօժար կ'ողջոյնի կը դիմայ եւ կ'օգնէ իրեն դիմաղ կարօտ մարդկութեանս։

Բողոքականք լիով բերնով կը խոստովանին ե՛ կ'ընդունին ըն Ս. Գիրք ոնին ապոկրիֆային հեղինակութիւն։ Բնական է ուրեմն որ ենթադրենք, թէ էրեխ էրեխց ըմբռնած հաճոյ ծիծաղները պիտի լսած Ս. Գրոց ապոկրիֆային խօսերուն։ Ըստ այսմ՝ կը հրաւիրենք գանոնք, որ մեզի հետ խնդարհեցրնեն իրենց ունկն, եւ ամէնքս ի միասին լսենք Պօղոսի Առաքելոյն խօսքն. "Ամէն-այն Գիրք ապոկրիֆ-ըն է ի վերջ-ալեցուրիւն են ե՛ յոյժ-ըրիւն ե՛ ի խրատ"։ Բ. Տիմ. գ. 16։ Ուրդ՝ Ս. Գիրք մեր առջեւ կը դնեն, թէ երեխ Մանկունդն Բաբելոնի քուրքու-

ֆեալ ընոյնի մէջ կ'աղօթէին Աստուծոյ եւ կը խոստովանէին խնարհ սրտիւ. թէ "Ու պահեցաք ե՛նչ արդար արարեալ պատուիրեցեր քոռ մեզ. ե՛ չանձնայն ըր արբեր մեզ ե՛ չանձնայն ըր ածեր ի գերոյ մէր՝ արդար դատաստանաւ արբեր"։ Դանիէլ. գ. 31—35։ Իրենք իրենց անձին անարժանութիւնն քաջ ճանչնալով՝ կը վախնային թէ մի գուցէ Բարձրեալ Տէրն իրենց աղօթից չլսէ, անոր համար կը խնդրէին որ հաճի մարգասէրն Աստուած ունկն դնել իրենց աղաչանաց գնէ բարեխօսութեամբ իր սիրելի ծառայից. "Տէր, մի ի բոլ-որ ատեր ըղըրմ-ըրիւն տո ի մեզ վասն Աբրահամ-ոչխարայ ե՛ Ի-սահակ ծառայի տոյ, Տէ՛ս ահատասիկ, երե՛ ապոստածոսոյց Մանուէն նոյն իսկ վառեալ ու բոր-

բոքեաՀ Հնոցին մէջէն կ'ուսուցա-
նէն մեզի, թէ Սրբ-ոյ Քրէեօոո-
ՐԻ-ԱՆ Հաճ-ոյ է Ա-ոո-ծ-ոյ. եւ թէ
այս ուղղութեան Հետեւելու ենք
մենք ամէնքս, որպէս զի մեր ա-
զօթքն Աստուծոյ Հաճելի բլլայ,
եւ իւր անսպառ ողորմութեան
դուռն բանայ մեզի ալ։ Երեք սուրբ
Մանկունք իրենց այս աղօթքովն
յայտնապէս կը գատապարտեն Բա-
պ-ա-կ-ան-ոց ո-ւլ-որ Լրբ-ոպէե-ո-ՐԻ-ԱՆ,
թէ Սրբ-ոյ Քրէեօոո-ՐԻ-ԱՆ ո՛չ միայն
ա-Հ-Լ-ՐԲ ինչ է, այլ եւ ընչ-ան-ո-
Ա-ոո-ծ-ոյ ազգ-ո-ՐԻ-ԱՆ։

Ս· Աւետարանի մէջ կ'ընթեռ-
նուինք, թէ սուրբ Ընթրեաց առեն
Պետրոս Առ-Ք· ակնարկեց Յով-
Հաննու — որ Յիսուսի սիրելի ա-
շակերտն էր, — Հարցընել Յի-
սուսի եւ իմանալ թէ մատնիչն ո՛վ
է։ Իրօք ալ ՅովՀաննու միջնոր-

դութիւնն ընդունելի եղաւ Յի-
սուսի, եւ նշանակեց զմատնիչն,
թէ եւ աշակերտը չիմացան։
Ղուկաս Աւետ· կ'աւանդէ մեզի
(Է· 4—10), թէ ի կափառնաում
բնակող Հարիւրապետն Հրէից ծե-
րերն խաւրեց, որպէս զի իւր կող-
մանէ աղաչեն Յիսուսի եւ ըսեն.
թէ Հարիւրապետն ինք զինք ար-
ժանի չՀամարեցաւ անձամբ գա-
լու։ Հրէից ծերերն բարեխօս եղան
Յիսուսի Հարիւրապետին Համար
ըսելով, թէ "Այս մարդս այդպիսի
շնորհքի արժանի է,, եւ աղաչեցին
որ գայ եւ բժշկէ։ Աստուածային
Փրկիչն Յիսուս Հաճութեամբ
ընդունեցաւ պատգամաւորներուն
միջնորդութիւնն եւ անոնց Հետ
Հարիւրապետին տունը գնաց եւ
անոր Հիւանդ ծառայն բժշկեց։
Պողոս Առ-Ք· գրած էր կողոսացւոց

(Դ. 3), թէ "Մեզի համար ալ աղօթք ըրէք Աստուծոյ, որ մեր բերանն բանայ եւ կարող ըլլանք խօսիլ եւ քարոզել Յիսուսի Քրիստոսի մարդեղութեան մեծ խորհուրդը"։ Այս խօսքերով պօղոս կը յանձնէր հաւատացեալոց, որ իրեն համար ալ աղօթեն, որպէս զի իրենց բարեխօսութեամբ Աստուծմէ բնդունի զօրութիւն, եւ Առաքելութեան գործին դուռ բացուի։ — Աղօտման իմաստուն՝ իւր անձին անարժանութիւնն ճանչնալով, խնդրեց Աստուծմէ որ հաճի է ընդհս ը-բրէլ ձա-վէն դա-րի չդարձնել իրմէ իւր երեան. "վա-ռ դա-րի ւ-բել-ոյ ոյ մ' դ-ոյ-ց-ուներ վերեսո ս ոյձելոյ ս-մէ"։ Սաղմ. ՃԼԱ. 10։ Ս. Գիրք մեր առջեւ կր դնեն բազմաթիւ սոյնպիսի օրինակներ եւ վկայութիւններ, որոնցմէ ակներեւ

կը տեսնենք եւ կ'իմանանք, թէ Քողոքականք "ցոյժ մոլորեալք են, պնդելով թէ Սբ-ոյ Բ-ր-է-ս-ր-ի-ն ը-ն-մ-ն-ե ը Ա-ս-տ-ծ-ոյ մ-ր-դ-ո-ւ-թ-ե-ն"։

Ս. Գրոց անկեղծ հաւատքով հաւատացող անձինք՝ այդպիսի յայտնի դիման վկայութեանց առջեւ կր խոնարհեցնեն իրենց միտքը։ Երանի թէ Քողոքականք սթափէին վերջապէս եւ այլ եւս իրենց մոլար կարծեաց վրայ յամառութեամբ չպնդէին։ — Ափսոսալի՛ եւ մեծապէս ցաւելի՛ բան է..., որ Քողոքականք իրենց սրտին մէջ ի բնէ Աստուծմէ սերմանուած մանանխոյ հատն ո՛չ միայն չեն ա-ճեցներ եւ պտղարեր բներ, այլ եւ մոլորանուն գիտութեամբ եւ ծուռ սկզբունքներով փքացած եւ կոյրցած, բարի բարի սերմը կը չոր-

ցընեն, եւ խղճմտանքի ձայնն ու բողոքն կը լռեցընեն ու կը խեղդեն ոտքոնքովն այն ամենայն՝ զոր իրենց չափաւոր եւ տկար մտքովն ըմբռնել չեն կարող։ Որչափիներ կան որ ծաղրածու խօսքերով կը յանդգնին վճռել, թէ Սբ. Բիբլիա աստուածաշունչն ծնունդ է պոռ մտաց, եւ լուռի յոբի ովրէ ղբատոր մտաց ասէ։ Այո՛, քանիք եւ քանիք ի ներքուստ չեն համոզուած այս բարբարոս վճռոյն վրայ, բայց ինչ ճար... կը ձեւացընեն թէ հետեւողք են սոյն կարծեաց, որպէս զի իրենք ալ ղբատոր մտաց օգտիլ անձնից կարգը դասին։ Վայ մարդուս կուրութեան։

Ապացոյց հաստատուն աստուածաշունչ աղօթից վրայ։

Տեսանք, թէ Ցիսուսի Անուամբն եւ Սրբոց բարեխօսութեամբ մատուցուած աղօթքն մեծապէս հաճելի է Աստուծոյ։ Արդ՝ թէեւ աղօթքն ամէն տեղ եւ ամէն ժամանակ ընդունելի է Աստուծոյ, սակայն անհամեմատ մեծ աւելի հաճոյ է այն աղօթքն, որ կը մատուցուի ամենասուրբ Հաղորդութեան եւ նուիրական Տապանակին առջեւ. ուր խումբք հրեշտակաց եւ դասք սրբոց յաներեւոյթս կ՚երկրպագանեն իրենց Արարչին ու Տեառն զօրութեանց, որ հացի եւ գինւոյ տեսակաց ներքեւ ներկայ է իր իրական Մարմնովն եւ Արեամբ եւ Աստուածութեամբ։ Ուրեմն ճշմարիտ հաւատքով մերձենանք մեր

Տապանակին, որուն մէջէն Յիսուսի ամենասուրբ Սիրտն մեր վրայ սեւեռած է իր քաղցրազութ հայեցուածքն ու կը քաջալերէ զմեզ որ եռանդնալից աղօթքով եւ վստահութեամբ մեր վշտացեալ սրտին եւ հոգւոյն վէրքերն բանանք աստուածային բժշկին, որ կ'ըսէ մեզի. "Ե՛ս եմ ե՛ս բժշկեցից ձեզ". եւ թէ "Ան՛՛՛կ ա՛ն՛ձ կ՛ընկ՛՛ելէ, ահա՛ օր էրկո՛ւքն". Բ. Կրնթ. Զ. 3։ Օ՛ն, յօգուտ եւ ի շահ մեր հոգւոյ վերկութեան գործած ենք Ա՛ստ՛ծմե ձեզի ընդո՛՛ծ ո՛ւնկ՛ր՛ւքեան ժամանակն, եւ թա՛ ես անձանօք խնդրենք Աստ՛ծոյ սէրն եւ յարատեւութիւն իւր սուրբ սիրոյն մէջ. միանգամայն հայցենք ո՛՛՛ր՝ որ յաչ-ղե-ն իմե ը-րի ե-րթ-ւ-ծ։ Հաստատունենք մեր սիրտն Յիսուսի քաղցր Հրաւէրին դէմ,

"Եկէ՛ք ա՛ռ ի՛ ս-ձե՛նդ աչխ՛ատե՛լ ե՛ բե՛ռնաւո՛ր, ե՛ ես հանգո՛ցից ձ՛նե՛ք". Ա՛ստ՛ծուկ պարզենք ուրեմն իւր ամենատես Աչքին առջեւ մեր ողորմելի հոգեկան վիճակն, եւ ապահով ըլլանք որ Յիսուս իւր ողորմած ու գթած Սրտին դուռն կը բ՛նայ մեզի, որպես զի Հո՛ն — որ վերկութեան նաւահանգիստն է, — մուտ գտնենք եւ մեր հոգւոյն ախերիմ թշնամիներէն պատսպարինք եւ ապահովինք։ Նո՛յն ինքն Յիսուս իւր սուրբ Սրտին հրաբորբոք հալոցին մէջ մեր անմաքուր սրտին երկրաքարշ սէրն այրել եւ դառնալ սրբել կ՛ուզէ, եւ իւր աստուածային սիրովն վառել եւ երջանկացընել։ Գիտենք թէ Փրկիչն մեր "կո՛չ ը՛ր հա՛՛՛նել ո՛ձ՛ն՛ս՛ր՛ք՛ւ՛ն է էրկո՛ւքն՛ն". ուստի եւ պատրաստ է լուսաւորել մեր մտաց

խաւարն եւ իւր սուրբ շնորհքով զօրացընել մեր յոդոդոդ կամքն, բայց կը պահանջէ որ աղօթքով դիմենք իրեն, եւ գործակից ըլլալով շնորհաց՝ խորշինք գարշինք մեղքե եւ բարի գործոց գանձեր գանձենք յաւիտենական կենաց համար։

Իբրեւ կրկին բանիցս կը դնենք սուրբ Օգոստինոսի մտագրութեան արժանի խօսքն. "Աղօթքն է անուեղ հոգւոյ. ուստի ինչպէս որ մարմինն առանց անառնչի կենդանի մնալ չի կրնար, նմանապէս ալ հոգին առանց աղօթից չէ կարող իւր կեանքը պահել։" Աւոր կը կոչենք սուրբ Ոսկեբերանի նշանակալից խօսքն ալ. "Իրաքանչիւր ոք պէտք է գիտնալ, թէ կարելի բան չէ առաքինի կեանք անցընել եւ կենաց ընթացքն բարեպէս կատարել առանց աղօթից օգնութեան։" Բայց ասկէ,

մի՛ դնենք թէ ի՞նչչափ քաջալերիչ է յաղորդ. Սուրբ Փիլիպպոս Նէրի կը նկատէր աղօթքն իբրեւ ամէնէն ազդու միջոցն, որով իւր գործառնութիւնք կրնային յաջող ելքի յանգիլ։ Այս նկատմամբ այսպէս կը խօսի. Եթէ ժամանակ ունենամ շատ աղօթե. քնելու, այն ատեն ապահովապէս կը յուսամ բնդունիլ Աստուծմէ որեւիցէ շնորհք. որովհետեւ ես իւր աստուածային անսուտ խոստման վրայ յեցած եմ. թէ "Անենայն ինչ, — ուան որոյ աղօթս արարեալ խնդրիցէք; եւ ընդունիցէք ըն առնոյս — եղիցի ձեզ։" Մարկ. ԺԱ. 24։ Սրբոց այդպիսի հոգեվից սկզբունքներն եւ առածներն պէտք ենք առնէրս խորհրդոյ փնտիլ մեր մտաց եւ հոգւոյն մէջ եւ փորձել ըստ այնմ։

Բ–ըէ օրէնքն է– Հոգելից աղջիկն վրայ։

Անցնինք արդ նկատել բարի օրինակին եւ Հոգելից աղօթքին յիշողութեան ըղձութիւնը։ — Քաջածանօթ իրականութիւն է, թէ բարի խօսք եւ խրատք մարդուս միտքը կը զարթուցանեն եւ կը յորիշատակեն, սակայն խօսքին շունչ եւ Հոգի տուողն է օրինակը. եւ այդ միայն կը դրդե եւ կը յօժարեցընէ մարդուս սիրտն ու կամքն, որ ի գործ դնէ բարին՝ որուն հաւանած է մտքով։ Սուրբ Ցերոնիմոս կ'ըսէ. "Բ–ըէ օրէնքն անհամեմատ իմն աւելի օգտակար է, քան թէ բ–ըէ խօսք։" Իրօք ալ մարդս բնաւ չի դժուարիր կատարել բարին, երբ աչքին առջեւն ունենայ ուրիշին քաջալերիչ օրինակն՝ որուն դիւրաւ ալ կը հետեւի։

"Զայդ սորվեցուց մեզի Յիսուս, — որ ամէն բանի մէջ կենդանի օրինակ եղաւ մարդկան, — խրատելով զմեզ թէ "Ա'նդէս լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առջի մարդկան, որպէս զի տեսցեն զգործս ձեր բարի, եւ փառաւորեսցեն զՀայր ձեր որ յերկինս է։" Մտթ. Ե. 16։ Գիտանանք, թէ իմն աւելի կը կատարենք Աստուծոյ կամքն, երբ ուրիշներն ալ մեր օրինակով դրդուին յորդորուին զգուշանալ մեղքէ եւ բարի գործք գործել։ Ո՛Հա այս կերպով կը գործադրենք Յիսուսի այն պատուէրն ալ, թէ "Եղիցի լոյս ձեր առաջի մարդկան։" Մրկ. Ժ. 15։ Այո՛, թէ որ խօսքով քարոզել չենք կրնար, գոնե երբ բ–ըէ օրինակով զմարդիկ չենանք, անուշ իսկ ձաղկ մենք կ'օրհնենք զԱստուած։

եւ յետոյ պատճառ կ'րլլանք, որ ուրիշներն ալ փառաւորեն զՀայրն երկնաւոր։

Սուրբն Փրանկիսկոս Ասիացի՝ որ Ա-ռա-ջի-ւ -էր-ը եր վա-ա-ած, ոչ միայն կր ջանար ծառայել Աստուծոյ Հոգւով եւ ճշմարտութիւնամբ, այլ եւ Ա-ռա-ջի-ւ ք-ա-ց նախանձով բարեաց՝ հետամուտ եր որ ուրիշներն ալ փառաւորեն զՀայրն երկնաւոր։ Ի'նք անգամ մ'բսաւ իւր մէկ կրօնակիցին. Եղբայր պատուական, երթանք ք-ա-ղ-ք-ա-ք-ին մէջ, յետոյ վանք դարձան։ Եղբայրն զարմացած՝ բսաւ սուրբ Փրանկիսկոսի. Հայր, վանք ք-ղ-ք-ա-ա-ա-ն ք-ա-ղ-ք-ը։ Սուրբն պատասխանեց. Այո՛, ք-ա-ղ-ք-ի-ն-ք. որովհետեւ բարեկիրթ ընթացքով եւ պարկեշտ աչքըներով շրջեցանք

ժողովրդեան մէջ, որով քաջի օրինակ տուինք մարդկան։ Ուսաի եւ գիտնանք ամէնքս՝ բսաւ, թէ քաջի օրինակ պահ է- շինել ը-ր-ք-ի՝ հաւասար է ք-ա-ղ-ք-ո-ւ — Սուրբն Փրանկիսկոսի խօսքն իրաւացի է, որովհետեւ քաջի օրինակն է ք-ա-ծ-ա-ղ-ո-ւ-ի-ն գիտցած եւ դաւանած սուրբ Հաւատքին։ Ասոր համար չի հաճիր Աստուած այն քարոզչին, որ գեղեցիկ կր խօսի, սակայն անփոյթ է՝ խօսածին համեմատ ալ կեանք անցընելու։ Ո՜հ, քինչ բսենք... եւ քաւ լեցի եթէ մէկն իւր խօսածին քան ամենայնի հակառակը գործէ դժբախտաբար։ Զայդ կ'ակնարկէ Ցակոբոս Առաքելոյն խօսքն. "Ոչ եթէ ք-է-ի-լ-ի օրինացն, այլ ա-ն-է-ի օրինացն արդարասին"։ Ասոր կը հայի Ցիսուսի դառն տրտունջն, թէ "Դպիրք

վարդապետութիւններ կը սորվեցընեն, բայց իրենք իրենց պատուիրածն ըլլի օրինակով չեն հաստատեր եւ գայն ի գործ չեն դներ. որով ժողովուրդը կը գայթակղեցընեն»: Ուրեմն զգուշանանք, զգուշանանք, վասն զի Քրիստոս Տէրն մեր այդպիսեաց կը սպառնայ վայ յոխորտանոյն:

Ապաքէն դիւրին է քարոզել եւ յորդորել, թէ մարդս երբ կարող է, պարաք ունի ողորմելու պակասեալին ու կարօտին: Այո, խօսիլ եւ օրօրելն դաւկին վրայ պրաքտրուելն ընել՝ դիւրին եւ հաճոյական բան է. բայց երբ ինդիրն գայ գործադրուելուն դաւկին, այն ատեն ինչչափ այլազգ կերպով կը խորհինք ու կը պատճառաբանենք եւ կը գործենք:

Իսկապէս ողորմած մարդն իր բարի օրինակովն ուժգնապէս կ'ազդէ ուրիշին սրտին վրայ եւ նմանելու կը շարժէ: Ասոր նկատմամբ կը գրէ Յակոբոս Առքել. թէ որ ձեզմէ մէկն ծերկ ու առօրեայ մբդրուած ըսէ, Երթայր գնա փութոյիր ու կշտացիր. բնչ օգուտ է այդ եւ ինչպիսի՞ ողորմածութիւն է, եթէ մարմնաւոր պիտոյքն իրօք ալ չտայ անոնց: Ասոր իբրեւ օրինակ յառաջ կը բերէ պետական ու ֆրջենական հաւաստիքը: Ինչպէս որ՝ կ'ըսէ, հաւաստիքն բայց ըստ այնմ չփրջենքն անկենդան ու մեռած գործք է, նմանապէս անկենդան գործք է ֆուրի ցուցընել, բայց չծգնել աղքատին ու կարօտին, երբ մարդս ընդ ընել կարող է. — նմանն իմանալու է ուրիշ առաքինութեանց նկատմամբ ալ: — Ստոյգ է, թէ խօսքով միայն յայտնուած

կամ՝ն անբաւական եւ ոչինչ իսկ է. որովհետեւ մեզմէ ջրծծ պահպանող Աստուծոյ առջեւ՝ քրէի կոչն այն առեն յարգ ու արժէք ունի, երբ ինքնին առաջնէն գուրս ելլէ՝ եւ անցնի մտնէ ջրծնական շրջանին մէջ. վասն զի սրեւիցէ քրէի ջրծծ է՝ քրէի օրինակ անկէ կ'արտագրուին։ քաջ գիտենք, թէ "Պատիւ Տէր ըսո՛ւ խրատանքէր ջրծոց". Ա. Պետ. Ա. 17. անոր համար Առաքելոց Գլուխն Պետրոս կը յորդորէ զմեզ. "Զվարս յեր է մէջ հեղնառուց պրիչարս ցուցանել, չէ է քրէի ջրծոց յերոց պեհեր, փառաւոր առնեցեն զԱստուած". Ա. Պետ. Բ. 12։ Ցիրաւի, թէ որ մեր խօսքերն ուրիշ կերպ հնչեն, իսկ մեր գործքերն այլազգ ցուցընեն, այն առեն ապաքէն մեզի համար ալ կը սուղուի յայլորդ խօսքս,

թէ "խոսփանան (ըստ յն. խոսփովանին) չէիր ղԱստուած ի՛ ջրծոփ է՛րեանց ուրանաս". Տիտ. Ա. 16։ Քրիստոս Տէրն մեր իրրեւ ապացոյց թէ երկնաւոր Հօրէն առաքուած է, այդպէս կ'ըսեր Հրեից. "Թէ ի՛նչ (այսինքն՝ բանից յոց) ոչ հաւատայք, ոսկոյն ջրծոցն հաւատուիք". Ցովհ. ժ. 38։

Տեսանք, թէ քրէի օրինակն ունի չէղական ղրուիւն. որմէ կ'եզրակացընենք թէ քրոյական պարտուիւն, որոնց մէջ առաքինութեանց չէղչէի չէղչէի օրինակներ արձանագրուած են, մարդուս մտադրութիւնն ոչ միայն բարի յիշատակներով կը զարթուցանեն, այլեւ միտքն կը յափշտակեն, եւ սիրտն ու կամքն կը գրաւեն ու կը քաջ-

ժեն, որ տեսած բարի օրինակին
նմանէն երթայ։ Ո՞չ ապաքէն,
"Ցնօռս առնէր ես ոսոցանէր",
ուրեմն եթէ կ'ուզենք ճշմարիտ ա-
շակերտ ըլլալ մեր Փրկչին եւ աս-
տուածային վարդապետին, հե-
պե՞ն իրեն օրինակէն, եւ նախեւ-
առաջ մենք ի գործ դնենք ես-
դե՞մք ազնիւը ես որ-ինչ բարի
գործ, զոր ուրիշներուն սորվեց-
նել կը փափաքինք։ Բարի օրինակն է
այն իմաստուն դաստիարակը, որ իւր
ձեռքն յանձնուած մանուկն կը
կրթէ գործնական կերպով ո-ղղելով
ի բարին։ Այնպէս որ՝ նպատակին
հանիլ ուզող բարի դաստիարակն
երբեմն պաշտաճ կը տեսնէ նախ ինք
առնուլ եւ կլլել լեղի դեղահատն,
որպէս զի մանուկն յօժարեցրնէ
ան վհեր կլլել զայն։ — Բարի
օրինակը հաստատակօրէն. մարգուժ

նախանձաւորութիւնն կը դրդէ կը
գրգռէ. վասն զի երբ տեսնէ թէ
իւր բնութենակից մարդն այս ինչ
ես այն ինչ բարի գործն կը գործէ,
կ'անդրադառնայ կը մտածէ, թէ
ինչո՞ւ արդեօք ես ալ նոյնը չընե՞մ
նմանն ի գործ դնել. յետոյ՝
կամաց կամաց բացորոշ կամքով
կ'որոշէ հետեւիլ բարի օրինակին
եւ կատարել տեսած բարի գործն,
եւ այդ կերպով սիրել զԱստուած
յամենայն անձնէ եւ յամենայն զո-
րութենէ. սակայն այդ կը յաջողի՝
եթէ ըլլանք այր աղօթող։

Աղօթքի վրայ երկայն խօսեցանք
ու ճառեցինք. սակայն աղօթքն
այն աստիճանի կարեւոր նիւթ է,
որ մարդս բնաւ չէ կարող երէց-
ես ըսփոփանց խօսած ըլլալ աղօթի
վրայօք։

Եւ արդ՝ համոզուած բլլալով, թէ քաղաքական պատմութիւնք, — որոնք բարի օրինակներով հիւսուած են, — ունին մագնիսական ու ձգողական զօրութիւն, պատշաճ համարեցանք վաւերական դրութեանց մէջէն ընտրելով քաղել եւ յառաջ բերել երեսունեւմի օրինակ, որոնցմէ ակներեւ կը տեսնուի, թէ քանի քանի անձինք՝ ուրիշին բարի օրինակովը գարձած եւ ուղղութեան եկած են, Միանգամայն եւս թէ սրչափիներ սուրբ Թերեզեայեն քաջալերիչ խրատին եւ օրինակին անապով՝ որդիական վստահութեամբ եւ ջերմեռանդն աղօթքով դիմած են սրբոյ Կուսին Մարեմայ հզօր բարեխօսութեան եւ սուրբ Ջովսեփայ հայրական պաշտպանութեան, եւ արժանացած են Աստուծոյ ո-

ղորմութեան եւ իւր երանացուցիչ Սիրոյն։

Ամոյ իւրաքանչիւր օրւան համար սա սուրբ Հայր Ջովէեփ ուղղուած աղօթքն մատուցանելէն եաքը՝ բաղձացողն կրնայ նաեւ յառաջ բերուած պատմութիւններէն մէկն եւ կից հոգեւոր հրահանգն ընթեռնուլ ի շահ եւ ի շինութիւն անձին։

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

—

Երեսուներեւմի օրինակներն յաւաղջ չքերած՝ մեր դիտած վախճանին հասնելու նպատակաւ, յարմար եւ կարեւոր կը համարինք պատմել յաջորդ միջանկեալ դէպքն (épisode) ու քաոմնելի արկածը, — զոր աւանդած է մեզի նոյն իսկ Ա. Ա. անձն, որուն հանդիպած է։ — Ասկէ ակներեւ կ'երեւի, թէ ազնիւ պրոֆեսոր Բալի օրինակն ամենամեծ ձգողական զօրութիւն ունի եւ զմարդ իր ետեւէն կը ձգէ կը տանի։

Լսենք արդ՝ թէ այս ականատես փիլիսոփայ վկայն ինչպէս կը ստորագրէ պատահած դէպքը։

—

Երկաթուղւով ճանապարհորդութեան ելած էի, կ'ըսէ, ճեպընթաց չուն տեղէ տեղ, քաղքէ քաղաք կ'արշաւէր կը սրանարկածես թէ թռչելով կ'անցնէր դաշտերէ, ձորերէ, լեռներէ...։ Սոյն բուռն ընթացքին առեն, ճանապարհորդակիցքս ու ես յանկարծ երկրաշարժի նման ահագին ցնցում մը զգացինք եւ կառքին (wagon) նստարաններէն գետին նետուեցանք... ուր կէս մը թմրած ձնացինք։ Կիսաբաց եւ դողդոջուն բերանք կը փսփսային. Տէր Աստուած. ինչ եղաւ, ինչ կայ արդեօք. մեթէ... մեթէ երկու կառաչու իրարո՞ւ հանդիպած եւ ընդհարա՞ծ են։ Ա՛յդ վախն ու երկիւղն այլայլած երեւակայութեան հետեւանք չէր. այլ ահաւելի իրականութիւն... Այո՛, մեր աչագընդ-

թաց կառաչուն դիմացէն դէպ-
ուղիղ եկող ճեպընթաց կառա-
չուին հետ այնպէս սոսափիկ զար-
նուած էր, որ երկու երկաթ ապատ
վայրաշարժք փապանցքին մէջ
(tunnel) իրարու վրայ խոյացած՝
եւ իրրեւ կատաղի ախոյեանք՝
դիրգրնդխառն ճակատած էին...
քաշելով իրենց ետեւէն միւս իրա-
րու հետ կապուած բազմաթիւ
կառքերն ալ. որոնցմէ ոմանք իրա-
րու վրայ ելած էին, ոմանք ալ տա-
պալած ու խորտակած...: Ասոնցմէ
ետեւի երկու կառքերն եւեթ —
որոնցմէ մէկուն մէջ էինք ճանա-
պարհորդ ընկերներս եւ ես՝ կան-
դուն մնացած էին, թէեւ քիչ մը
վնասուած: Բաւական ժամանակ
գետին փռուած մնացինք սոսկա-
ցած ու սարսափած, եւ մեր նուա-
ղեալ աչքերն ապուշ ապուշ մեր

շուրջն էինք սեւեռած. — մեր բա-
րի բախտին կու տայի՝ որ գ՛ոնէ վի-
րաւորուած չէինք ամենեւին: Զմեզ
մեր թմրութենէն սթափեցնողն
եղաւ վերաւորելոց սրտաճմլիկ ա-
ղաղակն եւ հառաչալից լացքն ու
ողբն, որոնցմով օգը կը թնդար եւ
ականջներն կը խլացրներ: Ինծի-
մղմղալ ոտք ելանք եւ կամաց կա-
մաց պատուհան դիմեցինք. բայց
ոչինչ կը տեսնէինք, ոչինչ կը
նշմարէինք. վասն զի բնդհարման
պատճառաւ լոյսերն էին մարած,
եւ փապանցքին մէջ կը տիրէը
խաւար թանձրամած. լաւ եւս է
ըսել՝ գոգցեալ լոյսերն իւր օգոյ մէջ
մոռնալ էին եւ իրենց փայլն խաւարե-
ցուցած... Ոտքի վրայ կենալու
հաղիւ թէ զօրութիւն ունէինք եւ
մեր ծնկուըներն կը դողդողային:
Սրտերնիս թունդ թունդ կը բա-

բախեր, ինքր այն թէ կուրծքը ճեղ-
քել պատռել եւ դուրս ցատքել
կը ճգներ... միով բանիւ, ազատ
շունչ առնելու եւ բառ մ'ար-
տաբերելու դժուարութիւն կը
դգայինք: Ա՛յս անտանելի կացու-
թիւնն տեւեց մինչեւ որ ազօտ լոյ-
սեր երեւցան:

Հիմակ ամէնքս մեր տկարացած
կիսաբաց աչուրներն ամուր մր բա-
ցինք ու սեւեռեցինք. այլ ի զո՞ւր
ի զո՞ւր. դեռ եւս կարելի չէր բան
մը նշմարել, որովհետեւ լոյսն էր
շատ տկար: Աւրկածելոց շարունակ
հեծեծն ու հառաչէն մեր սիրտն
կը յօշէր պատռ պատռ, այնպէս
որ նուաղելու մարելու մօտ էինք:

Վերջապէս գործունէութեան
շարժումն սկսաւ ամէն կողմ, եւ
բերուած բազմաթիւ ջահերն ու
ղամբարներն լուսաւորեցին հրա-

պարակն... Աւա՛ղ աղետից. վա՛յ
թշուառութեանս. ահռելի եւ ար-
տասուա՛ց արժանի տեսարան մը
բացուեցաւ մեր աչքին առջեւ:
Ո՜ն ո՜ն, ինչ աղէխարշ եւ զկնեցու-
ցիչ էր տեսիլն զոր կը տեսանէինք...:
Գետնի վրայ տարածուած փռուած
էին պատռ պատռ յօշոտած՝
արիւնաթաթախ անկենդա՜ն ան-
կերպարա՜ն մարմիններ. հերձոտած
ճեղքուած կուրծքեր. ջախջախած
դանգեր. մարմնէն բաժնուած եւ
ցիրուցան եղած գլուխներ, բա-
զուկներ, ձեռքեր, ոտքեր, մա-
տուրներ եւ մէկ այլեւայլ կտոր-
ուանք... բոլորն ալ արեան ճա-
պաղեայ մէջ թաթախուած. եւ որ
տխրալին եւս է, մէջընդմէջ դիակ-
ներուն հետ խառնուած էին վի-
բաւորեալ հառաչող անձինք...,
որոնց օգնելու կ'ընթանայինք

բժիշկը, հիւանդապահը, սպասաւորը եւ գործաւորը, որպէս զի նախեւառաջ կենդանի մնացածներն վիրաւորներուն տակէն դուրս հանեն եւ ազատեն։ Թայց ուսոի սկսիլ, ի՞նչպէս ընել եւ ի՞նչ հնարք ու ճար բանեցընել, որ դժուարին եւ վտանգաւոր պեղման միջոցին՝ նորանոր վերքեր չառնուն վիրաւորք..., որովհետեւ իրօք այլեւայլ տարրներու չերեւակայելու խառնակութեան մէջէն պսակ հարկ էր թէ մեռեալ եւ թէ վիրաւորեալ անձեր։ Մարդս կը սոսկար ի տես գլորած տապալած երկու երկաթապատ շոգեշարժներուն եւ պայթած խորտակած կաթսաներուն, որոնցմէ հուր եւ եռացած ջուր դուրս կը ժայթքէր՝ չորս դին մահ սփռելով... Այս պատճառաւ նախ մեծ զգուշութեամբ այս երկու ա-

մեհի տարրներուն հետ կռուելու էր, եւ անոնց դիշատիչ ճանկերէն ղերծուցանել զմարդիկ եւ սպառուսպուռ ջնջմանէն պատսպարել։

Ահաւասիկ, ասոր համար դանդաղ յառաջ կ'երթար պեղման գործն, ու պէտք էր ամէն մէկ շարժումն չափել չափչփել, որպէս զի անդրագոյն դժբախտութեանց առաջքն առնուի։ Մեռեալ եւ վիրաւորեալ սրբ, կանայք եւ տղաք խառնիխուռն դիզուած կուտակուած էին իրարու վրայ՝ եւ բլրակ մը կր ձեւացընէին, որմէ արեան վտակներ կը հոսէին... Ո՞ր մարդկային սիրտ կարող էր այս սրտաշարժ ու սրտառուչ տեսարանիս առջեւ մնալ անզգայ. եւ կամ արդեօք անկարեկից աչք. աչք մը կ'րսեմ՝ որ արտասուաց հեղեղէ ողողուած չըլլար...

Ըստ համեմատութեան որ պե-
ղելն կը շարունակուէր, դժնչալի
ալ նորանոր ահռելի տեսարաններ
կը բացուէին։ Կառքին մէջ հետս
եղող անձինք՝ մանաւանդ կանայք,
այլ եւս չդիմանալով ղարհուրելի
տեսարանին, պատուհաններէն ներս
քաշուեցան եւ շարունակ գոռնա-
պէս կու լային, եւ (ինչպէս որ յե-
տոյ կանանց բերնէն լսեցի) — խոր-
հելով թէ իրենք այս քաոսին
(chaos) մէջէն Աստուծոյ մանաւոր
ողորմութեամբն եւ գրեթէ հրաշ-
քով կենդանի մնացած էին —
ներքին մղումէ դրդուած՝ ծունկ
էնկան եւ շնորհակալութիւն մա-
տուցին երկնաւոր Հօր, որ ներկայ
ամենամեծ վտանգէն դիրենք ան-
վնաս եւ առանց վերքի պահեց։
Ծնրադիր տիկիններէն մին գոչեց
բարձրաձայն, "Հայր մեր որ յեր-

կինս ես, եւ այլն„. որուն միւսներն
ալ հետեւեցան, եւ երկայն ատեն
ջերմաջերմ կ'աղօթէին թէ իրենց
անձին եւ թէ այնչափ մեռած եւ
վերաւոր մարդկան համար։ Ե՛ս
միայն ընկերներուս աղօթքին մաս-
նակից չեղայ ամենեւին։

Ատոր պատճառն է, որ Աստու-
ծոյ գոյութեան կամ չէի հաւատար։
— Ատոյգ է, թէ երկայն տարիներ
բարձրագոյն գիտութեանց եւ փի-
լիսոփայութեան պարապած էի,
եւ ուսմանցս ընթացքն յաջողու-
թեամբ աւարտած եւ արքունա-
կան վկայագրի եւ պատկի արժա-
նացած, սակայն սորված փիլիսո-
փայական գիտութիւնս կրօնի վրայ
հիմնել-ը չէր, այլ քան ամենայնի
հակառակ էր կրօնի եւ աստուած-
գիտութեան։ Ես փքացած էի
բարձրամիտ զգացմամբ՝ եւ խելքս

հաւնած էի. անոր համար ալ Բա-
նա-ռ-կ-ա-նո-ըի-ն (rationalisme)
նորելուկ եւ մոլար սկզբանց կմր-
պկուրային աշակերտած՝ կը համարէի
թէ մ-ր-ք-քան-ա-ռ-է-կ-ն միակ ա-
ռաջնորդն բլլալու է կ'ը բն-ձն
իւրքն ո- դ-ո-ը: Ըստ այսմ զարմանք
չէ, որ կը պնդէի, թէ կրօնական
դգացմունք՝ ազօթք եւ նոյնպիսի
իրք, անոտի աւելորդ ապաշաւթիւն
եւ կանխակալ կարծիք են, որոնք
մարդուս բանաւորութիւնն ոչ
միայն չեն լուսաւորեր, այլ եւ կը
բթացընեն եւ կը խաւարեցընեն:
Ըստ այսմ ալատամիտ փիլիսո-
փայից հետեւելով, այդ ամէն բանէ
կը խորշէի կը գարշէի եւ կ'ար-
համարհէի իսկ: Միմ բանիւ,
դիտնականութիւնս փոխանակ իմ
միաքս ի բարձունս առ Ստուած
վերացընելու, ընդհակառակն յեր-

կիր կը խոնարհեցընէր եւ երկրա-
քարշ կ'ընէր: — Արկած եղաւ վերայ
նի-ր-ա-ե- միայն կը ցաւէի. թէ
յ-ո-ա-լ-ց ապ-ե-յ մը ի-ո-ց-ը այն-
չափ կ-ն-ե-ր, վայրկենի մէջ զոհ
էին գացեր: Իսկ հոգեւոր մտած-
մունքն իմ ինձ հետ չէր. եւ փայտի
կտճղի նման չէի զգար ուղեղս
մասին, որուն անմա-ր-ն-ն չկ
ա-ա-ա-ր. միանգամայն կ'ուրանայի
թէ մարգս անցուցած բարի կամ
չար կեանքին համեմատ, կամ յա-
ւիտենական վարձք պիտի առնու
յերկինս, եւ կամ յաւիտենական
պատիժ ի դժոխս: Ա յս ճգնաժա-
մուս՝ որուն մէջ Գամոկլեսի սուրն
իմ գլխուս վրայ կը ծածանէր, Ա-
ռ-ա-ծ-ոյ ա-ո-ն բերանս չէի առած.
թմղ թէ զԱստուած օգնութեան
կոչած: Իմ բմբռնումս էր, թէ
Աստուած երկիւղի ե- երկիւղական

քա՜ ու է ե՜ ժողովրդին ընդվզիլ, բայց ո՛չ աւելի ինչ. իսկ անհա՜ պէ՛ղէրց բնա՜րի՜ան է ըզգալի էրա՜կանո՜րի՜ան ե՜ քեղծո՜ղ ըզրո՜րի՜ն, որմէ նաեւ արտադրեալ կը հա՜մարէի դմարդիկ: Ասով կը հա՜կէի միանգամայն նիւ՜թական՜րի՜ան (matérialisme) դրութեան: Ա՜տուածոյ նկատմամբ այդպիսի նիւ՜թապաշտ կարծիք ունենալուս պատճառաւ, կ՛ուզէի որ Ա՜ստուածոյ անո՜ւն իմ արտաքսուի մարգուս մտքէն ու սրտէն:

Գանք դարձեալ արկածելոց: — Ի՛նչչափ որ պեղմունք յառաջ կ՛երթային եւ փլատակներուն տակէն մեռեալներ եւ վիրաւորեալներ երեւան կը հանուէին, նո՛յնչափ ալ լացքն ու վայնասունն կը սաստկանար դուրսը: Որովհետեւ արագ արագ տարածուած էր արկածին

գոյժն, ամէն կողմանէ աճապարելով կու գային արք եւ կանայք՝ այլայլած եւ դառնատած, որպէս զի աչքով տեսանեն եւ անձամբ ստուգեն, թէ մի գուցէ մեռելոց եւ վիրաւորելոց մէջ գտնուին իրենց սիրելի ազգականներէն եւ ծանօթներէն... — Ես այս միջոցիս ներքին բուռն մղումէ զգալով, ոտն ոտն մօտեցայ պատուհանին եւ դարձեալ հայեցուածք մը տուի, Ո՛հ ո՛հ. նոր զարհուրելի տեսարան մ՛աչքիս առջեւ ներկայացաւ, զոր խօսքով բացատրելն անկարելի է... Ի՞նչ է արդեօք... բա՛րե, գետինն փուռած էր վիրաւորեալ մայր մը, որ գոգցես իւր ցաւերն մոռցած, մայրենի աչուրներն անշարժ սեւեռած էր իւր պատակներուն, որոնք շուրջն էին պառկած արիւնաթաթախ... եւ իւր դողդոջուն բա-

զուկներն տարածած եւ գլուխն ա-
նոնց վրայ ծռած՝ կը հեծեր կու-
լար եւ արիւնախառն արցունքով
կը թրջէր իւր սրտին հատորներն...
Ա՜յ, հայր իմ, բայց ա՛լ եթէ ո՛ր-
դ՜ովէ քեզ լսե՜լ... այլ հայր մը վշտա-
ցե՜լ ու փոշո՜ւիլ, վասն զի մայ-
րերուն աչքին առջեւ անդո՜նդ ան-
կե՜նդանի փո՜շոյ էին իր տանկա-
սակ երեխ՝ որդիք՛... Մինչ այս,
մինչ այն, մտագրութիւնս գրգռեց
ու գրաւեց երիկ մարդ մը, որ այլայ-
լած եւ գոգցես ինք իրմէ դուրս
ելած, հո՛ս հո՛ն կը կենար վիրաւո-
րելոյ առջեւ, կը նայէր եւ մանր կը
զննէր. յայնմ կ՝երեւէր թէ անձ
մը կը փնտռէ... Քիչ քիչ մի-
շտ վշտացե՜լ ու փոշո՜ւիլ տօր
սրտաճմլիկ տեսարանին մօտեցաւ։
Հո՛ս ալ կանգ առաւ եւ յուզարկու
աչքով քննեց հետապօտեց...

յանկարծ յուզապին աղաղակ մ՝արձակեց. Ցեր Աստուած, վա՜յ վա՜յ է
գլխուս. այդ ալիւնուայ վիճակին
մէջ պիտի տեսնե՞մ եղեր սիրելի
կինս եւ սիրեցեալ երեք պզտիկ
որդիքս. ո՜ՀՆ... ո՜ՀՆ... սիրտս...
սիրտս... այդ կ՝ըսէ եւ մտրած կը
գլորի իւր դժբախտ ընտանեաց
քով...։

Այս ցաւալից եւ ախորժալի տես-
լարանն ալէկոծեց խռովեց եւ այ-
լայլեց սիրտս։ Տարցած ու գրր-
գռուած երեւակայութիւնս կը
ներկայացնէր աչքիս առջեւ ան-
հանդուրժելի եւ ահեղ նկարներ,
զորոնք թէեւ մտքէս հանել եւ
փարատել կը ջանայի, սակայն ի
զո՜ւր եւ վայրապա՛ր. վասն զի միշտ
իսկ կը դառնային խռովիլ անձս եւ
խոցել վիրաւորել սիրտս։ Անդա-
դար կու գար միտքս, որ եթէ...

եթէ այս տառապեալ ու վշտացեալ մոր պէտ՝ իմ... իմ սիրելի կինս եւ չորս հրեշտականման պզտիկ տղաքս առջեւս պառկած տեսնէի արիւնլուայ վիճակի մէջ... ինչ կ'ընէի արդեօք, եւ միթէ տակալ կարող էի. ո՛չ ապաքէն այս թշուառ ամուսնոյն պէս՝ ես ալ իմ սիրելի ընտանեացս քով կ'ինայի զգայազուրկ։ Այդ ժտածութիւնն այնքան ուժգնութեամբ սարսեց ու սասանեցուց զիս, որ վէրջին հարուածը պոռաս ինձ... Այժմ զգացի, թէ սրտիս սառի կտորն խորտակեցաւ, հալեցաւ եւ լուծաւ։ Ճնշուած եւ վիրաւորուած սրտէս խորունկ հառաչանք մ'ելաւ եւ դողդոջուն ձայնիւ գոչեցի. «Ո՜հ, ինչպիսի ահռելի երեւակայութեամբ կը տանջուիմ... որպիսի՛ անձկութիւն սրտի է այդ, Տէր Աստուած իմ։ Աստ վրայ մունջ լեզուս արձակուեցաւ, եւ ի ներքուստ զգածեալ ստէպ ստէպ կը կրկնէի. «Ո՜հ, Տէր Աստուած իմ, մի՛ բնաւ ցուցրներ ինծի այդպիսի դժբախտութիւն, այլ ողորմէ եւ պահէ սիրելի ընտանիքս ամէն չարիքէ, եւ զիս... զիս զանարժանս ալ հաճէ՛ պահպանել»։ Ցուզեալ ալեկոծեալ սիրտս այսուհետեւ քիչ քիչ հանդարտելով եւ հոգեւոր զգացմունքն յիս զարթնելով, այլ եւս անմռունչ չմնացի եւ տակաւ աղօթքս միաւորեցի իմ շուրջս դեւեւս աղօթող բարեպաշտ կանանց եռանդուն պաղատանաց հետ. իրօք ալ երկայն ատեն անոնց ձայնակից եղայ եւ քաղցր զմայլմամբ կ'բսէի. «Հայր մեր որ յերկինս ես, եւ այլն»։ Սրտիս յոյզն այնչափ ուժգին էր, որ արտասուաց հեղեղ մ'ողողեց

աչուրներս, բիբերս դառնց պարզեց եւ փարատեց մտացս խաւարն ու վարանեալ անձս հանդարտեցուց եւ սիրտիցս մխիթարեց։ Ճշմարտիւ կ՚ըսեմ, թէ այս երէց- օրհնե-լ վայրկեանն, — որուն ՄՂ երկնէն է- ղա- երկ-յ պարկնեբէ է վեր առաջին անգամ լսաւ բերնէս "Հայր մեր որ յերկինս ես, եւ այնպ. այն, նոյն վայրկեանն եղե- փրկո-ւիւն տա-ռ- ա-ծիկ. այսինքն է՝ փրկո-ւիւն հո-գո-յս, եւ երջանկու թիւն սիրելի ընտանեացս, երբ քիչ ժամանակ անցնելէն ետեւ՝ տեսան զիս արկածէն ազատած առանց մարմնոյ վնաս-ի, բայց որ ՄԾՆ ու գերազանցն է, անո-տո-ո-ւթ հոգ-ոյս վերութեան ալ բժշկո-ած։

Բաւէ, գայ ժամ աչքս փակած էի առաւ ծային լուսոյ դէմ եւ դադրած կը նստէի ի առուերս

մանու։ Սակայն Աստուծոյ շնորհայ օգնութեամբ ան ե- այդպես ապ-փ-յ ին-ացս ընթ-ցքին ինչ։ Ա՛յ, այլ եւս բացէ ի բաց կը մերժեմ անօրէնին խօսքն. "Ա-ոց անչքա-ծ ի սրտի ե-ր-ո-ւ, ըն չի- Ա-տո-ո-ծ,,. եւ ինչու համար. բայց եթէ օրպէս զի խղճի խայթն արգելու եւ իւր կամքն ու հաճոյքն կատարէ համարձակ։ Հիմակ անկեղծութեամբ կը խոստովանիմ, թէ անձինս հիմնական փոփոխութեան պատճառն եղա- բարեպաշտ կանանց յարատե- աղօթքն էր. որ վերջապէս իմ կարծրացած սիրտս ան միայն շարժեց ու կակղեցուց, այլ եւ իւր եռեւէն ձգեց զիս եւ ուղիղ ճանապարհն մտցուց։ Աղօթքով բարեբար Արարչիս եւ Փրկչիս Յիսուսի անբաւ ողորմութիւնն ճանչցայ, որուն միայն պարտական

եմ ներկայ ահռելի արկածէն ա-
զատիլս։ Ուրեմն արժան եւ իրաւ է,
որ բեկեալ եւ ղղջայեալ սրտիւ
աղաղակեմ առ Հայրն եմ երկ-
նաւոր. Հաճէ, Տէր Աստուած իմ,
թողուլթիւն շնորհել ու ներել
ինծի՝ «ոս անառակ որդւոյդ, եւ
զիս զապերախտս քու երեսէդ մի
մերժեր։ Ապաքէն զիս ալ մանկու-
թեանս ատեն արժանի ըրած էիր
սուրբ Մկրտութեան շնորհքին.
այլ յետոյ բարձրամտութեամբս եւ
անկրօն փիլիսոփայական գիտուս-
թեամբս ինձ զինքս աքսորական էի
նշանակէի սուրբ Եկեղեցւոյ դռնէն,
փառք, հազար փառք քու մար-
դասէր գթութեանդ, Տէր Աս-
տուած իմ, որ զիս չար ճանապար-
հէս դարձուցիր, եւ ուղեցիր որ
զքեզ ճանչնամ։ Եւ արդ աղաչեմ,
զօրացուր կամքս, որպէս զի հաս-

տատուն մտքով ու կամքով նորո-
գեմ սուրբ Մկրտութեանս դաւա-
նութիւնն։ Այսօր բացորոշ կամ-
քով կը յառաջադրեմ որ հռո-
մէական ընդհանուր օծանգակութեամբ
կաթողիկէ սուրբ Եկեղեցւոյ հա-
ւատքին համամատ բարի կեանք
անցընեմ, եւ ամէն տեղ եւ ամէ-
նուն պատմեմ ու հռչակեմ ոչ
միայն բերնով, այլ մանաւանդ գոր-
ծով երկնաւոր Հօրդ անեզը մար-
դասիրութիւնն՝ զոր ցուցեր ինծի,
որ ցայսօր զքեզ չճանչցայ եւ
ճանչնալ չուզեցի։ Կարողացուր զիս,
որ կնոջս ու որդւոյս հետ ի միասին
յարատեւեմ փրկութեան ճանա-
պարհին մէջ, եւ զքեզ՝ Աստուած
իմ, սիրեմ ու փառաւորեմ այժմ
եւ յաւիտեան։

Բարեպաշտ բնթերցող ներողա-
միտ եղիր, եթէ ես նորադարձս —

որ անճառապ փլչելոյ էի — Հաժարձակիմ յորդոր կարդալ քեզի. Օ՛ն, ամէնքս աղօթենք, եւ սակայ աղօթենք, վասն զի աղօթքով կարելի է փրկուիլ եան Հասիլ. աղօթքով եւեթ մեր անզօր Հոգին կը զօրանայ, խոշտիլ ու դարշիլ մեղքե եւ բարին գործել, եւ ապա ուրեմն յերկինս ձառանգել զերեզին, ըր պարապոտ Աստուած սիրելոյ իւրոյ։

ԵՐԵՍՈՒՆԵԱՄԻ ՕՐԻՆԱԿՔ

ՓԱՂԵԱԼՔ

Ի ՎԱՒԵՐԱԿԵՆ ԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՅՈՒՍՍ ԿՅԵՑԱՔ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳՍՆ

Ա· ՕՐԻՆԱԿ

Սո՞րբ Յովնէյ փաղցր անուան ապրեցո՞ւիչ՝նը։

Ադրիանոս Ա· Ա· անուամբ ծերունին դժբախտաբար ծնած էր անկրօն ծնողքէ՝ որ ծուռ եւ մոլար ակղբանն հետեւելով, ինչ պէտ չէ որ ծնողք պէտք կրօնն սրոշէն, — այլ թէ թողու են որ տղաք մեծնալէն ետեւ հասուն խորհրդով իրենք անձամբ ընտրեն թէ ո՞ր կրօնն կ'ուզեն, — թո՛ղ տուած էին որ մանուկն ամի առանց տեղեկութիւն ունենալու կրօնի վրայ։ Ստոյգ է, թէ ինք ուսեալ եւ քաղաքակիրթ անձ մի էր, բայց անկրօն ակղբունքներով տոգորուած։ Այդպէս ալ ապրեցաւ, եւ եօթանասունեւվեց

տարեկան Թշուառ Ծերուհին տա-
կաւին մկրտուած չէր. միով բանիւ՝
անկրօն էր ըլլըլովին: — Ցայտնի է,
թէ տկարութիւնք անբաժին ըն-
կերք են ծերութեան, ուստի եւ
օր մը յանկարծ կը բռնեն վինք ա-
ղետաց սաստիկ խիթք, որով իւր
կեանքն մեծ վտանգի մէջ ինկաւ,
եւ կը թուէր թէ գերեզմանէն հե-
ռու չէ:

Իւր քոյրն Կոստանդինէ լսելով
թէ եղբայրն ծանր հիւանդացած
է, կ'աճապարէ կու գայ: Գիտնալու
է, որ քոյրն ալ ծնողացն ամպա-
րիշտ անտարբերութեան զոհն էր
եղած, եւ հազիւ թէ տասնուեօթ
տարեկան չափահաս հասակին մէջ՝
խղճին ազդեցութեանցն անսալով՝
իւր իսկ ուզելովն Մկրտութեան
սուրբ խորհուրդն ընդունած էր:
Մխանգամայն քրիստոնէական բարի

կրթութիւն առած բլլալով հոգա-
բարձու քահանայէն՝ եղած էր ա-
մէնուն առաքինութեան օրինակ:

Ադրիանոս մանաւոր սէր ունէր
իւր քրոջ, այնպէս որ երբ քոյրն
իրեն ալցելէր, միշտ իսկ զգալի
յնդութեամբ վինք կ'ընդունէր:
Ծերուհին մեկնութեի մէջ կարծա-
կից չէր իւր քրոջ, որովհետեւ յա-
մառութեամբ կը պնդէր միշտ,
ըլլալ չըլլալ պէտք չէ: Սակայն ծե-
րուհւոյն հիւանդութիւնն հակայա-
քայլ օրէ օր կը ծանրանար, եւ
բժշկին խնամին համեմատ իւր կե-
նաց օրերն համրուած էին: Խեղճ
քոյրն որ եղբօրն յաւիտենական
կենաց վիճակին նկատմամբ աւելի
հոգ կ'ըներ, քան թէ իւր մարմնա-
ւոր առողջութեան համար, ոչինչ
յարմար առիթ զանց կ'ընէր եւ սի-
րալիր կերպով խօսքը կը դարձընէր

կրօնական խնդրոյն վրայ։ Օր մ՝ալ համարելով թէ Ադրիանոս աւելի տրամադրեալ է քան իրեն. "Ե՛ղբայր, ըսէ ինձի, ինչո՞ւ համար մկրտուիլ չես ուզեր։" Ադրիանոս պատասխանեց. կը հարցընես եւ իմանալ կ՝ուզես, թէ ինչի՞... որովհետեւ եթէ առողջանամ, ինքս-ինձ առած ըլլալս պիտի ը-ղէմ։

Այս ցաւալի պատասխանէն քանի մ՝օր ետքը ժողովրդապետութեան քահանաներէն մէկն այցելեց իրեն։ Գիտնալու է, թէ քոյրն յառաջագոյն արդէն ժողովրդապետին իմաց տուած էր, թէ իւր եղբայրն ծանր հիւանդ է. միանգամայն ալ հետը խօսած էր եղբօր հոգեկան խեղճ վիճակին ու տրամադրութեան վրայ, եւ թէ Աստուծոյ օգնութեամբ կանալու

է՛ատոր դարման մը տանիլ։ Ադրիանոս քաղաքավարութեամբ ընդունեցաւ հոգեբարձու քահանային, բայց երբոր Աստուծոյ եւ յաւիտենական կենաց վրայ խօսելու փորձն ըրաւ, հիւանդն ինք զինք յոգնած եւ ուժասպառ ձեւացընելով՝ խօսակցութիւնն ընդհատեց, եւ գլուխը բարձին վրայ դնելով՝ մկալ կոլմն դարձաւ եւ այլ եւս բերանը չբացաւ։ Զայդ որ տեսաւ քահանային՝ ցաւագին դգացմամբ եւ աղօթք մ՝արտասանելով քաշուեցաւ գնաց։ Ասոր վրայ քոյրն շատ տրտմեցաւ, եւ իւր եղբօր կենաց մերձաւոր վտանգն յայտնի տեսնելով, աղօթքի դիմեց։ Բարեպատեհ զօրացած՝ արիաբար կրկնեց. "Սիրելի եղբայր, կ՝ապաչեմ, անուա՛ քրոջդ խօսքին, եւ ընդունէ՛ Մկրտութեան

սուրբ խորհուրդն եւ քրիստոնեայ եղիր»։

Մկրտութիւն, պատասխանեց Հիւանդն նեղսրտած. ասկէ ի վեր ոչ ոք ինծի կը դարձնէ զայն։ Ես ալ ինքզինքս կը մոռնամ, ու ինչ որ ընեմ՝ կ'ընեմ առանց գիտնալու։ Ինչո՞ւ ինծի կը խնդրէք որ ուրիշ մը ըլլամ։ Ես ինծի համար ալ չեմ գիտեր թէ ո՞վ եմ։ Ես ինծի համար ալ հանելուկ մըն եմ։ Ինչո՞ւ ինծի կը խնդրէք որ ուրիշ մը ըլլամ։

քիչ մը ջուր կ'ուզէ։ Քոյրն պա-
տասխանեց, ինչ կ'երապես, մինչ
դուն Յովսէփ. ան բնաւ ան երբեք.
քու անունդ Յովսէփ չէ, եւ ցոր-
չափ որ մկրտուած չես, ես դքեզ
Աբրահաոս միայն պիտի անուանեմ.
Հաակրցաբ արդեօք։ Այսու ամե-
նայնիւ Աբրահաոս օրէան ընթաց-
քին մէջ չէր դադրեր ինք ինք
Յովսէփ անուանելէ. իբր այն թէ
ինք այս անունս ընտրած եւ սեպ-
հականած էր անձին։ Ընդ հակա-
ռակն ալ քոյրն իրեն հետ խօսած
ատեն, ինք միշտ իսկ Աբրահաոս
կ'անուանէր։ Մինչ այս, մինչ այն,
քոյրն աղօթելէ չէր դադրեր, եւ
սուրբ Յովսեփայ միջնորդութեամբ
Աստուծոյ ողորմութիւնն կը հայ-
ցէր իւր եղբօր համար։

Օր մը հիւանդն ինն ուելի տկա-
րացած եւ նեղուած՝ խնդրեց որ

իւր մօրուքն ածիլեն. սակայն քոյրն
եղբօրն աղօթելի վիճակը տեսնե-
լով՝ կը տատամսէր։ Բայց Աբրա-
հաոս կրկնեց իւր աղաչանքն ըսելով.
Սիրելի քոյր, երկայն մօրուքս դիս
շատ կը նեղէ՝ անհանգիստ կ'ընէ։
Քոյրն երկրորդ աղաչանքն որ լսեց՝
չկրնդդիմացաւ, եւ անյապաղ կան-
չել տուաւ վարսավիրայն։ Երբ
ածիլուիլն լմընցաւ, Աբրահաոս
շնորհակալ եղաւ իւր քրոջ. եւ
ուրախ դէմքով բսաւ. Կ'սատա-
դինէ, բսէ նայիմ, հիմակ ինչպէս
կը դտնես դիս. ան ապաքէն երկայն
պիտակ մօրուքս ածիլուելէն ետեւ՝
գեղեցիկ եմ։ Քոյրն բսաւ. դուն,
սիրելի եղբայր, այն ատեն միայն
պիտի բլլաս գեղեցիկ՝ երբ մկրտուիս.
Բայց քանի որ սուրբ մկրտութիւնն
չես ընդունիր, իմ աչքիս առջեւ
միշտ տգեղ ես։ Ձքեզ տեսնելէ,

Ե՛ղբայր, խնդրածս մի մերժեր. Ես դքեզ կ՚ապահովցընեմ, թէ բաժս դիւրաւ կը լմընայ: Ըսէ ինծի, կ՚ուզես ուրեմն որ Հոգաբարձու քահանայն երթամ կանչեմ: Հոս կանկ առաւ Հիւանդն եւ յետոյ բաւ. կը կարծե՞ս սիրելի քոյր, որ մեծարոյ քահանայն գայ. մեկալն օր իրեն ըրած անպատշաճ ընդունելութենէսետեւ: Բայց ասկէ կը տեսնես թէ ես ուժաթափ եմ, եւ չէ որ անհատնում արարողութիւններ պիտի կատարուին, եւ ես անդօր եմ... Սիրելի եղբայր, դարձեալ կ՚ըսեմ քեզի, հանդարտ եղիր. Ես անձամբ կը Հոգամ որ չյոգնիս: Երբ քահանայն գայ՝ քանի մը մմռիդէն կը վառեմ. ասկէ ի զատ, ոչինչ, ոչինչ պէտք է: Լա՛ւ է ուրեմն, որովհետեւ կ՚ըսես թէ իրաւունքիւն այդպէս դիւրին է,

տուր ինծի սպիտակ մազուր գտակ մը եւ ամէնէն գեղեցիկ վզազգեստ. դուն ալ գնա մեծարոյ քահանային կանչէ:

Խեղճ քոյրն որ իւր եղբօր կամաւ ուղելուն վրայ ինք զինք երջանկութեան գագաթն հասած կը դգար. լսելուն պէս թէ ֆռա՛ նայն կանչէ, ամպագոթեց վազելով դնաց. եւ քիչ մը ետքը դարձաւ քահանային հետ: Քաղցրաբարոյ քահանայն քանի մը կարճ եւ արտաշարժ խօսք զրուցեց Հիւանդին, եւ զինք պատրաստեց որ յօժարակամ ընդունի Միրտուքեան սուրբը խորհուրդն ի շահ իւր Հոգւոյն յաւիտենական փրկութեան. յետոյ մկրտեց զինքն ու Յովսէփ անուանեց:

Այս նուիրական արարողութենէն եաքը՝ նորակնունք պատկա-

ուելի ծերունին յարգական շնորհակալիքն մատոյց մեծարոյ քահանային, որ փոքր մի յետոյ մեկնեցաւ ուրախ սրտով: Մեր Ադրիանոսն կամ թէ Յովսեփին, որ կարծես թէ յափշտակուած էր սրտին ցնծութենէն, չէր գիտեր թէ ինչպէս շնորհակալ ըլլայ իւր սիրելի եւ պատուական քրոջ — ինչ փոյթ ե՞ւ իւր ինձմէ — այն մեծ շնորհքին համար, որուն արժանացած էր Աստուծոյ ազդմութեամբ ու Կոստանդինեին խնամածու հոգատարութեամբ: Երդ՝ սրտաուռ ալիոյ աչօք բաւ իւր քրոջ. ներէ ներէ սիրելի քոյր, որ երկարատեւ բնդդիմութեամբս դքեզ յոդնեցուցի եւ վշտացուցի, եւ ընդունէ եղբօրդ շնորհակալութիւնն որ դքեզ անկեղծութեամբ կը սիրէ: Աստուած ըլլայ քեզի վարձահատոյց

յաւիտեանս. եւ Կոստանդինէին ձեռքն իրեն ձգելով՝ համբուրեց եւ ուրախալից արտասուօք թրջեց: Յովսեփին կերպարանքն այլ եւս նոյնը չէր, այլ գեղեցիկ ուրախութիւն եւ հանդարտութիւն գրաւած էին իւր անձը. միով բանիւ՝ նոր մարդ էր դարձած: Թարեպաշտ Կոստանդինէն մէկ կողմանէ փառք եւ պահպանութիւն կը մատուցանէր Աստուծոյ, մէկալ դիէն սրտանց ուրախակից ու խնդակից էր իւր սիրեցեալ եղբօր Յովսեփայ, որուն յայտնեց՝ թէ Աստուծոյ այս ամենամեծ շնորհքին արժանի եղաւ հոգւոյ բարեհաճութեամբ սուրբ Աստուածածնի Մարեմայ եւ սուրբ Յովսեփայ մանաւանդ պաշտպանութեամբը: Նոյնպարզ Յովսեփին այսուհետեւ անդադար կ'օրհնէր գՅիսուս Փրկիչն աշխարհի՝ որ յու-

ցուց իրեն անբաւ մարդասիրու-
թիւն, եւ կը փառաբանէր զաւրը
Կոյսն Մարիամ եւ զաւրը Յովսէփ՝
զպաշտպան իւր։

Մեր ծանր հիւանդին վիճակն
երթալով կը վատթարանար... ա-
տոր յաջորդեց հոգեվարքն... այլ
խաղաղ հոգեվարք մը. կամաց կամաց
իւր ձայնն այնչափ տկարացաւ, որ
հազիւ թէ կը լսուէր, երբեմն ալ
կ'ընդհատեր... մօտալուտ մահու-
ան նշաններն երեսին վրայ երեւ-
ցան... այս ամենայն երկայն
չտեւեց, եւ աւրը պզտո-ընկոյզ ար-
զաբացած ձերունին Յովսէփ՝ ա-
զեց ի նոր սրբոյն Աբրլիի
յե-ւը։ Իրօք ալ, Յովսէփի երեք
ժամէ ի վեր քրիստոնէի կնիքն
առած եւ քրիստոնեայ եւ կաթո-
ղիկէ աւրը եկեղեցւոյ սրտի եղած
էր։ Ըմբռնել կարենալու համար

թէ կոստանդինէ ի՛ր այժմ կրկին
երթալէ ա՛ն ինչ եղբօրն մահուան վրայ
ինչ կսկծալի յաւ զգաց, հարկ է
վայրկեան մը ինք զինք իրեն
տրամագիր տերեւի սրտին մէջ փո-
խադրել։ Յետ բայց տպլցրեցաւ
արցունք ընդհատ յանձնեց իւր
Յովսէփի եղբօր մարմինն երկրին, —
որմէ վերջին դատաստանի օրն
պիտի յառնեն փառաւորութեամբ
այն ամենքն, որ Աստուծոյ շնորհայ
օդնութեամբ բարի կեանք անցու-
ցին եւ պայն կնքեցին բարու-
թեամբ, եւ ննջեցին ի Տէր։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Խորհինք, պատուական ընթեր-
ցող, որ կոստանդինէ եւանգուն
ազօթքներ մատուցանելէն ետեւ՝
աւրը Յովսեփայ պզտորդ-ընկոյզ
ընդունելու աւրը

Ֆլորենթիան Ղեր չնորհէն իւր եղբօր համար։ Ա՛յո, սուրբ Յովսեփայ քաղցր անունն փոխեց Ադրիանոսին քմայ դառն ճաշակն, եւ ճաշակել տուաւ իրեն Աստուծոյ պատուիրանին քաղցրութիւնն, եւ եղե՛ այլ այլ երկնաւոր չնորհայ օգնութեամբ։ Հապա, ամենքս ալ դրոշմենք մեր սրտին մէջ սուրբ Յովսեփայ անունը. թող մեր շրթունքն յաճախ արտասանէ այս քաղցր անունն սրտիական սիրոյ զգացմամբ. որպէս զի սուրբ Յովսեփայ հոգ պաշտպանութեամբն արժանաւորենք մենք ալ ընդունիլ երկնաւոր չնորհք եւ զօրութիւն ծառայելու Աստուծոյ՝ ոչ միայն խօսքով՝ այլ մանաւանդ բարի բարի գործքերով։

Ա՛յս գեղքս իրօք պատահած է։ Յամի 1868 Մարտ ամսոյն մէջ գայդ

հրատարակած էր Messager du Coeur de Jésus անուամբ թերթը։

Բ. ՕՐԻՆԱԿ

Մա՛յր մը ի՞ր որդւոյն կը սորվեցընէ՝ ըսե՛ցէք ամէն օր Յիսուս, Մարիամ, Յովսէփ սուրբ անուանդը։

Ֆարաւային Գաղղիայի քաղքի մը մէջ Թերեզիա Ա. Ա. անուամբ կինն կեանքը կ'անցընէր արտուտ սխուբ. եւ ծանօթք իրաւամբ կը յաւէին անոր վրայ։ Իւր ամուսինն՝ — զոր չար ընկերներն հանած էին խելքէ, — հազիւ թէ պահելու համար միայն տուն կու գար. բայց հոն խեղճութիւն եւ կարօտութիւն եւեթ գտնելով, կը նեղսրտէր եւ իւր բախտը կ'անիծէր։ Իւր քաղցրաբարոյ եւ բարեպաշտ մանկա-

մարդ կինն ամուսնոյն բռնած չար
ընթացքին վրայ կը ցաւէր կու
լար, եւ կ'աղօթէր որ դարձի գայ.
բայց ամենեւին չէր տրտնջեր: Թէ
եւ ամենայն ինչ Աստուծոյ ձեռքէն
համակամութեամբ կ'ընդունէր,
այսու ամենայնիւ չուներ սրտի խա
դաղութիւն: Իր անմռունչ եւ ան
միսիթար վշտերն ապաքէն կրկին
եւ երեքկին կ'ըլլային, եթէ մար
գասերն Աստուած՝ — որ վշտերն
առանց ինչ միսիթարութեան չի
խաւրեր, — իրեն պարգեւած չըլ
լար շատ սիրուն մանկիկ մը, որ
յաճախ անմեղ ծիծաղով մօրը վիշն
կը փարթամուէր եւ զինք կը զուար
թացընէր. այս, գ'նէ այդ՝ իրրեւ
փոխարէն մի եր Թերեզիային հա
մար, որ գրեթէ լքեալ թողեալ
եր իւր երկանէն: Խեղճ կինն միշտ
իսկ՝ բայց մանաւանդ ձմեռուան

երեկոյեան երկայն եւ ցուրտ ժա
մանակն առանձին եւ թախծեալ
սրտով կ'անցընէր. եւ չմնելու հա
մար կը նստէր վառարանին քով,
որուն մէջ՝ ալէ-պա-ղեան պա-պճա
ա-ա՝ քիչ մը կրակ հաղիւ կը
փալփլէր: Ահաւասիկ այդ կերպով
համբերատար կը սպասէր իւր ա
մուսնոյն գալուն: Իւր միակ միսի
թարութիւնն էր հոգալ խնամել
իւր սիրուն որդեակն՝ որուն լեզուն
բացուելու սկսած էր: Ամէն օր
քիչ քիչ կը սորվեցընէր տղուն
կարճ աղօթքներ. յետոյ համբու
րել կու տար սուրբ Ընտանեաց մի
տալն. եւ պրուցելով եւ բսել տա
լով Ցիսուսի, Մարեմայ, Յովսեփայ
օրհնեալ անուններն, տղան կը
քնացընէր: Թերեզիա իւր նեղու
թեանց մէջ կը դիմէր Ցիսուսի
վշտագին ամենասուրբ Սրտին եւ

իրմէ օգնութիւն կը հայցէր ցաւագին Մօր Մարեմայ բարեխօսութեամբ, միայնգամայն իւր փոքր ընտանիքն կը յանձնէր սրբոյն Յովսեփայ պաշտպանութեան, որ երբեմն սուրբ Ընտանեաց պաշտպանն եղած էր եւ գիտէր արդարտահել ամէն վշտացեալ ընտանեաց:

Ա՛յդպէս սահեցան անցան երկայն ամիսներ ու տարիներ: Օր մը ամուսինն իւր երեկոյեան զուարճասէր բարեկամներն հրաւիրելով, կ՛որոշէ իւր տունն կանուխ դառնալ եւ հոն անցընել իրիկունն: Ա՛յն միջոցին երբ ամուսինն բանալիքը ձեռքն էր առած՝ դուռը բանալու եւ ներս մտնելու, յանկարծ իւր կնոջ ձայնն ականջն հասնելով՝ կանգ առաւ. եւ սկսաւ ինքը իրեն մտածել, թէ այդպիսի ժամանակ որո՞ւն հետ արդեօք կը խօսակցի իւր

կինն... խելքն չար կասկածներն իւր սիրտը գրաւեցին: Շուարած շփոթած եւ հետաքրքրութենէ մղուած, որպէս զի լսէ եւ տեսնէ, քայլ մ՛ետ կ՛երթայ, կամացուկ մը եւ առանց ոտմունկ հանելու դուռը կը բանայ եւ քիչ մը բաց կը թողու: Թարթէ, ինչ տեսարան արգելօք բացուի իւր աչքին: Մանկամարդ կինն ծունկի վրայ էր եւ սիրուն մանուկն բազկաց մէջ գրկած, անոր հետ ի միասին երեկոյեան աղօթքը կը մատուցանէր բարձրաձայն: Ի մէջ այլոց՝ ամուսինն որոշ լսեց, որ մայրն իւր տղուն կ՛ըսէր. "Հիմակ աղօթենք նաեւ քու հօրդ համար, զոր ես կը սիրեմ եւ գուն ալ զինք միշտ սիրելու ես„: Ա՛յն ատեն մանկիկին իւր փոքր ձեռուըներն խաչաձեւ կուրծքին վրայ սեղմելով, իւր հօր համար մտնաւոր

կարճ աղօթք մը կրուցեց, զոր սորված էր մօրմէն եւ ամէն օր կ'ըսէր։

Այս տեսարանէն ամուսնոյն սիրտն արտաքոյ կարգի չարժեցաւ եւ ամօթն երեսը պատեց. յետոյ հոգեկան ուժգին պատերազմ մը կրեց։ Ներս մտաւ եւ անձին ընդդիմութեանն յաղթելով, անկեղծութեամբ խոստովանեցաւ այն անիրաւ վարմունքն ու անպատեհ ընթացքն, զոր ցայն ժամ բռնած էր իր կնոջ նկատմամբ, եւ իրմէ ներում խնդրեց։ Բարեպաշտ կինն արտասուալից եւ հեզահամբոյր աչօք դրկեց ամուսինն ըսելով. "Աստուծոյ օրհնութիւնն ըլլայ միշտ թէ քու վրադ թէ մեր փոքր ընտանեաց վրայ"։ Այս սրտաշարժ խօսակցութենէն ետքը, ամուսինն ծունկ դրաւ իր թերեւս կնոջ քով, եւ սիրուն մանկան հետ ի

միասին աղօթեցին առ Հայրն երկնաւոր։ Ողորմածն Աստուած ի վոխատէն ամուսնոյն բրած անկեղծ խոստովանութեան եւ խոնարհ աղօթքին զոր մատոյց, չնորհք պարգեւեց՝ որով անկեղծ խորհրդական խոստովանութեամբ հոգին մաքրեց եւ Աստուծոյ հետ հաշտուեցաւ։ Պարձի գալէն ետեւ, ամուսինն յարատեւեց բարւոյն մէջ. եւ իր ընտանեացն եղաւ այնուհետեւ բարեզգած հայր մը։ Միանգամայն եւս, ըստ այնմ թէ "Խնդրեցէք նախ զթութեանն Աստուծոյ եւ զարդարութեանն նորա, եւ այլն ամենայն յաւելցի ձեզ", Հայրն երկնաւոր օրհնեց իրեն աշխատութիւնն ու ձեռագործն. եւ կրցաւ ըստ պատշաճի հոգալ ու խնամել իր ընտանիքն, որ հետզհետէ բազմացաւ։ Ամէն օր ինք գլուխ ան-

ցած՝ իր կնոջն եւ զաւակաց հետ կը մասուցանէր երեկոյեան աղօթքն ու կ՚օրհնէր Աստուծոյ մարդասիրութիւնն։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ահաւասիկ, ինչ զեղեցիկ ու քաղցր պատճառներ յառաջ բերաւ բարեպաշտ մօր մը յարատեւ աղօթքն։ Ուրեմն քաջալերուինք մենք ալ, եւ մեր ամէն հոգեւոր ու մարմնաւոր նեղութեանց եւ կարօտութեանց մէջ աղօթենք, բայց եռանդեամբ աղօթենք, եւ կարդանք Ցիսուսի, Մարեմայ, Յովսեփայ քաղցր անուանքն, եւ անոնց օգնութիւնն հայցենք սրտիական վստահութեամբ։

Ա՛յս պատմութիւնս հրատարակուած է Semaine catholique de Lyon թերթին մէջ յամի 1870 փետր.։

Գ· ՕՐԻՆԱԿ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՄԸ ՈՐ ՈՒՐԲ ՅՈՎՀԱՓՈՅ ԲԱՐԵՊԱՇՏՈՒԹԵԱՄԲ ԼԸ ՊԱՐՏԻ։

Յամի 1696 մեծ պատերազմ մը բացուեցաւ, եւ երկուստեք ալ սոսկալի կատաղութեամբ մղուեցաւ. այնպէս որ ի հիմանէ սարսեց Սպանիան, Գաղղիան, Գերմանիան եւ Սաւոյիան։ Մարդկային արեան հեղեղներ կը հոսէին ամէն տեղ, եւ յիշեալ երկիրներն աւեր եւ ապականութիւն էին գարձեր, եւ խեղճ ժողովուրդը կը հեծէին կը տառապէին։

Այն ժամանակներս կ՚ապրէր Երանելի Մարիամ Տէլիանճէլի (Degli Angeli)[1] յորջորջմամբ մայր

---

[1] Մարիամ Տէլիանճէլի (Degli Angeli, Հրեշտակաց·) յորջորջմամբ Թիւմինդացի Կարմելեան մայրապետ ծնաւ

բապետն՝ որ էր Փոկոան Կարմելեանց Կարգէն։ Ինք սաստիկ տըրտմած նեղուած էր այս անողորմ պատերազմին պատճառաւ, եւ անդադար աղօթք կը մատուցանէր Աստուծոյ, որ հաճի ողորմիլ եւ պարգեւել խաղաղութիւն այս դժբախտ երկիրներուն։ Երկայն ատեն յա-

---

ղուրջ յամի 1650 ին եւ մնաւ 1717 ին սրբութեան համբաւ թողլով։ Իւր մահուանէն ետքը՝ եկեղեցին պահանջուած պաշտօնական քննութիւնք եւ կանոնական դատն կատարուեցան, բայց երկայն տարիներ տեւեցին։ Ասոնցմէ յայտնի եղաւ, թէ Մարիամ Հրեշտակաց վարած էր սուրբ կեանք, գործած էր դիւցազնական առաքինութիւններ եւ հրաշալի գործքեր։ Այդ ամենայն վաւերական վկայութիւններով հաստատուելէն ետքը, յամի 1866 ին Պիոս Թ. սրբազան Պապն իւր Առաքելական վճռովն ՊՄարիամ Տէլ-Պանձէլի դասեց Երանելեաց կարգը։

րատեւ աղօթելէն ետեւ, օր մը երկնային ազդեցութիւն ունեցաւ, թէ պատերազմին արդարեւ կը դադրի, եթէ Բիէմոնդէի Թուրին քաղաքն սուրբ Յովսեփայ դիմելով՝ ինք զինք անոր մանաւանդ պաշտպանութեան ներքեւ դնէ։ Ասոր վրայ երանելին Մարիամ Տէլ-Պանձէլի ուրախացած եւ վստահութեամբ լեցուած, քաղքին եւ արքունեաց հաղորդեց այս բարեբեր լուրն, եւ թախանձանօք խնդրեց, որ ամէնք դիմեն ապաւինին սուրբ Յովսեփայ. Թուրին քաղաքն ալ զսուրբ Յովսէփ առնու իւր առանձին պաշտպան։ Գիտելի է, թէ յիշեալ Երանելին մայրապետն սրբութեան մեծ համբաւ հանած էր, անոր համար ալ իւր առաջարկութիւնն սիրով լսուեցաւ, եւ իրեն ամէն բաներն կատարեցին։ —

Քաղքին եկեղեցական իշխանութիւնն իսկոյն մանուսոր ազօթքներ ապաստրեց ի պատիւ այս մեծ Սուրբիս: Որոշուեցաւ որ սուրբ Քրիստոնէի նուիրուած մեծ եկեղեցւոյն մէջ երեք օրեայ պաշտօն (triduum) կատարուի: Ասոր մանանկից եղաւ ոչ միայն հասարակ ժողովուրդն, այլ եւ արքունիքը եւ քաղքին ազնուականքը եւ բարձրաստիճան անձինք:

Ժամանակակից պատմագիր մը կ'ըսէ թէ այս երեք օրերուս միջոցին, վերոյիշեալ եկեղեցին արքայութեան կերպարանքն առած էր. ոչ թէ միայն մեծապայծառ զարմանալի զարդերուն համար, այլ մանաւանդ նկատմամբ այն խոստնքներուն բազմութեան, որ սուրբ խորաններուն առջեւ ծնրադրած՝ եռանդագին կ'ազօթէր.

բայց ասկէ՝ բազմաթիւ մարդիկ առանձնապէս խորհրդոյն Հաղորդութեամբ՝ կը հայցէին առաւելագոյն Փրկչէն Յիսուսի եւ Աստուածամօր Մարեմայ դիմաթիւն սուրբ Յովսեփայ միջնորդութեամբ:

Երեքօրեայ ընթացքին, բնաւ իսկ պարապ չէր մնացած այս մեծ եկեղեցին. վասն զի ժողովրդեան նորանոր բազմութիւնք իրարու կը յաջորդէին: Ասոր նպաստամատոյց եղան եռանդուն քարոզիչներն իրենց հոգելից խօսքերով. "Դարձարձուք ի ճանապարհաց չերոց չարաց, ասէ Տէր. դարձարձուք ասա ի ես ընդ պարձայս ասա չեղ": Այդ կերպով դամբնք կը յորդորէին կ'ոգեւորէին դառնալ առ Աստուած ղջալից եւ խոնարհ սրտով. որպէս զի Աստուած ալ կամենայ դառնալ մարդկան եւ

շնորհել խնդրուած. Հաղագուս Թիւնն՝ Ազատագէմ կը քարոզէին նաեւ թէ որովհետեւ կը պաղատինք որ Թշնամութիւնը դադրին եւ Հաղագուստն հաստատուի, արժան եւ իրաւ է որ մենք ալ՝ որ Դեղանչլըվ Ա-ռա-ջոյ Ընձոյ Եղած ենք, մեր առ Աստուած Թշնամութիւնն ի բաց Թօթափենք անկեղծ խոստովանութեամբ եւ Հաշտութինք իրեն հետ. վասն զի այն ատեն միայն կրնանք ապահովապէս յուսալ, որ մեր երկնաւոր Հայրն մեզ ողորմի եւ դադրեցընէ ընդդէմ պոռոզ պղտրոզ անհնաբին պոռթոշնին ու յարակից ըրիւռներն, եւ շնորհէ Հաղագուստն... Հաղագուստն՝ Ակից եղբը, երանելի Մարեմայ Տէլիանճէլի խօսքին Համեմատ, սուրբ Ցավսեփ ընտրուեցաւ եւ Հանդիսապէս Հռչակուեցաւ

մշանջենաւոր Պաշտպան Թուրքին քաղքին՝ Միանգամայն ալ Մարիամ-Ցովհաննէս-Մկրտիչ անուամբ արքունական տիկնոջ առաջարկութեամբ ե՛ր իրեն կողմանէ այս վաճառիս համար պարքե-ռա-ճ նպաստով որոշուեցաւ, որ ամէն տարի զատկէն եռքն եկող երրորդ կիւրակի օր նոյն եկեղեցւոյն մէջ կատարուի սուրբ Ցավսեփայ պաշտպանութեան տօնն, միանգամայն ալ Սավոյիայի դքսին իշխանութեան ներքեւ եղող բոլոր երկիրներուն մէջ. ինչպէս որ արդէն իսկ Կարմելեանց վանքին մէջ նոյն տօնն կը տօնուէր։ Իրօք ալ, սուրբ Ցովսեփայ պաշտպանութիւնն չուշացաւ, եւ երանելի Մարեմայ եղած երկնաւոր խոստումն կատարուեցաւ ըստ ամենայնի։ Այսինքն է, մի եւ նոյն տարւոյն վերջերն հաստա-

տուեցաւ Վիկեվանդի խաղաղութեան գաշինքը՝ Թէ Բիէմոնդէի եւ Թէ Սավոյեցւոյ համար։ Այս հրաշալի դէպքս ցնծալից ուրախութեամբ եւ խնդութեամբ լեցուց գամՆքն առհասարակ, եւ փառաւորեցին գամՆեսուրը երբորդութիւնն, դՀայր եւ գՈրդի եւ գսուրբ Հոգի։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Անճանօթ չէ մեզի, Հաւատացեալ Հոգիք, Թէ նեղութիւնք եւ վիշտք այս արտասուաց վայրին անբաժին ընկերներն էին միշտ, եւ Թէ նոյնպէս ալ պիտի բլլան այսուհետեւ։ Սակայն պրշտի մեծ մխիթարութիւն է մեզի դիտնալն, որ դանոնք ատուածային մարդատեր Ձեռքը կ'առաքէ, որպէս զի համբերութեամբ եւ իւր սիրոյն համար

"կրեն՛ք եւ գսուրբն մաքրուին՛ք, եւ բարի գործոց գանձեր գանձեն՛ք յաւիտենական կեանց համար։ Անդրադառնանք ուրեմն եւ խորհի՛նք սուրբ Գրոց խօսքը. "Նեղը-նի՛-նէ ե՛ վիշտ։ գոն՛ն գնէ, ե՛ Տէր ընկա՛լաէ՛ն", որ է ըսել, Թէ Աստուած այն ատեն կ'ընդունի զմեզ եւ կը շնորհէ մեզի Հոգւոյ խաղաղութիւն եւ պատկ յաւիտենական, երբ քաջասիրտ պատերազմինք եւ անցնինք նեղութեանց եւ փորձութեանց բովին միջէն։ Խրախուսիչ է՝ անվեհեր պատերազմիլը յորդորն՝ զոր կ'ուղղէ մեզի սրբուհի Փրանկիսկէ Շանթալ. "Փորձութեանց մէջ քաջասիրտ եղէ՛ք եւ հաստատուն կեցէ՛ք. եւ մի՛ բնաւ զարմանա՛ք, երբ յարձակո՛ւմ կրէ՛ք ձեր Թշնամիէն։ Իրեն հետ երբէ՛ք մի՛ վիճէ՛ք եւ պատասխան մի՛ տա՛ք. այլ խոհի՛ն

սկսեցէք Ատուածոյ հետ խօսիլ ձեր կարօտութեանց վրայօք „։ Սակայն Ջանանք, որ մեր Ադո՛ն հետ խօսիլն կամ թէ աղօթելն բլայ հոգելից ու խնամարհ։

Այս պատմութիւնս յառաջ բերած է Mois de S. Joseph անուամբ թերթը։

Գ. ՕՐԻՆԱԿ

Թափառականէ մը ձնանիլն՝ ուրբ Ցովսէփայ քաբեխօսութեամբ։

Վ ԼԻԿՏՈՐ Ամեդէոս Բ. Սաւոյեայի անուանի դուքսն եւ իւր կողակիցն Աննա, — որ երեւելի էր ոչ միայն Օռլէանի թագաւորական ցեղէն բլլալուն, այլ մանաւանդ իւր աստուածապաշտութեան պատճառաւ, — կ՚ապօթէին որ Հաճին

Երկինք զաւակ մը շնորհել իրենց. որուն շատ տարիներէ ի վեր կը փափաքէին։ Սակայն ցոյն ժամ իրենց յոյսն ի դերեւ ելած էր. այս պատճառաւ մեծ տրտմութիւն կը զգային, նախատես բլլալով՝ թէ իրենց մահուանէն ետքը յաջորդութեան համար քաղաքային արիւնահեղ պատերազմներ կրնային ծագիլ իրենց իշխանութեան ներքեւ գտնուող երկիրներուն մէջ։ Դքսուհին իւր ամէն հոգերուն եւ նեղութեանց մէջ սփոփանք մը գտնելու նպատակաւ, ստէպ կ՚այցելէր երանելի Մարեմայ Տէլիւանճէլի Կարմելեան բարեպաշտ մայրապետին, եւ վշտացեալ սիրտն անոր կը բանար։ Անգամ մ՚ալ այցելութեան միջոցին՝ յանկարծ ողբագին լացք մը բռնեց դքսուհին... մայրապետն հանդարտու-

թեամբ եւ հոգածու խնամքով ատոր պատճառն Հարցուց։ Դքսուհին ոչի առած, պարզապէս թեամբ հաղորդեց իրեն իւր մեծ յաւոյ պատճառն եւ թէ ապագայ խառնվութեանց երկիւղ ալ կայ. յետոյ թախանձանօք խնդրեց բարի մայրապետէն, միջնորդ ըլլալ Աստուծոյ՝ որ հաճի որդի մը պարգեւել իրեն։ Մարիամ Տէլիանճէլի իդութիւն շարժեցաւ մեծապէս. եւ քիչ մը ժամանակ մնախորհ կենալէն ետեւ, ե- կրծեց ըսե ոտ յափշտակուած՝ ըսաւ դքսուհւոյն. "Դուն ապաւինէ եւ դիմէ սուրբ Ցովսեփայ. եւ տարի մը ետքը կ'ունենաս որդի մը"։ Այս կարճակ խօսքիս վրայ դքսուհւոյն սրտին մէջ յաւոյ նշոյլ մը շողաց. սակայն կը վարանէր, որովհետեւ այս բանս բան ոմանց անհաւանական կ'երեւէր, իսկ ըստ

պէտց անկարելի իսկ։ Ասոր համար նոյն իսկ երանելին Մարիամ մեծ երկիւղ մ'ունեցաւ. մի գուցէ ըսած խօսքն ըլլայ ըր ոչինչ պատճառ ցնորք, եւ անոր խաբէութեան զոհ եղած։ Հանդերձ այսու ամենայնիւ դքսուհին դիմեց սուրբ Ցովսեփայ եւ իւր խնդիրքն անոր պաշտպանութեան յանձնեց, եւ այսու դիտաւորութեամբ կ'աղօթեր ամէն օր։ Մարիամ Տէլիանճէլի իւր կողմանէ խօսեցաւ վանքին մայրապետներուն հետ եւ դանոնք համոզեց, որ իրենք ալ իրեն հետ միկտեղ աղօթեն սուրբ Ցովսեփայ, որ խնդրէ ընդունի Աստուծմէ դուքսին եւ դքսուհւոյն համար այն շնորհքն, որուն այնչափ տարիներէ ի վեր կը փափաքին։ Այս վախճանաւ ամէնքն ի միասին խոստացան ամբողջ տարի մը չո-

բեքշաբթի օրերն ի պատիւ սուրբ Յովսեփայ, — որ իրենց վանքին բարերար ու հոգաբարձուն էր, — կատարել Ջերմեռանդական հրահանգներ։ Այսուհանդերձ, Մարեմայ Տէլիանճէլի խոհուեմութիւնը կասկածներն փարատեցուց, երջանկութեամբ սաստկացան։ Քրիստոս Տէրն մեր Աւետման օր հաճեցաւ երեւալ իրեն, եւ դէմը հանդարտեցուց ըսելով. "Դուստր Թէրեհաւատ, մըր արդեօք իմ քեզի տուած խօսքս չկատարեցի. — Յոյսդ իմ վրաս դիր, որ ամէն բանի կարող եմ"։ Բայց նոյն իսկ ասկից եաքն հանդարտ չէր, այլ մեծապէս խոհեմեալ. վասն զի կը վախնար, թէ մի՛ գուցէ այդ ալ սատանային մէկ նոր նենգութիւնն ըլլայ։ Մինչ այս մինչ այն, Սեպտեմբերի 10ին սուրբ Նիկողայոսի

Տօնէնաւին ուրբն օրը, սուրբ Թերեզիա երեւցաւ իրեն եւ ըսաւ. "Իշխանի մը ծննդեան համար սուրբ Յովսեփայ մատուցուած աղօթքներն եղան լսելի"։ Որուն պատասխանեց Մարիամ Հրեշտակաց. "Եթէ խօսողն իսկապէս դուն ես, նշան մը տուր՝ որ բոլոր հաւատարկութեան ալ ըլլայ դիտելի"։ Ասոր վրայ ըսաւ սուրբ Թերեզիա։ "Լաւ է. գայդ կու տամ ձեզի"։ Եւ իսկոյն բոլոր վանքին մէջ այնպիսի անուշահոտ բուրում սփռեցաւ, որուն հետ ոչինչ անուշահոտութիւն կրնայ համեմատուիլ։ Այս նշանս ամէն մայրապետներն սուրբ ուրախութեամբ եւ կենդանի վստահութեամբ լեցուց։ Նոյն յաւելից դէպքմունքն անցաւ եւ տարածուեցաւ նաեւ քաղաքացւոց եւ արքունեաց մէջ. եւ ամէնուն

վատահութիւնն այնչափ հաստատուն էր, մինչեւ իսկ ականատեսները մեծամեծ պատրաստութիւններ տեսնել հրապարակաւ, որպէս զի թագաժառանգ իշխանին ծննդեան օրն հանդիսապէս տօնեն: Այդպէս ամիսներ սահեցան անցան . . . դքսուհւոյն օրհնեալ վիճակն ալ ամէնուն յոյսն աւելի կ'արծարծէր: Վերջապէս հասաւ այն ցանկալի չորեքշաբթի օրն, որուն մէջ մայրապետներուն առ սուրբն Յովսէփ մատուցած տաբեկան Ջերմեռանդական պաշտօնն պիտի փակուէր. որմէ եղբը կը սպասուէր որ Մարիամայ Տէլիանճէլի մայրապետին գուշակութիւնն ալ կատարուի: Ազնուական տիկնայք պալատ գացած էին փառաւորութեամբ. տէրութիւնն ալ սուրբ Կարոլոսի հրապարակին վրայ թնդանօթներ շա-

րել տուած էր, որպէս զի կարելի եղածին չափ մեծ հանդիսութեամբ հռչակուի զարմանալի դէպքն, որուն վրայ այլ եւս ոչ ոք կը տարակուսէր: Իրօք ալ, նոյն օր իրիկուն Թիէմմենդէի Ֆէֆ-ֆօ-ամէ Իշխանն ծնաւ երջանկապէս, եւ առնուանուեցաւ Վիկտոր-Ամեդէոս-Փիլիպպոս: Այս հրաշալի իրողութիւնս անպատում ցնծութեամբ լեցուց զամէնքն ամենայն:

Այս դէպքս Դալպան (Dalbanne) քահանային Mois de S. Joseph գրքէն առնուած է:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ո՜նչ հեզահամբոյր, քանի՛ քաջալերիչ է վերոյիշեալ խրատն՝ զոր տուաւ Ցիսուս երանելւոյն Մարեմայ Տելիանճէլի. "Դուստր թէրահաւատ, երբ արդեօք իմ քեզի

տուած խօսքս չհատարեցի. յոյզ իմ վրաս դիր»։ Ահա կ'ուսանի մարդկութիւնս, թէ խնդրելն եւեթ բաւական չէ, այլ լսելի ըլլալու համար, հարկ անհրաժեշտ է որ մեր անբաւականութիւնն ճանչնալով, մեր բոլոր յոյսն Աստուծոյ վրայ դնենք եւ հաւատանք, թէ բարեգութ երկնաւոր Հայրն պիտի շնորհէ մեր օրինաւոր խնդիրքն ըստ ի՛ւր խոստման, թէ «Ամենայն ինչ ո՛րչափ որ ազօթս արարեալ խնդրիցէք, ե՛ հաւատայցէ՛ք ըստ ա՛նո՛ւո՛ւ, եղիցի ձեզ»։ Մարկ. ԺԱ. 24։

Եւ արդ երբ սուրբ Հաղորդութեան պայ եկելու երջանկութիւնն ունենանք, մերձենանք սրտիական վստահութեամբ, եւ կենդանի հաւատքով միանանք Հոգեպէս Աստուած ամայր Մարեմայ եւ սուրբ

Յովսեփայ հետ, որպէս զի անոնց հետ ի միասին խորին երկրպագութիւն մատուցանենք Թեթղեհեմի մսրոյն մէջ Հանգչող աստուածային Մանկան-Յիսուսի։ Այս երջանկութիւնս ատեպ վայելելէն մեր ձեռքն է. որովհետեւ երբ ուզենք կարող ենք այցելել սուրբ Տապանակին, որուն մէջ բազմած է մի եւ նոյն Մարդ-Աստուած։

Խնդրենք ուրեմն, Մարեմայ եւ Յովսեփայ միջնորդութեամբ թէ «Տէր, յո՛ւել չի՛ հա՛ապո՛», որպէս զի ճշմարիտ հաւատքով եւ սիրով սիրենք զՅիսուս այժմ եւ յաւիտեան։

Ե· ՕՐԻՆԱԿ

Քահանայ մը հիւանդութենէ կ'ապաքինի սուրբ Յովհաննու բարեխօսութեամբ։

Յամի 1870 Փետրուարի 21 ին Բեղդիայի Նամուր քաղքէն գրուած նամակ մը յառաջ կը բերենք, որուն մէջ բարեպաշտ քահանայ մը իր առողջանալուն դէպքն ինքն իսկ կը պատմէ յաջորդ կերպով։

Քանի տարի յառաջ, — քահանայ ձեռնադրուելէս քիչ մը ետքը, — հիւանդացայ ծանրապէս։ Հիւանդութիւնս բազմապատիկ էր. այսինքն՝ արիւնս ազիկ շրջան չէր ըներ եւ գլուխս կը պարնէր, միանգամայն կը տառապէի ստամոքսի եւ ջղայ ստամոքսի ցաւերով. եւ ընդհանրապէս ջղային դրութիւնս այնչափ ակարացած

խանգարած էր, որ քահանայական վիճակիս պարտքերն անկարող էի կատարել։ Հիւանդանալուս առաջին տարիներն հազիւ թէ քանի մը տող գիր կրնայի կարդալ՝ առանց զօրաւոր գլխացաւ զգալու։ Առողջանալէս քանի մը ամիս յառաջ (այս ինքն է՝ յամի 1869 Օգոստոս), այժմ այնչափ բեկած կարած էր, որ առաւօտեան եւ երեկոյեան կարճ աղօթքն իսկ ընելն գլխուս ցաւ կը պատճառէր։ Ասկէ կ'իմացուի, թէ ժամասացութեան եւ մէչ մէկ մսան ըսել կրնայի։ Այս էր սովորական վիճակս։ Ստոյգ է, թէ երբեմն երբեմն անձինս բուռն ընելով՝ կ'աղօթէի, այլ յետոյ առաւելապէս կը տուժէի, վասն զի հիւանդութիւնս կը վատթարանար։ Վիճակս էր թշուառ վիճակ մը, եւ մարդկօրէն խօսե-

լով՝ անկէ ապաստելու ոչինչ յոյս կար։

Տեսնենք արդ թէ ի՞նչ կերպով ապաստեցայ եւ ա-ոպ-ջ-ցայ կարողացեալ այս անտանելի հիւանդութենէս։ Նուաստս բաւական ժամանակէ ի վեր մասնաւոր ջերմեռանդութիւն ունեի սուրբ Յովսեփայ, եւ սոյն այս է որ ազդեց ինծի բարեբեր մտածութիւնն, որ ես ալ "Տարածիչ Ջերմեռանդութեան սուրբ Յովսեփայ„ (Propagateur de la dévotion de S. Joseph) թերթին բաժանորդ գրուիմ։ Խոհոյն բերել տուի այս պատուական թերթս, ու տակաւութեանս ներածին չափ՝ ապիս անդին թղթատեցի։ Ի՛մ վրաս ուժգին տպաւորութիւն բրին այն զարմանալի կամ թէ հրաշալի շնորհքները, զորոնք ժամանակակից բազմաթիւ անձինք ընդունած էին այս սուրբ Նահապետիս բարեխօսութեամբ։ Առանցմէ ոմանք բժշկուած էին՝ ի պատիւ սուրբ Յովսեփայ օրհնուած ֆօթին (cordon)[1] գործածելով։ Ուստի եւ միտքս դրի՝ որ այս զարմանալի կապը կամ գօտին առանց յապաղելու հոգամ եւ ձայն կրեմ. գիմելով պաշտպանութեան սուրբ Յովսեփայ՝ կուսակրօն փեսային Մարեմայ սուրբ Կուսին։ Հաստատ համոզումս էր, թէ հրաշքով միայն կրնայի ազատանալի հիւանդութենէս բժշկուիլ. այս կ'ըսեմ հրաշքով ոչն, զոր շատոնց ի գուր հայցած էի Աստուածածնին Մարիամէն։ Ըստ այսմ թէեւ յայտնա-

[1] Cordon, հանուած կոչ, որ նման է Փրանկիսկեան կրօնաւորաց մէջքի շուանէ կապին կամ ֆօթոյին։

պէս կը տեսնէի, որ ցայս ժամ նոյն նպատակաւ մատուցած ազօթքներս անպատուղ էին մնացեր, այսու ամենայնիւ բնաւ չէի վհատած եւ յոյսս կտրած։ Որովհետեւ ինք իրենս կը խորհրդածէի. "Ո՞ գիտէ. գուցէ թէ Աստուածամայրն Մարիամ մինչեւ հիմակ յապաղեց ունկն դնել ազաչանացս, վասն զի կ'ուզէ որ իմ առողջանալուս պատիւն տրուի իւր արդար եւ կուսական փեսային։ Այսու մտածութեամբ եւ յարգական մեծ վստահութեամբ փութով հոգացի օրհնուածն գտնել եւ մէջքս կապեցի, խոստանալով որ — եթէ այս մեծ Սուրբս հաճի ունկն դնել թախանձանացս, — իրեն պատուոյն համար քանի մը բարեպաշտական գործ կատարեմ. եւ ի մէջ այլոց՝ այս դէպքս ալ հրատարակել տամ

"Տարածիչ" (Propagateur) թերթին մէջ։ Ահաւասիկ եւրոպական իննօրեայ ներմեռանդութիւնն առաւօտուն Յովսէփ։ Առաջին օրերն սփոփանք ղգայի. եօթներորդ օրը ղգալի եղաւ ինծի թէ լաւագոյն եմ. իսկ իններորդ օրն ամբողջ քառասնօրեայն կրցայ բաւական դիւրութեամբ զբօսնել։

Կը հաստատեմ ուրախ սրտիւ եւ հազար փառք տալով Աստուծոյ, թէ իններորդ օրէն սկսեալ արժանացայ չարուներակ կատարել քառասնօրեան պարտս, որ քահանայի մը համար սրտի հաճոյք բլլալու է։ Արդ՝ հիմակ ուշ միայն ամբողջ ժամասացութիւնս կը զբօսնեմ դիւրութեամբ, այլ եւ օրեան մեծակակ մասն ալ կը զբաղիմ մատուր աշխատութեամբ։ Այսօր գրեթէ եօթներորդ ամիսն է (սկսեալ

1869 Օգոստոսէն մինչեւ 21 Փետրուար 1870), որ այս թանկագին հնարքէն Աստուծմէ ընդունեցայ սուրբ Յովսեփայ բարեխօսութեամբ. եւ կը ղգամ թէ առողջութիւնս օրէ օր կը հաստատուի. միանգամայն մեծ յոյս ունիմ, որ յաջորդ Մարտ ամիսն անցնելէն ետքը, այսպէս քաջառողջ պիտի ըլլամ, որուն նման բնաւ եղած չէի հիւանդանալէս յառաջ։ — Այո՛, կը կրկնեմ ու կ'երեսկնեմ, թէ ես ներքուստ համոզուած եմ, որ առողջանալս գերբնական պատճառի մը պարտական եմ. եւ ատոր մեծ ապացոյց են մինչեւ հիմակ բսածները։ Միտ դնելու է, թէ կրածս եր բազմաժանակեայ հինցած հիւանդութիւն մը, որ նոյն իսկ երկարատեւ զօրաւոր դարմաններով հազիւ թէ կրնար քիչ մը լաւանալ։

Իմ կողմանէս կարելիքս բսած եմ մարդկօրէն խօսելով. վասն զի շատ տարի շարունակաբար ի գործ դրի զօրաւոր եւ ցաւ֊խոկ պատճառող դեղեր։ Եւ այս ամենայն կատարեցի ըստ խորհրդոյ անուանի բժիշկներու. որոնց ընդհանուր կարծիքն էր, թէ երկայն ժամանակ պէտք եմ հանգիստ ընել եւ լաւ դարմանուիլ. եւ թէ այնուհետեւ կրնայի լափառոր կերպով դէպի լաւանալ։ Երեւելի բժիշկներէն մէկն ամբողջ ամիս մը դիս իւր տան մէջ պահեց եւ դարմանեց գիծերցնող դեղերով. բայց տեսնելով թէ լաւագոյն չեղայ՝ ըսաւ ինծի. Հիւանդո֊ութիւնդ անբո֊ժելի է։ Այսու հանդերձ ամէն փորձն փորձել ուզելով, յընթացս 1869 տարւոյն Եւրոպայի մայրաքաղաքներէն մէկուն մէջ քանի մ'ամիս անցուցի,

որպէս զի տեղացի երէց համբաւաւոր եւ փորձառու բժշկաց խորհուրդն ալ հարցընեմ: Հետզհետէ ճշդիւ կատարեցի անոնց ապագրած դարմաններն. սակայն ցաւերս ոչինչ իւիք նուազեցան: Մտադիր կ'ընեմ, թէ դիմեցի նաեւ Գաղղիոյ համալսարանին ուսուցիչ բժիշկներէն մէկուն, որ զիս երէք օր աղէկ մը քննեց. յետոյ ըսաւ ինծի. Ա՛յլ ե՛ւ բժշկաց խորհուրդ մի՛ հարցընէր, այլ նայէ՛ որ հանդարտ ու կանոնաւոր կեանք անցընես երկայն ժամանակ. անկից եաքը ինէ՛ւ կրնէ՛ւ ըլլայ՝ որ իրաց ցաւերդ դառնան ի լառ կամաց կամաց:

Այսու դրութեամբս կրկին անդամ կը հաստատեմ, թէ տուրբ Ցովսեփայ անուամբ օրհնուած փոխին մէջքս կապելէն եւ ի պատիւ

այս մեծ Սուրբիս իննօրեայ ջերմեռանդութիւն մը կատարելէս եաեւ ... բայէ աքանչելացա... իրաց ամէն ցաւերս հրաշալի կերպով փաթաթեցան անէրեւոյթ եղան: Արդ՝ հազար փառք տալով Աստուծոյ, կը վկայեմ առաջի երկնայնոց, իր սուրբ Ցովսեփայ բուրհնօսութեամբ բժշկուած եմ:

Լ. Ց. Քահանայ:

Թէ այս թէ յաջորդ հինգ օրինակները առնուած են Propagateur de la dévotion à S. Joseph թերթէն, եւ ուրիշ դրքուկ մը որ կը կոչուի Vertu miraculeuse du cordon de S. Joseph, եւ գրուած է Huguet քահանային:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ինչպիսի քաղցր միխիթարութեամբ կը լինու զմարդ մարդ արէնն խօսքն. «Ի նեղութեան իմում կար-

պ՞ոյլ ա՛ Տէր, ե՛ լո՛ա՛ ինձ»։ Վիշտք եւ ցաւք — ազէ նման են —, որոնք թէեւ կը կճեն ու կ'այրեն, սակայն մարդկային ապականեալ բնութիւնն կը մաքրեն կը սրբեն։ Ո՞վ կայ արդեօք՝ որ ցաւոց բովէն անցած՝ եւ անոնց դառն եւ դառնագոյն փորձն առած չըլլայ։ Խաթապանի Հարուածոց տակ ճանչնանք աստուածային արդար Ձեռքն, որ կը ծանրանայ մեղաւորացս վրայ եւ կը պատժէ զմեզ՝ բուժելու նպատակաւ։ Երբ վիշտք պատեն պաշարեն զմեզ, համբառնանք մեր սիրտն ի վեր յերկինս՝ գոչելով. «Տէր, էրլէ՛ ըզմեզ»։ Վասն զի ինք միայն կարող է օգնել մեզ եւ զամենայն ինչ չըլլել ի բարին։

Բարձրելոյն ողորմութիւնն հայցենք բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի Մարեմայ, որպէս զի դիւրաւ ընդունինք թողութիւն եւ չնորհք։ — Վերոյգրեալ օրինակն զմեզ կը սրտապնդէ, որ վստահութեամբ դիմենք նաեւ սուրբ Յովսեփայ գթած սրտին, պաղատելով որ հաճի սորվեցընել մեզի «էրէլ ըլլոտաք, քայց պինդ ինչ ալլոյ ոչէրէլ ոգին քառնէ ի վեր։

Զ. ՕՐԻՆԱԿ

Սուրբ Յովսեփայ գլխորդութեամբ ընդունած աղօթքին։

Ի Յամի 1869 Դեկտ. 5ին Բեղդիայի Փրամէրի քաղքին մէջ պատահած դէպքն Քրիստոնեայ-Գործոց Միաբանութենէն Մ. Յ. Եղբայրն կ'աւանդէ մեզի յաջորդ կերպով։

Փրամէրի քաղաքը բնակող Բ. Գ. պատուաւոր բնտանիքն տասնւրեք տարեկան որդի մ՚ունէր Ալիբէդ անունեամբ, որ բռնուած էր սպիտակուցի ախտէն (albuminurie), որուն վրայ խելապատակի ջերմն (méningite) յանկարծ գալով, խեղճ տղան մահուան վտանգի մէջ ինկաւ: Խակոյն կոչուեցաւ Հոգաբարձու քահանային. բայց Հիւանդն պայազատրի վիճակի մէջ գտնուելով՝ վերջին սուրբ Օծումն եւեթ կրցաւ ընդունիլ: Ծնողքն իմաց տուին նաեւ ինծի՝ — որ տղուն ուսուցիչն էի: — Դժբախտ լուրն իմանալուս պէս՝ ամպարեցի գացի աշակերտս տեսնելու: Ձեմ կարող խօսքով բացատրել այն սաստիկ թախծութիւնն՝ որուն մէջ ընկղմած էին տղուն ծնողք, եւ դպացած ցաւերնին յայտնեցին յորդա-

հոս արցունքով միայն: Անյապաղ մտցուցին պիս հիւանդին սենեակը. բայց ինչչափ յուզուեցայ եւ ցաւեցայ, տեսնելով որ խեղճ տղան կը տառապէր կը տանջուէր զարհուրելի ջղաձգութենէ:

Կոչուած բժիշկն ալ հասաւ մեծ արտորնօք. գիւանդն քննեց եւ անոր վրայ մեծալուտ մահուան նշաններն եւեթ նշմարելով, կամացուկ մը ծանոյց այդ բնտանեաց ներկայ գտնուող բարեկամներուն, թէ քառորդ ժամ չի տեւեր, եւ տղան ապրելէ պիտի դադրի... ըստ հետեւորդի ըսաւ՝ դեղ դարմանն ընելն անօգուտ բան է: Բժշկին այս խօսքիս վրայ, Հոգեվարքին ձեռքն օրհնեալ մոմ մը տուին. Լա՛ ջանայի կարելիս ընել, որպէս զի մահամերձ աշակերտիս վերջին ցաւերուն ամբեմ քաղցրա-

ցընեմ։ Ա՛յս բարի աշակերտս ցայս ժամ իւր շինիչ վարքովն եղած էր դեղեցիկ օրինակ դպրոցին բոլոր աշակերտաց եւ մեծ մխիթարութիւն իւր ծնողաց։ Ես անձամբ սկսայ հոգեվարքի աղօթքներն ընել։ Յիբրաւի կ՚ըսեմ, ո՛չ լեզու եւ ո՛չ իսկ գրիչ կարող է նկարել ողբալից տեսարանն՝ որ բացուեցաւ աչքիս առջեւ....։ Ծնողք հառաչալից լացքով վերջին ողջոյններն տուին իրենցմէ ընդ դէմ քաջնուազ սիրելի որդւոյն....։ Հօր եւ մօր սրտին խորին ցաւն ու կսկիծն կարելի է թերեւս մօտք երեւակայել, սակայն ո՛չ բնաւ բացատրել խօսքով....։

Սրտաշարժ դէպքիս վերջոյին՝ Ողբմած Քոյր Մ՚ալ, որ իւր բարեսրտութեամբն ծանօթ էր ամէնուն, եկաւ հիւանդը տեսնելու։ Ինք երբ տեսաւ եւ լսեց միանգամայն, թէ

մարդկային դարմանք այլ եւս օգնել հիւանդին չեն գօրեր, իսկոյն ինք իրեն որոշեց մանաւանդ կերպով դիմել Աստուծոյ՝ երկնաւոր մարդասէր բժշկին, Աճապարեց գնաց եւ հոգաց յանուն արդար Նահապետին Յովսեփայ օրհնուած խոշոր կամ ֆօթոն եւ պատանեկին մէջքն անցընել տուաւ։ Յետոյ ամէնքս ի միասին դիմեցինք Աստուծոյ, եւ խոստացանք կատարել ի պատիւ սրբոյն Յովսեփայ հինաւրեայ Ջերմեռանդութիւն եւ յաճախ հաղորդուիլ սուրբ խորհրդոյն։ Ասկէ ի գատ որոշեցինք ձայնաւոր պատարագ մատուցանել տալ, եւ այս դէպքս հրատարակել "Տարածիչ Ջերմեռանդութեան սուրբ Յովսեփայ" մականուանեալ թերթին մէջ, եթէ որ հիւանդն ստանայ իւր առողջութիւն։

Հոգելից աղօթք իբրեւ անուշա-
հոտ խունկ արդէն սկսած էին
բարձրանալ յաթոռ Բարձրելոյն։
Փոքր մի յետոյ, բարեբաղդաբար
նալեցաւ... Յիսուսի Տեառն մե-
ծոյ սնուցիչ-հօր հզօր բարեխօսու-
թեան արդիւնքն յայտնի երեւ-
ցաւ։ Աղէ, եկուր տես թէ խեղճ
տղան, — որ մինչեւ հիմակ ուժգին
ջղաձգութեամբ կը չարչարուէր, —
հանդարտեցաւ եւ արտեւանունքն
փակուեցան քաղցր քունով։ Ծա-
մեր անցնելէն ետքն արթնցաւ
տղան, բայց կազդուրած էր եւ զօ-
րացած։ Հիւանդութիւնն փարա-
տած էր եւ այլ ոչ եւս գարձաւ։ Յի-
շեցէք, թէ հիւանդ տղան փրկուե-
ցաւ, եւ թէ ֆրէ-ՐԻ-ն եւ բեր-
կրութիւն եղե- պանս այսմիկ. միան-
գամայն եւս ամէն ներկայ անձանց
եւ ազգականաց պատճառ անպա-

տուի ուրախութեան։ Ամէնքս ըսա
ամէնայնի կատարեցինք մեր խոս-
տումներն եւ օրհնեցինք ու փառա-
բանեցինք զՓրկիչն Յիսուս, զԱ-
տուածամայրն Մարիամ եւ զսուրբն
Յովսէփ։ Սուղ ժամանակի մէջ ա-
նակնկալ առողջութեան լուրն տա-
րածուեցաւ քաղքին մէջ։ Ամէն
կողմանէ բազմաթիւ այցելուներ
ընթացան տղուն տեսնելու, բայց
մանաւանդ անոնք՝ որ Ալֆրեդին
ծանր հիւանդ ըլլալն գիտէին, որ-
պէս զի անձամբ ստուգեն եւ իրենց
աչքով տեսնեն սո-րբ Յովսեփին
պա-շտպանո-ւթ-ե- իր-ով ապա-ցնած
պղա-ն։ Մարդիկ հիացան զարմանա-
այս հրաշալի առողջութեան վրայ,
եւ հռչակեցին ամէն տեղ սուրբ Ըն-
տանեաց պաշտպանին սուրբ Յով-
սեփայ հզօր բարեխօսութիւնն,
որուն կ'արժանաւորին ամէնք՝ որ

որդիական սիրով եւ վստահութեամբ իրեն կը դիմեն։

Ստորագրեալս այսու թղթովս կը վկայեմ ու կը հաստատեմ, թէ բոլորովին առողջացած տղայն այլ եւս չբռնուեցաւ նոյն տաժանելի ախտէն, որ — բան կարծեաց փորձառու եւ հմուտ բժշկաց — կարճ միջոցի մէջ խեղճ տղայն ի գերեզման պիտի յուղարկէր։

Մ. Յ. Ուսուցիչ Եղբայր
Քրիստ. Դպրոցաց։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳԸ

Ջանանք նմանիլ սուրբ Յովսեփայ որուն՝ որ լի է սիրովն Աստուծոյ. այն աստուածային սէրն էր իւր գործոց շարժառիթն ու կենդանութիւնը։ Սուրբ գրոց խօսքն. "Հոգով եռացէք, Տէրոն ծառայեցէք՝ չէ՞, լեռվին առաւգուած է գթասիրտ սուրբ Յովսեփայ վրայ։

Վշտահար Փրկիչն Յիսուս՝ ինչպէս որ ամէն մարգու, նմանապէս արդար Յովսեփայ մտաւուակից ցաւոց եւ վշտաց բաժակն։ Աստուածամայրն Մարիամ գառնադառն ցաւոց փորձն առած ըլլալով՝ կը գթայ իրեն դիմող վշտացեալց եւ կ'օգնէ։ Սուրբ Հայրն Յովսէփ վշտաց փշալից ճանապարհէն անցած ըլլալուն՝ ի գուէի կը շարժի եւ կը պաշտպանէ նեղուած անձինքն, որ իրեն կ'ապաւինին ջերմաջերմ աղօթքով։ Հանապազ փոյթ տանինք՝ որ մեր Աստուծոյ մտաւոյած չրխանց պատճէն կամ թէ աղօթից ըլլայ հոգելից ե՛ւ յօժարակամ, վասն զի "Ջատրա ղատրեսա՛ ելէ Տէր". եւ այդպիսի աղօթքը միայն կ'իջնցընէ մեր վրայ երկնաւոր օր-

հնութիւն։ Հետեւինք Պօղոսի Առաքելոյն խօսքին, եւ եռանդուն ազօթքով ու «խոնարհ համարձակութեամբ ելլենք Ցիսուսի Քրիստոսի շնորհաց աթոռոյն առջեւ, որպէս զի իւր ողորմութիւնն ընդունինք եւ օգնութիւն գտնենք մեր ամէն պիտոյից մէջ»։ Եբր. Դ։ 16։

Է. ՕՐԻՆԱԿ

Ծառը ճիւանդ մայր մը սուրբ Ծովեփայ բարեխօսութեամբ կը շնորհուի իւր որդւոյ։

Ը. Ա. տիկինն՝ մայր երեք զաւակայ, օրհնեալ վիճակի մէջ էր եւ իւր ժամն մերձեցած, որ չորրորդ զաւակ մ՚ալ ի լոյս բերէ։ Տառապեցուցիչ երկունք արդէն սկսած էին։ Ութ օր եաքը յաւերն այնչափ սաստկացան, որ անհանդուրժելի էին դարձեր. այսու հանդերձ իւր կենաց մնացուստ վտանգ մը չէր տեսնուեր։ Տասնուհինգերորդ օրն ալ անցաւ եւ խեղճ մայրն ազատած չէր տակաւին։ Հիմակ սկսաւ բժիշկն երկիւղ յայտնել, եւ արուեստին ամէն կարելի միջոցներն ի գործ դրաւ, բայց անօգուտ։ Երթալով հիւանդին ցաւերն կամ քաշած տանջանքներն այն աստիճանի զայրացան, որ առաւաւտ մայրն կսկծելի ազաղակներ կ՚արձակէր։ Գերդաստանն որ ցայժամ ցաւերուն մեղմանալուն կը սպասէր, այլայլեցաւ խռովեցաւ, սակայն եւ այնպէս Աստուծոյ վճայ դրած յոյսն չկորնչուց։ Այս տնօրոշութեան մէջ քսանեւերորդ օրն ալ սահեցաւ գնաց. հիւանդն էր շատ ծանրացած եւ այնչափ հիւծած ու տկարա-

ցած, որ հազիւ թէ չուներ կ'առնուր, եւ... գերեզմանին դուռն հասած կ'երեւէր: Ա՜հ ուան խոհումն, լաւ եւս ըսենք՝ այն ցաւալի մտածմունքն, որ եթէ աչուըներն փակէ՝ աշխարհիս վրայ երեք մանկահասակ տղաք ասանց մօր պիտի լքանէ ըսո... ահա այդ մտածմունքն էր որ զինք ասստիկ կը նեղէր, այնպէս որ երբ միջոց մը սթափեցաւ՝ դառն արցունքներով եւ դողդոջուն ձայնիւ բաւե. "Ա՜յ եւս ինծի համար հոգ մի ընէք, որովհետեւ ես պիտի մեռնիմ, խնդրեմ՝ իմ սիրելի տղոցս հոգ տարէք„: Ա՛յս խօսքերս իւր քովը կեցողներուն լացքը շարժեցին եւ ընտանիքն ընկղմեցին անհնարին թախծութեան մէջ: Հիւանդին այս անյոյս վիճակն երկու օր եւս տեւեց: Քառասներկուերորդ օրուան երեկոյին, մահամերձ հիւանդին շուրջն եղողներէն մէկուն միտքն եկաւ տալ Յովսեփայ անուամբ օրհնեալ ֆօֆին, որով ցայնժամ բազմաթիւ հրաշքներ գործուած էին. եւ առանց յապաղելու կը վազէ կ'երթայ, եւ կարելի եղածին չափ շուտով օրհնեալ ֆօֆէ մը հոփալով՝ կը դառնայ կու գայ: Հիւանդն բերուած օրհնեալ ֆօֆ-ոյն հանդարտ ակնարկ մը տուաւ, եւ կարծես թէ իւր դէմքը փոխուեցաւ: Այն ժամանակ անձանօթ Յայսած երէներկայ եղողներուս, թէ հիւանդն ինչ ապրեցութիւն ունեցած եւ որպիսի տպաւորութիւն զգացած էր: Բայց յետոյ ցաւերն անչնեղէն եաքը՝ նոյն իսկ հիւանդին բերնէն լսեցինք, թէ ներքին ձայն մը կ'ըսէր իրեն. "Դուստր իմ, վատահ եղիր. դուն այս օրհնեալ ֆօտոյս միջոցով պիտի ունենաս

բարի ազատուա՛ր»։ Հիւանդ կնոջ երիկն իակոյն օրհնեալ գօտին առաւ եւ յուսալից վստահութեամբ անոր մէջքն անցուց, սուրբ Յովսեփայ պաշտպանութենէն միայն սպասելով իր սիրելի ամուսնոյն բարի ազատուին։ Երօք ալ երկու ժամու միջոցի մէջ հիւանդին ցաւերն կամաց կամաց փարատեցան եւ ազատեցաւ հանդարտութեամբ։ Այժմ երջանիկ մայրն լեցուած էր անպատում ուրախութեամբ. եւ ընդունած այս մեծ շնորհքին համար գոհացողական աղօթք կը մատուցանէր ի վառուս Աստուծոյ եւ ի պատիւ Աստուածածնի Մարեմայ եւ սուրբ Յովսեփայ։ Ա՛յլ եւս չէր յիշեր կրած վիշտն ու տրտմութիւնն, վասն զի իր բազկաց վրայ կը հանգչէր նորածին սիրուն մանուկն։ Այս կեր-

պով վարձատրեց Աստուած թէ առաղջացած հիւանդ մայրն, թէ բարեպաշտ երիկն ու թէ ներկայ եղողներն. որոնք վստահութեամբ դիմած էին սուրբ Յովսեփայ, որ հաճի նեղութեան մէջ օգնել իրենց։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Հանապազորդ աղօթենք սուրբ Յովսեփայ, որ հաղորդէ մեզի այն բարեպաշտ զգացումներն, որոնցմով վառուած բորբոքած էր իր եւանդուն սիրտն, որպէս զի համարձակութեամբ մերձենանք սուրբ Սեղանոյն, եւ ըստ պատշաճի ճաշակենք զպատուական Մարմին եւ զԱրիւն Յիսուսի Տեառն մերոյ։ Եթէ անկեղծութեամբ զանձն քննենք, ապաքէն կը տեսնենք թէ երկրաւոր բաներու կը ձգտին մեր բաղձանքներն, եւ այդ պատճառաւ

գաղջ ու ցուրտ սրտով կ'ընդունինք զՀացն աստուածային՝ զՀացն հրեշտակաց, եւ բստ հետեւորդի մեծամեծ շնորհքներէ կը զրկուինք: Նկատեցէք զուարթ Հայրն Ցովհաէփ՝ թէ քանի՛ ջերմաջերմ սիրով կը կրէ իւր բազկաց վրայ պատուական Մանուկն Ցիսուս, եւ ինչ գինք անոր կը նուիրէ բոլորապտուղ: Ընծայենք մենք ալ զմեզ մեր Փրկչին Ցիսուսի, որ բստ իւր հաճոյից փոփոխէ մեր սիրտն ու սեպհականէ, միանգամայն շնորհէ մեզ որ յամենայնի իւր սուրբ կամքը խնդրենք, եւ այն ըլլայ կանոն մեր կենաց եւ վարուց: Հուսկ ուրեմն հայցենք Աստուծոյ ողորմութիւնն ի շնորհս արժանեաց սուրբ Կուսին Մարեմայ եւ սրբոյն Ցովսեփայ, որպէս զի զօրանանք խորշիլ եւ գարշիլ այն ամէն բանէ, որ հակառակ

է Աստուծոյ կամաց, եւ փութով ի գործ դնենք զբարին՝ որով միայն հնար է ձեռնհաս ըլլալ երկնից. ամէն:

Ը. ՕՐԻՆԱԿ

Ծանր հիւանդ մարդ մը կը դառնայ կը ղէջայ:

Յամի 1867 Սավոյիայի Պովէ քաղքէն կը հաղորդեն մեզի յաջորդ զարմանալի դէպքը: Տարիքն առած մարդ մը՝ — որ շատ երկայն ժամանակէ ի վեր կրօնական պարտքերն կատարած չէր, — ծանրապէս կը հիւանդանայ: Իւր ամուսինն ազաչանօք եւ թախանձանօք կը չանար երիկն համոզել, որ եկեղեցւոյ սուրբ խորհուրդներն ընդունի, բայց ամէն յորդորներն ձեացին ա-

նօգուտ։ Բարեպաշտ կինն թէեւ նայն նիւթին վրայօք խօսիլն դադրեցուց, սակայն ուրիշ հնարք մ'ի գործ դրաւ, զոր իրեն ազդած էր ջերմեռանդութիւնն առ սուրբ Յովսէփ։ Առանց յապաղելու գօտի մը օրհնել տուաւ ի պատիւ սուրբ Յովսեփայ, եւ զայն կապեց հիւանդին մէջքն այնպիսի ճարտարութեամբ, որ ատոր մտադիր չեղաւ ամենեւին։ Գիտնալու է, թէ հիւանդին ցաւերն մեղմացնելու համար կանեփի խիւսեր (cataplasme) կը դնէին կուրծքին վրայ, ուստի եւ զանոնք հաստատ բռնելու համար օգնական գօտին գործածեց հնարագիւտ կինն։ Իսկզբան անդ փոքր թեթեւութիւն մը զգաց հիւանդն, այլ յետոյ յառաջուընէ աւելի անհանգիստ եղաւ. միայն թէ աւելի համբերող էր եւ աւելի համակերպ։

Ատեն անցնելէն ետեւ՝ ինքնաշարժ խնդրեց խոստովանահայր մը։ Իսկոյն ժողովրդապետին իմաց տուին որ աճապարեց եկաւ. հիւանդն ընդունեցաւ զինք մեծ սիրով. ներքին զգալի զղջմամբ խոստովանեցաւ, եւ սուրբ Հաղորդութեան եւ վերջին Օծման խորհուրդներն ընդունեցաւ մեծ ջերմեռանդութեամբ. կարճ խօսքով՝ շինիչ կերպով մահուան պատրաստուեցաւ։ Այսուհետեւ ուրախութեան առատ արցունք կը թափէր. միանգամայն ներսէն կը խնդրէր իր կնոջմէն եւ որդիքներէն, որ ցայնժամ կրօնի նկատմամբ ցուցած անտարբերութեամբ՝ իրենց չար օրինակ եւ գայթակղութիւն տուած էր։ Ցետոյ յորդորեց զանոնք որ հետեւին իր այժմու բարի զգացմանց, որոնցմով՝ գոհունակ Աստուծոյ, վառեալ բորբոքեալ է

այս ճգնաժամուս մէջ։ Միով բա-
նիւ կը զգուշացընէր զանոնք, որ
չնային այն մոլար սկզբանց, որոնց
դժբախտաբար հետեւած էր իւր
կեանքին մէջ։ Մինչդեռ բարեպաշտ
յանձնառութիւնները բրաւնաճեւ
իւր բարեկամաց եւ ամենուն իսկ որ
իրեն այցելութեան կու գային։

Հիւանդին սիրտն լեցուած էր
անպատում ցնծութեամբ. բայց չէր
կարող մակաբերել եւ իմանալ, թէ
ուսա՞ծ կու գար իրեն այդ մեծ
չնորհքն եւ թէ ինչպէս արժա-
նացաւ այդպիսի երջանկութեան։
Իբրեւ պատասխան բարի հարց-
մանցը, կինն յայտնեց իւր երկան
օրհնել ֆօթ-ոյն ծածուկ բարի
հնարքն, — որով դիտած էր զինք
չայլայլել ու չխռովել, — եւ թէ
սուրբ Ցովսեփ է գթասիրտ եւ
ազդու բարեխօսն, որուն միջնոր-

դութեան պարտական է այս երա-
նացուցիչ չնորհքս։ Ասոր վրայ
հիւանդին սիրտը շարժեցաւ եւ
սկսաւ լալ երախտագիտութեան
զգացմամբ։ Երջանիկ նորադարձն
ուղեց եւ խնդրեց իսկ, որ իւր անունն
ալ արձանագրել տան սուրբ Ցով-
սեփայ Եղբայրութեան անդամց
ցանկին մէջ. զայդ կատարեցին սի-
րով եւ փութով։

Այսուհետեւ անդադար կ'աղօ-
թէր օրհնել ֆօթ-ոյն ձեռքին մէջ
բռնած, եւ զայն կը համբուրէր
քանի անգամ որ սուրբ Ցովսեփայ
անունն կ'արտասանէր։ Ապահովա-
պէս կրնանք ըսել, թէ իւր մա-
քրուած հոգին աւանդեց ի ձեռս
Աստուծոյ ձեռնտուութեամբ սուրբ
Ցովսեփայ, որուն պատկերն ալ
դողդոջուն ձեռուընէրուն մէջ կը
սեղմէր։ Երջանիկ մահուամբ մեռ-

նոր հոգեվարքիս վերջին խօսքն եղաւ. "Սո՛ւրբ Յովսէփ, միջնորդու-թեամբ սրբոյ կուսին Մարեմայ առաջնորդէ ինձի առ Յիսուս Փրկիչ իմ՝ առ երկրպագելի որդեգիրդ„:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Մեր աղօթքն միաւորենք սուրբ Յովսեփայ աղօթքին հետ, որպէս զի հաճոյ եւ ընդունելի ըլլայ Աստուծոյ։ Վստահ սրտով ըսենք. Ցե՛ր Յիսուս, ի պատիւ երեսաց անուշիչ հօրդ նայէ հաշտ աչքով անարժան անձին եւ մի՛ զլանար ինձի քու շնորհդ, որուն անհրաժեշտ պէտք ունիմ, որպէս զի ապստամբ կամքս քու սուրբ կամացդ հպատակեմ։ Զօրացուր զմեզ զամէնքս, Քրիստոս Փրկիչ մեր, որ քու հայրական Ձեռքէդ առաքուած ամէն

նեղութիւն ու վիշտ համբերութեամբ կրենք քու սիրոյդ համար, ինչպէս որ դուն, խաչելեալդ Յիսուս, դառնագառն չարչարանք քաշեցիր մեր հոգւոյ փրկութեան համար։ Քալ գիտենք, թէ կ'ուզես որ մենք ալ վշտաց նեղ ճամբէն անցնինք եւ աշխարհիս վրայ ըլլանք սուրբ չարչարանացդ չարչարակից, եւ ի վախճանի անհուն փառացդ փառակից։ Ա՛յդ մեծ շնորհքին կը յուսանք արժանանալ բարեխօսութեամբ քու ցաւագին Մօրդ Մարեմայ. ամէն։

Թ. ՕՐԻՆԱԿ

Սո՛ւրբ Յովսէփ կ'աղօթէ ինձի եւ ինձի նման կրօնաւոր մը։

Լուքսեմպուրկ գաւառին Վէօվիլ-լէ-Վիէլսալմ գիւղին մէջ

յամի 1868 Յունիսի 16ին սուրբ Յովսէփ հաճեցաւ հրաշք մը գործել Ա. Ա. Ժողովրդապետին յօժ, որ կ'երաշխաւորէ՝ թէ պատմուած դէպքն ստոյգ եւ վաւերական է։

Յունիս 15ին առաւօտ կանուխ ժամասէն ելայ՝ կ'ըսէ, եւ բոլոր օրն զբաղեցայ հոգեւոր պաշտօնիս գործերով. այնպէս որ իրիկունն ուշ ժամանակ բնակարանս դարձայ։ Հոս իմացուցին ինծի, թէ շատ հիւանդներ իմ այցելութեանս կը սպասեն՝ կրօնի սուրբ խորհուրդներն ընդունելու։ Աճապարեցի գացի, եւ պէտք եղածն ժամտակաբարեւէն ետեւ, գիշերուան ժամը 11ին սենեակս եկայ։ Բոլոր օրւան աշխատութենէն յոգնած պարտաւած՝ կը պատրաստուէի հանգչելու. եւ ահա դուռս զարնուեցաւ։ Խակոյն բացի, եւ դիմացս ելաւ Մ. Լ. ժո-

ղովրդապետութենանս վերաբերող անձը։ Հարցուցի թէ այդպէս ուշ ժամանակ ինչ կը խնդրէ։ Իրեն լուէն ու հետեւէն արդէն գուշակած էի, թէ կարեւոր խնդիրը մ'ունի։ Եկողն ըսաւ ինծի. Տէր ժողովրդապետ, Աստուծոյ սիրոյն համար, խնդրեմ շուտով տունս եկէք, վասն զի Յովսէփ անդրանիկ որդեակս մեռնելու մօտ է։ Այս առաւօտ հիւանդացաւ երեք տարեկան սիրուն պղտիկ տղաս. խեղճը ջղաձգութենէ կը տառապի կը տանջուի... Ո՜հ ո՜հ, եկէք եւ ձեր օրհնութիւնն տուէք իրեն. սակայն եթէ հիմայ գալ չէք կարող, գնէ մասնաւոր կերպով աղօթեցէք իրեն համար, եթէ որ մինչեւ վաղն առաւօտ կենդանի մնայ, ազաչեմ շատ կանուխ եկէք մեզի։ Իրեն խոստացայ թէ տղուն առողջութեան

համար ազօթել թէ այցելութեան գալ։ Երկրորդ օրն հազիւ սկսած էր լուսնալ, վերոյիշեալ անձն վազելով ժամատունն եկաւ եւ դառն կ'արտասուէր։ Զիս տեսնելուն՝ ըսաւ. «Ո՛հ, Տէր իմ, աճապարեցէք եկէք. խեղճ պզտիկ տղաս ձեր օրհնութեան կը սպասէ, որպէս զի թողու զմեզ եւ երկինք թռչի երթայ...։ Թաբէ, եթէ գիտնայիք թէ բոլոր գիշերն ինչչափ չարչարուեցաւ անմեղ սրդեակս... եւ դեռ եւս երկարատեւ չզաձգուելիւնք դադրած չեն։ Լաւ է, պատասխանեցի քաջալերիչ խօսքով, քեզի հետ կու գամ անմիջապէս։ Այս միջոցիս յիշեցի, թէ քովս ձեռացած էր տակաւին է պոռնբէյն Ցովսէֆայ օրհնեալ ջօրէ մը։ Ինչ իրենս ըսի. Ո՞չ ապաքէն կը պատմեն, թէ ձեր ձեռ Սուրբն Ցովհ-

ննէ, այդ բարեպաշտ միջոցով բազմաթիւ հրաշքներ գործած է։ Սակայն ես ինչ պէտք ունիմ ուրիշներուն վկայութեան. միթէ ես ինքս յաճախ ատոր զարմանալի փորձն չե՞մ առեր։ Ըստ այսմ, բնաւ չեմ երկմտիր, թէ սուրբ Ցովսէփ այս տղային պիտի ուզէ բժշկել, մանաւանդ որ իրեն անուանակից ալ է։ Թաբէ, եթէ մեր մեծ Սուրբն հաճի անարժանիս ձեռօք այս հրաշքս կատարել, կը խոստանամ՝ անյապաղ հրատարակել զայն Propagateur անուամբ թերթին մէջ։ — Ցետոյ յուսալից վստահութեամբ լեցուած, օրհնեալ ջօրէն հետս առի եւ ճամբայ ելայ։

Երբ հիւանդին սենեակն մտայ, տեսայ որ բոլոր ընտանիքն վշտագին թախծութեան մէջ էր. բազմաթիւ ազգականք արցունքով կը թրջէին

որորոցն, որուն մէջ անմեղ տղայն Յովսէփ պառկած էր, եւ խեղճն ասդին անդին կը դառնար կը տապալէր գալարելով։ Ցիրաւի, այս տեսարանս մարդուս սիրտը կ'այրէր կը տոչորէր։ Ես լուռթիւնն ընդհատելով՝ քաջալերիչ ձայնով դոչեցի. "Զձեզ տեսնեմ, լալ ողբալն դադրեցուցէք. ձեր սիրելի հիւանդին առողջութեան համար դարման մը բերած եմ։ Նոյն ինքն սուրբ Յովսէփ, — որ տղուն առնուանակից Պաշտպանն է, — մատաղ տղայն պիտի առողջացընէ եւ բոլորովին բժշկէ։ Տեսէք այդ փոփին՝ որ օրհնուած է է պատճառաւ Յովսէփայ, զայդ պիտի անցընենք ծանր հիւանդ տղուն մէջքն՝ եւ ասով պիտի բժշկուի։ Ներկայ եղող անձինք տխուր եւ մելամաղձոտ հայեցուածք մը տուին, որուն մէջ

յուսոյ նշոյլ մ'իսկ չէր նշմարուեր։ Այսու ամենայնիւ ես չդանդաղեցայ չատամեցայ, այլ օրհնեալ փօփն տղուն մէջքը կապել տուի։ Ցետոյ յորդորեցի, որ ամէնքս ի միասին ջերմաջերմ աղօթքներ մատուցանենք Աստուծոյ՝ բարեխօսութեամբ սուրբ Յովսեփայ, որ սուրբ Աստուածածնի Մարեմայ հղոյ եօրհնեալ փեսայն է։ Այս որ եղաւ, ըսի այլայլած խռոված հօրն, որ իւր պզտիկ տղուն բարձին վրայ ծռած կը հեծէր կու լար, գ.քե՛զ տեսնեմ, համբոյր մը տուր քոյր տղուդ եւ գնա՝ օրւան սովորական գործերուդ զբաղէ։ Գիտցիր, որ պզտիկ որդեակդ հանդարտ պիտի քնանայ, եւ իրիկուն երբ տուն դառնաս, դինք բոլորովին առողջացած պիտի տեսնես։ Տղուն հայրն ակամայ անսաց իմ խօսքիս. թէ որպէս դի իւր

կարեւոր գործերէն ետ չմնայ, եւ թէ վասն ղն սիրելի տղեկին տանջուելն իւր սիրտը կտոր կտոր կ'ընէր: Փաքր մի յետոյ, Հայրն լռելեայն քաշուեցաւ եւ անեւրեւոյթ եղաւ. բայց ինք այնպէս կը կարծէր, թէ իրիկուն երբ գործէն տուն դառնայ, որորոցին մէջ իւր սիրուն տղուն դիակն եւեթ պիտի տեսնէ...:

Մինչ այս, մինչ այն, կամայ կամայ տղուն Ջրաձգական ցաւերն մեղմացան ու փարատեցան. ասոր վրայ տղայն հանդարտ ու քաղցր քուն մտաւ եւ աչուրներն փակեց. — այո, այո, այլ եւս նոյն կսկծելի ցաւերն ետ չդարձան...: Ակիս եաքր ժողովրդապետն ալ մեկնեցաւ գնաց:

Իրիկուն տղուն Հայրն խանութէն դառնալով, մեծ զարմացմամբ

եւ անբացատրելի ցնծութեամբ տեսաւ իւր սիրելի Ցովսեփիկն առողջացած բոլորովին: Սիրուն տղան գՀայրն տեսնելուն պէս՝ վազեց ու գիրկը նետուեցաւ: Երջանիկ Հայրն ուրախութեան արցունքները կը թափէր...: Փաքր տուաւ Աստուծոյ, եւ շնորհակալութեան աղօթքներ մատոյց սուրբ Ցովսեփայ, որ այս նշանաւոր հրաշքովս թէ զինք թէ տխրած ու վհատած ընտանիքն յարոյց եւ կենդանացուց:

Ժողովրդապետն կը յաւելու նաեւ, թէ օր մը եաքր իւր պաշտօնին վերաբերեալ գործերուն համար նոյն տան առջեւէն անցած ժամանակ՝ տեսաւ պզտիկ մանուկն Ցովսեփ, որ իւր հասակակից փաքր տղոց հետ գրացւոյն պարտէզին մարգագետնին վրայ ուրախ զուարթ

կը խաղար, կը ցատքէր ու կը ծիծաղէր։

Ի հաստատութիւն հաւատի պատմութեանն

Ց. Ն. Ժողովրդապետ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ի տես մեր մեղայ եւ յանցանաց, խոնարհինք ի խորս անձին տկարութեան եւ վախնանք, սակայն բնաւ չվհատինք, այլ մեր բոլոր յոյսն դնենք Յիսուսի անսպառ ողորմութեան վրայ՝ որ պատրաստ է թողութիւն տալ։ Սակայն զգուշանանք երկմտութենէ, մի գուցէ Յիսուսի կշտամբութիւնն լսենք. "Թերահաւատ, ընդէ՞ր երկմտեցեր"։ Ապաքէն արշալոյ անյոյս երեւի մեզ այս ինչ եւ այն ինչ, գոյնզգոյն մեծագոյն վստահութեամբ դիմենք

երկնաւոր Հօր եւ ըսենք. "Ի հէն է Տէր, ողորմութիւն. է հէշ, Տէր, յոյսդ մի՛ ամօթկոյ յաւիտեան"։ Աներկբայ հաւատանք, թէ Աստուած, որ ամենազօր եւ մարդասէր է, յիրաւի կ'ողորմի եւ կ'օգնէ մեզի, — որ է՛ր սուրբ Արեան գին եղէ, — եթէ խոնարհ սրտիւ խոստովանինք՝ որ իրմով միայն ամէն բանի կարող ենք. եւ թէ "Ի Տէրէն է փրկութիւն", եւ թէ ինք իւր ժողովուրդն փրկեց եւ կը փրկէ ամենայն նեղութենէ հոգւոյ եւ մարմնոյ։ Եւ արդ, մեր հոգւոյ փրկութիւնն ապահովելու միակ միջոցն է, ապաւինիլ մեր Փրկչին Յիսուսի անբաւ ողորմութեան՝ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի Մարեմայ եւ սրբոյն Յովսեփայ։

Փ. ՕՐԻՆԱԿ

Հրաշալի պետի մը օգնական ծառայի մը ընտրելը։

Սուրբ Յովսեփայ քաղցրագութ սրտին միջնորդութեամբ յաջորդ դարմանալի ապաքինութիւնն տեղի ունեցաւ յամի 1869 Օգոստ. 18ին։ Զայդ քաղցինք առինք Propagateur թերթին մէջ հրատարակուած նամակէ մը։ Կուսաստանի եւ դիշերօթիկ վարժարանի մը վանամայրն եղածն այդպէս կը պատմէ։

Երեք շաբաթ յառաջ, կ'ըսէ, մեր աշակերտուհիներէն մէկուն մօրաքոյրն մեր վանքն եկաւ ի թուլուզ եւ զիս տեսնել ուզեց։ Անմիջապէս բնդունեցայ զինք. բայց մեծապէս ցաւեցայ՝ իմանալով այցելուէն, թէ իրենց ընտանիքն ուրիշ քաղքէ մը հոս ի Թուլուզ եկած

է, որպէս զի քաղքին հմուտ բժիշկներուն ցուցուներն Յովսեփ որդեակն, — որ չորս տարեկան հասակին մէջ երիկամանց խճաքարէ ախտէն կը չարչարուէր. — եւ ըստ խորհրդոյ բժշկին՝ վերաբուժական հատման հարկ էր ենթարկել խեղճ մանկիկն։ Եկողն դառնապէս կ'արտասուէր, եւ հանեց տուաւ ինձի ոսկի մը, խնդրելով որ սուրբ Յովսեփայ պատկերին առջեւ մոմեղէններ վառենք, յանձնեց միանդամայն որ սրտի մօտք մանկակից ըլլանք իննօրեքին, զոր հիւանդ տղուն մայրն՝ մօրաքոյրն եւ բոլոր ընտանիքն անյապաղ պիտի սկսին։ Վանամայրն խոստացաւ խնդրացուներն կատարել տալ իրենց դիտաւորութեան համեմատ։ Իննօրէքին երկրորդ օրն իրիկուն ժամը 7ին վանամայրն բարեզգած խորհուրդ մ'ու-

նեցաւ, եւ մայրապետի մը՝ — որ իբրեւ բարեզործութեան առաքելուհի յարգուած էր քաղքին մէջ, — յանձնեց օրհնեալ գօտի մը յանուն սուրբ Ցովսեփեայ, — ապսպրելով որ «Զայն տայ տիկին Լ. Մ., որ հիւանդ տղուն մայրն էր, եւ զրուցէ որ օրհնեալ գօտին տղուն երիկամանց բոլորտիկը կապէ. եւ խոստանայ սուրբ Ցովսեփեայ, որ եթէ տղան բժշկուի, պիտի բաժանորդ գրուի Propagateur թերթին եւ պատահած հրաշքն ալ հրատարակել պիտի տայ անոր մէջ»: Իննօրէքին երրորդ օրն առաւօտ օրհնեալ գօտին կապեցին հիւանդ տղուն մէջքը: Խեղճ սիրուն մանուկն այս միջոցիս ալ կը չարչարուէր կակղելի ցաւերէ, զորոնք երկայն ատենէ ի վեր կը քաշէր: Այս պատճառաւ տղուն աչքերն քունն հատած էր, ախոր-

ժակ չունէր, եւ ընդհանրապէս թէ հիւանդն եւ թէ ընտանիքն կը գտնուէին անտանելի վիճակի մէջ: Բժշկին կարծիքն էր, թէ իննօրէից լըսննալուն առաջ պատճառ, անյապաղ վիրաբուժական հատման ձեռք զարնելու է: Թէեւ օրհնեալ գօտին երիկամանց վրայ գրուած էր, այսու ամենայնիւ ցաւերն չէին մեղմացած՝ այլ սաստկացած: Այնպէս որ ցաւերուն սաստկութեան պատճառաւ, խեղճ տղուն մարմինն ու երեսն կապուտակ էին դարձեր:

Այս տաժանելի ցաւոց մէջ, պզտիկ տղայն (ինչպէս որ սորվեցուցած էին իրեն) սուրբ Ցովսեփեայ քաղցր անունն երբեմն կ'արտասանէր իւր բարեպաշտ մօրն ազդելովն ու թելադրութեամբ: Ցետոյ մը հոգեվարք էր այդ՝ որ շատ երկայն տեւեց... Մայրն ու մօրաքոյրն ար-

գահատելի տղուն անարքին կողմն ծռած, չէին դադրեր լալէ եւ աղօթելէ։ Վերջապէս տղուն մայրն Լ. Մ. ըսաւ իւր քրոջ. «Շուտով պէտք ենք կանչել տալ բժիշկին, ինչու որ մօտաւոր վտանգ կայ, մի գուցէ սիրելի որդեակս աչքերն փակէ ընդ միշտ...։ Ասոր վրայ մօրաքոյրն՝ — որուն յոյսն անդրդուելի էր, — ոտք ելլելով՝ ինք իրեն կ'ըսէր. «Սուրբ Ցովսէփ, բժիշկը կանչելու կ'երթամ, որպէս զի քրոջս հաճոյք մ'ընեմ. բայց կը խնդրեմ քեզմէ թախանձանօք, որ հաճիս հրաշքդ գործել բժիշկէն ջոլէն յառաջ»։ Միեւնոյն բանն կը կրկնէր ճամբան գացածատեն։ Կարծես թէ Աստուծոյ տրամադրութեամբն եղաւ, որ առաւօտուն բացակայ էր բժիշկն, ըստ հետեւորդի անոր այցելութիւնն ուշացաւ։ Օրհնեալ ջօրջն մէջքը կապելէն ի վեր քանի մը ժամ անցած էր. սակայն խեղճ տղան աւելի կը տանջուէր. վշտացեալ մայրն յաճախ ըսել կու տար տղուն, Ցիսուս, Մարիամ եւ Ցովսէփ։ Թէ մայրն եւ թէ մօրաքոյրն բարձրաձայն կ'աղօթէին. «Սուրբ Ցովսէփ, կ'աղաչենք, բժիշկ խեղճ տղայն բժիշկին դալէն յառաջ»։ Կէսօրէն ետքը ժամն էր չորս, երբ բժիշկն եկաւ։ Սակայն բժիշկին գալէն քիչ մը յառաջ տղայն միզելու բուռն պէտք զգաց, բայց այս հեղ... իրօք ալ առատ չուր պարպուեցաւ, օրուն մէջ գտան աւազի հատեր եւ ալբումինաձեւ էրկամանց մը... ասոր վրայ տղան դադրեցաւ չարչարուելէ ու հեծելէ. եւ այս տաժանելի ախտէս՝ յետոյ ալ մնաց ապատ։ Ըստ այմ, բժիշկին գալն

եղաւ բոլորովքին աւելորդ։ Եւ ինք բժիշկին տեսնելով խճաքարերուն բազմութիւնն, մեծապէս զարմացաւ, որ տղան առանց դեղի եւ առանց վէրքոտ-ջրական հոփմանայդպէս դիւրաւ ազատեցաւ եւ առողջացաւ։

Բոլոր ընտանեաց երախտագիտութեան զգացմունքն առ Աստուած՝ խօսքով բացատրելն է դժուարին։ Առ սուրբ Հայրն Ցովսէփ մատուցին գոհութեան աղօթքներ, եւ իրենց խոստումներն անթերի կատարեցին։ Ատով իրենք ալ իրենց կողմանէ նպաստամատոյց եղան, որ սուրբ Ցովսեփայ Ջերմեռանդութիւնն աւելնայ եւ տարածուի։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳԻՍՏ

Զգուշացիր, ով մարդ, այն մեծապէս զգոյշ կեցիր հդառնացընել

ու չվերաւորել Ցիսուսի ամենասուրբ ու քաղցր Սիրտն. այլ մանաւանդ չանա որ ամէն բանի մէջ իրեն հաճոյքը խնդրես ու կատարես։ Այս ալէկոծեալ կենաց մէջ մարդս նման է նաւակի մը՝ զոր հրած մղած են խռովայոյզ ծովու մէջ, որուն աջէն ու ձախէն կը ապառնան փրփրացեալ ալէկոծութիւնք, ամէհի մրրիկներ, անգընդային պատյաններ, ժայռեր ու խութերը..., այսինքն է՝ ցաւք ու վիշտք՝ հեծութիւնք եւ թշուառութիւնք ըստ մարմնոյ։ Բայց ասկէ՝ մարդս կ'ալէկոծի կը ծփայ նաեւ ըստ հոգւոյ, որովհետեւ պաշարած են զմեզ երեք ահաւոր թշնամիք, որ է՝ սկիզբն, մարմին ու սատանայ. որոնք միշտ իսկ հետամուտ են չնորհական հրապոյրներով, երեւելի եւ աներեւոյթ սրոգայթներով խա-

բել եւ մոլորեցընել զմարդիկ ու կենդանւոյն կլլել։ Բայց յայսմ ա-մենայնի յաղթական կ՚ելլայ մարդն՝ որ համբերութեան մէջ կը յարա-տեւէ, յիշելով սուրբ Գրոց խօսքն. "Ա՜յ Յեր, որ կորուած ձեմբերը-նէ-ն„. Սիրաք Բ. 16։ Արդ՝ որպէս պէ մեր հոգւոյ նաւակն ժայռի մը չբնդհարկանի եւ չխորտակի եւ չսուզի, անհրաժեշտ պէտք ունինք հպօր օգնականութեան։ Այսու դի-տաւորութեամբ դիմելու ենք սրբոյ Կուսին Մարեմայ եւ սրբոյն Ցովսեփայ պաշտպանութեան, եւ ա-պահով կենանք, թէ մարդասէրն Ցիսուս ի շնորհս իւր սիրելի Մօր եւ անուցիչ-հօր, իսկոյն կը հրա-մայէ հովերուն եւ ծովուն, այսինքն է՝ մեր բուռն կրից եւ մրրկալից յուզմանց, թէ կորչէցէ՛, դադրե-ցէ՛. անոնք ալ կը հանդարտին, եւ

մեր խռովեալ հոգին կը խաղաղի։ Սակայն մենք ալ պահանջուած պայմանն կատարենք, որ է՝ գոր-ծակից ըլլանք աստուածային շնոր-հաց, որով միայն անվնաս կ՚անց-նինք աշխարհիս ահագնակուռ ան-տառին մէջէն, եւ կը ժամանենք դէպ ուղիղ մինչեւ յերկինս, հոն մեր Փրկչին Ցիսուսի մեզի ցուցած անեղը բարութիւնն օրհնելու ան-սպառ յաւիտենականութեան մէջ։

ՓԱ. ՕՐԻՆԱԿ

Մ-բ-ֆ-բ-ե-ն-ի-ն մը ու-ր-բ Ցովսեփայ համար։

Տասնուվեցերորդ դարուն մէջ կ՚ապրէր Համբաւաւոր մատենա-գիրն Իզիդորոս Իզոլանիս։ Այս բարեպաշտ անձն Դոմինիկեանց

Կարգը մտած եւ վանքին ամէնէն նշանաւոր անդամներէն մէկին եղած էր։ Իզիդորոս մանաւոր սէր եւ յերմեռանդութիւն ունէր դէպի Ցովսեփեայ. ասկէ դրդեալ՝ ջերմեռանդութեամբ մը կանգնեց ի պատիւ սրբոյն Ցովսեփեայ, որ ծանօթ է, Բովանդակութեան կենաց սրբոյն Ցովսեփեայ անուամբ։ Իւր նշանաւոր գրութիւնն նուիրուած էր Ադրիանոս Ջ. սրբազան Պապին։ Կարող ենք ըսել առանց երկբայելու, թէ այս գրուածքս չէ՞ որ սեւ առաջինն է, որ պաշտօնական կերպով կը ճառէ այդ կարեւոր նիւթիս վրայ ըստ ամենայն հանդամանաց։ Գրեթէ չորս դար յառաջ յօրինուած մատենին մէջ նախագուշակուած կը գտնենք, թէ յաջորդ դարերուն՝ բայց մանաւանդ մեր ժամանակներուն մէջ առանձին

յարք ու պատիւ պիտի մատուցուի սրբոյ Ցովսեփեայ։ — Ընթերցողն գոհ ընելու նպատակաւ, պատշաճ կը համարինք իւր գրուածքէն կտոր մը յառաջ բերել, որուն մէջ ինքն իսկ Իզիդորոս մեծ ճշդութեամբ կը նախապատրաստէ ընթերցողն յաջորդ խօսքերով. — "Ցնծութեան ձայներ հնչեցին ժողովրդեան մէջ՝ թագաւորին յաղթութեան համար (Գիրք Թուոց)։ Այս խօսքերս կը յայտնեն ու մատնանիշ կ'ընեն այն ուրախութիւնն՝ հիանալի եռանդն ու յաղթութեան աղաղակները, որոնք պիտի հնչեն ու թնդան՝ երբ քրիստոնեայ ժողովուրդն իմանայ եւ ճանչնայ աստուածամերձն Ցովսեփեայ բարձր առաքինութիւնն։ Աստուծոյ սուրբ Հոգին պիտի չդադրի հաւատացելոց թելադիր ըլլալէ, մինչեւ

որ վկնո՛ւրե՛լ Եկեղեց՛ւոյ հոգե՛ւոր
էշխառնո՛ւթիւնն ցնծալից զգացումի
յափշտակուելով՝ ո՛րոշէ նոր թա՛յլ մը
պա՛լ սուրբ Ցովսեփայ պաշտօնա-
սիրութեան։ Տէրն մեր իւր լոյսն
պիտի ծագէ հանճարեղ ու ներ-
անձնացեալ անձանց սրտին մէջ,
որոնց ձեռքով պիտի վերանայ այն
առագաստն՝ որ ցայսօր ինչ ինչ
կը ծածկէ. ասկէ ի զատ, նշանաւոր
մարդիկ յուզարկելով ի լոյս պիտի
ընծայեն ներբին պարգեւներն,
որոնք ցայսօր յանձին սուրբ Ցով-
սեփայ թաքուն մնացած են. եւ
անջին աչքէ ո՛ւղեցո՛ղ ձեռն մը պիտի
գտնէն իւր սրտին մէջ։ Այ՛ւ, այն-
պիսի գանձ մը, զոր բնաւ չէին
գտած ո՛չ Հին Ուխտին եւ ո՛չ իսկ
Նոր Ուխտիս Սրբոց անձին վրայ։ ։ ։
Հիմնական պատճառները կան կար-
ծելու, թէ Անմահն Աստուած

կ՛ուզէ ա՛լ լրման ձամանակ մե-
ծարել զՑովսեփ աչքի գարնող
փառաւոր պատիւներով։ Նախըն-
թաց դարերն, — հերետիկոսու-
թեանց եւ ահռելի հալածանաց
պատճառաւ, — անդադար խռո-
վութեանց մէջ գտնուելով, չէին
կարողացած մասնաւոր ինչ կերպով
Յերմեռանդական պատիւ մատու-
ցանել սուրբ Ցովսեփայ։ Ասկէ հե-
տեւցընելու ենք (կ՛ըսէ), թէ այս
պաշտօնասիրութիւնս պահուած է
յետագայ դարերուն ։ ։ ։ Յիրաւի,
պիտի ըսէ ձամ ո՛ւ ձամանակ, որ սո՛ւրբ
Ցովսեփայ պօճն ալ պիտի կոպաւո՛ւի
էքրէս-ֆլոռա՛ւր ես ձեձապայձա պօ-
նախմբութիւն ես աշխարհիս վրայ
եղող Յիսո՛ւսի քրիստոսի փոխանորդն
պիտի հրամայէ, որ սո՛ւրբ Ցովսեփայ
պօճն ո՛ւղղափա՛ռ կաթոլիկ ընտո՛ւրելու
Եկեղեցւոյ մէջ ամէն կողմ կոպաւո՛ւի։

(Բոլիդ. Ս. Ց. Մասն Ա. Գլ. Ե. եւ Ը.)։ = Վերոյիշեալ նշանակալից խօսքերը գրած է նոյն իսկ ինքը։

Բարեպաշտն Իղիդորոս յիրաւի հիանալի յիշատակարան մը թողած է մեզի ի պատիւ սուրբ Ցովսեփայ, զոր իբր չորս գար յառաջ արձանագրած եւ կանգնած է։ Ասոր մէջ լուսաւոր կերպով մարգարէացուած կը գտնենք այն հոյակապ յաջողութիւնը, զոր չորս գար ետքն ըրած է սուրբ Ցովսեփայ ջերմեռանդութիւնն, որով շնորհաց առատ աղբիւրներ բացուեցան մեզի այս մեծ Սրբոյս փառաւորեալ Անձին վրայ։

Իրօք ալ Իղիդորոսին նախագուշակութեան համեմատ, սուրբ Ցովսեփայ տօնն մեր օրովն իսկ համբարձաւ եկեղեցական գլխաւոր տօներու կարգը. եւ յամի 1870 Դեկտ. 8ին սրբազան Պապն Պիոս Թ. երորդ՝

քահանայապետական կոնդակով հռչակեց զսրբին Ցովսեփ բուրը կոչել Եկեղեցւոյ Պաշտպան. միանգամայն հրամայեց որ ամէն ուղղափառ քրիստոնեայք իրեն Պաշտպանութեան տօնախմբութիւնն հանդիսութեամբ կատարեն աշխարհիս ամէն կողմ։

Ցիսուս իւր աստուածային Սիրտն աշխարհիս յայտնելէն ետքը, երեւոյց մարդկութեանս այն երկու լուսափայլ սրտերն ալ, որ մարդանալոն ջկնոջին՝ ամէնէն յառաջ յափշտակած էին իւրաքրքութ Սրտին սէրը. եւ Հոն մուտ էին գտած եւ գլխաւոր տեղը գրաւած։ Ասոնց առաջինն է իւր սիրելի Մայրն Աստուածածին սուրբ Կոյս Մարիամ, — որ Աստուծոյ արարչագործ զօրութեան հրաշակերտ արարածն է, — որուն մեծապայծառ

դիմաց վրայ լուսաճաճանչ ճառա-
գայթները ցոլացուցած է Ցիսուսի
սուրբ Սիրան, Երկրորդն է սուրբ
Ցովսէփ, որ Աստուածմէ հաղարա-
պետ ու Պաշտպան դրուած էր
իւր Միածին Որդւոյն Ցիսուսի եւ
սուրբ Ընտանեաց վրայ, որուն
շուրջն ալ ափսեց երկնաւոր լոյս մը,
եւ երեւան հանեց այն չքնաղ ա-
ռաքինութիւնները, — որոնցմով
թէեւ միշտ իսկ զարդարուած էր
սուրբ Ցովսէփ, — բայց ցայսժամ
գոգցես ընդ ՛ի բո-անա- ծածկուած
էին։ Արդ՝ ինքն իսկ Ցիսուս իւր
փառաւորեալ մնուցիչ-Հայրն ու
պաշտպանն վերացուց եւ կանգնեց
ի վերայ աշխարհիս. որպէս զի բոլոր
աշխարհիս յայտնուի եւ ամէնուն
աչքին երեւի իբրեւ ան- անգին ոսկե-
ւանեցող գոհ մը։ Այդ քալ կը
ճանչնան ամէն բարեպաշտ հաւա-

տացեալք. անոր համար ալ իրենց
պէսպէս վշտաց եւ կարօտութեանց
մէջ որդիական իմն վստահութեամբ
սուրբ Ցովսէփայ հզօր պաշտպա-
նութեան կը դիմեն։ Մարդասէր
սուրբն Ցովսէփ հայրական սիրով
կ՛արգահատի իրեն ապաւինողնե-
րուն, եւ ան չ՛արձակէ ձեռն-
ունայն. այլ կը շնորհէ նպաստ
եւ օգնութիւն այն անգին գոհերէն,
զոր երկնաւոր շնորհօք շահած գան-
ձած էր աշխարհիս վրայ ի փառս
Աստուծոյ, եւ ի վայելումն իւր
մաքրափայլ հոգւոյն. բայց նաեւ
որպէս զի բաշխէ կարօտելոց եւ
հայրաբար պաշտպանէ զիրենք ամէն
տեղ եւ ամէն բանի մէջ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Երանելի են անոնք, որ Ցիսուսի
բարեսէր դիտաւորութեանց համ-

մատ կը դիմեն սուրբ Յովսեփայ, վասն զի զինք դրած է դորովագութ Պաշտպան սուրբ Եկեղեցւոյ։ Անշուշտ կը փափաքինք հասնիլ յաւիտենական երանութեան. ուրեմն հարկ անհրաժեշտ է որ յերկինս պանդուխտ նեղ ու դժուարին ճանապարհին վրայէն քալենք։ Սակայն որպէս զի զարտուղի չելլնանք ու չմոլորինք, կարօտ ենք հմուտ առաջնորդի, այս է՝ սուրբ Յովսեփայ. զոր նոյն ինքն Հայրն Աստուած ընտրած էր ամէն արանց մէջէն իբրեւ հաւատարիմ պաշտպան իւր Միածին Որդւոյն Յիսուսի եւ Աստուածածնի Մարեմայ։ Այս, արդար Յովսեփայ առաջնորդութեանն յանձնեց երկնաւոր Հայրն՝ փախցընել յԵգիպտոս զՄանուկն աստուածային եւ ազատել անօրէն եւ մարդախոշոշ Հերովդեսին ձեռքէն։

Ա՛յդ կը սրտապնդէ զմեզ, որ վստահութեամբ ապաւինինք սուրբ Յովսեփայ, աղաչելով որ հաճի ըլլալ մեր առաջնորդն ալ, որպէս զի չշեղինք արքունական ուղիղ ճանապարհէն եւ չմտնենք բնդարձակ ճամբուն մէջ՝ որ տանի է կորուստ։

Սուրբ Գրոց մէջ կ'ընթերցնուինք, թէ Եգիպտոսի ժողովուրդն, որ սաստիկ սովէ տանջուած էր, կ'ըսէր. "Երթէ՛ք առ Յովսէփ". ինք ալ գիտասիրաբար կը բաշխէր ցորեն եւ կը փրկէր զանոնք մահուանէ։ Օ՜ն, ամէնքս ամպարենք եւ երթանք առ սուրբ Հայրն Յովսէփ, եւ ապահով ըլլանք՝ թէ իւր միջնորդութեամբ կ'արժանանուրինք ճաշակել ղՀոգն Ննջ՝ դպատուական Մարմին եւ զԱրիւն Յիսուսի. եւ այս աստուածային ճաշակմամբս յագեցընել մեր հոգւոյ քաղցն եւ անցընել

ծարաւն. մի գուցէ անսուաղ մնալով հոգեպէս, նուաղինք եւ դիմելոյ է ճանապարհին՝ որ պանի է երկնից եւ յերկինս:

ՓԻ· ՕՐԻՆԱԿ

Սուրբ Լիգորին Ջերմեռանդութիւնն առ սուրբ Յովսէփ:

Յամի 1696 սուրբ Ալֆոնսոս Մարիա Լիգորի աշխարհիս լոյս տեսաւ: Փրկչական (Rédemptoriste) կոչուած Միաբանութիւնն ինք հիմնարկեց յամի 1732ին. եւ 1762ին կղեմէս ԺԳ· Քահանայապետն անուանեց զինք Եպիսկոպոս Sant' Agata թեմին: Իր կենաց երկայն ընթացքին մէջ մանաւանդ Ջերմեռանդութիւն ունէր առ սուրբն Յովսէփ՝ առ կուսակրօն վեհանային սրբոյ կուսին Մարեմայ. եւ ամէն օր կը մեծարէր զինք բարեպաշտ հրահանգներով: Սուրբ Եպիսկոպոսն նշանաւոր եղաւ թէ բարեպաշտութեամբ եւ թէ աստուածաբանական խորին գիտութեամբ եւ ողջամիտ վարդապետութեամբ: Աստուած իւր բարերար նախախնամութեամբն յարուցած էր զսուրբն Լիգորի, որպէս զի իւր մեծ սրբութեամբ նոյն ժամանակին քրիստոնէից մեղկութիւնն ու թուլութիւնն ամչցնէ. միանգամայն ալ որպէս զի իրեն աստուածխմաստ գրութիւններովն կաթողիկէ եկեղեցւոյ հաւատացելոց սրտին մէջ զարթուցանէ եւ արծարծէ եռանդ եւ գործնական հաւատք: Ս· Ալֆոնսոս բնաւ չէր սկսեր գրական աշխատութիւն եւ նամակ՝ առանց թղթին ձախակին վրայ Յիսուսի,

Մարեմայ, Յովսեփայ եւ Թերեզեայի անուանց սկզբնագրերը դնելու. նոյն իսկ երբ յաւելուած մ'ընէր լմընցած նամակին վրայ՝ յիշուած սկզբնագրերն կը կրկնէր։

Սուրբ Յովսեփայ տօնախմբութեան նախընթաց եօթն չրեքշաբթինէրուն ե՛ւ իննօրեքէն համար պահանջելի ճառ մը եւ ընտիր մտածականներ յօրինած է. որոնց մէջ իւր բարեպաշտ հոգւոյն օծութիւնն կը փայլի. — զանոնք յետոյ տպել ալ տուած է։ Գլխաւորաբար կ'աշխատէր, որ փառաւորեալ Նահապետին պաշտօնասիրութիւնն ամէն կողմ տարածէ պէսպէս միջոցներով. եւ այս վախճանաւ զսուրբն Յովսեփ, ինչպէս նաեւ սրբուհի Թերեզիան անուանած էր պաշտպան իւր նորահաստատ Միաբանութեան։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳԻՍ

Աստուածոյ կամքն է որ նմանինք Սրբոյ. եւ այդ անկարելի բան չէ։ Մեզի ազդու յորդոր եւ խթան է մտածելն, թէ Սուրբերն ալ մեզի նման տկար մարդիկ էին, սակայն Աստուածոյ շնորհաց գործակից ըլլալով եղան այն, որ Սո՛ւրբ ըսելով կ'իմանանք եւ կ'ըմբռնենք։ Ի՞նչ չափ պիտի կ'ըլլայինք մենք ալ այսօր, եթէ այն գործացուածն՝ — զոր ունինք Սրբոց գիւցազնական առաքինութեանց վրայ, — ծածուկ չըլլար պարզապէս գործո՛ւ, այլ եռանդուն նախանձաւորութեան անցած. խորհելով՝ թէ ինչո՞ւ համար մենք ալ Սրբոց նման չըլլանք, ուր որ անոնք ալ մեզի բնութենակից էին։ Անթիւ անհամար Սուրբք կարողացած են մեծամեծ առաքինութիւններ գոր-

ծել, աստուածխմաստ գրքեր գրել եւ կարօտ մարդկութեանս ջամբել հոգեւոր կերակուր։ Ուստի այդ ամենայն. կը պատասխանենք՝ վասն զի անոնց սիրան լի եր Աստուծոյ սիրով ու հոգւով. եւ ըստ այնմ թէ "է յաւելուածոյ սրտին խօսել բերան„, նոյնպէս ալ կը գործէին, կը խօսէին ու կը գրէին։ Սուրբ Աւետարանին կանոնին համեմատ մտադրութեամբ մանր քննենք զննենք մեր խօսքերն, որպէս զի իմանանք՝ մենե՞ բաւ՞ ընե չո՞ր գործոց գոյնէր համբարած ենե մեր սրտին մէջ։ Ցիշենք Քրիստոսի պատուէրն, թէ "գանձեցէ՛ք ձեզ գանձ յերկինս„. այո՛, բարի գործոց գանձն Աստուած անհրաժեշտ կը պահանջէ մեզմէ՝ երբեմն հատուցանելի ըլլն, որուն վախարէն կ'ուզե պարգեւել մեզի զարքայութիւն երկնից։ Հայցենք Հո-

գւոյն սրբոյ շնորհքն, որպէս զի յաւիտենական երանութեան հասնելու բաղձանքնիս չմնայ տարօրեակ պղտիկ գաղափար, այլ բնայ գործնական։ Գիտենք, թէ իւրաքանչիւր ոք կամ պիտի արդարանայ ըստ իւր բարի գործոց եւ կամ պիտի դատապարտուի ըստ իւր չար գործոց. որով կ'ըլլայ կամ յաւիտենական երանելի եւ կամ յաւիտեան ըղուա։ — Ծանր մտածենք որոշիչ եւ ահարկու խօսքին վրայ կամ յաւիտեան ըղուա։ Արդ՝ որովհետեւ չէրսի՞ չենե ոՀեր ընալ յաւիտեան ըղուա, ապա ուրեմն Աստուծոյ շնորհայ օգնութեամբ խորշինք եւ գարշինք մեղքէ եւ աղօթենք ու բարին գործենք, որով կ'ըլլանք յաւիտեան երանելի. ամէն։

Փ. ՕՐԻՆԱԿ

Պիոս Թ. Երրորդ Ս. Պաւլին խորին
Ներշնորհումն առ սուրբն Յովհէփ։

Յամի 1851ին գաղղիական նկարչութիւնն պղծոյին աշակերտած Ա. Ա. անուամբ համբաւաւոր պատկերահանն ի Հռոմ գացած էր. ինչպէս որ սովորաբար հոն կը գիմեն ճարտար նկարիչք եւ արուեստագէտք, ըստ այնմ թէ "Պարտ է ինձ եւ զՀռոմ տեսանել", որպէս զի նկարչութեան եւ արձանագործութեան բազմադիմի հրաշակերտներն ուսումնասիրեն նոյն իսկ տեղւոյն վրայ։

Վատիկանի վերաբերեալ պատկերները նկարելու համար, հասարակօրէն կը գործածուին իտալացի քաջ արուեստագէտներ։ Բայց այս հեղ վերոյիշեալ գաղղիացի նշանաւոր պատկերահանին յանձնուե-

ցաւ նկարել թէ՛ Պիոսի Թ. երրորդի կենդանագիրն եւ թէ՛ այն մեծ նկարն, որ պիտի պատկերացընէր Անարատ Ցղութեան վարդապետութեան հաստատութիւնն ԻԲ-Ս-ն Ս. Հայրապետէն։ Այդ տեղի ունեցաւ յամի 1854 Դեկտեմբերի 8ին։

Գաղղիացի պատկերահանն Պիոսի Թ.ի կենդանագիրն աւարտեցաւ եւ Անարատ Ցղութեան վերջին պատկերն սկսաւ երեւիլ, վատիկանի պալատը գնաց, որպէս զի ինչ ինչ բանի նկատմամբ սրբազան քահանայապետին խորհուրդն հարցընէ իմանայ։ Նկարիչն թէեւ տաղանդաւոր անձ մի էր, այսու ամենայնիւ դժուարութիւն կը զգար որոշում տալու, թէ երկինաւոր արքունիքը կազմող Հրեշտակաց ե- Սրբոց բիւր բիւրուց բազմութիւնն ինչ ներով, ինչ կերպա-

պատասխանել էր զեղեցիկ՝ ըստ այլ հեղինակներուն արյակուսած գլխաւոր ճառախօսներուն մէջ, որոնք աստուածային Մեծավայելուչեան բարձր գահէն համաստիւռ կը ծաւալին։ Ստոյգ է, թէ պատկերահանն խնամով ու ճարտարութեամբ աշխատած էր, եւ նկարագն էր վարպետի գործ, բայց իւր անձին չվստահելով՝ զայն ներկայացուց Պիոսի Թ.ի։ Ս. Պապն նկարն տանը նկատելեն ետք, դոչեց. "Իսկ սուրբն Ցովսեփ ո՞ւր է։" Արուեստաւորն մատնանիշ ընելով խոհէն մը — որ գլխաւոր ճառագայթներուն պայծառ լուսոյն լուսափայլած էր, — պատասխանեց. "Զինք հոս պիտի դնեմ։" Ո՛չ բնաւ ըսաւ Պիոս Թ. եւ իւր մատն Ցիսուսի ձախ կողմն դնելով, կրկնեց. "Հոս, այս գինք հոս դնայ պիտի դնես.

որովհետեւ երկնից մէջ հոս դնայ է իր տեղն, եւ ոչ թէ ուրիշ տեղ։" Ա՛յս նշանակալից դէպքէս յայտնապէս կ'երեւի, թէ կաթողիկէ սուրբ եկեղեցւոյ անմահ յիշատակաց արժանի Պիոս Թ. սրբազան քահանապետն ինչափ ջերմեռանդ էր սուրբ Ցովսեփայ եւ թէ ինչ բարձր աստիճանի մեծարանք ունէր իրեն։ — Գաղղիացի արուեստագէտն երբեք չմոռցաւ Պիոս Թ.էն առած դասն. ուստի եւ ամէն անգամ որ առիթ հանդիպէր երկնաւոր արքունիքը նկարելու, այլ եւս չէր մտածեր. վասն զի գիտէր՝ թէ սուրբ Ցովսեփայ որոշ տեղն ո՞րն է երկնից արքայութեան մէջ. այսինքն է՝ քրիստոս Տէրն մեր, է՛ր ալ կողմն Աստուածամայրն Մարիամ. յետ կողմն ալ անուցիչ-Հայրն սուրբ Ցովսեփ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՇԱՆԳ

Պիոսի Թ.ի աստուածպաշտութեան եւ բարեսրտութեան համբաւն ամէն կողմ տարածուած է։ Իւր կենդանի հաւատքովն եւ սրտիական վստահութեամբ առ սուրբ Կոյն Մարիամ եւ առ սուրբն Ցովսեփ կարողացաւ գերիվերոյ ըլլալ ծանր ծանր հալածանաց, զոր ոխերիմ թշնամիք յարուցած էին սուրբ Եկեղեցւոյ դէմ. խմացիր՝ հերետիկոս եւ անաստուած ժամու Ընկերութիւն։ Ինչ ոչ միայն երբեք չէքաւ չընկճեցաւ, այլ իւր հաւատքովն՝ որ էրբեք վկայ հաստատուն էր, ընկզմեց ի խորս ծովու անդունդ կործանած լեռներն. այսինքն է՝ անօրէն մարդկան չարաբարեսեաց խորհուրդները։ Պիոս Թ. սրբազան Պապն Հոգւոյն սրբոյ լուսաւորութեամբն լուսաւորուած՝ հրապարա-

կէն էքրեր Մաան հաստատ թէ սրբոյ Կուսին Մարեմայ Անարատ Ցղութեան վարդապետութիւնն եւ թէ, Քահանայապետին անխաբելութեան վարդապետութիւնը։ Բայց ասկէ հռչակեց զսուրբն Ցովսեփ Պաղպան հաստքն կոխողիկէ Եկեղեցւոյ. եւ անպատուիրացութեամբ լեցուց տիեզերաց մէջ սփռուած ուղղափառ հաւատացելոց սրտերը։

Հաւատքի պէտք ունինք ամէնքս, ասկայն կենդանի եւ գործածական հաստատ. մանաւանդ հիմայ՝ նիւթապաշտ մոլորութեամբ զգաստ եալ եւ գրեթէ ոչինչ բանի հաւատացող անհամար մարդկան մէջ. որպէս զի եղէգի պէս ամէն հովէ չշարժինք չտատանինք։ Ծառն որ չափ աւելի խորունկ արմատ արձակած է երկրին մէջ, դժնչափ առաւել կարող է ահագին մրրկաց

դէմ կենալ եւ կանգուն մնալ։ Նմանապէս երբ մարդս հաստատուն հաւատք ունի, անօրէն եւ անաստուած մարդկան գայթակղեցուցիչ խօսքերէն՝ գործքերէն ու գրուածքներէն, — որոնք բարոյական սոսկալի մրրիկներ են, — դիւրաւ չի շարժիր չի տատանիր ու չի կործանիր. այլ անյողդողդ կը մնայ բարւոյն մէջ. ճշդիւ կատարելով ի՛ր պարտքն ու Աստուածն, ու ի՛ր խղճին ձայնն ի՛ւ ընդնէրն, որով կը հաճոյանայ Աստուծոյ այժմ եւ յաւիտեանս. ամէն։

Փ. ՕՐԻՆԱԿ

Սրբո՛ւհի Փրանչիսկա Շանթալ հիմնադրիչ կոնստանց "Այցելութեան կարգին" յամի 1610։

Ա՛յս սուրբ վանամայրն ունէր մեծ ու դորովալից ջերմեռանդու-

թիւն առ սուրբն Յովսէփ։ Ամէն օր որբոյ կուսին Մարեմայ խոհրդածելէն ետքը՝ պատուիրէր աղօթել խնդրելով զինքն՝ որ իր սիրելի հարսին Մարիամայ հետ մտաւոր աղօթքներ կը մատուցանէր ի փառս այս մեծ Սուրբին, եւ յաղմուկի խօսքերով կը վերջացընէր. "Օրհնեցէ՛ք զՏէր ամենայն ազգե՛ք, գովեցէ՛ք զնա ամենայն ժողովուրդ՛։ որուն վրայ կը յաւելուր "Փառք Հօր. եւ Որդւոյն եւ Մարիամ՝"։ Այս կերպով շնորհակալութիւն կը մատուցանէր անեղ անսկիզբն ամենասուրբ Երրորդութեան, որ սուրբ Ընտանեաց արարչագործեալ երրորդութիւնն ճոխացուց զարդարեց անճառելի շնորհքներով։ Իրրեւ վանամայր մեծ հոգ ու փոյթ կը տանէր, որ վանական հաստատութեան բոլոր անդամներն ամէն ատեն երկրորդ հիւսիսն սուրբ հաղորդութեան խորհուրդն

ընդունին եւ թափօրի ելլեն է պա-
պէ սուրբ Յովհէփայ: Ի՛նչ փոքր
պատկեր մ՚ունէր՝ որ կը ներկայա-
յընէր զՅիսուս, զՄարիամ եւ
զՅովսէփ, եւ զայն կը պահէր
վանքին կանոնագրոց մէջ: Անգամ
մը մայրապետոյ հոգեւոր բանակ-
ցութիւն բրած ատեն, ըսաւ անոնց
սուրբ Ընթանէաց պապէրն ցու-
ցնելով. "Ամէն հեղ մեր հոգեւոր
ընթերցուածքն սկսելէն յառաջ,
Յիսուսի, Մարեմայ եւ Յովսեփայ
ոտքերն կը համբուրեմ՚ը: Օր մը երբ
ի միասին ժողովուած էին հոգեւոր
պաշտամանն համար, վանամայրն
տեսաւ որ գրած էին սուրբ Յով-
սեփայ պատկերն՝ զՄանուկն Յիսուս
բազկաց մէջ գրկած, բայց Մարեմայ
պապէրը չկար: Իսկոյն քոյրերէն
մէկուն ապսպրեց որ երթայ սուրբ
Աստուածածնի Մարեմայ պատկերն

ալ բերէ եւ դնէ Յիսուսի եւ Յով-
սեփայ պատկերին քով. եւ ակնար-
կեց՝ թէ "Իւր սիրտն դոհ չ՚ըլլար
եւ իւր ներմեռանդութիւնն չի յա-
գենար, երբ այս երեք արքունական
եւ փառաւորեալ անձնաւորու-
թիւններն ի միասին չի տեսներ՚ը:

Սակայն մտադրութեան այն մա-
նաւանդ արժանի է, որ սրբուհի
Փրանկիսկա առաւելապէս ջանք ու-
նէր նմանիլ սուրբ Յովսեփայ ա-
ռաքինութեանց, եւ այդ կերպով
կատարելագործել իւր ներմաղերմ
պաշտօնասիրութիւնն: Այս վախ-
ճանաւ երանելի վանամայրն կը
սիրէր խոնարհ եւ ներքնճնացեալ
կեանք անցընել եւ իւր կամքն ու-
րանալ. եւ առ այս կը յորդորուէր,
աչքին առջեւ ունենալով այն գե-
ղեցիկ եւ զարմանալի օրինակներն,
զոր տուաւ մեզի սուրբ Յովսէփ թէ

անձնուրացութեամբ եւ խոնարհութեամբ, եւ թէ կատարեալ վստահութեամբ՝ զոր Աստուծոյ նախախնամութեան վրայ դրած էր: Այո՛, սուրբ Ընտանեաց հաւատարիմ պաշտպանն Յովսէփ յօժարակամ եւ համակամ պատրաստութեամբ կ՚անսար երկնառաք հրամաններուն, զորոնք յաճախ անգամ այլեւայլ դժուարին պարագայից մէջ ընդունած էր երկնաւոր Հօրէն, բայց ճշդիւ ալ կատարած:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Բարի կամք ունեցող մարդն կարող է իւր ապականեալ բնութիւնն նորոգել Աստուծոյ շնորհաց օգնութեամբ: Անձին ուղղութեան եւ հոգւոյ փրկութեան գործն անյապաղ պէտք ենք կատարել Քրիստոսի պատուէրին համեմատ. "Արդ՝ նմանինք խնամոտ հաւատաց եւ միշտ իսկ արթուն կեցանք, որովհետեւ երկնից արքայութիւն դուռն բաց է արդեօք ինծի՞ւ

ըսաւ կոչէ, չի՞ գիտես ջրդն է՝ ո՞չ ձիուն": Ըստ այսմ՝ ամէն ժամ ու ժամանակ մաքուր խղճիւ եւ սուրբ սրտիւ պատրաստ գտնուելու ենք աստուածային կոչման. որովհետեւ "Կայ ճամբայ մարդեան մը անգամ ճանաչել է՝ յետ այնորիկ դարձառնել": Մտածենք թէ Յիսուսի Քրիստոսի անաչառ դատաւորին առջեւ պիտի ներկայանանք միայն միայնակ. եւ իւր աստուածային բերնէն պիտի լսենք. "Տո՛ր ղհամար դնդեսուրեան տոյն. անցուցած բոլոր կեանքիդ վրայ հաշիւ տո՛ր... յետոյ աստուածային դատաւորն յանկարծ կը ջնջէ կամ ըսաւ անդարձ վճիռը պիտի կարէ... Արդ՝ նմանինք խնամոտ հաւատաց եւ միշտ իսկ արթուն կենանք, որովհետեւ երկնից արքայութիւն դուռն բաց է արդեօք ինծի՞ւ

Փե· ՕՐԻՆԱԿ

Սո՛րբ Ցովհէփ եւ անդնալէն պաշտպանեալ մը։

Յիսուսեանց Ընկերութենէն Հայրն Պաղտասար Ալվարէզ, — որ սուրբ Թերեզիայի հոգեւոր Հայրերէն մին եղած էր, — երբեմն ի Հռոմ գնաց վանքին գործոց համար։ Իւր Հայրենիքը դառնալէն յառաջ, ուզեց այցելութիւն ընել Լորեթոյի սուրբ Ուխտատեղւոյն։ Այս սրբատեղւոյս մէջ քանի մը օր անցուց, գրեթէ ալօթքի միայն զբաղած՝ սրբոյ Կուսին Մարեմայ ոտիցն առջեւ. յետոյ դարձաւ ի Սպանիա։ Թէ առաքինազարդ եկեղեցականս ինչպիսի երկնաւոր շնորհայ արժանի եղաւ սուրբ ուխտատեղւոյս մէջ, այդ ի սկզբան անծանօթ մնացած էր ամենուն, որովհետեւ ինք ասոր վրայ բացարձակ լռութիւն կը պահէր։ Ժամանակ անցնելէ ետեւ, երբ շատ ծանր հիւանդացաւ եւ գերեզմանի դուռն մերձեցաւ, այն ատեն միայն ըստ պատահման իւր բերնէն քանի մը նշանակալից խօսք ելաւ, որմէ կ'իմացուի թէ Աստուածածնի Մարեմայ սուրբ Ցան մէջ ինչ մեծ շնորհք ընդունած էր։ Արդ՝ իւր կենաց վերջին ժամերուն մէջ կրօնակից Հայրերէն մէկն ղինք յորդորեց որ ինք ղինք սուրբ Ցովսեփայ պաշտպանութեան յանձնէ, որուն պատկերն ալ ներկայացուց որ համբուրէ։ Հոգեվար Հայրն Պաղտասար պատասխանեց իրեն. "Իրաւունք ունիս, որովհետեւ նոյն ինքն Աստուածամայրն Մարիամ այս բանս յանձնեց ինծի, երբ որ Լորեթոյի սրբատեղւոյն մէջ կը գտնուէի։" Այս

պատասխանս մեծ տպաւորութիւն ըրաւ կրօնակից հօր վրայ, եւ հարցուց հիւանդապահ եղբօրն, թէ բան մը գիտէ արդեօք հիւանդին առ սուրբն Յովսէփ ունեցած ջերմեռանդութեան վրայօք։ Հիւանդապահն էր նոյն իսկ այն կրօնակից աշխատաւոր եղբայրն, որ երբեմն ընկերացած էր Հ. Պաղտասարայ Ալվարէզ ի Հռոմ երթալու. եւ այն առենէ ի վեր իրարու հետ հոգեւոր բարեկամութեան սերտ դոդիւ ջապաւած էին. որմէ մեծապէս օգտուած էր եղբայրն եւ այլ աղըւիչ եղած։ Պատուական եղբայրն յաջորդ պատասխանս տուաւ կրօնակից հօր. "Կը յիշեմ, որ Լորեթոյի սուրբ Տնէն դուրս ելած առեն հայրն Ալվարէզ զըուցեց ինծի. թէ հնս ջերմեռանդութեան մեծ զգացումն ունեցած է առ սուրբն Յովսեփ"։ Հ. Ալվարէզի կենաց պատմութիւնն յօրինող հեղինակն յառաջ կը բերէ նաեւ, թէ Սպանիայի կրօնակից հարք եւ եղբարք, — որ Հ. Ալվարէզի սրբակեաց անձ ըլլալն գիտէին, — կը հաստատեն թէ սուրբ Կոյսն Մարիամ էրօ էրէցի էր էրէն Լորեթոյի սուրբ Ուխտատեղւոյն մէջ, եւ յանձնած ալ էր՝ որ Հանայ ջերմեռանդ պաշտօնասէր ըլլալ իւր կուսակրօն փեսային սուրբ Յովսեփայ։

Բարեպաշտ Հ. Պաղտասար Ալվարէզ ամենայն իրաւամբ կը դասուի Թագուհւոյն Կուսանաց մեծ պաշտօնասիրաց կարգը։ Ուստի եւ շատ հաւանական է որ Մարիամ — մարդկութեանս զորավոգութմայրն, — իրեն երեւցած ըլլայ, որպէս զի յանձնարարէ՝ մանաւանդ ջերմեռանդութիւն ունենալ առ

իւր մաքրափայլ փեսային Յովսէփ։ Անշուշտ այս կերպով Հաւատացեալ ընել ուզած էր, թէ այն մեծ սիրոյն փոխարէն՝ զոր Հ. Աստուած ունէր միշտ առ Մարիամ, եւ թէ իբրեւ վարձատրութիւն այն եռանդնալից փութոյն համար, որով կը ջանար սուրբ Աստուածածնի պաշտօնասիրութիւնն ամէն տեղ տարածել եւ զարգացընել։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳԸ

Բարեպաշտ եւ երկիւղած մարդն ոչ միայն անձնապահ է չմեղանչել եւ չզայրացընել զԱստուած, այլ եւ հոգելից եռանդով հետամուտ է, որ կարելի եղածին չափ ուրիշներն ալ մեղանչելէ զգուշանան եւ դադրին։ Ըստ այսմ, այդպիսին մեծագոյն մտադիր է նախ իւր անձին ուղղութեան եւ հոգւոյ փրկութեան, որպէս զի գործնական կերպով շինէ զընկերն եւ անոր փրկութեան նպաստամատոյց ըլլայ. միանգամայն այս վախճանաւ է որ աղօթելէ չի դադրիր մեզաւորաց դարձին համար։ Ասով կը կատարուի այն պատուէրն Թէ պէտք ենք ի բաց հալէ ճանչնալ եւ սիրել զԱստուած, եւ ասոր փոխարէն Աստուածն ճանչցուիլ ու սիրուիլ իբրեւ Հաւատարիմ ծառայք եւ որդիք։

Միտ դնենք, Թէ այսօր դիտաւորութեամբ աշխատող Հաւատացեալ մարդուն գործած քարի գործն՝ էրկնապատիկ գանգրի արժէքը ունի. նախ՝ բաց ինքեան իբրեւ քարի գործ՝ որով մարդս զանձն կը փրկէ. եւ երկրորդ՝ իբրեւ ապաշխարհման գործ, որովհետեւ քարի օրինակաւ եւ ջանայ յորդորմամբ սիրոյ կը շինէ զընկերն, որպէս զի աշխատի ճշմա-

բիտ սիրով սիրել զԱստուած, վասն զի "Լրո՜ն օրինաց սէր է„:

Երանի՛ է մեզի, եթէ իբրեւ հոգեւոր վաճառական, այս կրնանք ոչ միայն ամենակատոյց ըլլանք, որովհետեւ անով իսկ քրիստոսի փրկագործութեան գործին կ'ըլլանք գործակից, եւ կրկին գոհ կ'ընենք զաստուածային Փրկիչն Յիսուս, թէ զանձն սրբելով եւ թէ ընկերին փրկութեան պատճառ ըլլալով: Գիտենա՞նք, թէ Աստո՜ծոյ գո՛հութի՜ւնն՝ է մեր յաւիտենական փրկութեան եւ երանութեան գրաւականը:

ՓՋ. ՕՐԻՆԱԿ

Երանելոյ հոգւոյ մը քաջի եւ ծաղրական ընթացքին:

Ա՛յրապետի մը յանձնուած էր ձրի դաս տալ բազմաթիւ փոքր

աղջկանց, որ աղքատ ծնողաց տղաք էին: Վարպետուհի Քոյրն մանաւոր ներմուծանդութիւն ունէր սուրբ Յովսեփայ. ուստի եւ պարտք անձին համարեցաւ իր եռանդնալից զգացումներն ազդել փոքր աշակերտուհեաց եւ տպաւորել անոնց սրտին մէջ: Շաբաթ չէր անցներ, որ անոնց խօսք մը չխօսէր ի պատիւ սուրբ Յովսեփայ՝ կուսակրօն փեսային սրբոյ Կուսին Մարեմայ: Երբ Մարտ ամիսն մերձեցաւ, բարեպաշտ Քոյրն միտքը դրաւ, որ մանաւոր կերպով տօնէ եւ տօնել տայ սուրբ Յովսեփայ նուիրուած Մարտ ամիսն: Այս նպատակաւ ամէն տեսակ հնարագիտութեան ձեռք զարկաւ, որպէս զի փոքր աղջկանց ներմուծանդութիւնն աւելի արծարծէ:

Ճարտար հնարքներէն մէկն էր յաջորդը: Ներմուծանդ Քոյրն օր մը

այդպէս խօսեցաւ պղտիկ աղջկանց. Տղաքս, կ'ուզեմ որ փոքր նամակները գրէք սուրբ Ծովսեփայ: Ձեզմէ ամէն մէկն գրէ ինչ որ կ'ուզէ եւ ինչպէս որ կը բաղձայ, միայն թէ նախ մտածէ թէ ի՞նչ բան կը փափաքի խնդրել սուրբ Ծովսեփէն — որ ծէր ամենաւն գլխաւէրս հայրն է, — եւ ըստ այնմ գրի առնու խնդրելիքը: Նամակներն գրելէն ետեւ՝ զանոնք իմ ձեռքս կը յանձնէք՝ ըսաւ. Ես ալ զանոնք ինքնիւով՝ սուրբ Ծովսեփայ արձանին ոտքը կը դնեմ, որպէս զի հոն մնան մինչեւ Մարտ ամսոյն վերջը: Այս առաջարկութիւնս սիրով յանձն առին փոքր աղջկունք: Նամակներն գրուեցան, զգուշութեամբ կնքուեցան եւ սուրբ Ծովսեփայ արձանին պատուանդանին վրայ գրուեցան: Մարտ ամսոյն

օրերն սահեցան անցան ջերմեռանդ հրահանգներով եւ սովորական ուսումներով. միանգամայն աշակերտուհեաց Դասին մէջ օրինակելի հանդարտութիւն տիրած էր: Մեծարոյ Քոյրն նամակներն բացաւ պայմանեալ օրը: Բաւէ, որ մարդն է կարող աւելի շնորհ բան մ'երեւակայել, քան որչափ ինչ էին անոնց մանկական անմեղ սրտէն բխած գրութիւնները: Հոս յառաջ կը բերենք ինչ ինչ՝ որ գրուած է հաղիւ թէ ինն ու տասնումէկ տարեկան աղջիկներէ: Անոնցմէ մին կ'ըսէ. "Փառաւորեալ սուրբ Ծովսեփ շատ կ'աղաչեմ, օրհնէ՛ հայրս ու մայրս, եւ իրենց համար բնդունէ հոգւոյ փրկութեան կարեւոր շնորհքները„: — Երկրորդ մը կը գրէ. "Հզօր պաշտպանս սուրբ Ծովսէփ, աղօթէ՛ իմ բնատանեացս հա-

մար. եւ տուր որ տիրէ ծնողացս մէջ այն միութիւնն, որ կ'իշխէր քու սուրբ Ընտանեացդ մէջ։ Դուն լաւ գիտես, որ ծնողացս մէջ քիչ մը անմիաբանութիւն կայ. ուստի տուր որ իրար աւելի սիրեն եւ փոփոխակի իրարու ներողամիտ ըլլան»։ Հոս անցողակի կը նշանակենք որ այս խնդրուածքը Մարտ ամիսն լմընցնալէն յառաջ լուսի կապարեցաւ։

— Ուրիշ մը կը հայցէր. "Բարեսիրտ Հայր իմ սուրբ Յովսէփ, դուն գիտես արդէն թէ ինչո՞ւ համար կը գրեմ քեզի։ Ամէնէն աւելի բաղձացած բանս է, որ ծնողքս իրենց Ջատկական պարտքը կատարեն, եւ Աստուծոյ ծառայեն միշտ. որպէս զի արժանի ըլլան տեսնել զԱստուած աբբայութեան մէջ. ինչ ըլլ հետո անդիմադրելի չէ։ Տուր նաեւ, գթած Հայր իմ, որ այս տարի մեր

շերտան թրթռուններու գործն յաջող երթայ, միանգամայն ունենանք գետնանկաձոր եւ քիչ մ'ալ ցորեն։ Այս շնորհքներս ընդունելու համար ամէն օր աղօթք պիտի ընեմ քեզի եւ քու օրհնութիւններդ երգեմ. եւ պիտի բլլամ ընդ միշտ քու փոքր աղախինդ»։ — Այս պզտիկ աղջկանց մէջէն ամէնէն խեղճն, որ էրէսիպէլա հաճուոով ծաղկուած էր, յաջորդ սրտաշարժ տողերն գրած է. "Սիրելի սուրբ Յովսէփ, դուն միշտ աղքատ էիր, եւ զՅիսուս Մանուկն՝ որ ուժգին դէղ համար պղտոր ըլլալ, դուն հոգացիր եւ կերակրեցիր. կ'աղաչեմ շնորհք առ ինծի համար, որ աղքատ ըլլալս սիրեմ, բայց ծաղքս ալ սիրեն աղքատութիւնն՝ առանց տրտնջելու Աստուծոյ դէմ։ Այո՛, երկնաւոր Հօր կամքն է, որ բլլանք այդպէս,

եւ այս կերպով աւելի նմանինք իւր աստուածային Որդւոյն Յիսուսի։ Այդ բանս մեծ երջանկութիւն համարելու ենք մեղի համար»։ Բարեպաշտ Քոյրն կ'ըսէ, թէ վերջին դրութիւնն բառ առ բառ յառաջ բերած է։

Այս պատմութիւնս առնուած է Mgr. Dabertին „Mois de J. Joseph“ գրքէն։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ցիշեալ նամակներուն մանկական եւ անմեղուկ լեզուն զարմանալի է, եւ գրուած են կրօնական հոգւով եւ զգացմամբ։ Այդ ամենայն մէկ ապաքէն արդիւնք է Քոյր վարպետուհւոյն եռանդին, որ դիտցաւ ժամանակին քաղել սերմ ցանել պզտիկ տղոց անմեղ սրտին պարարտ երկրին վրայ. որ յետոյ աճեցաւ եւ բարի բարի պտուղներ բերաւ ի փառս Աստուծոյ։

Անմեղ փոքր տղաք մեծապէս հաճոյ են Ցիսուսի, ըստ այնմ թէ “Թոյլ տուէք մանկտուդք, եւ մի արգելուէք զդոսա գալ առ ի, զի այպիսեացդ է արքայութիւն երկնից». Մատթ. ԺԹ. 14։ “Ի առաջ զնոսա է գերէա է, յերեն եդ է վերայ ե օրհնեաց զնոսա». Մարկ. Ժ. 16։ Թաբէ սրանչելեացս... անմեղ մանկունք սէ եթէ ի գոգն Աբրահամու ելան հանգչեցան, այլ... Ցիսուսի աստուածային էերէը վերացան բարձրացան եւ օրհնուեցան։ Այս պատեհ առթիս Փրկիչն խրատեց բոլոր մարդկութիւնս, թէ “Անկն ասեմ ձեզ, եթէ սէ դարձչիէ ե եղիջիէ էերէե զմանկիկ, սէ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից». Մատթ. ԺԸ. 3։ Այս, քրիստոս

Տէրն մեր որոշ պայման դրաւ, որ Ի՛ երկինք մտնելու համար հարկ ան-հրաժեշտ է փոխ տալ պէս անկեղծ և անվնաս ըլլալ։

Յիսուսի ամենասուրբ Սրտին մեծ հաճոյք կը պատճառեն բարի ծնողք եւ ուսուցիչք, որոնք գործով եւ խօսքով հոգեւոր կերակուր կը ջամբեն անմեղ տղոց եւ աղջամիա սկզբունքներով կը կրթեն անոնց սիրտն ու միտքն, որպէս զի մեծ-նալէն ետեւ ալ՝ ուղիղ ճանապար-հէն չխոտորին։

Անմեղ սիրտն է եքսպոզիտոր. ըստ այսմ՝ անմեղ մանկանց սրտէն աղօթք էբբե- անուշահոտ խունկ կ'ելլեն կը վերանան յամենայն եր-կինսաւոր Հօր, հայցելով որ հաճի առատ օրհնութիւններ տեղացը-նել թէ իրենց ծնողաց եւ կրթիչ-ներուն, եւ թէ բոլոր մարդկու-

թեանս վրայ։ Ահա այդ կերպով վերջապէս "որ տեր մանկանէն ես՝ որ հնչէ հասարակ ցնծութեն„։ Յովհ. Դ. 16. որ է ըսել՝ թէ բարի սերմ սերմա-նող եւ կրթող անձինք, եւ թէ առատ հունձք հնձող հրեշտակք եւ աշակերտք, ամենքն ի միասին պիտի ցնծան յերկինս Ա-մէն։

ՓԻ· ՕՐԻՆԱԿ

Պապանոյ մը սովալի ցաւերէն կ'անց-նէին կը փորձուին սաստիկ Ցավերէ դիմ-նորդութեամբ։

Յամի 1807 Յուլիս 18 Գարգա-սոն թեմին ժողովրդապետներէն Ա. Ա. անձն յաջորդ նամակս գրած է։ — Ի՛նք զինքս բախտաւոր կը համարիմ հաղորդել դէպք մը, որ սուրբ Յովսեփայ յերմեռանդներուն

վըտահութիւնն աւելի եւս արծարծել կարող է եւ ուրիշներն առ այն յորդորել։ Տատուեօթ տարեկան եղբայրս ափակուղ մանր կտոր մը կլլած էր ըստ պատահման։ Փոքր մի յետոյ ահռելի ցաւեր զգայ իւր աջ կուշտին կողմն, այնպէս որ այն կողման վըրայ պառկիլ չէր կրնար. սակայն ուրիշ ոչեւիցէ դիրք ալ անտանելի վշտեր կը պատճառէր իրեն։ Երեք օր շարունակ սոսկալի ցաւեր կրեց։ Վերջին իրիկուն ընթրեցայ ժամանակ՝ սաստիկ աղաղակներ լսեցինք, զոր ուրիշ սենեկի մէջ անկողին պառկած հիւանդ եղբայրս կ՝արձակէր, թէ "Հասէք, կը մեռնիմ, կը մեռնիմ... բանս այլ եւս՝ բան չար է,,։ Մայրս եւ ես վազեցինք դացինք։ Շատ տակնուվրայ եղանք տեսնելով որ հիւանդն չդաճգական ցաւերուն սաստկու-

թենէն կը գալարէր եւ անկողնի մէջ կը տապալէր։ Խեղճ եղբայրս կը տանջուէր եւ անգադար կը հառաչէր եւ կու լար։ Դժբախտ պատանին մօրը վիզն պլլուեցաւ, մայրն ալ ամէն չանր ի գործ դրաւ զինք հանդարտեցնելու, բայց ա-նօգուտ տեղ։ Ա՛յս անտանելի վիճակն մեր սիրտը կը ճմլէր ու պատառ պատառ կ՝ընէր։ Չինք կը յորդորէինք որ Աստուծոյ կամայ յանձնուի։ Թէեւ ծանր հիւանդն հոգեւոր խօսքերն բարեպաշտ հլուԹեամբ կը լսէր, սակայն ինք զինք հանդարտ բռնել չէր կրնար։ Մայրս յոգնած եւ սրտի ցաւէն ընկճած ու վհատած, քիչ մը հեռացաւ գնաց, բայց խորին տխրութեան մէջ ընկղմած։ Ա՛յն ատեն ես իմ խեղճ եղբօրս անկողնոյն մօտեցայ, եւ քանի մը քաջալերիչ խօսք

խօսեցայ. սակայն ատոնք ալ լաւագոյն արդիւնք մը յառաջ չբերին: Այս միջոցիս ներքին բարի ազդեցութիւն զգացի, թէ սուրբ Յովսեփայ միտքն համբուրել տամ եղբօրս եւ թելադիր ըլլամ, որ անոր գթասիրտ սրտին դիմէ, խոստանալով՝ որ — Յիսուսէն ու Մարիամէն եառքը — ղինք սիրէ մասնաւորապէս: Հիւանդն համբուրեց միտքն հոգեւոր զգացմամբ եւ յանձնածս կատարեց: Ասոր վրայ շատ չանցաւ հանդարտեցաւ եւ... բաբէ աքանչելեացս... եւ փառք հզօր բարեխօսութեան սուրբ Յովսեփայ... եղբօրս ցաւերն մեղմացան ու քաղցր քուն մտաւ... եւ երբ որ արթնցաւ՝ այլ եւս ցաւ չէր զգար ամենեւին:

Հոս կը յիշեցընեմ նաեւ ուրիշ ոչինչ նուազ զարմալի բան մը:

Դիտմամբ ելած էի առաւօտ կանուխ, որպէս զի երթամ խեղճ մայրս սփոփեմ, որ անքուն մնացած էր երբօրս հիւանդանալէն ի վեր եւ անհանգիստ ու տկար էր: Արդ, ես այն ինչ կը պատրաստուէի, յանկարծ դիմացս ելաւ եղբայրս՝ որ զիս տեսնելու կու գար: Իրմէ լսեցի թէ դիշերն ի բուն ցաւ չէր կրած ամենեւին, եւ թէ այժմ ինք զինք առողջ եւ զօրացած կզգար կըզգայ: Այս ժամանակէս սկսեալ, եղբօրս վստահութիւնն առ սուրբն Յովսէփ չափ ու սահման չունեցաւ. իւր ըրած խոստումն ալ կատարեց լիուլի, եւ չէր գադրեր երախտագէտ սրտիւ շնորհակալութիւն մատուցանելէ:

Ապաքինած երջանիկ եղբայրս առանց յապաղելու ընկերացաւ ինծի, եւ ինք անձամբ մեր սիրելի

մըն աւետեց... Թէ Աստուծոյ ողորմութեամբն առողջացած է: Բերկրեալ մայրերնիս ուրախութենէն ու ցնծութենէն կարծես թէ ինք իրմէ դուրս յափշտակուած էր...: Իսկոյն թէ ինք եւ թէ մենք ի միասին գոհութեան աղօթքներ մատուցինք աստուածային Փրկչին Յիսուսի, որ հաճած էր սուրբ Ընտանեաց հաւատարիմ պաշտպանին միջնորդութեամբ պաշտպանել մեր փոքր ընտանիքն եւ ուրախացընել:

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳԻՍ

Ինչպէս տեսանք, մարդասէրն Աստուած սուրբ Յովսեփայ միջնորդութեամբ մատուցուած ջերմաջերմ հայցուածքն սիրով ընդունելով՝ վերացեալ ընտանիքին վարձատրեց ու միխիթարեց: Ուննկ

դնենք պետրոսի Առքել. խօսքին. "Հոգեով եւ ոչ ակամայ: Ջարմացիր ով մարդ, աղմնատեսուագ Մարդարէին հրաբորբոք հոգւոյն վրայ: Ջանանք ամենքս նմանիլ իրեն, եւ ոչինչ աշխատութեան խնայենք, այլ նոյն իսկ քունն աչքերնիս կտրելով եւ եռանդնալից աղօթքներով պատրաստենք մեր հոգւոյ կենդանի տաճարն, որովհետեւ Յի-

սուս Փրկիչն սուրբ Հաղորդութեամբ կ'ուզէ մեր սիրտը գալ եւ հոն բնակիլ, եւ զայն սրբել եւ յարդարել զարդարել իւր սուրբ կամացն համեմատ եւ բոլորովին իրեն սեպհականել: Միանգամայն եւս կը փափաքի շնորհել մեզի՝ որ աշխարհիս վրայ իւր քաջալերիչ ներկայութիւնն վայելելէնետեւ, արժանաւորինք երբեմն Աստուծոյ երանական տեսութեանն ընդ ամենայն յաւիտեանս. ամէն:

ՓԼ. ՕՐԻՆԱԿ

ՁԵՆԱՅԻ ՊՂԱՅ ՄԸ Կ'ԱՂԱՓԷ ՀԱՄԱՌԱՒ ՈՒՐԲ ՅՈՎՆԷՓԱՅ ԴԷՊԻ ՆԻՆԻՒԷՈՒԻ:

Մեծարգոյ Հայրն Ռավարի — Ցիսուսեանց ընկերութենէն եւ Առաքելական քարոզիչ ի Ճենաս-

տան — յամի 1867 Յունիս 20ին գրած է յաջորդս:

Փետրուար ամսոյն մէջ պաշտօնական այցելութեան ելայ քրիստոնեայ եւ երախայ Ճենացւոց. որոնցմէ վեց ընտանիք սկսած էին կարեւոր աղօթքներն ուսանիլ: Նոյն օրն ընթրիքէն ետքը քրիստոնեայ էրիկ մարդ մ'աղաչեց, որ իւր երեք տարեան երկրորդ որդին մկրտեմ. իրեն առաջարկութեանն հաւանեցայ. նոյն շնորհքն խնդրեց մեր բնակարանին տանուտէրն ալ իւր երկու տարեկան տղուն համար. այս ալ յանձն առի: Երկրորդ օրն հանդիսական կերպով մկրտեցի երկու Ճենացի փոքր տղաքն: Այս սրտաշարժ արարողութեանն ներկայ գտնուեցան մէկ սակաւ հեթանոսք ալ եւ մտադիր աչքով կը նայէին: Մկրտութեան ջուրն

հեղլէն յառաջ յայտնեցի ներկայ քրիստոնէից եւ երախայից, թէ կ'ուզեմ, որ յետոյ հոս պեղս չէնուելի մարդան կամ էկեղեցոյն ա-նունն դրուի սուրբ Ցովսէփ: Այս ծանուցանելէս ետքը, երկու պղտիկ տղաքը մկրտեցի եւ անուանեցի մէկն Ցովսէփ, իսկ միւսն Փրանկիսկոս: Երեք շաբաթ ետքը՝ առաջին անգամ ըլլալով՝ մկրտեցի չափահաս մարդ մ'ալ, զոր նոյնպէս Ցովսէփ կոչեցի: Այս քաղքէն մեկնելէս յառաջ՝ դիս տեսնելու եկան քրիստոնեայք, որոնց մէջ էր նաեւ երեք տարեան Ցովսէփն եւ կուրծքին վրայ կը կրէր այն միտալն, զոր ընդունած էր իմ մկրտութեան ժամանակ. եւ ապսպրած էի իւր հօր, որ տղան զայն կուրծքին վրայ ընդ միշտ կրէ, որպէս զի երջանիկ ըլլայ:

Օր մը պղտիկ Ցովսէփն ուրիշ հասակակից տղոց հետ տան մօտ եղած ջրանցքին եզերքին քով երկայն ատեն ուրախ զուարթ խաղայ. յետոյ ամէնք հետզհետէ իրենց տունն դարձան ճաշելու համար. սակայն պղտիկ Ցովսէփն չէր անոնց հետ: Ա'յդպէս քառորդ ժամ անցաւ. բայց թէ այս միջոցիս ի՞նչ պատահեցաւ, զայն ոչ ոք գիտէր, եւ յետոյ ալ չիմացուեցաւ:

Այն կողմանէ անցնող երեք գիւղացիք ջրանցքին վրայ լաթերու փոքր ծրար մը տեսան, որ ասդին անդին կը ծածանէր եւ հովէ կը մղուէր, բայց ջոյ երեսն կը կենար միշտ: Գիւղացիք իսկզբան անդամադրութիւն չբերին, այլ յետոյ մեծ զարմացմամբ նշմարեցին, թէ ծրարին վրայ շարժում մը կայ, եւ թէ երկու մանկական փոքր ձեռքեր

երբեմն կը բարձրանան՝ երբեմն ալ կ'իջնան եւ կարծես թէ բանի մը հետ կը խաղան։ Վերջապէս ձայն մ'ալ լսեցին որոշ կերպով, որ բան մը կը մռմռար. այն տաեն իմացան թէ տղայ մ'ըլլալու է։ Դիւղացիք հետեւցուցին, թէ տղան անշուշտ կենդանի է. որովհետեւ կը խորհրդածէին, "Ցախ-էն չոյն կը հանէ, ոբկեն պախ-էն ղառնէ կ'ասէ՝ նո՜„։ Զարմացմամբ կը խորհէին, թէ այս ծրարն ինչպէս կրնայ ջրոյ երեսը մնալ. եւ իրենց ապշութեան մէջ սկսան պռռալով օգնութեան կանչել։ Իսկոյն աճապարեցին եկան քանի մը քրիստոնեայք, որոնց մէջն էր նաեւ հայն դղրիկ Ցովհէփն (որուն տուն դարձած չըլլալուն համար վարանած էր), եւ ուրիշ մէկ սակաւ անձինք։ Ամէնքն աչուընին սրեցին ու սեւեռեցին ծրարին վրայ.

եւ իրենց այնպէս կ'երեւար՝ թէ տղայ մը կը խաղայ կը զուարճանայ, իբր այն թէ իւր որբոցին մէջ ըլլայ։ Թեթեւ հովն յառաջ կը մղէր փոքր ծրարն, եւ այս միջոցիս դարձեալ տղու ակար ձայն մը լսուեցաւ որ կ'ըսէր. "Ցանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ„։ Ցանկարծ քրիստոնեաներէն մէկն — որ պղտիկ Ցովսեփին հայրն էր — սկսաւ գոչել. "Բարեւ, Աստուծոյ եւ երկնից հրաշք մը„. Թերեւս փոքրիկ որդեակս ըլլայ՝ ղոր բարերարն Աստուած պաշտպանած եւ մահուանէ փրկած է։ Այս լսելուն պէս, ինք գինք ջրոյ մէջ նետեց, որպէս զի գտնէ թէ նոյն իսկ իւր սիրուն Ցովսեփ տղան ջրէն դուրս հանէ։ Ջրանցքն բաւական լայն էր, եւ մէջտեղն խորութիւնն հինգ մինչեւ վեց ոտք։ Թէեւ խեղճ հայրն այլ-

պլած էր, սակայն եւ այնպէս ուժգնութեամբ կը յառաջանար ջրոյ մէջ... վերջապէս կը հասնի եւ բազուկն երկնցընելով կը բռնէ թանկագին ծրարն եւ զգուշութեամբ իրեն կը ձգէ։ Բա՜րեւ, ինչ տեսնէ... կարծուած ծրարն էր նէյն իսկ իւր պզտիկ մանուկն Յովսէփ որ ուրախ դուարթ էր, եւ գայն իւր բազկաց մէջ սեղմելով՝ աճապարեց յամրոք ելլալ։ Հայրն ինք զինք երջանկութեան կատարն հասած կը համարէր. եւ առանց յապաղելու հազար փառք ու գոհութիւն տուաւ Աստուծոյ. փա՜ռք Աստուածածնի Մարեմայ, եւ փա՜ռք սուրբ Յովսեփայ՝ որուն ազգու միջնորդութեամբ մանուկն ձեռքէն ազատած էր իւր փոքրիկ մանուկն Յովսէփ, որուն կուրծքէն հիմակ ալ կախուած էր մկրտութեան առեն ընդունած

հրաշագործ միտալը։ Տղուն հադուստներն էին բոլորովին չոր. եւ այդ իսկ է՝ որ հրաշքին աւելի փայլ մը կու տար։ Թէ քրիստոնեայ եւ թէ հեթանոս բազմաթիւ վկաներուն հիացումն ու զարմացումն չունէր չափ ու սահման. մանաւանդ որ կը տեսնէին՝ թէ տղուն երեսն, մազերն, բազուկներն ու ձեռքերն թրջած չէին։ Մ՚վէ՛ւթ պէս ջրէն աղաւաղ մանո՛ւկն՝ անմեղ անմեղ կը նայէր. սակայն շատ պզտիկ բլլալուն՝ անկարող էր պատմել մեզի իւր ջրոյ վրայ բրած շրջագայութեան հետաքրքրական դիպուածը։ Տղան չէր գիտեր թէ ինչպէս ինկած էր ջրոյ մէջ. այն միայն կ՚ըսէր, թէ վախ չէր զգացած, այլ թէ զուարճացած ալ էր։

Ի տես այս յայտնի հրաշքին, նորադարձ քրիստոնեաներէն մէկն

Աստուծոյ մարդասիրութիւնն օրհնելէն ետեւ, ակառ՝ ծպտուր խօսքերով յորդորել վկայ եղող հերձուածողները, — ինչպէս որ սովորաբար մարդուս լեզուն կը բացուի այդպիսի հիանալի դէպքերուն առթիւ, — եւ ամէնք մտադրութեամբ մտիկ ըրին, եւ շատ հետաքրքրական աղօթագրքեր եւ ուրիշ հոգեւոր բաներ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ի՞նչչափ զարմանալի է նորադարձ քրիստոնեից հաստատուն հաւատքն, որ երկնաւոր շնորհաց առատութիւնն կը հրաւիրէ մարդուս վրայ։ Թայց ինչ շահ եւ ո՞ր օգուտ կ՚ըսէ մեզի անոնց առաքինի կեանքն, եթէ անոնց չենք նմանիր՝ չանալով որ մեր հաւատքն ալ բլլայ կենդանի, եւ միշտ իսկ մեայ կենդանի եւ բարի գործքերով յուսյուսի։ Ապաքէն կենդանի հաւատքէն միայն կը բխին բարի գործք. միանգամայն եւս ասկէ կը ճանչցուի, թէ որո՞նք են սրբեր ըսուած եւ սրբեր Աստուծոյ։ Քրիստոս Տէրն մեր կ՚ըսէ, Ձեր բարի գործքերն այնքան պայծառ լոյս սփռեն մարդկան առջեւ, որ տեսնողներն յորդորուին դառնալ առ Աստուած եւ գինք փառաւորել ու սիրել։ Հապա կատարենք այս պատուէրս եռանդնալից փութով, որպէս զի Բարձրեալ Տէրն յօժարի ասլ մեզի շնորհք, որ մեր բարի վարքով ուրիշներուն շինութիւն բլլանք, եւ անոնք ալ յօժարին «դառնալ յոհղկ Աստուածն՝ որ պահէ ի կեանս»։ Սակայ յիշենք մեր երկնաւոր Հօր խօսքը. «Տո՛ր ինչ սրբեաւ ըստ տալոյ». եւ աճապարենք ընծայել Աս-

տուծոյ մեր սրտին դոյզն նուէրն բարեխօսութեամբ եւ բարերար ձեռքով սրբոյ Կուսին Մարեմայ եւ սրբոյն Յովսեփայ։

ՓԹ. ՕՐԻՆԱԿ

Զարմանալի ապաքինութիւն մը սուրբ Յովսեփայ յԵօթ։

Մուլէն քաղքին մէջ Այցելութեան կաթոլիկ վանքը մտած էր Մոնմորանսի անունի ցեղէն դքսուհի մը, եւ յետոյ կուսաստանին մեծաւոր Մայր ալ եղած։ Ինք շատ մեծ վստահութիւն ունէր սուրբ Յովսեփայ՝ զոր ընտրած էր Պաշտպան, որուն միջնորդութեամբ մեծ շնորհք մ'ընդունած ըլլալով՝ երախտագիտութեան բարեպաշտ զգացմամբ բորբոքած էր սիրտը։

Մեծաւոր Մայրն Մոնմորանսի բռնուած էր ասստիկ ապդերացաւէ, որուն հետեւութեամբ հետզհետէ ջղերն այնչափ քաշուեցան, որ զգալի կերպով կարճեցաւ իւր մէկ սրունքն։ Այդ ախտէն պատճառեալ ցաւերն էին կսկծելի. այնպէս որ առանց ուրիշի մը օգնութեան քալել չէր կարող ամենեւին։ Բժիշկներն ամէն կարելի դեղ ու դարման ի գործ դրած էին ցաւերն մեղմացընելու եւ փարատելու համար, սակայն այդ ամենայն ոչինչ օգտած էր։ Երկայն ժամանակէ ի վեր այս վշտալից վիճակին մէջ տառապելէնետեւ, օր մը իրեն այցելութեան եկաւ Ուրսուլեանց կարգէն Յովհաննա Տէպանժ անունամբ բարեպաշտ մայրապետն, որ Լուտէօն քաղքին մէջ եղած վանքին մեծաւորուհին էր։

Ցընթացս խօսակցութեան Յովհաննան բաւ դժուարացաւ, թէ ինք ալ երբեմն մէջքի սոսկալի ցաւեր կրած էր, սակայն սրբոյն Յովսեփայ բժշկուած։ Քանի մ՚օր եաքը, մեծաւոր Մայրն Մոնմորանսի ներքին պզտիկ ցուցարարուհին ունեցաւ, որ Իննօրհայ ջերմեռանդութիւն մը կատարէ ի պատիւ սուրբ Յովսեփայ եւ անոր մասնաւոր օգնութիւնն հայցէ։ Մէկէ՛ն դրացին ինձ՝ ինձ ինձ ինձ պէտք կ՚ունենայ։ Իննօրհային չորրորդ օրն աղաչեց, որ մէկն ընկերանայ իրեն, որպէս զի կարենայ վանքին եկեղեցին երթալ եւ պատարագ տեսնել։ Խնդիրքը կատարեցին, եւ սուրբ Հոգին մատուցման ատեն, յանկարծ անբացատրելի տպաւորութիւն մը զգաց... իր այն թէ անհրեշտի բազուկ

մ՚ուժգին կերպով իր հիւանդ սրունքը կը ձգէր եւ կը ձգտէր։ — Ահա այս ժամն եղաւ իր ապաքինութեան ժամը։

Պատարագը լմննալէն ետեւ, ոտք ելաւ մեծաւոր Մայրն Մոնմորանսի, եւ «Իմ ինչ մը ինձ ասդին դարձաւ» ըսելով՝ սկսաւ առանձին քալել։ Յետոյ պարտէզ գնաց եւ հոն ալ քանի մը շրջան բրաւ, եւ ուրիշին օգնութեան բնաւ պէտք չունեցաւ։ Մայրապետը այս որ տեսաւ՝ ղրկեց ինձ ինձ ինձ ետեւէս, որովհետեւ գիտէին թէ երկայն ատենէ ի վեր հիւանդ էր եւ խիստ ցաւեր կը քաշէր եւ քալել չէր կրնար։ Միանգամայն տեսած էին, թէ նոյն առաւօտ մեծ դժուարութեամբ եւ ուրիշին օգնութեամբ միայն կրցած էր եկեղեցի գալ։ Երբ մեծաւոր Մայրն Մոնմորանսի տեսաւ թէ

այլ եւս ցաւ չի պատճառեր, այն տեղն ապահով եղաւ թէ կատարեալ առողջացած է։ Իւր երախտագէտ սիրտն Հոգեւոր գմայլմամբ յափշտակուած էր. եւ ինչո՞ւ — զոր սկսած էր ի պատիւ սուրբ Ցովսեփայ խոնարհ պաղատանօք, — լմընցուց գոհացողութեան եւ շնորհակալութեան աղօթքներով։

Ընդունած հրաշալի շնորհքին յիշատակն մշանջենաւորելու նպատակաւ, Մոնմորանսի գքսուհին շատ փառաւոր մատուռ մը շինել տուաւ ի պատիւ սուրբ Ցովսեփայ։

Ցամի 1870 Հայր Տալպան յառաջ բերած է այս պատմութիւնս յօրինած գրքին մէջ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ձկայ մարդ որ Աստուծոյ ողորմած Ձեռքէն բաղմաթիւ շնորհք-

ներ ընդունած չըլլայ։ Ամէնքս կը փափաքինք՝ որ Հայրն երկնաւոր անպակաս ընէ մեր վրայէն շնորհաց առատութիւնն, — որով միայն կարելի է յարատեւել բարւոյն մէջ. — ուրեմն՝ չանգնք փոյթ եռանդն գործակցութեամբ երախտագէտ ըլլալ ցայսժամ իրմէ ընդունած շնորհաց։ Երախտագէտ սիրտն ասով միայն չի բաւականանար, այլ կ'ուզէ ան միայն ի կենդանութեան շինել զմարդիկ առաքինական գործքերով, այլ եւ ինքզինքն բարի օրինակաւ դարուց ի դարս հոգիներ որսալ Աստուծոյ։ Ա՛յդ կը յաջողի, եթէ բարի գործք դերեզմանէն անդին, որ է ըսել՝ մահուանէ ետեւ ալ լոյս սփռեն, որով յորդորուին մարդիկ խոշտել ըրեն ե՛ բարին գործել։ Նոյն բանն ճշդիւ կատարեցին ամէն Սուրբք,

եւ այժմ իւր կենդանի են աշխարհս վերայ իրենց հիանալի օրինակներ թողլը, որ մարդկան աչքին առջեւ կը փայլեն հանապազ. եւ ամէն օր բազմաթիւ հոգիներ իրենց ետեւէն կը ձգեն, որպէս զի փառաւորեն զԱստուած այժմ եւ յաւիտեան։

Ի. ՕՐԻՆԱԿ

Մոմոռա ու վարդն կը փաթաթին սոսկ Յովհէփայ չորս։

Տէրութեան կողմանէ յանձնուած էր Մոլիմ-Յովհէփ կոչուած կուսանաց Միաբանութեան՝ քանդակել կանանց տան մը հոգաբարձութիւնն։ Յամի 1862 Փետրուար 28ին մեծաւորուհին յորդորեց կալանաւոր կանայքն, որ սուրբ Յովսեփայ նուիրուած մարտ ամիսն անցընեն

բարեպաշտ հրահանգներով, եւ կարգի կանոնի համեմատ կեանք անցընելով՝ նոյն ամսոյն մէջ ոչ ոք իրենց մէջէն պատիժ առնու։ Ըսածնեռուն վրայ աւելցուց միանգամայն, որ եթէ իրենք ջանան ճշդիւ եւ հաւատարմութեամբ կատարել բուած ազդարարութիւնն ու յորդորն, ինք ալ ի փոխարէն կը խոստանայ, որ մարտի վերջն պարգեւէ իրենց վարդարան, միտալ, պատկեր, հոգեւոր գիրք եւ աղօթագիրք։ — Մեծաւորուհւոյն առաջարկութիւնն եղաւ ընդունելի։ Այս խոստումն ընելէն ետեւ՝ մոմոռաքն առաւ. վասն զի այնպիսի պարտաւորութիւն մ'ըստանձնեց, որուն գործադրութիւնն էր դժուարին։ Իրօք ալ իւր կամքէն միայն կախում չունէր. ինչու որ խոստացած բազմաթիւ իրերն գնե-

լու համար տրամադրելի դրամ չու-
նէր: Սակայն խոստումն ետ առնուլ
չէր կարող: Այս մեծ մտմտուքին
մէջ, իւր բոլոր յոյսն դրաւ Ա-
տուծոյ նախախնամութեան վրայ, որ
միշտ իսկ օգնութեան կը հասնի
անոնց՝ որ հաւատովք կը դիմեն իրեն:
Ւսան կ՚ինքն իսկ Յիսուս ըսած է.
"Ամէնայն ինչ՝ ուսն որոյ աղօթս
արարեալ հաւատայցէք եւ հաւատա-
ցեալ ընդ առնուցուք, եղիցի ձեզ„:
Մարկ. ԺԱ. 24: Բարեպաշտ կոյրն
հաստատուն յոյս ունէր, թէ Ա-
տուած իւր խնդիրքը պիտի կա-
տարէ, որովհետեւ խոստանալուն
վախճանն էր բարի. այսինքն է՝ որ
կարելի եղածին չափ անկարգու-
թեանց եւ մեղայ առաջքն առ-
նուելով՝ Աստուած չընդհատուի:

Մարտ ամսոյն օրերն արագ կը
սահէին կ՚անցնէին, միանգամայն

ալ բանտարկեալ կանանց վար-
մունքն էր անպարտաւելի: Մեծա-
ւորուհին այդպիսի գարմանալի փո-
փոխութեան վրայ թէ զքանչացած
եւ թէ մեծապէս ուրախացած էր:
Արդ, որպէս զի կարենայ իւր կող-
մանէ ըրած խոստումն անթերի
կատարել, սկսաւ պէսպէս հնարք-
ներ մտածել: Մինչ թէ չէր գի-
տեր, թէ ինչ եղանակ բանեցընէ,
որ պարգեւներն իրօք ալ ձեռք
բերէ եւ բաղձացած վախճանին
հասնի:

Այդպիսի տարակուսանաց եւ
վարանման մէջ գացի սուրբ Յով-
սեփայ արձանին առջեւ ծունկ ին-
կայ՝ կ՚ըսէ, եւ ամենայն պարզմտու-
թեամբ իրեն առջեւ դրի մտատան-
ջութիւնս: կ՚երկնչիմ, ըսի, որ
եթէ իմ կողմանէս խոստացածս
չկատարեմ, կրնամ պատճառ ըլ-

լալ, — որ բանտարկեալ կանայք՝ իրենց յոյսն ի դերեւ ելած տեսնելով, թերեւս ալ կասկածելով՝ թէ զիրենք խաբել ուզած ըլլամ, — այլայլեն խռովին եւ դառնան յառաջուան անկարգ ճամբան բռնեն: Ապրի, թախանձանօք եւ լացքով խնդրեցի սուրբ Յովսեփէն, որ օգնէ ինծի այս նեղութեանս մէջ. եւ հաճի բարեպաշտ հոգւոյ մը ներքին ազդեցութիւն ընել, որ դիտուած վախճանին համար պէտք եղած դրամոյ գումարն հանէ տայ: Գթասիրտ սուրբն Յովսէփ այդպիսի որդիական աղաչանաց դէմ իւր հայրենի դուռը չփակեց:

Քանի մ՚օր ետքը Մոլթոն կոչուած Միաբանութենէն քահանայ մ՚եկաւ քառասնամեայ կանանց պոռնն եւ խնդրեց տեսնել մեծաւորուհին. ես ներկայացայ եւ ինծի

յանձնեց երկու հոլոր ֆրանք. բսելով թէ այս դրամս — զոր պարգեւած է անծանօթ մնալ ուզող անձ մը, — սահմանուած է բանտարկեալ կանանց հոգեւոր պիտոյիցն համար: Ըստ այմ բաւ, կրնաք գործածել զայն թէ՛ վարդարան, հոգեւոր գիրք եւ աղօթագիրք գնելու, եւ թէ՛ որպէս զի այն բանտարկեալ կանանց ճանապարհորդութեան ծախքը վճարուի, որոնք խնդրեն բանտէն ազատիլ եւ ապաստանարան մը փոխադրուիլ. միայն թէ ենթադրեալ որ՝ վարչութիւնն ալ զայդ պատշաճ տեսնէ եւ տէրութիւնն հրաման տայ:

Իւրաքանչիւր ոք կրնայ երեւակայել, թէ որչափ մեծ ուրախութիւն զգայ բարեպաշտ մեծաւորուհին, երբ դրամոյ գումարն ընդունեցաւ, որով նեղացուցիչ հոգէ եւ

մոմոուքէ ապատեցաւ։ Մեծաւոր Մայրն յետոյ պատմեց կրօնաւոր քահանային, թէ ինք հոգեւոր պարգեւներ խոստացած էր բանտարկեալ կանանց, սակայն մոռացանկոթեան մէջ էր թէ դանոնք ինչպէս ձեռք բերէ եւ ստանայ, վասն զի ատոր համար չունէր տրամադրելի դրամ։ Երկուքն ի միասին մեծապէս զարմացած մնացին. եւ օրհնեցին զաւրքն Յովսէփ՝ որ այդպէս ճշդութեամբ կ'աճապարէ օգնել անոնց, որ վստահութեամբ կ'ապաւինին իրեն։

Այս դէպքս այնու մանաւանդ աւելի հիանալի եւ գնահատելի է, որ մինչեւ ցայն օր նոյն քաղքէն ոչ ոք դրամական օգնութիւն ըրած էր երբեք այս խեղճ բանտարկեալ կանանց հոգեւոր կարօտութեանց համար։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԻԱՀԱՆԳԻՍ

Աստուծոյ բարութիւնն անեզը է եւ մարդասիրութիւնն անբաւ. այո, զամենայն ինչ ի բարին գարձընելու պատրաստ է, բաւական որ մարդս յանձնուի իւր սուրբ կամաց, եւ ջանայ որ ի փառս Աստուծոյ սահմանուին ամենայն գործք։ Վերոյգրեալ օրինակն ատոր յայտնի ապացոյց է։ Թշուառ բանտարկեալ կանայք մխիթարուեցան եւ քաջալերուեցան հոգեւոր ընծաներով, եւ սուրբ Յովսեփայ նուիրուած Մարտ ամիսն անցուցին բարեկիրթ վարքով եւ ճաշակէցին Աստուծոյ պարգեւքանց տղցրութիւն։ Այդ իսկ եղաւ ընդոստուցիչ խթան, որ այլ եւս աղքատական ճանապարհէն դուրս չելլեն, այլ հնոցհօգն Աստուծոյ յարատեւեն բարեացն մէջ։

Այս դէպքէս կ՚ուսանինք, թէ բարի սիրտն հաղորդական է. այսինքն է՝ կ՚աշխատի որ ունեցած բարւոյն ուրիշներն ալ ընկերանան. Աստր հասնելու միջոցն է կարեկից ըլլալ ընկերին վշտին ու ցաւին: Պօղոսի Առքել. խօսքն զայդ կ՚ակնարկէ. Ո՞ հի՛ւանդանայ, եւ ես ոչ հի՛ւանդանամ՚: Կարեկցութեան առաքինութիւնն է այն քաղցր բալասանն, որ եթէ ըստ Հոգւոյ եւ եթէ ըստ մարմնոյ վիրաւորուած սիրտը բուժել կարող է ներշող ողջոյնը: Քանի գիտենք, թէ երբ որ վշտացեալ անձ մը տեսնէ՝ թէ ուրիշ մէկն իրեն կարեկից եւ վշտակից է անկեղծութեամբ, այնու իսկ ներքուստ կը յուզուի կը մխիթարուի, եւ կ՚անցայ ի գործ դնել պէտք եղած գործանը:

Յիսուսի քաղցրագութ Սիրտն է հայելի եւ պատկեր մարդասիրութեան եւ ողորմութեան: Ըսաբէ, "Ո՛ւշադիր եղէք Տէր, հոգեկան՚: Ուրեմն փոյթ տանինք՝ զգայուն եւ գթած սիրտ ունենալ եւ կարեկից ըլլալ նեղելոց եւ վշտացելոց: Բարեսիրտ եւ երկիւղած անձն՝ ինք նախ կը ջանայ չդառնացընել եւ չվիրաւորել Յիսուսի ամենասուրբ Սիրտն, յետոյ հետամուտ ալ է՝ որ ոչ ոք զինք թշնամանէ ու պղծացընէ: Ա.Յոպիսեան կը պատուիրի Յակոբայ Առքել. քաջալերիչ խօսքն. "Ով որ դմեղաւորն մոլար ճանապարհէն կը դարձընէ, այնպիսին թէ անոր հոգին յաւիտենական մահուանէ կը փրկէ, եւ թէ իր անձին բազմաթիւ մեղքերը կը ծածկէ՚:

ԻԱ· ՕՐԻՆԱԿ

կոտրած սրուակի մը դեղը։

Յաջորդ գարմանալի դիպուածն է սուրբ Յովսեփայ պաշտպանութեան արդիւնքը։

Փոքր քաղքի մը մէջ Ա· Ա· բարերար մարդն ունէր սեպհական դեղարան մը, որուն մէջ գործած էր միշտ դեղ պատրաստելու այն աղքատներուն համար, որոնք շատ կարօտ ըլլալուն՝ չէին կրնար դրամ տալով դեղ հոդալ։ Օր մը պզտիկ մանչ տղայ մը իրեն դեղարանն կուգայ, եւ կ'աղաչէ որ իւր ծանրապէս հիւանդացած մօրն համար՝ բժշկին գրած դեղագիրն պատրաստէ տայ ձրիապէս, վասն զի շատ աղքատ ենք։ Բարերար մարդն բժշկին տուած դեղագիրն շտապաւ աչքէ անցընելով՝ աճապարեց խնդրուած

դեղն շինեց եւ տղուն յանձնեց, որպէս զի անյապաղ իւր մօրը տանի։ Պզտիկ տղուն մեկնելէն քիչ մը ետքը դեղարարն անդրադարձաւ ու մտադիր եղաւ, թէ արտօրանքի մէջ շփոթած սխալած էր... եւ աւաղ... այլ ընդ այլոյ նիւթ առած եւ անոյշ դեղը շինած էր։ Ուստի եւ սխալ կերպով պատրաստուած դեղն մահուան վտանգէ՛ն միայն չէր կարող փրկել հիւանդն, այլ թէ նմանն իսկ կրնար մահուան պատճառ ըլլալ։ Այս ահաւելի մտածմունքէն ջղաց սաստիկ սարսուռ մը զգաց եւ պաղ քրտինք մը իւր ճակատն թրջեց։ Ի՞նչ ճար ընեմ կ'ըսէր ինք իրեն, վարանած եւ այլայլած։ Տղուն ետեւէ՞ն վազեմ, սակայն չեմ գիտեր թէ ո՞ր ճամբէն եւ ո՞ւր տեղ վազած գացած է քանի մը վայրկեան յառաջ։ Այս

անորոշութեան մէջ, — որպէս զի դժբախտութեան առաջքն առնու եւ խափանէ, — որոշեց Աստուծոյ մարդասիրութեանն ապաւինիլ։ Դեղաբանին մէջ դեռեղուած սուրբ Յովսեփայ արձանին առքն իյնալով՝ մեծ վստահութեամբ եւ լալագին ձայնիւ գոչեց. "Բարեգութ եւ փառաւորեալ սուրբդ Յովսէփ, կ'ապաչեմ կը պաղատիմ ինծի օգնութեան հասիր այս սոսկալի նեղութեանս մէջ։ Այո՛ կը խոստանամ զքեզ, հաճէ այնպէս որամադրել, որ դեղն արուակն կտրի եւ մէջը բան չմնայ"։ Այս ըսելով՝ սուրբ կուսին Մարեմայ կոյսակից փեսային եւ վերոյիշեալ Թէոդոսիոս ուղղեցին քիչ մը եաքը դառը կը դարնուի։ Կ'աճապարէ եւ վախնալով կը բանայ. վասն զի կը կարծէր թէ կու գան

իմացընել աղէտալի լուրն թէ հիւանդն առաւ դեղն եւ... մեռաւ, որուն մտածմունքն եւեթ կ'այլայլէր զինք ու կը խռովէր։ Իրեն առջեւն ելաւ նոյն տղայն բոլորովին շփոթած. դեղաբարն անձկութեամբ սրտի կը սպասէր՝ թէ ի՞նչ արդեօք պիտի լսէ... Տղայն դառնապէս լալով ըսաւ իրեն. "Դեղի փոքրիկ շիշն՝ զոր տուիք ինծի, դժբախտաբար ձեռքէս սահեցաւ դեռինն ինկաւ եւ կոտրեցաւ, դեղն ալ թափուեցաւ"։ Այս որ լսեց դեղաբարն, տղան սիրեց եւ հանդարտեցուց ըսելով. մի լար, հոգ մ'ըներ. դեղը դարձեալ կը շինեմ ու կու տամ քեզի։ Թէեւ՝ որդեակ իմ, դարձաւ ըսաւ ինք իրեն. Գոհութիւն քեզ Տէր Աստուած իմ։ Ապաքէն աւելի դիւրին է բժշկութիւն քան թէ բա-

ցաւարել այն մեծ ուրախութիւնն, որով բարերար դեղապարին սիրտը լեցուեցաւ, վասն զի իմացաւ ակներեւ, թէ բարեսիրտ սուրբն Յովսէփ սիրով եւ արագութեամբ գնացած էր իւր խոնարհ պաշտօնայ։

Հոս հարեւանցի կը յիշենք նաեւ, թէ բարերար մարդն զգուշութեամբ անյապաղ պատրաստեց դեղն դեղապրին համեմատ, եւ գայն յանձնեց տղուն, որ խայտալով վազեց թռաւ գնաց, եւ իւր ծանր հիւանդ մօրն հասցուց դեղն՝ ղօր խմեց, եւ տղօրմութեամբն Աստուծոյ կամաց կամաց առողջացաւ։

Այս պատմութիւնս Հ. Հիւգեի յօրինած պատուական գրքէ մ'առնուած է, եւ կ'երաշխաւորէ թէ վաւերական է։

ՀՈԳԵԻՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Աշխարհքս է վայր արտասուաց, ուր կեանք կ'անցընեն մարդիկ իբրեւ աքսորեալ որդիք Եւայի։ Ամէն մէկ օր իւր հետ կը բերէ մեկնումն համար այս ինչ վիշտ ու ցաւ, եւ միւսին համար այն ինչ տառապանք ու նեղութիւն, որոնցմէ ընդ միշտ խուսել ու խուսափիլն անկարելի է։ Պէտք չենք երբեք լքանիլ վհատիլ մեր վշտաց մէջ, այլ քաջալերուիլ՝ խորհելով թէ նոյն իսկ Աստուածամայրն Մարիամ եւ սուրբ Յովսէփ վշտակիր Փրկչին Յիսուսի սիրոյն համար կրեցին դառնագառն ցաւեր։ Օ՛ն նմանինք իրենց օրինակին եւ յամենայնի հպատակինք մեր կամքն Աստուծոյ սուրբ կամաց։ Հապա ի գործ դնենք Պօղոսի առքել. խրատը. "Զդիմանայ բնաւն բարձէ. եւ պարտ է մեզ ղոհարու-

ընե՛ն փոքրացն քառնալը՝ որ կը նշանակէ՝ օգնել բեռնաւորեալ եւ վշտացեալ մարդուն թէ հոգւոյ թէ մարմնոյ պիտոյից մէջ։ Աղքատին ու կարօտին պէտք ենք նիւթապէս ալ նպաստամատոյց ըլլալ, երբ որ զայդ ընել կարող ենք։ Միով բանիւ՝ ընկերասիրութեան ազնուական առաքինութեան պարտէն է, — որ Յիսուսի աշակերտաց մի միակ նշանն է, — կատարելու ենք թէ խօսքով թէ գործով. որպէս զի Աստուած ալ հաճի գթալ մեզի, որ իւր ողորմութեան կարօտ ենք մեծապէս։

ԻԲ. ՕՐԻՆԱԿ

Երիս փղոց աղօղլանալն ի հանալէ պեպէրը։

Յամի 1823 սուրբ Յովսէփ-Պլամն անուամբ կղերանոցին վերա-

բերեալ աներէն մէկուն մէջ ակաած էին մատուռ մը շինել եւ լմննալու վրայ էր արդէն. ուստի եւ որոշուեցաւ նուիրել զայն Նոյն տան հզօր Պաշտպանին սուրբ Յովսեփայ։ Մատրանս օրհնութեան հանդէսն ըստ պատշաճի տօնախմբելու համար, բոլոր աշակերտք իննօրեայ ջերմեռանդութեամբ պատրաստուեցան։ Իննօրէքին առաջին օրն Նոյն տան մծաւորն պատահեցաւ պարտիզպանի մը՝ որ կղերանոցին մօտ կը բնակէր։ Պարտիզպանին երեսին վրայ տխրութիւն տիրած էր։ Ա՛յդ բանս ցաւագին տպաւորութիւն ըրաւ մեծաւորին վրայ եւ պատճառն հարցուց։ Պարտիզպանն պատասխանեց. "Երկու տղաքս երկայն ժամանակէ ի վեր հիւանդ պառկած են. եւ ցայսօր ամէն դեղ ու դարման անօգուտ եղաւ„։ Մե-

ծաւորն ի գուբ շարժեցաւ, եւ ղինք յորդորեց որ աստուածպային Բժշկին դիմէ միջնորդութեամբ սուրբ Յովսեփայ՝ Մարեմայ Աստուածամօր կուսակրօն փեսային: Անծանօթ էր իրեն բոլորովին, թէ այն ընտանիքէն երկու հոգի միրտուած էին սուրբ Յովսեփայ անուամբ: Պարթիպպանն միխթարուեցաւ եւ ըսաւ. "Այսօր իսկ ի-միններուս հետ ի միասին իննօրէքը պիտի սկսիմ ի պատիւ սուրբ Յովսեփայ, իւր մանաւոր նպաստն հայցելով. բայց կ'աղաչեմ՝ որ դուք ալ իրե՛ն աղօթք ընէք մեզի համար,, Տուն դառնալուն պէս, պարթիպպանն ամէն դեղ վերցուց մէկդի դրաւ. միանգամայն երկու հիւանդ տղաքն ու բոլոր ընտանիքն յորդորեց, որ ամէնքն ի միասին իննօրէքով մը սուրբ Յովսեփայ պաշտպանութեան ապաւինին վստահութեամբ: Իրօք ալ սկսան ջերմեռանդութիւնն կատարել: Ցետոյ օր աւուր վրայ երկու տղոց առտիկ ջերմն եւ մարմնոյ ուռեցքներն նուազեցան իրեն: Իրօք կը նշմարէինք թէ հետզհետէ դգալի կերպով կը փարատէին տղոց մարմնոյն մէջ տարածուած թարախն եւ դէշ հիւթերը. վերջապէս թարախին դադրեցաւ, որով ղերենք մաշող ջերմն ալ անցաւ: Վերջապէս իննօրէքին վերջին օրն, որուն մէջ նորընծան մատուռն պիտի օծուէր, բարեպաշտ պարթիպպանն իւր ապաքինած երկու տղոց հետ կղերանոց գնաց, եւ ներկայացաւ Մեծաւորին, եւ սրտանց շնորհակալ եղաւ տուած բարի խորհուրդին համար, որուն հրաշալի արդիւնքն եղաւ է-ր էրկո- հի-անդ

ղաղ ընդդիմէին առաջնալը։ Միանգամայն հրաման խնդրեց, որ թէ ինք թէ առաջացած որդիքն ներկայ գտուին մատրան օրհնուելուն փառաւոր հանդիսին, որպէս զի իրենց երիտասարդ պաշտպանին առաքելական շնորհակալութիւն մատուցանեն։ Ահաւասիկ երկու տղոց մարմնաւոր ապաքինութեան հիանալի դէպքը. ասոր վրայ աւելցընելու ենք նաեւ այն հրաշագործ փոփոխութիւնն՝ որ տեղի ունեցաւ երկու տղոց հոգւոյն մէջ։ Գիտնալու է, թէ մինչեւ նոյն առեն այս երկու տղոց բնութիւնն զժուարընդել եւ տարօրինակ էր, բայց այնուհետեւ երկուքն ալ օրինակ եղան բարեսրտութեան, հլութեան եւ իրենց պարտուց կատարման։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳԻՍ

Ջանանք ուրանալ զանձն, յաղթել անձին, կոտրել մեր կամքն եւ ուզածնիս չկատարել։ Այո՛, մեր երկնաւոր Հօր սիրոյն համար բացէ ի բաց հրաժարինք անկարգ միտումներէ եւ չար յօժարութիւններէ, եւ նուիրենք զմեզ Աստուծոյ բոլորապատուղ՝ միջնորդութեամբ սուրբ Աստուածածնի Մարեմայ եւ սուրբ Յովսեփայ։ Անձին ուղղութեան ամենէն դժուարին բանն է, քանի որ երեւ վրայ հակիլ սրընթացքով, որպէս զի մեղսաւոր բնութեան տկարութիւնները ճանչնանք, եւ ըստ այնմ դարման տանինք։ Միով բանիւ, հետամուտ ըլլանք՝ որ Աստուծոյ շնորհաց օգնութեամբ փոփոխուինք եւ ըլլանք այլ այլ, որով կ'արժանաւորինք այս անչափաւոր կեանքէս եառքը տես-

նել զԱստուած, որ յաւիտենական վարձքն է անոնց՝ որ սո-ւրբ են սրտիւ։

Ի Գ· ՕՐԻՆԱԿ

Մո-ՆՔերս- աղ-տոտ էրնաբան մը կ'ընդո-ՆԻ օգնո-ՒԻ-Ն։

Ա՛րեմայ - Ընձայո-ՅՆ անուամբ Միաբանութենէն Ա· Ա· բարեպաշտ մայրապետն յաջորդ շինիչ դէպքը կ'աւանդէ մեզի։

Մեր վանքին մեծաւոր Մայրն 1845 տարւոյն վերջերն յանձնեց ինձի մանչ աղկանց հիմնարկութեան մը վարչութիւնը։ Ես մասնաւոր գութ ունէի այս խեղճ աղկանց, եւ կը ջանայի որ կարեւոր պիտոյքն իրենց չպակսի, եւ բատ այնմ ալ ծախք կ'ընէի. ոակայն անով իակ դրամական նեղութեան

մէջ ինկայ։ Արդ, մարդկօրէն խոսելով՝ շատ դժուարին կ'երեւէր ինձի այդ խեղճ վիճակին մէջէն ճողոպրիլ ու ծանծաղ ելլել, անոր համար դիմեցի սուրբ Յովսեփայ, որ Աստուածամայր Մարիամէն եաքը մեր միակ յոյսն է. մանաւանդ որ կը տեսնէի, թէ մարդիկներէն ոչինչ յոյս կայ։ Փա՛ռք Աստուծոյ, վստահութիւնս ի դերեւ չելաւ։

Մանչ աղկանց հիմնարկութեան մուտքերն որոշուած էին Ֆրա՛նս պատուելիս- աշխէրատհեաց համար, որոնք հազիւ թէ անոնց պիտոյից բաւական էին։ Բայց ես առանց աչ ու ձախ նայելու՝ աղքատ ընտանեաց թախանձանաց ղէնջանելով կարեկից զգացմամբ, հետզհետէ գիշերօթիկ աղքատ մանչերն աւելցուցի. վերջապէս աշխէրատհեաց ընդ- հասաւ...

ինձ– երբեմն։ Ասկէ կը տեսնուի, թէ ասոնցմէ տասնուէրի հոգի ծանրացան իմ անձինս եւ իմ թիկանցս վրայ։ Հիմայ մտմտուքս առաւ, թէ այս ծանր գրամական բեռն ինչպէս կարող պիտի ըլլամ շարունակ վերցընել տանիլ. մանաւանդ որ ըստ այնմ ալ պապէրն սկսան պէղը–իլ։ Աշակերտուհեաց ձեռագործէն առնուած գրամն հազիւ թէ կը բաւէր այդչափ հոգւոյ օրական հացին ու քանի մը մանր բաներն հոգալու. սակայն ուրիշ կարեւոր պիտոյք ալ կային՝ որ կը պակսէին։ Այսու ամենայնիւ տնտեսութեանս գրամական նեղութիւնն տնտես ընելով, տասնուէր անկողնոյ բրդէ ծածկոց գնած էի. որոնցմէ եւս մէկ հատն վճարուած էր։ Այս կերպով պարտք պարտքի վրայ բարդեցաւ դիզուեցաւ..., եւ պար–

տատեարը շատցած եւ բարձրացած էին գլխէս ու կարողութենէս վեր...։ Այժմ յայտնի ըմբռնելի, որ այդ բանս ձգել ձգձգելն անկարելի էր այլ եւս. ուստի եւ հնարք մը կը մտածէի, որ այս մեծ դժուարութենէն դուրս ցատքելով, օր մը յառաջ մտատանջութենէս զերծանիմ։

Մինթէ կ'ըսէի ինք իրենս. ի բաց արձակեմ աւելի առնուած պատուէրն աշակերտուհիէն. բայց գիտեմ՝ թէ տասնուչորսն են մունջ որբ աղջկունք՝ միանգամայն ալ շատ աղքատ. ուստի եւ զանոնք ճամբայ դնելն կ'ըլլայ՝ խեղճերն վտանգէ ծնէ յիջել։ Ըստ այսմ թէ կարեկից սիրտս եւ թէ խիղճմտանքս բացէ ի բայ կը մերժէին այդպիսի ինչ խորհուրդ։ Շփոթած էի, թէ ինչ որոշում տամ, եւ թէ այս պա–

բագայից մէջ ինչպիսի՞ ընթացք բռնեմ։ Այժմ գործեալ ներկայացու մտացս առջեւ վանքին եւ մուղնջերուն հիմնարկութեան հզօր պաշտպանն, որուն այդպէս բացի վշտացեալ սիրտս. — "Բարեգութ սուրբ Յովսէփ, ահաւասիկ կը տեսնես թէ ինչ ողորմելի վիճակի մէջ կը գտնուիմ ես, որ էրբեւ խնամածու մայր դրուած եմ այս աղքատ մուղնջերուն։ Ո՞չ ապաքէն ըստ նախախնամութեան Հօր Աստուծոյ՝ գոն ալ էրբեմն անուշիկ հայր էիր սուրբ Ընտանեաց, բայց ազգապ էիր. քեզի պէս աղքատ էին նաեւ աստուածային Մանուկին Յիսուս եւ Աստուածամայրն Մարիամ։ Սրտանց կ'աղաչեմ, յաւակից եղիր վշտիս եւ օգնէ ինծի ներկայ կացութեանս եւ այս դժուարին դրից մէջ։ Որպէս զի ազատիլ կա-

րենամ նեղութենէս, անհրաժեշտ պէտ ուղիմ հաղար ֆրանքի. ասկէ ի զատ կարօտ եմ շահքեր յետգործի աշակերտուհեացս համար։ Եթէ հաճիս թախանձանացս ղիջանիլ եւ բարերար ձեռքդ կարկառել ինծի. այնատեն ես ալ կը խոստանամ քեզի, ըրած բարիքներդ հաշակել աշակերտուհեացս եւ ամենուն առհասարակ. որպէս զի անոնք ալ գքեզ աւելի մեծարեն ու սիրեն։ Բայց ասկէ, միաքս դրած եմ քու արձանդ դետեղել տալ կրթարանին մէջ. բայց իսկզբան անդ գտնէ միայն, վասն զի աղքատ ենք. իսկ երբ մեր աղքատութիւնն նուազի, այն ժամանակ աղնիւ ես ամբողջ նկնիկ։ Միանգամայն եւս Մարտ ամսոյդ մէջ գոն գեղ պիտի գնաբերես զէնդ հրապարակաւ, որպէս զի ի մշանջենաւորս չմոռցուին քու մեզի

բրած բարիքներդ, որոնցմով ու-
զած ես Հայր անուանուիլ մեր աղ-
քատ ընտանեաց ալ։» — Սուրբ
Հայրն Ցովսեփ անկարելիից չմնաց
եւ հաճութեամբ ուննկն դրաւ վար-
չուհի մայրապետին նեղութեան
աղաղակին։

Քանի մ՚օր եաքը մեր կրթա-
րանին դուռը զարնուեցաւ եւ ե-
կեղեցական մ՚եկաւ, եւ խնդրեց
վարչուհի մայրապետը տեսնել։
Անմիջապէս ելայ խօսարանն գացի
ուրիշ մայրապետի մը հետ։ Ա.յցե-
լուն Ա. Ա. մեծաւորն բաւ ինծի.
Մեծարոյ վարչուհի Քոյր, ա՛ռ այս
թուակ՝ որուն մէջ վեց հարիւր ֆրանք
կայ։ Դրամոցս գումարն որոշուած է
մուննչ աղջկանց կրթարանին պի-
տոյից համար. բայց խնդրեմ՝ որ
պարգեւատու անձին անունն մնայ
գաղտնի։ Իրեն շնորհակալ եղայ

մեծապէս եւ սենեակս քաշուեցայ
ուրախութեամբ. գոգցես թէ գուբս
ելեր էի ինչք իրմէս, եւ սիրտս վեր
վեր կը վազեր ու կը խայտար։
Իսկոյն ծունկ եկայ եւ երախտա-
գիտութեան զգացմամբ շնորհա-
կալ եղայ սուրբ Ցովսեփայ, որ ա-
ճապարեց եւ հայրական գթով հո-
գաց զմեզ։ — Միայն թէ՝ այդ գու-
մարով չէի կարող գոհ ընել ամէն
պարտատէրներն, այլ տակաւին
պէտք կար չորս հարիւր ֆրանգի։

Ցամի 1846 սուրբ Ցովսեփայ
տօնախմբութեան օրն, միաբան խոր-
հուրդ մ՚եկաւ՝ զոր ինծի հետ
կրթարանին մէջ աշխատող Քոյրե-
րէն մէկուն հաղորդելով՝ ըսի.
“Օ՛ն, սուրբ Ցովսեփայ պաշտպա-
նութեան յանձնուինք եւ երթանք
նպաստ մը խնդրենք կուսակալէն։”
Իսկոյն ճամբայ ելանք, եւ երթալու

աստեն կ՚աղօթէինք լուիկ ձեզմէ. կուսակալութեան տունն սպասեցինք երեք քառորդ, եւ յետոյ կուսակալն ունկնդրութիւն տուաւ մեզի։ Մեր աղերսագիրն մատուցի իրեն, բայց մերժուեցաւ։ Դարձեալ աղաչեցի պաղատեցայ, սակայն երկրորդ անգամ ալ ժխտական պատասխան տուաւ։ Կուսակալէն բաժնուելու միջոցին ըսի. Լա՛ւ, լա՛ւ է. բայց խնդրածնէս հա՛յ է. դո՛ւք՝ ըսի, ինձ օգնել չէ՞ կրցաք. իսկ մենք ի՞նչ ընենք, ո՛ւր եւ որո՞ւն դիմենք։ Վերջին խօսքերս կուսակալին սրտին վրայ մեծ ազդեցութիւն ըրին. եւ երբ մենք մեծարանաց ողջոյն տուինք եւ սկսանք քաշուիլ երթալ, ինք դարձաւ ըսաւ մեզի. "Պատուականներ, մի՛ տրտմիք մի՛ տխրիք. այսօր իսկ Տէրութեան պաշտօնա-

բանին կը գրեմ եւ չերմապէս կը յանձնարարեմ ձեր աղերագիրն։ Ասոր վրայ շնորհակալ եղանք իրեն եւ գացինք։ Բայց գոհութիւն Աստուծոյ մարդասիրութեան..., շաբաթ մը ետքը տէրութիւնն իսպրեց ինձ երեք հարիւր ֆրանկ, որուն վրայ Ամէնի թագուհին իր կողմանէ աւելցուցեր էր հարիւր ֆրանկ ի նպաստ մեր աղքատ եւ կարօտ մուննջ աղջկանց։

Ուրախութիւնս վերջին կատարն էր հասած. վասն զի հիմակ իրօք ի վիճակի էի հազար ֆրանկէ պարտաւորեալ վճարել հատուցանել...։ Խնդրածէ միւս շնորհքն ալ ընդունեցայ. որովհետեւ ժողովուրդն սկսաւ հետզհետէ բազմաթիւ ձեռագործներ ապսպրել, որով մեր օրական պէտքն ալ լեցուեցաւ լրացաւ։

Ա՛յս ամէն շնորհքն ընդունելէն ետեւ, կը մնար կատարել մեր երախտագիտութեան եւ շնորհակալութեան պարտքն առ սուրբ Յովհէփ՝ առ հզօր Պաշտպան մեր։ Եղած ամէն խոստումներն ի գործ դրուելուն ամենայն ճշդութեամբ։ Վարչուհի Քոյրն սուրբ Յովսեփայ արձանն շինել տուաւ ամուր նիւթէ արծաթեզօծ, որ կանգնուելուն կրթարանին մէջ. որպէս զի ընդունուած մեծամեծ բարեաց յիշատակն անմոռաց մնայ թէ մայրապետաց եւ թէ աշակերտուհեաց մտքին մէջ եւ մշտնջենաւորի։

Դէպքս առնուած է գերպճ. Տապերին գրքէն։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ա՛յս քաջալերիչ դէպքէս կ'ուսանինք, որ վստահութեամբ եւ յուսով խնդրողն կ'արժանաւորի ընդունիլ թէ հոգեւոր թէ ժամանակաւոր բարիք Աստուծոյ ողորմութենէն։ Ջանանք ուրեմն ոչ միայն խնդրել, այլ եւ խնդրել անեղկեայ յուսով։ Բայց գիտանանք, թէ յոյսն ա՛ռ Աստուած կը պարգեւնայ եւ կ'աճի պարարտ երկրի մէջ. այսինքն է՝ բարի եւ եռանդուն հոգւոյ մէջ անուն կը գտնէ։ Ցուսոյ հիմն է հաւատք. եւ այս երկուքէն կը բխի Աստուծոյ սէրն։ Այս երեք առաքինութիւնք երբ իրարու հետ միանան, գոգցեա իմն կը սոխպեն զԱստուած պիջանիլ մարդուս աղաչանաց, եւ շնորհել իրեն ինչ որ է ըստ աստուածային կամացն ու հաճոյից։ Արդ՝ աղաչեսո՛ր ձեռքերնիս առ Հայրն երկնաւոր բարձրացուցած առնեն, նայինք որ աղօթքը բխի մեր բարի եւ յու-

սալից սրտէն. վասն զի այդ միայն ընդունելի է Աստուծոյ: Զգուշանանք թերահաւատութենէ եւ երկմտութենէ, որոնք աղօթքն ոչինչ կ'ընեն: Եթէ այդպիսի չար արմատ մը նշմարենք մեր սրտին մէջ բունեալ, անյապաղ դնենք պապարն ա՛ս ա՛րմն, եւ Աստուծոյ օգնութեամբ խլենք խորթ տունկն եւ անոր տեղ տնկենք Հաւատով յաջողեալ բարի յոյսը: Նշանակալից է խօսքն՝ զոր Ցիսուս ըսաւ կոյրերուն՝ որ էրեհոյ ալէին քաջալերեցին զանոնք ըսելով. "Ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ": Ահա կ'իմանանք թէ կոյրը Ցիսուսի զթած սուրբ Սիրտն յաւիտենից ցաւերէն ազատեցին, վասն զի կը հաւատայինթէ Ցիսուս է Որդին Աստուծոյ. եւ թէ կարող իսկ է իրենց խնդիրքը կատարել: Միանգամայն հաստատ կը

յուսային, թէ Ցիսուսի անեղը մարդասիրութիւնն ուզածնին պիտի շնորհէ:

Կրնայ ըսուիլ, թէ հաւատքն եւ յոյսն՝ երկնաւոր դրան երկու ձիւնէ նէրն են, որոնց վրայ պետք են շարժիլ աղօթք եւ պաղատանք: Զանանք կատարել դայդ եւ ապահով ըլլանք, թէ ոյսրմած ցէրն կը տեղացընէ կաթօաելոցս վրայ շնորհաց պարբերաբար եւ չափ է՝ որ լրացն է ամենայն օրինաց:

ԻԳ. ՕՐԻՆԱԿ

Վշտացեալ ընտանիք մը կ'ընդունի օրհնութիւն:

Թօուլուզ քաղքին կուսանաց վանքի մը մէջ՝ յամի 1870 պարե-

բաղձն «ի-ելլէն ի վէր՝ ամէն օր սուրբ Յովսեփայ արձանի մ՚առջեւ կ՚աղօթէր բարեպաշտ մայրապետն Ա. Ա. իւր ազգական պաշտօնակալին համար, որ յառաջապահ զօրաց մէջ ըլլալով՝ էր միանգամայն թշնամեաց գնդակներուն մերձաւոր նպատակ։ Ի՛նչ կրկնապատկեց աղօթելն, երբ լսեց թէ պատերազմին գաղղիացւոց բանակին համար անյաղթ ընթացք առեր էր։ Բոլոր ազգականք շարունակ երկիւղալից զարհուրանքի մէջ էին, թէ ինչ արդեօք պիտի լսեն. մանաւանդ որ շատոնց նամակ ընդունած չէին պաշտօնակալէն, մինչ պատերազմին սկիզբներն սովոր էր ամէն գրել եւ իւր ընտանիքն ուրախացընել։ Մայրապետն թէեւ ցաւակից էր իրեններուն ցաւոց, սակայն առ Աստուած ունեցած

յոյսն ամենեւին չէր նուազած։ Տառապեցուցիչ անստուգութիւնն տեւեց քանի մ՚օր ալ։ Վերջապէս տէրութեան պաշտօնարանին դիմեցին՝ բան մ՚իմանալու համար, որմէ կարճ ու գուժաբեր լուրն առին, թէ «Ա՛լ եւս լոյս սպասելու չէ, վասն զի կը լսենք թէ պաշտօնակալն պատերազմի մէջ ինկած մեռած է»։ Բօթաբեր տեղեկութիւնն դառնապէս տրտմեցուց բոլոր ազգականներն. իսկ մայրապետն վանք դառնալով՝ աղօթքի դիմեց եւ լալով ըսաւ. «Ո՛վ սուրբ Յովսէփ, դուն — որ ցաւակից վշտակից եղար Մարեմայ Աստուածամօր եւ ընքօրեայ տառապանքին, երբ իւր սիրելի Որդեակն կօրսընցուց — կարելի չէ որ անկարեկից աչքով տեսնես պաշտօնակալին մօրը թափած դառն արտասուրը...։ Ա՛խ կոյ

որ իւր սրտի թախիծն ու ցաւերն դնէք ի գերեզման յուշարկէն: Սոյնդ է, թէ առնուած տեղեկութեան համեմատ բոլորովին անյոյս կ'երեւի մեր ակնկալութիւնն, սակայն լաւ դիտեմ, որ Դուն այդպիսի կնճռեալ իրերն ու դատերն աւելի կը սիրես. եւ յաճախ անգամ անոնց մէջ կը հանդիսանաս յաղթական փաստաբան ու պաշտպան»:

Առնուած բօթէն ետքը, տխրութիւնն ո՛չ միայն ամենուն սիրտը սեւցուցած էր, այլ արտաքո՛ւստ ալ թուխ դէմառներէն յայտնի կ'երեւար...: Քանի մ'օր ետքը թղթաբերն կու գայ եւ նամակ մը կը յանձնէ...: Դողդոջուն ձեռքով կը բանայ, ...քա՛ջ, ո՛վ աղաչկէսին ածկէն է ինած. ըէր պաշտօնակալն չէ տեսած ու ատոր փո-

խանն է: Գրեթէ յափշտակուած՝ կը կարդայ ու կը գոչէ. «Փա՛ռք Աստուծոյ, ինք կենդանի է...»: Ո՞ր գրիչ կարող է իրենց անեղը ցնծութեան զգացումներն ստորագրել... Համբոյրներով եւ յորդահոս արցունքով նամակն կը թրջեն: Իրաւացի է որ այժմ ըսենք. «Տէր Աստուած, որչափ անսպառ են քու նախախնամութեանդ միջոցներն, որոնցմով քու նկատած վախճանիդ կը հասնիս»:

Տեսանենք արդ, թէ ինչ հանդիպած էր. — Մղուած մեծ ճակատի մը խառնուրդին մէջ՝ պաշտօնակալին երկու ձիերն ալ հետզհետէ կը զարնուին կ'իյնան. ինք պաշտօնակալն ալ երկու գնդակէ վիրաւորուած՝ պատերազմի դաշտին վրայ փռուած կը մնայ...: Գաղ-

ղեպացւոց բանակն արեւուն մտնելէն ետքը, ամառպարելով ետ քաշուած էր. եւ այն շփոթութեան միջոցին՝ պինք իրրեւ մեռեալ թող տուած էին։

Երկրորդ օրն առաւօտ կանուխ, տեղւոյն դրացի ժողովրդապետն էբբե- հովիւ- քաղէ կ'ելլէ պատերազմի դաշտը կ'երթայ. խորհելով թէ գնայէ վիրաւոր պինուոր մը մեռեալներուն մէջ գտնուի, եւ երջանիկ բախտն ունենայ զանիկա մահուանէ ազատելու։ Մեռեալ պինուորաց բազմութեան մէջ ասդիս անդին արշաւն եւ խուզարկու աչքով հետազօտելէն ետեւ, աբրիւնաթաթախ պաշտօնակալն կը տեսնէ, որ տակաւին շունչ կ'առնուր կու տար։ Իրրեւ գլուխ Սամաքայէ իւր ամուր բազկայ մէջ կը գրկէ խեղճ վիրաւորն եւ ժամատունն

տանելով, մեծ հոգատարութեամբ կը դարմանէ կը խնամէ։ Ահա, այս եղաւ բուժիչ բալասանն՝ զոր ողորմած ժողովրդապետն պաշտօնակալին վէրքերուն վրայ հեղուց լեցուց։ — Պաշտօնակալին գրած նամակին իմաստն ու բովանդակութիւնն այս է։ Գրած էր նաեւ, թէ իւր առած վէրքերն՝ ըստ ձառի են, բայց չեն անբուժելի։ Իրոլոր ընտանիքն կենդանութիւն զգեցաւ, եւ այդպիսի զարմանալի ազատութեան վրայ պարհչացաւ։ — Մայրապետն վանք դառնալուն պէս, սուրբ Յովսեփայ արձանին առքն ինկաւ եւ ջերմաջերմ արցունքներով շնորհակալութիւն մատոյց իրենց Միածնութեան հզօր Պաշտպանին, որ առհասարակ ամէն մարդկան օգնութեան կը հասնի, երբ իրեն դիմեն վստահութեամբ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ո՛վ մարդ կարօտ օգնութեան, աչքդ ի բարձունս վերացո՛ւր եւ դիմէ Աստուծոյ, որ ազբիւր է ա-ՀՆոյն բարո-ՂՒեան եւ ՀՆՂՒՐՈՒ-ՂՒեան: Յիրաւի, ինք կարող է եւ կ՛ուզէ մխիթարել դքեզ եւ հոգեւոր եւ երկրաւոր պիտոյքդ ընուլ: Զոհէ քու կամքդ երկնաւոր Հօր սուրբ կամայ, եւ ապահով եղիր, թէ երկնի եւ երկրի մեծատուն Տէրն, քու իրեն տուած չնչին եւ ողորմելի բաներուդ վսխարէն մեծամեծ շնորհքներ կը պարգեւէ քեզի: Փո՛յթ տար, որ աղօթքդ ըլլայ ուղիղ եւ եռանդուն. այն ատեն առատաձեռն եւ առատատուր Արարիչն կը փութայ քեզի օգնութեան Հասնիլ: Մի բնաւ վհատիր, եթէ երբեմն չընդունիս խնդրածդ: Վստահ եղիր՝ որ անոր

տեղ աւելի օգտակար ու շահաւէտ պարգեւ մը կը շնորհէ Հոգեւդդ: Ստէպ ըսուցէ ի խորոց սրտիդ. "Ի՛ւէղ Տէր յո՛ւսոյս, Ո՛ւ ամաչեցի յա՛ւիտեան": Աստուած կ՛ուզէ որ անկարողութիւնդ ճանչնաս, եւ իրեն երանացուցիչ Սիրոյն քաղցրով քաղցնուս. որպէս զի յոժարի աղքատութիւնդ ընուլ բարութեամբ: Օ՛ն, ապաւինէ Յիսուսի ողորմած եւ սուրբ Սրտին բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի Մարեմայ, որ ՀՆՂՒՐՒՐՆ է վշտացեալց եւ օգնական էրէսոռնէից, միանգամայն եւս դիմէ միջնորդութեամբ սուրբ Յովսեփայ՝ Հաւատարիմ պաշտպանին սուրբ Ընտանեաց:

ԻԵ. ՕՐԻՆԱԿ

Անկարի երիտասարդի մը պարյն առաքինութիւն։

Երիտասարդ գինուոր մը — որ Խրիմի արշաւանքին մասնակից եղած էր, — պատերազմէն ետքը իւր ընտանեաց քովՀ դարձաւ։ Թշուառականն բարոյապէս այնչափ ապականած եւ առաքինութեան ճանապարհէն այն աստիճանի շեղած էր, որ ծնողք զարհուրած էին...։ Հայրն ու մայրն աստուածապաշտ ուղղափառ քրիստոնեայք էին, եւ ի ներքուստ կը ցաւէին իրենց որդւոյն բարուց այլանդակ փոփոխութեան վրայ։ Իրենց ծնողական պարտքին համեմատ, ազդեցիկ խրատներով կը յորդորէին զինք, որ բռնած չար ճամբէն ետ դառնայ եւ դգաստա-

նայ։ Սակայն ըստ այնմ թէ "Ցանդիմանեա զանմիտն եւ յաւելցի առեւ քեզ", երիտասարդն ոչ միայն չէր ախորժեր լսել խրատ ու յորդոր, այլ եւ կը խաժուռէր կը դայրանար, եւ որպէս զի անոնց խրատաբանութիւններէն ազատի, ելաւ հեռաւոր քաղաք մը գնաց եւ Հոն ծառայութեան մտաւ։ Ընտրած գործն այնպիսի էր, որ կրնար միանգամայն անսանձ կեանք վարել եւ ինք զինք անառակութեան տալ։ Ըրած անմիտ եւ անօրէն ծախքերուն համար ամսականն չէր բաւեր. բայց որովհետեւ հպարտ ու ամբարտաւան էր, կ'ամչնար բերան ծռել ու պարտք առնուլ։

Ցամ. 1865 սրբազան Քահանայապետէն հրատարակուած էր Ցոբելեան ներողութիւն։ Օր մը տան տիկինն, որ շատ բարեպաշտ

անձ մի էր, ըսաւ իրեն. Ահաւասիկ Յոբելեան ներողութիւնն ակսած է. ինչպէս մենք ամէնքս՝ նոյնպէս ալ դուն՝ պէտք ենք խոստովանանք ըլլալ։ Երիտասարդ ծառայն պատասխանեց. Տիկին, պիտի խոստովանիմ՝ երբ որ հիւանդանամ։ Ժամանակ անցնելէն ետքը, իրօք ալ հիւանդացաւ. եւ հարկ եղաւ փոխադրել զինք սուրբ Յովնէթայ առնուամբ Կոստանց հիւանդանոցն։ Հոս տեղս մայրապետը սովոր էին ամէն իրիկուն պատմել հիւանդներուն ինչ ինչ բան, զոր նոյն օր քարոզին մէջ լսած էին։ Այդպիսի բաներն հանդարտութեամբ ու սիրով չէր լսեր մեր երիտասարդն։ Անգամ մը նոյնպիսի ինչ վէպ պատմող մայրապետին ըսաւ. Դուն ալ քու անհատնում ու տաղտկացուցիչ վէպերովդ իմ գլուխս կը

ցաւցընես. եւ սկսաւ կրօնի դէմ խօսիլ դառնացած սրտով։ Մայրապետն քաղցրութեամբ յանդիմանեց զինք՝ ըսելով. Ուրեմն չէ՞ս լսած երբեմն լսել, թէ ինչ կ'ըսէ Առաքելական քարոզիչն։ Հիւանդն զայրանալով՝ ձայնն աւելի բարձրացուց, արհամարհելով թէ քահանաներն եւ թէ Աւետարանական վարդապետութիւնը։ Այն ատեն մայրապետն ծանր կերպարանք մ'առնելով՝ ըսաւ. Սեծապէս կը ցաւիմ, որ կրօնի վրայ խօսք լսել չես ուզեր. սակայն գիտցիր՝ որ ծանր հիւանդ ես. եւ երբ մարդս իւր կենաց ընթացքն աւարտէ, — պիտի անցնի կամ ուրչէ մը, — որ այս անցաւորը կենդանի կը պահէ անանց կեանքը։ Ահաւասիկ այս վտանգաւոր քայլն առնուած ատեն, մարդս անհրաժեշտ պէտք

ունի քահանայի օգնութեան։ Ըսէ ինծի, չե՞ս ուզեր արդեօք Ցոբելեան ներողութիւնն շահիլ։ Ո՜հ, մի՛ մերժեր այս հնարքս՝ զոր ողորմածն Աստուած մեզի եւ քեզի կը պարգեւէ։ Թերեւս ալ երկայն ժամանակէ ի վեր խոստովանանք եղած չըլլաս։ Հիմակ ունիս տակաւին ժամանակ ատոր վրայ մտածելու, որովհետեւ դեռ ութ օր ատեն կայ։ Բայց յետոյ Ցոբելեան ներողութիւնը վաստկելու պայմանեալ ժամանակն պիտի փակուի։ Հիւանդն մայրապետին պատասխան չտուաւ, եւ երեք օր խօսք մ՚իսկ չխօսեցաւ հետը։ Թէեւ Քոյրն յառաջուան պէս ղինք պատրաստակամ կը խնամէր։ Խակբանէ ի վեր բարեպաշտ Քոյրն աղօթք կ՚ընէր սուրբ Ցովսեփայ՝ թշուառ երիտասարդիս դարձին համար։ Գպրոցի տղոց ալ

նայնն ապսպրած էր։ իսկ գիշերօթիկ աղջկունք հինօրէք մը սկսած էին ի պատիւ սուրբ Ցովսեփայ այս վախճանաւ։ Հիւանդն երեք օր խոժռեալ մնաց։ Յետոյ Հարեւանցի Հարցուց թէ այսօր ի՞նչ ըսաւ քարոզիչն։ Քոյրն պատասխանեց։ Քարոզիչը ծանոյց, թէ մօտերս պիտի մեկնի քաղքէս։ ուստի եւ յորդորեց զանոնք՝ որ Ցոբելեանն չեն կատարած տակաւին, որ աճապարեն եւ խոստովանանք ըլլան եւ հաղորդուին։ Ցոբելեանին վաւկուելուն երեք օր միայն մնացած էր։ բայց Հիւանդն այս նկատմամբ բան չէր զրուցեր։ Քոյրն մեղմով Հարցուց Հիւանդին. «Ի՞նչ է արդեօք կամքդ։ միթէ կ՚ուզե՞ս խոստովանանք ըլլալ»։ Երիտասարդն լուեց դարձեալ, եւ մինչեւ իրիկուն ընկղմած էր խորին մտածմանց

մէջ։ Յանկարծակի արտորնօք բաւ. "Քոյր, կ'աղաչեմ, ըսէ՛ քարոզչին, որ վաղն ինծի դայ"։ Երկրորդ օր պայմանեալ ժամուն եկաւ կրօնի պաշտօնեային. բայց լաւ տրամադրեալ չգտնելով զՀիւանդն՝ պատշաճ սեպեց յաջորդ օրուան թողուլ խոստովանանքը։ Իրօք ալ օր մը ետքը հանդարտած էր երիտասարդն ու տրամադրուած. եւ յօժարակամ յանձն առաւ հոգեւոր պարտքերն կատարել։ Խոստովանանք եղաւ սրտանց զղջալով, եւ խորհրդական արձակումն առաւ։ Ցետոյ խոստովանահայրն տուաւ Հիւանդ երիտասարդին Աստուածածնի Մարեմյ օրհնեալ հանդերձն, զոր ընդունեցաւ ամենամեծ ուրախութեամբ։ Քարոզչէ քահանային յանձնեց Հիւանդապահ քրոջ, որ զՀիւանդն պատրաստէ՝ եկեղեցւոյ

սուրբ խորհուրդներն ընդունելու։ Երբ Քոյրն հիւանդին քով եկաւ, արտաքոյ կարգի զարմացաւ եւ ուրախացաւ, վասն զի երիտասարդն — որ յառաջ կ'ընդունէր զինք խժոռ դէմքով, — այժմ քաղցրութեամբ խօսեցաւ հետը եւ ղուարթ երեսով ըսաւ. "Պատուական քոյր, եկուր տես թէ խոստովանահայրս ինծի ինչ տուաւ. տե՛ս, այս սուրբ Հանդերձս կը յիշեցընէ ինծի սիրելի մօրս տուածն՝ երբ ճամբայ պիտի՝ որ ելլէի ի Խրիմ պատերազմի երթալու. եւ ապսպրած էր ինծի՝ որ զայն ազէկ պահեմ։ Ա՛յդպէս խօսած ատեն աչուրներն արցունքով լեցուեցան... Լա՛ւ, լաւ է, պատասխանեց Քոյրն. մայրդ շատ պիտի ուրախանայ, եթէ օրհնեալ հանդերձով զքեզ դարձեալ տեսնէ։ Ցետոյ աղաչեց մայրապե-

տին, որ ղինք պատրաստէ, որպէս
զի վաղն առաւօտ ըստ պատշաճի
առնու սուրբ Հաղորդութիւնն։
Իրօք ալ թէ՛ օրւան մնացած մասն
եւ թէ՛ գիշերն անցան այսու պա-
տրաստութեամբ։ Գիտնալու է, թէ
միջոց մը շատ ծանրացած էր Հի-
ւանդն. եւ կը վախցուէր որ մինչեւ
առաւօտ կարող պիտի չըլլայ ա-
պրիլ։ Սակայն իրիկուան դէմ՝ քիչ
մ՚ի լաւն դարձաւ. եւ առաւօտ
կանուխ թռչակի եւ վերջին Օծման
սուրբ խորհուրդներն ընդունեցաւ
մեծ ջերմեռանդութեամբ։ Ասկից
ետքը այլ եւս հոգ չէր ըներ իւր
ծանր հիւանդութեան վրայ, որով-
հետեւ կը վայելէր հոգւոյ խաղա-
ղութիւն. միանգամայն ուրախ զու-
արթ էր՝ յիշելով խոստովանահօր
խօսքն, որ եթէ Աստուծոյ ողոր-
մութեամբ շահի Ցօբելեան ներո-

ղութիւնն, չէրթայ ապրելու
պէտք էրլոյ. այս մտածմունքս էր՝
որ կ՚ընէր ղինք երանելի երջանիկ...։
Երիտասարդին այցելութեան եկաւ
նաեւ այն տիկինն, որուն տան մէջ
ծառայութեան մտած էր. բայց
հիւանդին մերձենալու կը քա-
շուէր. որովհետեւ կը կարծէր թէ
յառաջուան պէս տմարդի եւ դա-
ժան պիտի դանէ խեղճ երիտա-
սարդն։ Սակայն մրչափ ապշեցաւ
եւ ինչչափ ուրախացաւ, երբ ծանր
հիւանդն իւր բոլոր ոյժն ժողովե-
լով ըսաւ. “Տիկին, բարով եկար.
այս առաւօտ սուրբ Հաղորդու-
թիւնն առի եւ Ցօբելեանս կատա-
րեցի։ Խոստովանահայրս զըուցեց
ինծի, որ “Այդպիսի չնորհքի
արժանի եղող անձն չէրթայ մր-
չոյն-ընէն կ՚երթոյ՝ եթէ իսկոյն
մեռնի իր։

Սաստիկ է, թէ երիտասարդին հիւանդութիւնն էր շատ ծանր, բայց անպակաս լաւ հուսացողութեամբ փոքր փոքր բարւոքեցաւ հիւանդին վիճակը։ Վերջապէս Աստուծոյ մարդասէր նախախնամութեանն համեմատ, երիտասարդն առողջացաւ, եւ կրցաւ իւր բարի ծնողաց տունն երթալ։ Դարձի եկած որդւոյն գալուստն պատճառեց անոնց անպատում ցնծութիւն. եւ գոհութեան աղօթքներ մատուցին Աստուծոյ, տեսնելով անոր բարի կեանքն ու վարքը։ Աստուածային շնորհաց գործակից եղաւ երիտասարդն եւ յարատեւեց գրած յառաջադրութեանց մէջ մինչեւ իւր բարի մահն, որ հինգ ամիս ետքը պատահեցաւ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳԻՍ

Վերոյգրեալ դէպքն թելադիր կ՚ընէ որ մարդս երկնչի իւր անձէն եւ զգոյշ կենայ։ Տեսանք, թէ երիտասարդն մանկութեան ատեն բարի կրթութիւն առած եւ երիտասարդութեան ժամանակ ալ մաքուր կեանք անցուցած էր, ինչպէս պարեբաղմի ֆնոց...։ Պատերազմէն դարձաւ առանց մարմնաւոր վէրքի, սակայն իւր սիրտն ի չարն փոխուած եւ ծանրապէս վիրաւորուած էր...։

Այժմ իսկ ժամ է հառաչալից սրտիւ գոչելու. "Տէր, ո՞վ հերմ քարի հերմանեցեր յաֆրիկէն ֆոմ, որ՝ ոմոկ՝ ոնիչի ըրոմ„։ Մատթ. ԺԹ. 27։ Այո՛, ուստի՞ արդեօք երէսուսարդին այնպիսի փոխուած է ըրն։ Կը պատասխանէ Տէրն. "Այր ընծայ ոչոր չայ„։

Ցիրաւի, այր ընդոմի, կամ թէ ըսենք, անօրէն ընկերներն իրենց ընթ օրինակով որոմ ցանեցին բարի սերմին մէջ, եւ ի չարն հրապուրեցին անպատրաստ երիտասարդն՝ որ ոտն ոտն գլորեցաւ խորխորատի մէջ։

Բաւական, ինչպէս զարհուրելի է Փրկչին Ցիսուսի սպառնալիքն եւ յանիրենից վշոն՝ զոր կ'որոտայ ընթ օրինակ ի գայլակերպից պատրաստ երիտասարդն գէմ... Լաւ էր նմա եթէ կախեալ, երէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորա երկան իշոյ, ե- ընկեցեալ ի ծով, քան ընդ գայլակերպացն ընդ ոտ ի գործիանց յանցանել. Մարկ. Թ. 41, Ղուկ. ԺԷ. 2։ Այո, սոսկալի է աստուածային դատաստանն, բայց իրաւացի է պատիժը։ Ո՞չ ապաքէն ընթ օրինակ եղոտ մեզ յաշխարհ։ Ուստի՞ էր արդեօք շնորհօք զարդարուած նախատեղծ մարդուն ընթացք անկո՞ն... անկից իսկ որ նախամարդն Ադամ իւր կողակցին ընթ օրինակն հեգնեցաւ, եւ անարգեց Աստուծոյ պատուիրանն։ Բայց Ադամ ալ, վայ անհուն թշուառութեանս, Աստուծմէ անարգուեցաւ եւ մերժուեցաւ...։

Երանի՛ յիշեալ երիտասարդին, որ գոնէ մինչդեռ ժամանակն ի ձեռս էր՝ անսաց երկնաւոր ազդեցութեանց եւ իւր առ Աստուած գարձն չյետաձգեց մինչեւ այն ահագին օրն եւ արթմտութեան օրն, յորոմ ան ոտ կարէ գործել. այլ դղջացաւ եւ ապաշխարեց եւ Աստուծոյ ողորմութեանն եղաւ արժանի։ Եւ արդ՝ եթէ ճշմարտիւ կը փափաքինք գերծանիլ յաւիտենական կորստեան վտանգէն, Ցիսուսի պատուէրն կատարելու ենք.

“Աբիմա՛ն կացէ՛, զի ա՛ղ գէթ ղջրն ե՛ս ա՛ղ ղքաջն”: Հաստարակօրէն խօսելով ճշմարիտ է, թէ ինչպիսի՛ որ է մարդուս կեանքը, նոյնպիսի՛ կ՚ըլլայ մահն ալ. այո՛, Մարդոս մահուան հայելին՝ է իւր անցուցած կեանքը:

Ո՛վ մարդ Աստուծոյ, եղիր այր հմտապուռն, եւ բացէ ի բաց խորշէ եւ դարձիր ընկ գայլնակերպութեան պոլէ, եւ ընկ ուրիշին չար օրինակին հետեւելէ: Փոյթ տար, որ հոգւով եւ ճշմարտութեամբ քրիստոսի եւ առեւէն երթաս եւ նմանիս Սրբոց բարի օրինակներուն եւ Աստուծոյ շնորհացն ըլլաս գործակից: Ահա այդպէս ամէնուն մարդ էրլէ ղհոգէ է՛ւ է հանուանէ. եւ հոգւոյ փրկութեան ամենակարեւոր գործը կատարելով՝ կ՚ապահովցնէ իւր յաւիտենական երանութիւնը:

ԻԶ. ՕՐԻՆԱԿ

Ծերունի ղինուորի մը դարձն առ Աստուած:

Լիոն քաղաքն Հիւանդանոցի մը մէջ Ա. Ա. Ծերունի մը կար, որ ո՛չ միայն անկրօն էր, այլ եւ այր աներօրէն: Աւիկա մեծ յեղափոխութեան առեն ծնած էր, եւ նոյն ժամանակին անաստուած սկզբունքներով սնած ու զարգացած: Մեծ Նափոլէոնին ի Սպանիա ըրած արշաւանքին մասնակից եղող բանակին մէջ էր ինք ալ. եւ դժբախտութեամբ հաղորդ եղաւ այն անհամար վայրագութեանց եւ սրբապղծութեանց, որ բռնցմով այս դժբախտ երկիրս ապականեցաւ եւ աւերեցաւ: Թշուառական ծեր զինուորն թէեւ ընդհանրապէս բոլոր քահանայից հա-

կառակ էր, այլ առաւելապէս կրօնաւորաց դէմ էր, եւ անոնց վրայ խօսք լսել չէր ուզեր ու չէր կրնար։

Ապաքէն Աստուծոյ մարդասէր նախախնամութեան իր առանձին տրամադրութիւն նկատելու ենք, որ այս ապիրատ մարդուն տուած էր շատ աստուածապաշտ դուստր մը, որ ի ծածուկ կ'աղբար եւ կուլար իւր հօր հոգեկան չար դիպմանց վրայ, որոնց մէջ անզգայ անհոգութեամբ կեանք կ'անցընէր։ Հայրասէր դուստրն ամէն օր ջերմաջերմ աղօթքներով կը խնդրէր Աստուծոյ ողորմութենէն, որ հաճի դարձի շնորհք պարգեւել իւր հօր, որ ո՛չ միայն կրօնի պէսքը կ'ուրանար, այլ եւ ո՛չ իսկ կ'աստուած ճանչնալ կ'ուզէր։ Սակայն բարի դուստրն իւր աղօթից ազդեցութեան վրայ յոյս չունենալով, կ'աղաչէր իրեն ծանօթ բարեպաշտ անձանց, որ շնորհք ընեն եւ իրենք ալ աղօթեն, որպէս զի իւր հօր համար դարձի շնորհքը՝ լաւ եւս բանեք՝ քրիստոնէ հրաշին Աստուծմէ ընդունին։ Ասկէ ի զատ, անգամ մը կ'լսէ, իմ մեծ վիշտս յայտնեցի բարեպաշտ տիկնոջ մ'որ սուրբ Յովսեփայ Եղբայրութեան գ. կարգէն էր։ Ասիկա ցաւակցութեամբ մտիկ ըրաւ, եւ ամէն բան տեղեկանալէն ետեւ, ներքին ազդեցութենէ դրդեալ միտքը դրաւ, որ այն հիւանդանոցին — որուն մէջ կը գտնուէր թշուառ վենետոն, — ամէն մէկ մայրապատին խաւրէ այն տպուած հրահանգն, որուն մէջ նշանակուած էր, թէ ինչպէս կատարելու է եօթն կիրակի ջերմեռանդութիւն՝ ի պատիւ եօթն ցա-

—ոչ ես Եօքն ա—բախո—ՐԵԱՆՑ սո—ԸՔ Յովհ. ԺԳ։ Միանգամայն եւս աղաչեց, որ բարեհաճին անմիջապէս սկսիլ նոյն ՔԵՐՄԵԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆ Թշուառ ծերունի պինուորին հոգւոյն փրկութեան համար։ Մի եւ նոյն առեն բարի դուստրն կրկնապատկեց իւր ալօթքն եւ որդիական ցաւագին սրտե բխած խնդրուածքն պարզեց Յիսուսի, Մարեմայ եւ Յովսեփայ առջեւ։ Այդպէս երկայն ժամանակ ամէն կողմանէ կը վերանային եւ կը բարձրանային եռանդնալից պաղատանք եւ թախանձանք յաթոռ Բարձրելոյն. որպէս զի ամենողորմ Հայրն երկնաւոր հաճի պիջանիլ իրենց խնամարհ աղաչանաց, եւ երկնաւոր լուսով լուսաւորել պինուորին խաւարած միտքն՝ որ տակաւին չարին մէջ յամառած կեցած էր, միանգամայն

իւր կարծրացեալ սիրտն աստուածային շնորհքով շարժել ի բարին։ Ըստ այնմ, թէ "խնդրեցէք եւ տացի ձեզ„, վերջապէս ի գութ շարժեցաւ Հայրն ամենայն ՊԱՐԱԲՐՈՒԹԵԱՆՑ, եւ ծագեց իւր լոյսն ծերունի պինուորին սրտին մէջ... Այսուհետեւ քիչ քիչ սկսաւ ունկն դնել Հոգեւոր ազդարարութեանց, բայց մանաւանդ աղաչանաց իւր բարի դստեր։ Արդ՝ ծեր պինուորն — որ քառասունհինգ տարիէ ի վեր արհամարհելով իմն հեռու կեցած էր եկեղեցւոյ սուրբ խորհուրդներէն, — ինքնակամ ուղեց եւ խնդրեց որ քահանայ մը կանչեն (ինչպէս ըսինք, մինչեւ նոյն առեն քահանաներէն հեռու կը փախչէր), որուն խոստովանանք եղաւ խոնարհութեամբ եւ ներքին զգալի զղջմամբ։

Հայրասէր դուստրն հիմակ ինք զինք երջանկութեան գագաթն հասած կը համարէր. եւ անդադար գոհութեան եւ շնորհակալութեան աղօթք կը մատուցանէր Աստուծոյ անեղը ողորմութեան. միանգամայն կ՚օրհնէր զԱստուածամայրն Մարիամ, եւ կը վառաւորէր զբաղցրագութ սուրբ Հայրն Յովսէփ՝ որ օգնեց եւ սրտի կսկծելի նեղութենէն զինք փրկեց։ Յամի 1862 Աստուածածնի Մարեմայ եօթն ցաւոց տօնին օրը, բարի դուստրն ցնծալից սրտիւ իր հօրն ընկերանալով՝ եկեղեցի գացին եւ սուրբ Հաղորդութեան խորհուրդն մէկտեղ ընդունեցան։ Արդարացած հինաւուրց զինուորն զմայլած էր հոգեկան բերկրութեամբ, որով հետեւ ճաշակեց՝ զի տ֊պղջ է Տէր· եւ Աստուծոյ պատուէրանաց տպղջ

ծալքն առաւ լիուլի։ Այս օրհնեալ վայրկենէս սկսեալ՝ ծերունի զինուորն բոլորովին փոխուած եւ ստուգիւ եղած էր այլ այլ. եւ իւր բարի վարքովն այնուհետեւ եղաւ թէ՛ շինութիւն թէ՛ բարի օրինակ մարդկան։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ո՛վ որ Քրիստոսի հոգին ունի, այնպիսին կը ջանայ երկնաւոր Հօր կամքը կատարել ամէն բանի մէջ, եւ զինք բնաւ չբարկացընել. միանգամայն եւս հետամուտ է՝ որ ուրիշներն ալ զԱստուած զայրացընելէ ետ կեցընէ ըստ կարի։ Այս վախճանաւ ամէն օր մեղաւորաց համար կ՚աղօթէ, որպէս զի իրենց չար ճանապարհէն դառնալով՝ ուղղութեան գան։ Ա՛ւ այս ամէնքս կը յորդորուինք անշուշտ, եթէ

սեւեռենք աչուընիս — յոռաջնորդն ե՛ւ է կոպտիլն Ցիսուս, — որ թէեւ կարող էր ակռա ամէն վշտէ ե՛ւ չկանխ անցընել, այսու ամենայնիւ կամաւ յանձն առաւ դառնապառն տանջանքներ եւ իւր աստուածային կեանքն զոհել եւ սպառել խաչի վրայ մարդկային ազգիս փրկութեան համար։ Ցիսուսի Քրիստոսի աշխարհ գալուն վախճանն էր՝ զմարդիկ Աստուծոյ հետ հաշտեցընել եւ փրկել յաւիտենական դատապարտութենէ, եւ երկնից արքայութեան ճամբան դռռան՝ գարձեալ բանալ ամէն մարդկան։ Քրիստոսի ամենողորմ դիտաւորութեան կը մտանակցինք, թէ որ ո՛չ միայն մեր Հոգւոյ փրկութեան գործը գործենք, այլ եւ ուրիշներուն Հոգ տանինք հոգւոց փրկութեան. վասն զի մեր Փրկիչն

Ցիսուս կ՚ուզէ "Զի ամենայն մարդիկ կեցցեն ե՛ւ ի գիտութիւն ճշմարտութիւնն երթեան"։ Օ՛ն, այս կրկին վախճանս աչքէ չկորանցընենք, որով թէ մեր անձը կ՚ապրեցընենք, եւ թէ զանոնք՝ որոնց Հոգւոյն փրկութեան համար կ՚աղօթենք, եւ Աստուծոյ սուրբ Անունն բարի օրինակաւ կը քարոզենք անոնց։ Ա՛յս մեծ շնորհքս հայցենք Ցիսուսէ։ Ուղղ է՝ սուրբ Սրտին միջնորդութեամբ սրբոյ Կուսին Մարեմայ եւ սրբոյն Յովսեփայ, որպէս զի Աստուծոյ երանացուցիչ տեսութեանն արժանաւորինք յաւիտեանս։

ԻԼ· ՕՐԻՆԱԿ

Փրանկիսկեան կրօնաւորաց Ընդհանուր Պետին՝ Ս. Սուրբ Յովսէփ։

Սուրբ Փրանկիսկոսի Ասիզացւոյն հիմնած վանական կարգը դրեթէ իւր ծանձաղուրքէն ի վեր առանձինն ջերմեռանդութիւն ունեցաւ առ սուրբն Յովսէփ։ Յամի 1339ին գումարուած վանական Ընդհանուր ժողովքին մէջ որոշուած էր, որ սուրբ Յովսեփայ տօնն մանաւանդ իմն կերպով տօնախմբուի Փրանկիսկեանց բոլոր վանատանց մէջ. նմանապէս հետզհետէ գումարուած վանական Ընդհ. ժողովք հաստատեցին, որ այս տօնս կատարուի պէսպէս հանդէսներով։ Զանց կ՚առնուինք խօսիլ այս տեղս քանի մը դար յառաջ կատարուած հանդիսութեանց մանրամասնութեանց վրայ։ Գալափար մ՚ունենալու համար՝ կը բաւէ ընթեռնուլ սրբոյն Բեռնարդինոսի Սիէնացւոյն եռանդնալից եւ սրտաշարժ հոգւով յօրինած գրութիւնները սուրբ Յովսեփայ վրայ. որմէ կարող ենք հետեւցընել եւ իմանալ, թէ սուրբ Փրանկիսկոսի Ասիզացւոյն վանական կարգն ի հնուց հետէ մեծ ջերմեռանդութիւն ունէր առ սուրբ Նահապետն Յովսէփ, զոր Հայրն Աստուած պաշտպան եւ խնամակալ կարգած էր սուրբ Ընտանեաց։

Յամի 1561 Փրանկիսկեան կարգին վարչութիւնն տեսնելով, — թէ երթալով կը շատնայ Փրանկիսկեան կրօնաւորաց այն կուսակրութիւնն, որ կը խնդրէր թէ նախնական կանոններն պահուին եւ գործադրուին ճիշդ այնպէս, ինչպէս որ իրենց սուրբ հիմնադիրն Փրանկիս-

կոս Ալիզացին օրինադրած էր. — որոշեց ի նկատի առնուլ զայդ եւ իրաց գարման տանիլ։ Այս նկատմամբ սուրբն Բեռնարդինոս Սիէնացին գրեց առ սուրբ Գահն ի Հռոմ. եւ անկէ ընդունած իշխանութեան դօրութեամբ՝ ժողովեց Ընդհանուր ժողովը, որուն վախճանն էր կանոնաց ճշդիւ պահպանութիւնն վերահաստատել ու վերանորոգել։ Շատ գումարումներ տեղի ունեցան եւ ժողովական հարք զգուշութեամբ խորհեցան։ Արդիւնքն եղաւ իրենց բաղձանքին համեմատ. այսինքն է՝ սահմանուեցաւ որ նախնական սուրբ կանոններն պահուին ամենայն ճշդութեամբ։ Նոյն Ընդհ. ժողովքին որոշումներն պահել յանձն առին քսան վանապետներ. որոնք նոր քաղաքապետութիւնը մը կազմեցին։ Նորա-

գութիւնն ի գլուխ հանող սուրբն Բեռնարդինոս, մի եւ նոյն ժամանակ ուղեւորով այս նոր ոճ պիտի կրնար հզօր խնամակալ մ՚անուանել, — որպէս դի միշտ իսկ խնամք զայն ու պաշտպանէ, — սուրբ Յովսեփայ անունն տուաւ նոր գաւառապետութեան։ Միանգամայն ամէն Փրանկիսկեան կրօնաւորաց մասնաւորապէս ապսպրեց, որ զինք իբրեւ իրենց մասնաւոր Պաշտպան յարգեն ու մեծարեն։ Ասկէ ի զատ սահմանեց, որ նոր գաւառապետութեան կնիքն ունենայ նաեւ սուրբ Յովսեփայ պատկերն՝ Քիստոս Մանուկն ի գիրկս։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Ո՛րչափ քաջալերիչ է մեզի համար Սրբոց Չերմեռանդութիւնն առ սուրբ Յովսէփ։ — Սուրբ Բեռնար-

դինոս Սիէնայեն ի ներքուստ զգաձեալ կ'ըսէր. "Երբ երկինէ մէջ սուրբն Յովսէփ աղաչէ, գոգցնա թէ կը հրամայէ. Յիսուս ալ՝ որ անոր ըրչին կոչուիլ ուղեց՝ միշտ իսկ իրեն կ'անսայ": Սուրբ Թովմայի Ագուինացւոյ նշանակալից խօսքն է յաջորդս. "Սուրբ Յովսէփ կարեւոր անձ մի էր թէ Աստուածամօր եւ թէ Աստուածորդւոյն: Մօր՝ որպէս զի իրեն պատիւը պաշտպանէ. Որդւոյ՝ որպէս զի զինք սնուցանէ եւ դաստիարակէ": Սոյգ է, թէ սուրբ Յովսէփ ընդունած էր Աստուածմէ այնքան առատութիւն շնորհաց եւ պարգեւաց, որ առանց տարակուսելու կրնանք զրուցել, — կ'ըսէ բարեպաշտ մատենագիր մը, — թէ Սուրբերէն եւ ոչ մին իրմէ աւելի նման եղաւ Յիսուսի թէ բնական յատկութիւններով եւ

դիւցազնական առաքինութիւններով, եւ թէ կրած վշտերով ու ցաւերով: Քրիսոստոմ Եկեղեցւոյն իւր սկզբնաւորութիւնն առաւ ասոր Յովսէփայ ուղղակի պատկերէն ալ ներշնչուելէն: Հոս է Յիսուս Հայրն հրեշտակաց. հոս են Մարիամ եւ Յովսէփ՝ պաշտպանք Յիսուսի մանկութեան եւ նորածին Եկեղեցւոյն:

Սուրբն Խիզոստոմ Սիէնայի կ'ողջունէր զսուրբն Յովսէփ փառաւոր տիտղոսով, "պահապան զինուորեալ Եկեղեցւոյ": Ուրեմն, հայցենք անոր օգնութիւնն թէ Եկեղեցւոյ խաղաղութեան, ազատութեան եւ պայծառութեան համար, եւ թէ անհաւատից, հերետիկոսաց, հերձուածողաց եւ մեղաւորաց դարձին համար: Որպէս զի ամենքս արժանաւորինք փառաւորել զամենասուրբ Երրորդութիւնն, որ մեծա-

մեծ շնորհքներ պարգեւած է եւ կը պարգեւէ մեզի միշնորդութեամբ սուրբ Աստուածածնի Մարեմայ եւ սրբոյն Յովսեփայ եւ ամենայն Հրեշտակաց եւ Սրբոց, ժրութեամբ գործակից ըլլանք երկնաւոր շնորհաց, որով կը կարողանանք արժանանալ դրախտն անցնիլ եւ երկինք մտնել. ըսինք՝ նէղ դռնէն, զոր ողորմած Արարիչն եւ Փրկիչն Յիսուս բացաւ մեզի հնազմամբ իւր սուրբ Արեան: Որդիական վստահութեամբ զուսցենք ժամագրոց դեղեցիկ մաղթանքն. "Ո՛վ սուրբ Յովսէփ, պարծանք երկնաւոր քաղաքացեաց, յոյս երկրաւոր պանդխտութեան մերոյ եւ պաշտպան աշխարհի. աղօթեա՛ վասն մեր,

---

ԻԲ. ՕԲԻՆԱԿ

Սո՛ւրբ Դոմինիկեանի վանական կարգին հիմնադիրն է վէր՝ անոր անդամներն ունեցան մեծ ջերմեռանդութիւն առ սուրբ Յովսէփ: Դոմինիկեանց ամէնէն նշանաւոր անդամներէն մէկն եղաւ Ալբերտոս Համբաւաւոր աստուածաբան վարդապետն: Ա՛յս սուրբս չորեքտասաներորդ դարուն մէջ ի պատիւ սրբոյն Յովսեփայ ժամասացութիւն մը յօրինած էր՝ ըստ խնդրանաց բազմաթիւ բարեպաշտ հաւատացելոց, որոնք սուրբ Յովսեփայ նահապետին պաշտօնասէր էին: Ցետոյ երբ որ ինքը Ալբերտոս Դոմինիկեանց ընդհանուր մեծաւոր ան-

ուանուեցաւ, յանձնեց կրօնակից Հայրերէն մէկուն՝ որ ուրիշ ժամասացութիւն մը յօրինէ: Զայդ կատարեց գիտուն Հայրն Իսիդոր Իսլացին. եւ յօրինած ժամասացութիւնն այնպէս հոգելից է, որ եթէ ինք ասկէ ի զատ ուրիշ բան գրած չըլլար, այսու ամենայնիւ այդ միայն բաւական իսկ էր՝ սուրբ Ցովսեփայ անձնանուէր ջերմեռանդներուն երախտագիտութիւնը վաստկելու: Կարող ենք ըսել, թէ Հայրն Իսիդոր այն գլխաւոր անձերէն մէկն է, որ եռանդնալից հոգւով սուրբ Ցովսեփայ պաշտօնասիրութիւնն տարածելու աշխատեցան: Իւր յստակ ու բարի մտայ մէջ կարծես թէ նկարուած էր այն փառքն, որով յերկինս կը փայլի սուրբ Ցովսէփ: Ուստի եւ իրեն այցելութեան եկող գիտուններուն

եւ մատենադիրներուն կ'աղաչէր, որ սուրբ Ցովսեփայ պատուին ձառ մ՚ոչ ոքացած կենդանի հեղինակներ, եւ երեւան հանեն այն արժանեաց եւ արդեանց գանձերն, որոնցմով փառաւորեալ հոգին զարդարուած է: Միանգամայն եւս զանոնք կ'ապահովցընէր, թէ այնպիսի անգին հարստութիւններ պիտի գտնեն նոր օրինաց սուրբ նահապետին Ցովսեփայ վրայ, որոնք բնաւ իսկ չեն գտնուիր հին օրինաց նահապետներուն վրայ:

Պատշաճ կը համարինք յաջորդ դէպքս ալ ասոր կցել: Արժանապատիւ վարդապետ, — որ ամէն կողմ հռչակուած է իբրեւ երեւելի աստուածաբան վարդապետ, — ասկէ գրեթէ հինգ տար յառաջ ի Լիոն գումարուած ժողովքին մէջ հոգելից ճարտասանութեամբ

հիանալի ներբողական ճառ մը խօսած էր սուրբ Ցովսեփայ վրայ, որով ժողովական հայրերն զքանչացուց եւ զարմացուց։ Այս բարեպաշտ վարդապետն առանց ինչ քաշուելու յայտնեց իւր կարծիքն եւ հանդիսապէս հռչակեց որ, "Եթէ մարդիկ զսուրբն Ցովսէփ՝ սուրբ Ընտանեաց փառաւորեալ Պաշտպանն, վստահութեամբ օգնութեան կարդան. այս ջերմեռանդ դիմումն ապաքէն կ'ըլլայ Եկեղեցւոյ համար իբրեւ յաջողընթաց ապագ խաղաղութեան եւ վերանորոգութեան. որպէս զի տարածուած հերետիկոսութեանց եւ տիրած բարուց ապականութեան առաջքն առնուի"։ Իւր բարձրադոչ ձայնին ու յորդորին պատասխանեցին ժողովականք բուռն ծափահարութեամբ։ Ասոր վրայ շատ

սահեն չանցաւ, սուրբ Ցովսեփայ պաշտօնասիրութիւնն զգալի կերպով զարգացաւ աճեցաւ։ Սուղ ժամանակի մէջ յայտնի տեսնուեցաւ, թէ Եկեղեցւոյ մէջ հաստատէ ե՛ր քո՛ղ մաքրութեան եւ զգաստութեան նորանոր բողբոջներ ծլեցան՝ փթթեցան ու ծաղկեցան, եւ անուշահոտ ծաղիկներն յետոյ անկերկիւղ նահատակներ հանդիսացան իրաւանց սուրբ Եկեղեցւոյ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Հետեւեալ բարեպաշտ զրոյցն — զոր յարմար կը տեսնենք հո՛ս տեղս դնել, — առնուած է շատ հին ձեռնարկներէն ֆրանսիացի Աստուածածնի Մարեմայ վարուց պատմութենէ մը։ Պատմողն կը սկսի այդպէս.

Կ'ըսուի թէ, Ցովսեփայ հոգին ալ վայրկեան մը երկիւղ զգաց՝ երբ

մահը մօտեցաւ։ Յովսէփ ըսաւ Յիսուսի. "Որդեակ, տաւերն եւ մանուկն երկիւղն ու տագնապն զիս պաշարեցին. բայց քու ձայնդ լսելուս պէս՝ հոգւոյս մէջ խաղաղութիւն տիրեց։ Յիսուս, քու քաղցր անունդ իմ շրթունքս կը զուարթացընէ եւ զիս երկնային ուրախութեամբ կը լեցնէ։" Ասկից ետքը Աստուածամայր կսկան ըսաւ Յիսուսի. "Որդեակ իմ, տես, Յովսէփ մեռնելու մօտ է, եւ սկսաւ լալ՝ Յիսուս կեցած էր անկողնոյն քով. Յովսէփ ալ աչուըներն Յիսուսի վրայ սեւեռած էր միշտ։ Ա՛յլ եւս խօսելու զօրութիւն չունէր. սակայն երբեմն երբեմն հոգւոյն հառաչանքներ կ'արձակէր։ Յիսուս Յովսեփայ ձեռքը բռնելով ըսաւ. "Սիրեցեա՛լ հայր, թո՛ղ այս թշուառ վայրս, եւ դնա՝ երջանիկ լուրն ու-

ետ քու հարցդ, թէ քիչ ժամանակէ իրենց քով պիտի իջնամ, որպէս զի դքեզ եւ զանոնք երկնաւոր արքայութիւնս տանիմ՝։ — Վերջապէս եկաւ հասաւ յեսին ժամն, եւ Յովսէփ իր մաքրափայլ հոգին աւանդեց ի ձեռս Աստուծոյ։ Հոն յաներեւոյթս ներկայ էին հրեշտակք եւ հանդիսատես եղան իրեն վերջին յաղթական պատերազմին։ Անմիջապէս նոյն ինքն Յիսուս փակեց Յովսեփայ աչուըներն ու շրթունքը. եւ Մարեմայ գառնալով՝ խմացուց թէ իր կուսակրօն փեսային մեռած է։ Այս միջոցիս Որդին Աստուծոյ յիշեց Յովսեփայ ցայնժամ իրեն ցուցած հոգն ու խնամքը. զինք մօրը հետ յԵգիպտոս փախուցած ատեն քաշած նեղութիւններն, եւ անապատին մէջ կրած մեծ կարօտութիւնն . . .։

Աստր վրայ այնչափ յուզուեցաւ, որ անկենդան մարմնոյն վրայ ինկալով, երկայն ժամանակ գրկեց զՅովսէփ, եւ իւր արցունքն Աստուածամօր արտասուաց հետ խառնեց[1]։

Ի՜նչ երջանիկ մահ է... զոր սուրբ Ընտանեաց ֆոտոտոբել ելոքին տուբը Հայրն Յովսէփ ներս։ Ինչպիսի՛ անճառ երանութիւն... Քիստս Որդին Աստուծոյ եւ Աստուածածինն Կոյսն Մարիամ շրջապատած են զսուրբ Յովսէփ եւ կը սպասաւորեն իրեն...։ Այո՛, լուծուեցան քակուեցան ամէն կապանք՝ որով պարաւանդուած էր սուրբ Յովսեփայ մաքուր հոգին.

[1] Էսթանսուն տարի յառաջ Գաղղեացի Ա. Ա. կարդինալ Աբքեպիսկոպոսն հրաման տուած էր, որ այս արտաշարժ զոյգն տպուի հրատարակուի։

Թո՛ղ տուաւ այս արտասուաց վայրն եւ սլացաւ թռաւ սիրել զԱստուած յաւիտեանս։ Ի՜նչ անպատում շնորհք. աստուածային Ձեռքն որ երկնից վրայ աստղներն ղետեղեց, նոյն Ձեռքն փակեց սուրբ Յովսեփայ աչուըներն աշխարհիս համար, եւ իւր հոգւոյ աչուըներն բացաւ երկնից արքայութեան համար։ Ո՞վ չի բաղձար մանկակից ըլլալ սուրբ Յովսեփայ երանութեան. այդ անկարելի չէ, եթէ երկնաւոր շնորհաց օգնութեամբ ջանանք աստիճանաբար կենդանի անցընել. որովհետեւ այդ իսկ է յաջողընթաց կրաւելեան քաղաքն հանուառն եւ յաւիտենական երջանկութիւն։ Ապաքէն գիտենք թէ մահն անխուսափելի է... թէպէտ ուզենք, թէպէտ չուզենք, սակայն մահն — որուն յիշատակն այնչափ դառն է, —

յանկարծ այսօր այս ինչ մարդու եւ վաղն այն ինչ մարդու կ'ըլլայ բաժին... Օ՜ն, ըլլանք իմաստուն, եւ ջերմաջերմ աղօթքով դիմենք Քիսուսի քաղցրագութ սուրբ Սրտին, որ հաճի լուսաւորել զմեզ. որպէս զի միշտ իսկ պատրաստ գտնուինք բարի մահուամբ մեռնելու. յիշելով մեր Փրկչին խօսքը. "Արի՜ն ի՞նչէ, զի ո՛չ գիտէ ղօրն եւ ո՛չ ղժամն". Մատ. ԻԵ. 13։

ԻԹ. ՕՐԻՆԱԿ

Սրբուհի Թերեզիկայ Վեց վարժապետուհիներն առ սուրբ Քովէդ։

Յամի 1515 Ծնաւ սրբուհի Թերեզիա Սպանիայի Ավիլա քաղաքն, եւ յամի 1582 վախճանեցաւ սրբուհի Թեան մեծ համբաւ թողլով։ Տասուերկու տարեկան տղայ հասակին մէջ մօրը սիրալեր խնամքէն զրկուելով՝ իսկոյն Աստուածածնի Մարեմայ պատկերին առջեւ ծունկ իննկաւ եւ աղաչեց լալով, որ այնուհետեւ ինք անձամբ հաճի իւր խնամոտ մայրն ըլլալ։ Պաղատանքն եղաւ ընդունելի, եւ արժանացաւ վայելել մինչեւ ցմահ Մարեմայ մայրենի մանաւանդ պաշտպանութիւնն։ Իւր բնաբանն էր. "կամ չարչարուիլ, կամ մեռնիլ". Քիսուսի Տեառն մերոյ սիրոյն համար։ Ցաճախ կ'անդրադառնար եւ կ'ըսէր ինք իրեն. "կամ յաւիտեանս յարքայութեան, կամ յաւիտեանս ի դժոխս"։ Ցօրինակ հատորաւոր դրոց մէջ կը փայլի երկնաւոր լուսով եւ հոգւով լցեալ խորհրդոց գիտութիւն եւ բարեպաշտութիւն։ Ի մէջ այլոց նշանակալից է յաջորդ

խօսքը. "Ոչինչ բան պէտք է դնել խառնել. Ոչինչ դնել զարհուրեցընել: Ամէնայն ինչ կ'անցնի. Աստուած միայն կը մնայ նոյն: Համբերութեամբ կը շահինք ամէնայն ինչ: Ո՛վ որ կը աստանայ զԱստուած, այնպիսւոյն ոչինչ կը պակսի. վասն զի Աստուած միայն կը բաւէ մարդուս": Ի՜նչ հոգեվից եւ իմաստուն խօսքեր... ծն, ջանանք ամէնքս զանոնք խորհրդատանել եւ գործել մեր հոգւոյն մէջ, այլ եւ գործել ըստ այնմ:

Թէ սրբուհի Թերեզիա մեծ փութով ու եռանդեամբ հոգ կը տանէր, որ սուրբ Ցոլսեփայ ջերմեռանդութիւնն ամէն կողմ տարածուի, ասոր վրայ ուրիշ տեղ խօսած ենք արդէն: (8ես գրքին սկիզբն թիւ 10—11:) Իւր վարուց պատմութեան հեղինակն կը յի-

շատակէ, թէ սրբուհի Թերեզիա սրբոյ կուսին Մարեմայ եւ իւր կուսակրօն փեսային պատկերներն դնել կու տար հիմնած վանքերուն ԵրոնՅ Բարձրութիւն վրայ: Երբ հանդիպէր՝ հիմնարկութեանց վերաբերեալ պէսպէս գործոց համար ճանապարհորդել, սուրբ Թերեզիա ծոցը կը կրէր սուրբ Ցոլսեփայ պատկերն, որովհետեւ զինք իբրեւ հայր ու հիմնադիր կ'անուանէր կուսանաց վանական կարգին:

Գիտնալու է, թէ դռներուն բարձրութիւնն վրայ պատկեր դնելու սովորութիւնն առաւ իւր ծագումն յայնժրդ դէպքէս: Սուրբ Թերեզիա կը փափաքէր եւ հետամուտ ալ էր, Ավիլա քաղաքին մէջ կուսանաց վանք մը հաստատել եւ զայն դնել սուրբ Ցոլսեփայ պաշտպանութեան տակ: Սակայն ընդառաջ

եւած բազմադիմի դժուարութիւնք
ու հակառակութիւնք չէին թո-
ղուցած որ ուղածն ի գործ դնէ։
Անգամ մը սուրբ Հայրապետու-
խորհուրդն ընդունելէն ետեւ՝
գանգատեցաւ Յիսուսի այն ար-
գելքներուն վրայօք, զորոնք իւր
բարի դիտաւորութեանց դէմ
յարուցած էին։ Աստուածային
Փրկիչն ներքին ազդեցութեամբ
յորդորեց զինք, որ ամենեւին
չվհատի։ Միանգամայն եւս զինք
ապահովցուց, թէ ամէն ընդդիմա-
թեանց պիտի յաղթէ, թէ մտա-
դրած վանքը պիտի հաստատէ, եւ
թէ անոր մէջ աստուածային Մեծ-
վայելչութիւնն մեծապէս պիտի
փառաւորուի եւ հաւատարիմ ծա-
ռայութիւն ընդունի։ Յիսուս մի-
եւնոյն ժամանակին ապսպրեց, որ
կառուցուելի վանքին սուրբ Յով-

սեփոյ անունը դայ, եւ վանատան
դրան բարաւորին վրայ դրուին թէ
սուրբ Յովսեփայ եւ թէ իրեն կոյս
Հարսին Մարեմայ պատկերները։
Սրբուհի Թերեզիա Որդւոյն Աստու-
ծոյ թելադրութիւնն հաւատար-
մութեամբ կատարեց. եւ սուրբ
Յովսեփայ հզօր պաշտպանութեան
ներքեւ դրուած վանքն եղաւ-
քիչ ժամանակի մէջ՝ ապաստան-
բան ե- հանդիսաւորեալ ամեն սուր-
նուիրեալց։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Պէտք ունինք Աստուծոյ օգնու-
ըլլան, ուրեմն պէտք ունինք Աղօթ-
վասն զի եթէ աղօթքով չենք
խնդրեր երկնաւոր օգնութիւն՝ զայն
չենք ընդունիր։ Ցիշենք Քրիստոսի
քաղցր պատուէրն. “Խնդրեցէք ե-
ստանուդ։”

Աղօթքն է Հոգւոյն սրբոյ առաջին ազդեցութիւնն՝ զոր կը թեւադրէ այն Հոգիներուն, զորոնք փրկել կ'ուզէ կորստեան խորխորատէն. որովհետեւ աղօթքով միայն մեղաւոր Հոգին դարձի կու գայ։ Ընդ հակառակն ալ սատանային գլխաւոր ջանքն է, աղօթքէ ետ կեցընել այն Հոգիներն, զորոնք ըմբռնել կ'ուզէ իւր որոգայթին մէջ։ Ահա պատճառաւ կ'ըսէ սուրբ Թերեզիա. "Կ'ուզեմ այնպէս զօրաւոր ձայն ունենալ, որ թնդար հնչէր բոլոր տիեզերաց մէջ, եւ ամէն մարդու ականջին անդադար ազդեցութիւն ընէր, թէ Աղօթեցէ՛ք, աղօթեցէ՛ք"։ Սրբուհի Թերեզիա արտանց համոզուած էր այս ճշմարտութեանս, անոր համար իւր կարօտութեանց եւ վշտաց մէջ ստէպ աղօթքի կը դիմէր. եւ աղօթէ՛ ըն-

ւով պարբերաբար Հոգւոյ երեւելի եւ անսերեւոյթ շնորհաց դէմ եւ կանգնեց նշան յաղթութեան։ Զսուրբ Յովսէփ առած էր նմանելու օրինակ, եւ այս կերպով հասաւ աղօթելու բարձր աստիճանին։ Մտադիր կ'ընենք, թէ սուրբ Թերեզիան ալ ի սկզբան անդ աղօթքի առեն տաղտկալի եւ տառապեցուցիչ ցամաքութիւններ յաճախ կրած, այլ աղօթքի մէջ յարատեւած էր։ Սրբուհին կը յորդորէր ամէն բարեպաշտ Հոգիներն — որոնք աղօթքի կրթութեան մէջ յառաջադէմ ըլլալ կը բաղձային, — որ նեղութիւն չկրեն մեծ վարդապետին սուրբ Յովսէփայ օգնութիւնն հայցեն։ "Ո՛վ որ, կ'ըսէր, չունի վարիչ մը որ առաջնորդէ իրեն աղօթելու շաւիղին մէջ. այնպիսին զսուրբ Յովսէփ թող ուղեցոյց առ-

նու. եւ կը տեսնէ թէ սուղ ժամանակի մէջ կ'ուսանի ուղիղ ճանապարհն եւ կը ժամանէ փափաքած նպատակին»:

Ամենատօյգ է, թէ հոգեկից աղջիկներն է միանգամայն ճշմարիտ ապրուածքներ: Տարակոյս չկայ, որ ամէնքս կը ցանկանք սիրել զԱստուած յաւիտեան. ուրեմն այս անցաւոր կեանքէս ակսինք ցուցընել մեր սէրն, որպիսի սիրով աղօթելով առ Հայրն մեր երկնաւոր: Կրնանք ըսել, թէ աղօթքն է արտայայտութիւն պրտի բանալին. ուստի եւ ցնորքակ մեր ձեռքն է այդ օրհնեալ բանալին, ունինք տակաւին ընդոծնելի ժամանակ եւ օր ծրիւնիեան: Ջանանք ի բարին գործածել աղօթից ոսկեղէն բանալին. որպէս զի Աստուծոյ ողորմութեան դուռն բանանք, որմէ երկնաւոր չնորհաց

ցօղն իջնայ մեր հոգւոյն վրայ, եւ զայն պարարտացընելով՝ ըլլէ դիակ հաճել պարոնէն, որ է՝ Աստուծոյ սէրը:

Լ. ՕՐԻՆԱԿ

Սուրբ Փրանկիսկոս Սալեզացւոյ ՀԸրդեանդ վարահաւրիւնն առ սուրբ Ճովէէ:

Սուրբ Փրանկիսկոս սերած է աղնուական ցեղէ. ծնաւ յամի 1567 Սաւոյիայի Սալէզ գղեկին մէջ: Մանկութենէ ի վեր մաքրափայլ վարքով կը փայլէր. եւ ի պատիւ սրբոյ կուսին Մարեմայ՝ մշանջենաւոր ողջախոհութեամբ պարտաւանգեց ինք զինք երիտասարդ հասակին մէջ: Բնութեամբ կրակոտ եւ բորբոքող էր. սակայն իւր անձն այնպէս զսպեց նուաճեց, որ չե-

տոյ իւր ժամանակին ամէնէն հեզ ու քաղցրաբարոյ մարդն եղաւ։ Իրաւագիտական եւ աստուածաբանական բարձրագոյն ուսումներէն աւարտելէն ետեւ՝ ընտրեց եկեղեցական վիճակն եւ քահանայ ձեռնադրուեցաւ։ Աբեսաբանին խօսքերն, թէ "Եւ՛ն Որդէ մարդոյ ինդրել ե՛ւ լեցո՛ցանել զկորո՛ւսեալն. Ու՛ եկի՛ կոչել զարդարս, այլ զմեղա՛ւորս„, այնպիսի խորունկ տպաւորութիւն ըրած էին իւր բարեզգած սրտին վրայ, որ որոշեց նուիրել զանձն ապաշխարական պաշտօնին։ Սուրբ Սալեզացւոյն կենսագրութիւնն յօրինողն կ'ըսէ. սուրբ Սալէզ Աստուծոյ օգնութեամբն եւ իւր ազդու եւ հոգեւոր օծութեամբ համեմեալ խօսքերով եւ սրբակեաց վարքով՝ Եբեւ պաբաան ինջոչ ինջ եօխանաաուանեբկու հաղաբ հեբեաիկկու

կոխողնկի եկեղեցւոյ ծոցը պարկուց։ Սուրբ Սալէզ յետոյ սրբազան պապէն անուանուեցաւ Եպիսկոպոս Հելվետիոյ ծրընեւ քաղքին։ Աստուծոյ փառաց նախանձով կ'եռար իւր հոգին. եւ վրէժխնդիր էր նախ անձին վրայ՝ որ մի գուցէ Աստուծոյ կամաց եւ սիրոյն դէմ գործ մը գործէ. միանգամայն եւս վրէժխնդիր էր՝ որ չըլլայ թէ մարդիկ մեղանչեն ու զայրացընեն զԱստուած։ Ըստ այսմ հոգւով եւ մարմնով կ'աշխատէր մեղաւորաց դարձին համար. որպէս զի ամէնը ճանչնան Աստուծոյ սէրն՝ որով ի յաւիտենից սիրեց զմեզ։ Սուրբ Փրանկիսկոսի Սալեզացւոյ սիրտն գրաւած էին Քիստոս եւ Մարիամ. բայց իրենցմէ ետքը իւր սիրոյն երրորդ առարկայն էր սուրբ Ընտանեաց պաշտպանն սուրբ Ջով-

սէվ, որուն պատուոյն նուիրեց Ա-
պոստոլոյ սէրոյն վրայ յօրինած ֆեղեցիկ
ֆէրէյը։ Շանթալ սրբուհի Ցովհան-
նայի ձեռնտուութեամբ հիմնա-
դրած էր Այցելութիւն Մարիամայ
կոյսին անուամբ կանանց Միաբա-
նութիւնն, որուն իբրեւ Պաղտոյան
եւ պահապան հրեշտակ ընտրեց ու ա-
նուանեց զսուրբն Ցովսեփ. որպէս
զի Միաբանութեան անդամներն
այս հզօր Սուրբին պաշտպանու-
թեան ներքեւ զարգանան առաքի-
նութեան մէջ. միանգամայն իրեն
նամանին եւ սիրեն կրօնաւորական
առանձնացեալ կեանքն, որ մար-
դուս հոգին առ Աստուած կը վե-
րացընէ եւ իրեն հետ կը միաւորէ։
Այս քաղցրաբարոյ Սուրբս առա-
քինազարդ վարք վարելէն, բազ-
մաթիւ մեղրահամ հոգեւոր դրքեր
յօրինելէն եւ ընկերին փրկութեան

համար ժրաջան վաստակելէն ետեւ,
յամի 1622 Դեկտ. 28ին Լիոն քա-
ղաքին մէջ յանկարծական մա-
հուամբ այս անցաւոր աշխարհէս
փոխադրուեցաւ երկնից անանց
թագաւորութիւնն։ Մեռնելուն
նախընթաց օրն ուրբ Ցովհեփ
նուիրուած վանդէ մը առաջնորդն
այցելած էր իրեն. միջոց մը խօսքն
սուրբ Ցովսեփայ վրայ դառնալով,
սուրբ Փրանկիսկոս Սալէզ ի մէջ
այլոց ըսաւ իրեն. "Բարեկամ, հայր
պատուական, չէս գիտեր արդեօք,
թէ ես սուրբ Ցովսեփայ կը վերա-
բերիմ բոլորովին"։ Իրեն մահուան
ներկայ գտնուող եւ երանելի ննջե-
ցեալին վրայ աղօթող կրօնաւոր
քահանայ մը, իբրեւ յիշատակ
առաւ հանգուցեալին ժամագիրքն,
որուն մէջ սուրբ Ցովսեփայ մի միակ
պատկերը գտաւ։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Սուրբ Սալէզի երջանիկ մահն իրաւացի է որ զմեզ նախանձաւորութեան շարժէ եւ մեր բերնէն երանի՛ անոր խօսքն յափշտակէ կորզէ։ Գիտանա՞նք, թէ Աստուած ո՛չ զոք զրկած է այդպիսի երջանկութենէ։ Եթէ մէկն թշուառ մահ ունենայ, իրեն է չանցանէն. ո՞չ ապաքէն կ'ըսեն սուրբ Գիրքը, "Ի էն է կորսոտ էս Իսրայէլ"։ Ընդ հակառակն կրնայ կերպով մ'ըսուիլ. Ի էն է էլիւնէն, ով մարդ, եթէ Աստուծոյ շնորհացն ըլլա գործակից, և ասոնց պարբասպես անձիդ օգնեալ մահ մը։ Ատոր է, թէ սուրբ Եպիսկոպոսն Սալէզ յանկարծամահ եղաւ, բայց որովհետեւ միտքը իր կենաց վերջին վայրկեանն հետեւած էր Քրիստոսի Տեառն մերոյ խրատին, "Եւ դուք եղէք պատրաստ,

զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք ձեզ Որդի մարդոյն, անոր համար կրցաւ համարձակ ելլել իր աստուածային Դատաւորին առջեւ՝ միջնորդութեամբ սրբոյ կուսին Մարեմայ եւ սրբոյն Յովսեփայ, որոնց եռանդուն պաշտօնասէրն էր։ Ո՛վ որ մեռնելու վրայ պարապած չէ, այնպիսին վրայ կորսուելու վտանգի մէջ է։ Այդ երէսայրի սրոյ խօսքը պահենք ամէնքս մեր սրտին մէջ եւ զայն ատեպ որոճանք։

Մեռնելու միշտ պատրաստ եղող մարդուն երջանիկ վիճակը կը նկարէ Հոգելից սուրբն Յովհաննէս Խաչեան յաջորդ խօսքերով. "Աստուծոյ սիրով վառեալ բորբոքեալ անձի մը մահն կ'ըլլայ հանդարտ ու քաղցր. որովհետեւ կը զգայ, թէ Աստուծոյ հետ միանալու երանելի ժամն մօտեցած է։ Նոյն առեն,

կ'ըսէ, կը սկսի Հոգին ընդ աղօթ իմն տեսնել աստուածային գեղեցկութիւնն, զոր քիչ մը եաքը երկնաւոր Հօրէն էքըե- պարբէ- պէրէ ընդունի, եւ որով ինք ալ պիտի ըլլայ կերպարանափոխ։ Այս, «էքըյ վայլմամբ կը սկսի մեռնիլն, եւ երբ մարմնոյ կապանքը խզուին, մարդս պայծառ ծանօթութեամբ կ'ըմբռնէ, թէ ժառանգած է զԱստուած»։ Խաչէան սուրբ Յովհաննու եռանդուն եւ վշտակիր Հոգին այնչափ հաճոյ եղած էր Քիստոսի, որ հեղ մ'իրեն հարցուց. "Յովհաննէս, ինչ կ'ուզես քու աշխատութեանցդ փոխարէնը». ինք ալ պատասխանեց. "Տէր, կրել ու անարգուիլ քեզի համար»։ Այս նշանակալից խօսքս էր իւր սիրելի բնաբանն, որուն համեմատ կը դործէր միշտ։ Այնպէս որ՝ սրբակեաց

վարքով եւ Հոգելից քարոզներով եւ բազմաթիւ խոստովանանք լսելով՝ եղած էր շինութիւն Եկեղեցւոյ թագաւորութեան։

Նշանաւոր սուրբն Յովհաննէս Խաչէան ծնած է յամի 1654. էր Փրանկիսկեան կրօնաւորաց կարգէն եւ երկայն ատեն Հայոց իմաստութեամբ ընդհանրական առաջնորդի պաշտօնն վարած։ Մեռաւ յամի 1734 Մարտ 5ին Աստուծոյ սիրովն ապառած. եւ բեռնաւորեալ այն գանձերով, զոր շահեցաւ թէ իւր անձին եւ թէ ընկերին համար։

ԼԸ· ՕՐԻՆԱԿ

Սրբոյն Լէոնարդոսի ջերմեռանդու-ՐԻՆ ԱՒ ՈՒՐԲ ՅովՀէփ։

Յամի 1676 սուրբ Լէոնարտոս ծնաւ ի Ֆորդոյ Մաւրիկիոյ. երկայն ապրեցաւ եւ մանկութենէն ի վեր հրեշտականման կեանք անցուց եւ զարմանալի գործ̣երը գործեց։ Յամի 1751 Նոյե. 26ին աւանդեց իւր մաքուր հոգին ի ձեռս Աստուծոյ։ Այս Սուրբս Փրանկիսկեան կարգին պայծառագոյն աստղներէն մէկն է։ Իրեւ քարոզիչ եւ խոստովանահայր վառուած բորբոքած էր առաքելական հոգւով։ Իւր եռանդուն սրտէն բխած քարոզներն՝ հիւսած եւ համեմած է այնպիսի հոգեւից եւ ազդու խօսքերով, որ յամառ մեղաւորներն ալ կու գային զղջումի։ Ընդառաջ ելած դժուարութեանց յաղթելու զօրութիւնն կը զգենուր Քրիստոսի սուրբ խաչէն, զոր իւր հոգւոյն մէջ խորունկ անկած եւ բարձր էր կանգնած. եւ անով կ'առաջնորդէր ժողովուրդեան, որպէս զի ամէնքն ինքնակամ եւ յօժարակամ դիմեն դան ի փարախն Յիսուսի Քրիստոսի, որուն դրօշն է ՈՒՐԲ Խաչը։

Ի պատիւ սուրբ Յովսեփայ յօրինած մէկ ընդարձակ ներբողէն կը նշմարուի, թէ իւր աստուածաբանական տեսութիւնք կը թռչէին կը վերանան մինչեւ երրորդ երկինք։ Իւր վեհ հոգին յափշտակուած եւ զմայլած էր նկատելով սուրբ Յովսեփայ պէսպէս առանձնաշնորհութիւնները։ Իրեն ներբողէն ինչ ինչ յառաջ կը բերենք ճշդութեամբ։ Այս ամէնն ալ սրտաշարժ, շատ հոգեւից եւ

դործնական յորդորներ են, զորոնք գրած ու ճառած է յաջորդ կերպով։

= "Սուրբն Յովսէփ — ի բաց առեալ Աստուածամայրը Մարեմայ գերազանց փառքն, — ամէնէն աւելի բարձր է երկնաւոր փառաց մէջ. եւ ըստ հետեւորդի ինքն է նաեւ ամէն Սուրբերէն աւելի կարող՝ մեղի համար Աստուծոյ շնորհքն ընդունելու։ Բարձրեալն Աստուած ուղեց, որ ամէն վիճակի եւ աստիճանի մարդիկ, իրենց վերաբերութեամբ յոտնակ բան մը գտնեն յանձին սուրբ Յովսեփայ, Որպէս զի անհատաբակ ամէն մարդ առանձին իմն վստահութեամբ դիմէ անոր, իբրեւ մանաւոր փաստաբանի ամէն մէկ վիճակի՝ եւ իբրեւ ընդհանրական բաբեխօսի ամէն մէկ մարդու համար։ Մարեմայ եւ Յիսուսի

տան մէջ ուրիշ մարդիկ ալաչողմիայն են (կ'ըսէ). իսկ Յովսեփ նոյն տան մէջ կարող է պատուիրել։ Սուրբերն կ'աղօթեն եւ կը խնդրեն պարզապես. իսկ Յովսեփ կ'աղօթէ եւ կ'ապսպրէ, եւ ապսպրելով կ'ընդունի ինչ որ խնդրէ։ Գլխաւորաբար ամէն կրօնաւորք, — սրեւիցէ կարգի կամ Միաբանութեան վերաբերին, — Յերմեռանդ ըլլալու են սուրբ Յովսեփայ, գինք ճանչնալով իբրեւ իրենց Հիմնադիր. որովհետեւ շատերուն կարծեաց համեմատ, սուրբ Յովսէփ սոսկ ԱՆՈՒՆ ԵՂԱ՝ որ սուրբ Ո-խոտերը երա։ Նմանապէս ամէն եկեղեցականք՝ բայց մանաւանդ նուիրապետութեան գլխաւոր անձինք, զսուրբն Յովսեփ առնուլ պէտք են նմանելու օրինակ. որովհետեւ ինք եղաւ Յիսուսի տան ԱՆՈՒՆԸ խնամակալն ու

Հաղթութիւն. քան այսմ՝ մանաւանդ
կերպով պարտական են անոր ջեր-
մեռանդ ըլլալ։ Դէպք ալ, ուր աշ-
խարհականք, պաշտօնեաներ ըլլալու
էք սուրբ Յովսեփայ, որ թէեւ
կուսակրօն՝ բայց էր միանգամայն
սուրբ Ընտանեաց տանուտէրն ու
գլուխը։ Այո, Յովսէփ տաճարէն
դուրս ապրեցաւ, սակայն իւր տան
մէջ էր Եկեղեցին ե– Սբե–ր–նն
Սբե–ց։ Ազնուական ու բարձրաստի-
ճան անձինք ալ պէտք են ջերմե-
ռանդ ըլլալ սուրբ Յովսեփայ,
որովհետեւ ինք ալ կը սիրէր Դաւ-
թի թագաւորական ցեղէն, որ
թափներով եւ յաղթանակներ-
բով պսակուած եւ հռչակուած է։
Դէպք ալ, ուր ժողովրդականք, ա-
րուեստաւորք եւ ազգքատք, մեծ
վստահութեամբ դիմելու էք սուրբ
Յովսեփայ. վասն զի ինք ալ ազ-

քատ էր, եւ ձեզի պէս արուեստա-
նոցի մը մէջ իւր կեանքն ան-
ցուց. եւ բազուկներուն աշխատու-
թեամբն ու ճակտին քրտինքով
օրական ապրուստը ճարեց եւ կե-
րաւ զՅսայն Հանապազորդ, միան-
գամայն սուրբ Ընտանիքն ալ կե-
րակրեց։ Կարճ խօսքով, թէ կեն-
դանի անձինք եւ թէ օրհասականք
դիմելու են սուրբ Յովսեփայ, որով-
հետեւ ինք ալ ապրեցաւ եւ մե-
ռաւ։ Սակայն անպատուհաս երջա-
նիկ մահուամբ մեռաւ Յովսէփ...
վայելելով Յիսուսի եւ Մարեմայ
քաջալերիչ ներկայութիւնն եւ
օգնութիւնը։ Հեթանոսք եւ ան-
աստուածք իսկ ապաւինելու են
սուրբ Յովսեփայ, որ եգիպտոսի
աքսորանաց մէջ գտնուած ատեն՝
ընդունեցաւ Յիսուսէն եւ Մարիա-
մէն առատ շնորհք անոնց համար։

վերջապէս, մենք ամենքս պարտական ենք ջերմեռանդ ըլլալ սուրբ Յովսեփայ, եւ աղաչել որ Աստուծոյ սէրն ընդունի մեզի համար, միանգամայն եւս սուրբ մահ եւ դարբայութիւն երկնից։ Քաջալերութիւնք ու միխիթարութիւնք (կ'ըսէ), վասն զի արքայութիւնն ինչ մօտ է։ Վեր ելլելու եւ վար իջնալու սանդուղն ոտի երէք ասպիճան ինչն. եւ են՝ Յիսուս, Մարիամ, Յովսէփ։ Սանդղէն վեր ելլելու եւ անկէ վար իջնալու կերպն հետեւեալն է։ Մենք մեր խնդրուածքը կամ աղերսագիրն յանձնելու ենք նախ սուրբ Յովսեփայ ձեռքը. Յովսէփ ալ զայն կու տայ Մարեմայ. Մարիամ ալ կը մատուցանէ զայն իւր Աստուածորդւոյն Յիսուսի։ Ցետոյ Յիսուսէն կ'ելլէ պատասխանն կամ ընդհանրէբն, որ կը բաշխուի այս

կերպով. Յիսուս կը մատուցանէ զայն Մարեմայ. Մարիամ ալ Յովսեփայ կը յանձնէ զայն. իսկ Յովսէփ զայն կու տայ ջերմեռանդ աղերսարկուին։ Ա՛յդպէս կ'ուզէ եւ կ'ընէ Յիսուս, վասն զի Որդի է. Մարիամ Յիսուսէն կ'ընդունի շնորհաբերն՝ որովհետեւ անոր Մայրն է. Յովսէփ ալ Մարիամէն կ'առնու եւ զայն կը յանձնէ աղերսարկուին, վասն զի սուրբ կոյս Մարեմայ կուսակրօն փեսայն է եւ անուշիկ-հայր Յիսուսի Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ։ =

Այդպիսի որդիական մեծ վստահութեամբ ըսուած եւ հիւսուած ոսկեղէն խօսքերս արդիւնք են սուրբ Լէոնարտոսի ջերմեռանդ սրտին, որ լցեալ զեղեալ է Աստուծոյ հոգւովն ու սիրով, միանգամայն սիրով առ Մարիամ եւ Յովսէփ։

Օ՜ն, նմանինք հոգևկիր
սուրբ Լեռնաբատոսի, չի՛ քարէ եղեալ
Ձեղ երբ չերչրէ ե՛ր երբ չերչրէ՜ս։

ԲՐԲԵՊԱՑ ՄԽԻԹԱՐԵՑ ԱՐԲԱՀՕՐ

Ջերմեռանդութիւնն առ սուրբն Ցովսէփ։

Առաջեկայ պատեհ առիթս կը դրդե կը ստիպե զմեզ չհեղուլ ընդ ձրո՜ռանա՜ռ, այլ կարո՜ղանալ է վերայ աշխարհիկ չծրագիր վաստակել բարեյիշատակ Մխիթարայ Արբահօր՝ Ծառայէն Աստո՜ծոյ։ Ինք ի Սեբաստիա ծնաւ չամի 1676, եւ բազմարդիւն եւ սրբակեաց կեանքը կնքեց չամի 1749 ի 27 Ապրիլի։

Մխիթար Արբայն վառուած բորբոքած էր խաչելեալ աստուածային Փրկչին Ցիսուսի սիրով, եւ իւր

կարօտութեանց մէջ եռանդնալից աղօթքով կը հայցէր անոր ողորմութիւնն եւ օգնութիւնն բարեխօսութեամբ սրբոյ Կուսին Մարեմայ, որուն հզօր պաշտպանութեան ներքեւ դրած էր ինք զինք եւ ամէն ձեռնարկութիւնները։ Մխիթարայ առ Աստուածամայրն ունեցած սրտիական վստահութիւնն ու սրտագին սէրն էր մեծ չոյժ, եւ այդ կը փայլի չօրինած հոգելից մաղթանաց եւ Շարականաց մէջ, որոնցմով կ՚օրհնաբանէր զսուրբ կոյսն Մարիամ իբրեւ չկնին հզօր, ու ջախջախուց չէլոե դժոխական չչին։

Մխիթարայ վեհ սրտին վճիտ աղբիւրէն բխած են նաեւ այն եռանգուն պաղատանք եւ Շարականք՝ զոր չօրինեց ի գովեստ սրբոյն Ցովսեփայ, որուն առանձ-

ձնամանուխեանց վրայ հիացած եւ զմայլած էր։ Ի մէջ այլոց մեր մատենագրուհին կը գրաւէ իւր յաջորդ խորհրդոյ բազդատութիւնն. Նահապետեան Յովսէփ գեղեցիկ դրուած էր վերակացու ցրեննոյ Եգիպտական աշխարհին, որպէս զի ժողովրդոց կեանքն ազատէ ժամանակաւոր մահուանէ. իսկ սուրբ Հայրն Յովսէփ երկնաւոր Հօրէն ընտրուած եւ կացուցուած էր իբրեւ իմաստուն անտես եւ հոգաբարձու Հոյլն կենաց, այսինքն է՝ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի՝ Միածնին Որդւոյն Աստուծոյ, որ իւր պատուական Մարմնովն եւ Արեամբ յաւիտենական կեանք շնորհեց տուաւ համօրէն մարդկութեանս։ Մերս Մխիթար մեծապատիւ կը մեծարէր զսուրբ Յովսէփ նահատակն իբրեւ կոյս փեսայ եւ հաւատարիմ պաշտպան սրբոյ Կուսին Մարեմայ։

Այս կրկին մասնաւոր ջերմեռանդութեամբ առ Մարիամ եւ Յովսէփ կարողացաւ Մեծն Մխիթար ընդունիլ մեծ շնորհքներ եւ գործել մեծամեծս ի փառս Աստուծոյ, միանգամայն ալ քրտնաջան աշխատիլ Հայկազեան Ազգիս թէ հոգեւոր եւ թէ ժամանակեան օգտին համար։ Այսու նպատակաւ յամի 1701 յ8 Սեպտեմբերի հիմնարկեց Մխիթարեան Միաբանութիւնն, եւ գրաւ զանիկա սուրբ Կուսին Մարեմայ Աստուածածնի հզօր պաշտպանութեան ներքեւ։ Ասկէ ի զատ իւր հոգեւոր Որդիքն օժտեց գեղեցիկ յորջորջմամբն՝ „Որդեգիր Կոյսի, վարդապետ ազգին Հայոց“. որպէս զի ամէն Միաբանիք այս բնաբանովս ու դրօշով ջանան նախ իրենք իրենց վարքն ուղղել՝ որով միայն կ՚արժանա-

որին կոշտուիլ Որդեգիր սրբոյ Կուսին, եւ յետոյ ալ որ Հոգւով չափ աշխատին ու յոգնին ի շահ օգտի Հոգւոյն վերկելոց սուրբ Արեամբն Քրիստոսի։

Օ՜ն, ակնկատոյց ըլլանք եւ նմանինք մեր Մխիթարայ Աբբահօր կրկին մանաւանդ ջերմեռանդութեանն, զոր կտակեց մեզի իբրեւ ուղեցոյց, որպէս զի մենք ալ արժանաւորինք մայրենի խնամոց սուրբ Կուսին Մարեմայ եւ Հայրենի գթոյն սուրբ Յովսեփայ. միանգամայն եւս ահիւ եւ դողութեամբ մեր Հոգւոյ փրկութիւնն գործելով՝ հաճոյանանք ամենասուրբ Երրորդութեան, եւ ընդ ամենայն յաւիտեանս երգենք զփառս երից օրհնեալ Անուանն Աստուծոյ։

Գիտելի է, թէ — մանաւանդ Պիոսի Ֆ. սրբազան Քահանայապետին օրոք — սկսուած են եկեղեցիները պահանջած պաշտօնական հանրութիւնէ ի կանոնական դոռն, որպէս զի վաւերական վկայութիւնները կարենայ ապացուցանել, թէ բարեյիշատակ Մխիթար Աբբահայրն ալ վարած էր կենդանի ըզգայնական ատելութեամբ ընդդատաստան. այս պայմանս միշտ կը պահանջէ եկեղեցին, որպէս զի կարող ըլլայ անձ մը դասել ի դասս երանելեաց։ — Ընդհանրապէս խօսելով՝ կանոնական դոռ շատ երկայն տարիներ կը տեւեն։

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳ

Բարեպաշտ ընթերցող, սրբոյն Լէոնարտոսի եւ ուրիշ Սրբոց Հոգելից խրատներն ու հետզհետէ յառաջ բերուած սուրբ Գրոց աստուածային պատգամներն կարգա-

ցինք եւ լսեցինք. բայց լսելն եւ եթէ բաւական չէ, "քանզի ոչ եթէ լսեալք օրինացն արդարասցին". այլ հարկ է զանոնք խորհրդատ առնել հոգւոյն մէջ եւ ըստ այնմ եւս գործել. "քանզի առնելք օրինացն էրկնագին":

Քրիստոս Տէրն մեր իւր արքունական վիշալից եւ անձուկ ճանապարհն սորվեցուց մեզի, որպէս զի հետեւինք իրեն եւ քալենք քարուտ ու նեղ ճամբուն վրայէն, վասն զի այդ միայն կը տանի ի կեանս յաւիտենականս: Սակայն մեր առջեւն ելած սայրասուր վուշերէն, այսինքն է՝ հոգեւոր եւ մարմնաւոր վշտերէն եւ ցաւերէն չզարհուրինք չսարսափինք եւ բնաւ յետս չկասինք. այլ սեւեռունք մեր աչքն յառաջնորդն ե- ի կատարիչն Յիսու՝ որ վերջ վերջաւորեալ է,

մինչեւ որ ժամանենք յարքայութիւն երկնից:

Մեր Փրկիչն կը պահանջէ մեզմէ, ոչ եթէ անփորձ բարի բաղձանքներ ե- պեսական փաղփըրներ, այլ ա-էնական փորձութեր, որոնք բարի խորհրդոց եւ բաղձանաց պտուղն են: Մեզի օրինակ առնունք զսուրբ Աստուածածին Մարիամ եւ զարդարն Յովսեփ եւ ամէն Սուրբերն իսկ, որ աշխարհքէս անցան գացին..., սակայն երկրիս վրայ թողուցին լա-ա-ա-ր շա-ւիղ ի բարի գործոց եւ ողջամիտ վարդապետութեանց, որոնց հետքերն ծածուկ են ե- կը ծռնընդ ինչ անկնկնելի: Սուրբք թողուցին նաեւ աշխարհքիս վրայ լա-ա-ա-ր ձէր ի, որ կազմուած է անթիւ պայծա- ա-ուղներէ, որ է՝ ամէն հոգիներէ, որոնք Սրբոց ազդեցիկ օրինակներուն փրկուած են եւ կը

վիրկուին հետզհետէ: Հապա, բան նմանութեան Սրբոց ընտրեալք մեզի բնաբան, աղաչել է- գործել թէ յօգուտ վիրկութեան մերոյ եւ թէ ի շահ հոգւոց: Սակայ աղօթեցէք, որպէս զի զօրութիւն զգենուցէք բարին գործել է- բարի մանաւանդ ըլլալ:

Ցայս վայր բանաձեւերուն իրրեւ կնիք կը դնենք յաջորդ ճշմարտութիւնս: Մարգս առեղծուած է Աստուծմէ ան միայն է գործել ըստ իր է- է պահել զնոյն, որպէս զի երկիրն առատ պտուղ բերէ եւ անով է- մարդկանաց կեանքը պահէ, այլ առաւելապէս է գործել ըստ կամեալ քնութեան է-ոյ, որպէս զի աստուածային շնորհաց յօղովն ուռճանայ պարարտանայ եւ բարի գործոց հարուրապատիկ պտուղ տայ է- պահպանէ հոգւոյ կեանքը,

եւ այդպէս մանկ յոբելեանն Տեառն է-ոյ: Եթէ ճշմարտիւ կ'ուզենք որ այդ յաջողի, ինդրենք խոնարհ աղօթքով եւ բարեխօսութեամբ սրբոյ Կուսին Մարեմայ եւ սրբոյն Յովսեփայ, որպէս զի ամենասուրբ Երրորդութիւնն շնորհել մեզի իւր օրհնութիւնն, միանգամայն յամենայնի ընկերանալ մեզի եւ մեզի հետ գործել, որով կը կարողանանք ճշմարիտ սիրով սիրել զԱստուած, եւ երջանիկ ըլլալ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՎԵՐՋԱԲԱՆ

—

ՄՂՕԹՔ

Աստեա՛ծ ազգիցս եւ թեամբ, Տէր բարերար, ի գործս մեր եւ օրհնութեամբ քով յաջողեա՛, զի ամենայն բանք եւ գործք մեր՝ միշտ ի քէն սկսեալ՝ քեզ աւարտացին Քրիստոսիւ Տեառն մերով. ամէն։

Այս հոգեվից մաղթանքս ուղղեալ առ Հոգին սուրբ՝ մեր վարուց ուղեցոյցն ըլլալու է, որպէս զի մեր ամէն խօսքերն ու գործ-

քերն, — որոնցմէ կը բաղկանայ մարդուս կեանքը, — միշտ սկսին Աստուածմով եւ վերջացընեն Աստուածմով։ Ասոր գործադրութեան մէ միակ խթանն է Իմաստութիւն Սիրաքայ գրոց (Գլ. Ի. 40) խրիմաստ խօսքն. "Յամենայն գործս քո յիշեա՛ զվերջին քո, եւ յաւիտեան ո՛չ մեղցե՛ս[1]։" Ասով կը խրատէ մեզ Հոգին Աստուծոյ, որ մեր ամէն գործոց մէջ մտածենք մեր ընթ վերջին, որ են՝ մահ, պատասխան, արժանանք եւ պճնուիլ։ Վասն զի ատոնք են այն առիւն՝ որ կրնայ մեր ապատամբ բնութիւնն սանձահարել ու զսպել եւ եա կեցընել

---

[1] Հայերէն թարգմանութեան մէջ պակաս է այս համարս. „In omnibus operibus tuis memorare novissima tua, et in aeternum non peccabis.“ Sapientia Sirach, VII. 40.

մեղքէ, եւ Աստուծոյ սիրոյն հուրը վառել բորբոքել մեր սրտին մէջ։

Ո՛չ ոք կը տարակուսի, թէ "կայ մնայ մարդկան մի անգամ մեռանիլ եւ յետ այնորիկ դատաստան"։ Եբր. Թ. 27։ Գիտենք ապաքէն, թէ նախասահեցած մարդուն մեղքովն Ադամ ամէն յաշխարհ. "ի ոմիոջ մարդոյ մեղք յաշխարհ մտին եւ ի մեղաց անդի մահ"։ Հռոմ. Ե. 12. վասն զի "թուղային մեղաց մահ է"։ Հռոմ. Զ. 23. "Հոգի էիր եւ ի հող դարձցիս"։ զայդ իբրեւ պատիժ սահմանեց Աստուած յանցաւոր մարդկային ազգիս համար։ Այո՛, մահ կայ եւ մեռնիլ կայ... սակայն հաւատացեալ մարդուն ուշն եւ ուրուշը կը դրաւէ գլխաւորաբար այն ահաւոր մտածմունքը, թէ մահուանէ անմիջապէս ետքն իւրաքանչիւր ոք պիտի ելլէ դատաստանի առջեւ, եւ աստուածային անաչառ դատաւորն ամէն մարդէ պիտի պահանջէ. "Տո՛ւր ղհամար պնդեսուխեան քոյ"։ "զի ի բանից քոց արդարացիս, եւ ի բանից քոց պարտաւորեսցիս"։ Մատթ. ԺԲ. 37։ Խորհինք, թէ մարդս իւր անցուցած բարի կամ չար կեանքով կ'ելլէ դատաստանէն արդարացած կամ պարտապարտուած։ Անկից ետքը պիտի տրուի աստուածային վճիռն, որով իւրաքանչիւր ոք կ'ըլլայ կամ յաւիտեան երանելի կամ յաւիտեան ըղձալի. ըստ այնմ թէ "երկինքն նոփ (մեղաւորը) ի պանդանն յաւիտենական, եւ արդարն ի կեանն յաւիտենականս"։ Մատթ. ԻԵ. 46։

Բաւական, կայ արդեօք հաւատացեալ հոգի մը՝ որ չերկնչի եւ չսարսի մտածելով այս երկու խօսքս եւեթ. կամ յաւիտեան երանելի

կամ յաւիտեան ընդ... : Այս աներկբայ ճշմարտութեանն խոկումն դուշէլ կու տար սուրբ Օգոստինոսի. "Ո՛ յաւիտեան յաւիտեան, ինչպես դուն ես քու յիշատակդ". յետոյ ի խորոց սրտի կը պաղատէր. "Աստուած իմ, հնա կարէ, հնա այրէ, միայն թէ ներայէ յաւիտեանս": Սրբուհի Թերեզիա յաճախ կը խորհրդածէր եւ կ'ըսէր իւր անձին. "կամ յաւիտեան յաւիտեան կամ յաւիտեան է դժոխք". այդ կերպով ինքն աւելի կ'արծարծէր իւր եռանդն եւ հոգւով կ'եռար ծառայելու Աստուծոյ ճշմարտութեամբ. եւ այս վախճանաւ յաճախ կ'ըսէր. ՏԷր իմ Յիսուս, քու սիրոյդ համար կ'ուզեմ "կամ ըլլալ կամ չըլլել":

Այո, մեր կարճ ու յաւագին կեանց տպաւորացուցիչ եւ ամուէիչ քա-

լառնն ըլլալու է յաճախ անգամ մտածել "Զըբլըբլեն քրիսթոսի վան մը", որպէս զի իւրաքանչիւր ոք սթափի եւ հզօր պաշտպանութեամբ սրբոյ Կուսին Մարեմայ Աստուածածնի եւ սրբոյն Յովսեփայ մեզանչելէ դադրի ընդ միշտ, "եւ յաւիտեան ան չըլլայ" եւ իւր հոգին յաւիտենական մահուանէ փրկէ: Եւ արդ՝ երբ վիշտ եւ նեղութիւնք եւ փորձութիւնք հասնին մեր վրայ եւ զմեզ պատեն պաշարեն, արթուն եւ զուարթուն կենանք եւ յիշենք մեր կենաց ըրուելիքն եւ Պօղոսի Առքել. կանխասաց միսիթարական խօսքը, թէ Չվհատինք, այլ քաջալերուինք, վասն զի աշխարհիս ժամանակաւոր վիշտը եւ չարչարանք թեթեւ ինչ եւ աչինչ իսկ են համեմատութեամբ յաւիտենական երանութեան,

զոր Աստուած մեզի համար պատրաստած պահած է երկնից արքայութեան մէջ (Պօղ. Հռոմ. Ը. 18)։

Օ՛ն, որդիք լուսոյ, մեր սիրտն ի վեր համբառնանք, եւ յԱնուն վշտակիր Փրկչին Յիսուսի սկսինք համբերութեամբ կրել եւ դործել մեր երկնաւոր Հօր կամաց համեմատ, եւ իւր գօրացուցիչ շնորհաց օգնութեամբ ջանանք յարատեւել բարւոյն մէջ, որպէս զի ի վախճանի արժանաւորինք կնքել մեր կեանքն ի սէր ե՛ւ ի գործս գթածին Աստուծոյ. եղիցի, եղիցի։

ՈՒՂՂԵԼԻՔ

Երես	Տող	Սխալ	Ուղիղ
9	17	հրամագրով	հրամանագրովն
120	8	առաձեռն	առաստաձեռն
121	17	վսամագոյն	վսեմագոյն
216	4	Հայրն եմ	Հայրն իմ
386	5	նախախնուա-թեան	նախախնամութեան
386	10	խնդիցեք	խնդրիցեք

ՅՈՒՅԱԿ

Եէ

Նախօսութիւն 7

ԱՂՕԹՔ ԱՒ ՍՈՒՐԲՆ ՅՈՎՍԷՓ

Ա. Օր. Աղօթք՝ ինք զինք սուրբ Յովսեփայ պաշտօնասիրութեան նուիրելու 15

Բ. Օր. Աղօթք՝ ինք զինք սուրբ Յովսեփայ պաշտպանութեան յանձնելու 21

Գ. Օր. Աղօթք՝ մեծարելու զսուրբ Յովսէփ իբրեւ պաշտպան սուրբ Ընտանեաց . . 26

Դ. Օր. Աղօթք՝ փառաւորելու զսուրբ Յովսէփ իբրեւ սնուցիչ-Հայր սուրբ Ընտանեաց 31

Ե. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ յանձնելու մեր հոգւոյ փրկութեան հոգը 34

Եէ

Զ. Օր. Աղօթք՝ յարգելու զբանելին Յովսէփ իբրեւ սուբբ վեհապ երանելի միշտ Կուսին Մարեմայ. 36

Ը. Օր. Աղօթք՝ սուբբ Յովսեփայ կենդանի հաւատքը փառաւորելու. 39

Ը. Օր. Աղօթք՝ սուբբ Յովսեփայ հաստատ յոյսն յարգելու. . 43

Թ. Օր. Աղօթք՝ սուբբ Յովսեփայ խոնարհութիւնն փառաբանելու. 46

Ժ. Օր. Աղօթք՝ սուբբ Յովսեփայ աստուածասիրութիւնն փառաւորելու. 50

ԺԱ. Օր. Աղօթք՝ յարգելու զսուբբն Յովսէփ իբրեւ գանձարան առաքինութեանց. . 56

ԺԲ. Օր. Աղօթք՝ մեծարելու զսուբբ Յովսէփ իբրեւ օրինակ ներքին կենաց. 60

ԺԳ. Օր. Աղօթք՝ սուբբ Յովսեփայ երջանկութիւնն փառաբանելու. 65

Եէ

ԺԴ. Օր. Աղօթք՝ սուբբ Յովսեփայ ցաւոցն վշտակից ըլլալու 67

ԺԵ. Օր. Աղօթք՝ աքսորքի մէջ ապրող սուբբ Ընտանեաց քովն ինալու հոգեպէս 70

ԺԶ. Օր. Աղօթք՝ սուբբ Յովսեփայ օրինակին համեմատ աղքատութիւնն համբերութեամբ կրելու 72

ԺԷ. Օր. Աղօթք՝ սուբբ Յովսեփայ ուրախութեանն խնդակից ըլլալու 75

ԺԸ. Օր. Աղօթք՝ վշտերն համակերպութեամբ կրելու սուբբ Յովսեփայ օրինակին համեմատ. 79

ԺԹ. Օր. Աղօթք՝ զՅիսուս մէջ երբեք կորուսանելու ի շնորհս արդեաւն սուբբ Յովսեփայ 82

Ի. Օր. Աղօթք՝ որպէս զի սուբբ Ընտանեաց առաքինութիւնները նմանինք . . . 85

ԻԱ. Օր. Աղօթք՝ մեծարելու զսուբբն Յովսէփ բուռ օրինակին Յիսուսի 88

ԻԲ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ առ Յիսուս ունեցած մեծ սէրն փառաւորելու . . 90

ԻԳ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ օրինակին համեմատ արհամարհելու աշխարհիս փառաւորութիւնը 94

ԻԴ. Օր. Աղօթք՝ նմանելու Յիսուսի՝ քան օրինակին սուրբ Յովսեփայ 97

ԻԵ. Օր. Աղօթք՝ մեծարելու զսուրբ Յովսէփ իբրեւ օրինակ ներանձնացեալ կենաց . . . 99

ԻԶ. Օր. Աղօթք՝ խնդրելու սուրբ Յովսեփէն ընկերսիրութեան առաքինութիւնն 102

ԻԷ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ օրինակին համեմատ բարի օրինակ տալու . . . 104

ԻԸ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ միջնորդութեամբ մեր մեղաց վրայ զղջալու եւ թողութիւն ընդունելու . . . 106

ԻԹ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ ձեռնհասութիւնն հայցելու մահուան վայրկենին համար 112

Լ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ օգնութիւնն խնդրելու մահուան ժամուն համար . . . 116

ԼԱ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ յաւիտենական երանութեան խնդակից ըլլալու 119

Աղօթք սրբոյն Ալփոնսոսի Լիգորի առ սուրբն Յովսէփ՝ բարի մահուան շնորհքն ընդունելու համար 124

Աղօթք՝ ինք զինք սուրբ Յովսեփայ նուիրելու 126

ԱՂՕԹՔ ԻՆՆՕՐԻՔ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ Ի ՊԱՏԻՒ ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՍԵՓԱՅ

Ա. Օր. Աղօթք՝ ինք զինք սուրբ Յովսեփայ պաշտօնասիրութեան նուիրելու 15

Բ. Օր. Աղօթք՝ ինք զինք սուրբ Յովսեփայ պաշտպանութեան յանձնելու 21

Եէ

Գ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ կենդանի հաւատքը փառաւորելու 39

Դ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ հաստատ յոյսն յարգելու 43

Ե. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ խոնարհութիւնն փառաբանելու 46

Զ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ աստուածսիրութիւնն փառաւորելու 50

Է. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ միջնորդութեամբ մեր մեղաց վրայ ղջալու եւ թողութիւն ընդունելու . . . 106

Ը. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ ձեռնտուութիւնն հայցելու մահուան վայրկենին համար 112

Թ. Օր. Աղօթք՝ սուրբ Յովսեփայ յաւիտենական երանութեանն խնդակից ըլլալու . . 119

Եէ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԱՂՕԹՔԻ ՎՐԱՑ 131

ԶԱստուած սիրելու պատուիրանը 132

Մարդուս ապականեալ բնութիւնը 138

Աղօթքն իբր դարման մեր տկարութեան 140

Աղօթքն ըլլալու է խոնարհ, եռանդնալից եւ յուսալից . . 148

Խնդրել Աստուծմէ «յանուն Յիսուսի» 158

Խնդրել Աստուծմէ միջնորդութեամբ Սրբոց 160

Սրբոց բարեխօսութեան վարդապետութիւնը 165

Հերքումն Բողոքականաց մոլար կարծեաց՝ նկատմամբ Սրբոց բարեխօսութեան 171

Ամենասուրբ Հաղորդութեան առջեւ մատուցուած աղօթքին վրայ 179

Խարի օրինակին եւ հոգելից աղօթքին վրայ 184

Ե՛

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

Մէջանկեալ դէպք մը 196

ԵՐԵՍՈՒՆԵԻՄԻ ՕՐԻՆԱԿԱՑ ԵՒ ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՐԱՀԱՆԳԱՑ

Ա· Օրինակ· Սուրբ Յովսեփայ քաջագործ անուան ազդեցութիւնը 221
Հոգեւոր հրահանգ 235

Բ· Օրինակ· Մայր մը իւր տղուն կը սորվեցընէ՝ գրուելէ առնէն օր Ցիսուսի, Մարեմայ, Յովսեփայ սուրբ անուանքը . . 237
Հոգեւոր հրահանգ 244

Գ· Օրինակ· Պատերազմ մը՝ որ սուրբ Յովսեփայ բարեխօսութեամբ կը դադրի 245
Հոգեւոր հրահանգ 252

Դ· Օրինակ· Թագաժառանգի մը ծնանիլն՝ սուրբ Յովսեփայ բարեխօսութեամբ 254
Հոգեւոր հրահանգ 261

Ե· Օրինակ· Քահանայ մը հիւան-

Ե՛

դութենէ կ'ազատի սուրբ Յովսեփայ բարեխօսութեամբ 264
Հոգեւոր հրահանգ 273

Զ· Օրինակ· Սուրբ Յովսեփայ միջնորդութեամբ ընդունուած առողջութիւն . . . 275
Հոգեւոր հրահանգ 282

Է· Օրինակ· Ծանր հիւանդ մայր մը սուրբ Յովսեփայ բարեխօսութեամբ կը շնորհուի իւր տղոց 284
Հոգեւոր հրահանգ 289

Ը· Օրինակ· Ծանր հիւանդ մարդ մը կը դառնայ կը ղղէայ . . 291
Հոգեւոր հրահանգ 296

Թ· Օրինակ· Սուրբ Յովսեփ կ'առողջացընէ իւր անունն կրող տղայ մը 297
Հոգեւոր հրահանգ 306

Ժ· Օրինակ· Հրաշալի դէպք մը օրհնեալ գօտւոյն միջոցով 308
Հոգեւոր հրահանգ 314

Եէ

ԺԱ. Օրինակ. Մարգարէութիւն մը սուրբ Յովսեփայ համար 317

Հոգեւոր հրահանգ 325

ԺԲ. Օրինակ. Սուրբ Լիդուրիին ջերմեռանդութիւնն առ սուրբ Յովսէփ 328

Հոգեւոր հրահանգ 331

ԺԳ. Օրինակ. Պիոս Թ. երորդ Ս. Պապին խորին մեծարանքն առ սուրբն Յովսէփ 334

Հոգեւոր հրահանգ 338

ԺԴ. Օրինակ. Սրբուհի Փրանկիսկա Շանթալ հիմնադիրը Կուսանաց «Այցելութեան Կարգին», յամի 1610 . . . 340

Հոգեւոր հրահանգ 344

ԺԵ. Օրինակ. Սուրբ Յովսեփայ եռանդնալից պաշտօնասէր մը 346

Հոգեւոր հրահանգ 350

ԺԶ. Օրինակ. Եռանդնոտ հոգւոյ մը բարի եւ ճարտար հնարագիտութիւնը 352

Հոգեւոր հրահանգ 358

Եէ

ԺԷ. Օրինակ. Պատանւոյ մը սոսկալի ցաւերն կ'անցնին կը փարատին սուրբ Յովսեփայ միջնորդութեամբ 361

Հոգեւոր Հրահանգ 366

ԺԸ. Օրինակ. Ճենացի տղայ մը կ'ազատի համաւանէ սուրբ Յովսեփայ միջնորդութեամբ 368

Հոգեւոր հրահանգ 376

ԺԹ. Օրինակ. Զարմանալի ապաքինութիւն մը սուրբ Յովսեփայ ձեռօք 378

Հոգեւոր հրահանգ 382

Ի. Օրինակ. Մոմուտք ու վրանք կը փարատին սուրբ Յովսեփայ ձեռօք 384

Հոգեւոր հրահանգ 391

ԻԱ. Օրինակ. Կոտրած սրունկի մը դեղքը 394

Հոգեւոր հրահանգ 399

ԻԲ. Օրինակ. Երկու տղոց առողջանալուն հիանալի դէպքը . 400

Հոգեւոր հրահանգ 405

Եէ

ԻԿ. Օրինակ. Մուհջերու աղքատ կրճատման մը կ'ընդունի օգնութիւն 406
Հոգեւոր հրահանգ 416

ԻԴ. Օրինակ. Վշտացեալ ընտանիքը մը կ'ընդունի ուրախարար լուր 419
Հոգեւոր հրահանգ 426

ԻԵ. Օրինակ. Անկարգ երիտասարդի մը դարձն առ Աստուած 428
Հոգեւոր հրահանգ 439

ԻԶ. Օրինակ. Ծերունի գինուորի մը դարձն առ Աստուած . . 443
Հոգեւոր հրահանգ 449

ԻԷ. Օրինակ. Փրանկիսկեան կրօնաւորաց ջերմեռանդութիւնն առ սուրբ Յովսէփ 452
Հոգեւոր հրահանգ 455

ԻԸ. Օրինակ. Սուրբ Դոմինիկոսի վանական կարգին պաշտօնաւորութիւնն առ սուրբ Յովսէփ 459
Հոգեւոր հրահանգ 463

Եէ

ԻԹ. Օրինակ. Սրբուհի թերեզիայի մեծ վստահութիւնն առ սուրբ Յովսէփ 468
Հոգեւոր հրահանգ 478

Լ. Օրինակ. Սուրբ Փրանկիսկոսի Սալեզացւոյ ջերմեռանդ վստահութիւնն առ սուրբ Յովսէփ 477
Հոգեւոր հրահանգ 482

ԼԱ. Օրինակ. Սրբոյն Լէոնարտոսի ջերմեռանդութիւնն առ սուրբ Յովսէփ 486
Բարեպաշտ Մխիթարայ Աբբահօր ջերմեռանդութիւն առ սուրբն Յովսէփ 494
Հոգեւոր հրահանգ 499

ՎԵՐՋԱԲԱՆ 504

Ուղղելիք 511
Ցուցակ 513

Гос. Библиотека
им. А. Мясникяна

243
P-77

2438

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0029203